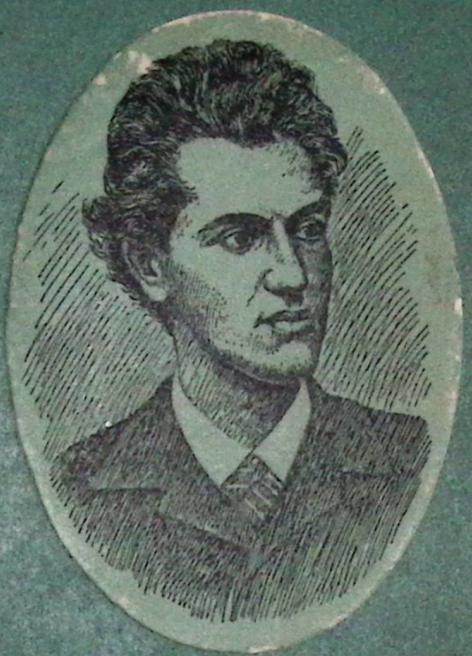
50

CIPRIAN PORUMBESCU

OPERE ALESE

Vignetele de *Demian*
Coperta de *T. Popovici*

CIPRIAN PORUMBESCU

OPERE ALESE

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ

Volumul de față s-a alcătuit sub îngrijirea
CASEI CENTRALE A CREAȚIEI POPULARE
DIN MINISTERUL CULTURII

CIPRIAN PORUMBESCU

Culegerea și tipărirea celor mai reprezentative lucrări din opera lui Ciprian Porumbescu — de la a cărui naștere s-au împlinit anul trecut o sută de ani — constituie un exemplu semnificativ de prețuire și valorificare a tezaurului nostru clasic. Astăzi, cînd arta aparține întregului popor, creația lui Ciprian Porumbescu, izvorîtă din cîntecul popular și pătrunsă de un fierbinte patriotism, face parte integrantă din cultura noastră nouă, în plin avînt spre socialism.

Viața zbuciumată, plină de nedreptăți și lipsuri materiale, pe care a trăit-o sub stăpînirea habsburgică, departe de a-l învinge pe compozitor, l-a oțelit: mărturie ne stă opera sa luminoasă și optimistă. Dar nu numai atît, Ciprian Porumbescu a luat poziție deschisă, față de samavolniciile săvîrșite de guvernul austro-ungar, față de opresiunea și nedreapta orînduire socială, plătind scump această atitudine de împotrivire. „Din temniță a adus cu sine germenul morții", scria cu amărăciune tatăl său.

Talent muzical viguros și bun cunoscător al cîntecului popular, Ciprian Porumbescu a căutat să folosească în creația sa un limbaj muzical românesc simplu, apropiat maselor. Convins că numai apelînd la cîntecul popular va putea — după cum însuși afirmase[1] — să înnoiască creația românească de la sfîrșitul veacului trecut, el s-a străduit să pună, după propria-i expresie, „bazele muzicii noastre naționale". Lucrările *Crai Nou*, *Candidatul Linte*, *Balada* pentru vioară și pian, *Altarul mînăstirii Putna*, *Frunză verde mărgărit*, *Horele* și *Rapsodia română* pentru pian ș. a. reflectă apropierea sa de folclor.

[1] Gh. Mihuță: *Ciprian Porumbescu, încălător*, revista *Fat Frumos*, 1934 nr. 5—6, pagina 117.

Publicarea primei culegeri de mari proporții din opera sa într-un tiraj de masă, va permite tuturor iubitorilor de muzică din țara noastră să cunoască, să adîncească și să îndrăgească creația acestui remarcabil clasic al muzicii romînești.

*

Ciprian Porumbescu s-a născut la 14 Octombrie 1853 (2 Octombrie stil vechi) în comuna bucovineană Șipotele-Sucevei; era al doilea din cei nouă copii ai preotului Iraclie Porumbescu. Copilăria și-a petrecut-o în mijlocul lăutarilor sătești. Dragostea lui pentru muzică s-a format din cea mai fragedă vîrstă, chiar în casa părintească. Mama sa, Emilia, era o bună pianistă, cultivînd în același timp cu multă plăcere, muzica vocală; tatăl său, talentat scriitor, s-a ocupat și de muzică, ca folclorist, interpret și compozitor.

Prieten cu Aron Pumnul, Vasile Alecsandri, Gh. Barițiu și alții, Iraclie Porumbescu a făcut parte din generația de cărturari care au participat activ la mișcările politice și sociale de la 1848. Fiu de țăran sărac, pribegind din copilărie, luptînd cu „foamea și cu frigul", el a fost întemnițat de două ori, de „ambele dăți — după cum însuși mărturisește — sub titula de delicte-politice".

Anul revoluționar 1848, l-a găsit pe Iraclie Porumbescu în primele rînduri ale luptătorilor progresiști[1]. Redactor la *Bucovina*, scriitor remarcabil și compozitor, el a însuflețit prin versurile și cîntecele sale, masele țărănești ridicate împotriva asupritorilor: Iraclie Porumbescu este autorul popularului marș de la 1848, intitulat *Lui Iancu*, precum și al multor poezii cu caracter profund democratic[2].

Susținător al ideilor înaintate ale lui Bălcescu, potrivnic samavolniciilor săvîrșite de capii bisericii din acea vreme (nesfiindu-se a-l ataca chiar pe episcopul Hacman), Iraclie Porumbescu și-a educat copiii în acest spirit de luptă pentru dreptate și libertate, de dragoste pentru popor și creația sa.

Deseori Iraclie Porumbescu chema acasă pe lăutarii satului sau vreun țăran mai meșter în cîntece, spre al familiariza pe micul Ciprian cu muzica

---

[1] La muzeul „Ciprian Porumbescu" din Suceava, se păstrează o pecetie de metal, pe care stă scris: *„Iraclie Porumbescu, Dreptate și Frăție"*.

[2] Iată una dintre aceste poezii intitulată *Aratul la Anul Nou* (1850):

. . . . . .

Dați, măi, tirania,
Dați, măi, despotia,
Să le înjugăm,
Cu ele s-arăm.
Mînați, feciori! Hăi! Hăi!

Dați și-acele rele
Ce ne erau grele,
Sub care gemeam,
Ca boii trăgeam,
Mînați, feciori! Hăi! Hăi!

Măi, dar nu uitați
Boierescu-mi dați,
Hai cu el sub jug,
Să tragă la plug,
Mînați, feciori! Hăi! Hăi!

Să vadă și el,
Cît e ușurel
Pe alți a-ngrășa
Cu sudoarea ta,
Mînați, feciori! Hăi! Hăi!

. . . . . .

populară. Avea numai cîţiva anişori cînd tatăl său i-a cumpărat o vioară mică, pe care scîrţîia zilnic şi cînta din gură melodia populara *Măi ciobane de la oi*. Tîrziu, acest cîntec îl va introduce, ca arie, în opereta *Crai Nou*.

În vara anului 1860, pianistul şi compozitorul Carol Miculi, mare admirator şi culegător al folclorului nostru, a fost oaspetele Porumbeştilor; de la acesta a luat Ciprian primele lecţii de muzică. Miculi i-a atras atenţia lui Iraclie Porumbescu asupra remarcabilelor calităţi muzicale ale lui Ciprian, sfătuindu-l să se ocupe serios de educaţia lui.

Înscris în toamna anului 1860 la şcoala primară din Ilişeşti (o comună apropiată, romîno-germană, din raionul Gura Humorului), viitorul compozitor a urmat primul curs de vioară cu Simion Meier, un învăţător de la şcoala evanghelică.

Stabilindu-se în anul 1863 la Suceava, Ciprian Porumbescu şi-a continuat studiile muzicale cu bătrînul organist Valentin[1], iar apoi cu un ajutor de judecător, Schlötzer, fără a învăţa însă prea mult nici de la aceştia. Lipsa unor profesori pregătiţi, care să-i îndrumeze paşii în această perioadă hotărîtoare pentru formarea unui muzician, a lăsat urme adînci în creaţia de mai tîrziu a compozitorului.

Dar într-o anumită privinţă, timpul petrecut de Ciprian Porumbescu la Suceava a avut o deosebită importanţă pentru dezvoltarea sa muzicală. În acest oraş exista o veche şi valoroasă tradiţie lăutărească. Vestitul Grigore Vindireu, demnul urmaş al lăutarului Moş Niculae Picu, l-a învăţat pe Ciprian Porumbescu o mulţime de melodii populare. Tînărul compozitor, cînd avea puţin timp liber, se ducea să-i asculte taraful, să înveţe o melodie, pe care o cînta apoi colegilor săi de şcoală. Deseori, lăutarul sucevean îl vizita pe Ciprian Porumbescu, chiar la locuinţa sa[2].

Tînărul compozitor se împrietenise atît de mult cu Chir Grigore Vindireu, încît deseori plecau împreună să facă „serenade pe sub cele ferestre", după cum se exprimă Severin Procopovici, un biograf al compozitorului.

Ultimii ani petrecuţi de Ciprian Porumbescu la gimnaziul greco-oriental din Suceava (1870—1873), coincid cu începuturile sale în domeniul compoziţiei. Sub îndrumarea sistematică a profesorului Ştefan Nosievici, Ciprian Porumbescu face progrese simţitoare; dirijează corul şcolii şi alcătuieşte un quintet de coarde, cu care a dat multe concerte.

În timpul vacanţelor, venea la Stupca, unde tatăl său fusese mutat ca paroh, în anul 1865. Stupca era un vechi sat boieresc în care trăiau numeroşi ţigani lingurari, fierari şi lăutari; după ce au fost dezrobiţi, toţi au rămas pe loc, şi-au făcut bordeie şi s-au organizat în „bande" lăutăreşti. Astfel, Stupca

---

[1] Primul director al societăţii *Musikverein* din Suceava.

[2] După cum relatează în amintirile sale Josef Fischof, un elev al compozitorului, Vindireu „care habar n-avea de portativul muzical, asculta adesea cum Porumbescu zicea la cîntece populare".

Publicarea primei culegeri de mari proporţii din opera sa într-un tiraj de masă, va permite tuturor iubitorilor de muzică din ţara noastră să cunoască, să adîncească şi să îndrăgească creaţia acestui remarcabil clasic al muzicii romînești.

*

Ciprian Porumbescu s-a născut la 14 Octombrie 1853 (2 Octombrie stil vechi) în comuna bucovineană Şipotele-Sucevei; era al doilea din cei nouă copii ai preotului Iraclie Porumbescu. Copilăria şi-a petrecut-o în mijlocul lăutarilor sătești. Dragostea lui pentru muzică s-a format din cea mai fragedă vîrstă, chiar în casa părintească. Mama sa, Emilia, era o bună pianistă, cultivînd în acelaşi timp cu multă plăcere, muzica vocală; tatăl său, talentat scriitor, s-a ocupat şi de muzică, ca folclorist, interpret şi compozitor.

Prieten cu Aron Pumnul, Vasile Alecsandri, Gh. Barițiu şi alții, Iraclie Porumbescu a făcut parte din generaţia de cărturari care au participat activ la mişcările politice şi sociale de la 1848. Fiu de ţăran sărac, pribegind din copilărie, luptînd cu „foamea şi cu frigul", el a fost întemniţat de două ori, de „ambele dăţi — după cum însuşi mărturisește — sub titula de delicte-politice".

Anul revoluţionar 1848, l-a găsit pe Iraclie Porumbescu în primele rînduri ale luptătorilor progresişti[1]. Redactor la *Bucovina*, scriitor remarcabil şi compozitor, el a însufleţit prin versurile şi cîntecele sale, masele ţărăneşti ridicate împotriva asupritorilor: Iraclie Porumbescu este autorul popularului marş de la 1848, intitulat *Lui Iancu*, precum şi al multor poezii cu caracter profund democratic[2].

Susţinător al ideilor înaintate ale lui Bălcescu, potrivnic samavolniciilor săvîrşite de capii bisericii din acea vreme (nesfiindu-se a-l ataca chiar pe episcopul Hacman), Iraclie Porumbescu şi-a educat copiii în acest spirit de luptă pentru dreptate şi libertate, de dragoste pentru popor şi creaţia sa.

Deseori Iraclie Porumbescu chema acasă pe lăutarii satului sau vreun ţăran mai meşter în cîntece, spre al familiariza pe micul Ciprian cu muzica

---

[1] La muzeul „Ciprian Porumbescu" din Suceava, se păstrează o pecetie de metal, pe care stă scris: *„Iraclie Porumbescu, Dreptate şi Frăție"*.

[2] Iată una dintre aceste poezii intitulată *Aratul la Anul Nou* (1850):

. . . . . .

Daţi, măi, tirania,
Daţi, măi, despotia,
Să le înjugăm,
Cu ele s-arăm.
Mînaţi, feciori! Hăi! Hăi!

Daţi şi-acele rele
Ce ne erau grele,
Sub care gemeam,
Ca boii trăgeam,
Mînaţi, feciori! Hăi! Hăi!

Măi, dar nu uitaţi
Boierescu-mi daţi,
Hai cu el sub jug,
Să tragă la plug,
Mînaţi, feciori! Hăi! Hăi!

Să vadă şi el,
Cît e uşurel
Pe alţi a-ngrăşa
Cu sudoarea ta,
Mînaţi, feciori! Hăi! Hăi!

. . . . . .

populară. Avea numai cîțiva anișori cînd tatăl său i-a cumpărat o vioară mică, pe care scîrțîia zilnic și cînta din gură melodia populara *Măi ciobane de la oi*. Tîrziu, acest cîntec îl va introduce, ca arie, în opereta *Crai Nou*.

În vara anului 1860, pianistul și compozitorul Carol Miculi, mare admirator și culegător al folclorului nostru, a fost oaspetele Porumbeștilor; de la acesta a luat Ciprian primele lecții de muzică. Miculi i-a atras atenția lui Iraclie Porumbescu asupra remarcabilelor calități muzicale ale lui Ciprian, sfătuindu-l să se ocupe serios de educația lui.

Înscris în toamna anului 1860 la școala primară din Ilișești (o comună apropiată, romîno-germană, din raionul Gura Humorului), viitorul compozitor a urmat primul curs de vioară cu Simion Meier, un învățător de la școala evanghelică.

Stabilindu-se în anul 1863 la Suceava, Ciprian Porumbescu și-a continuat studiile muzicale cu bătrînul organist Valentin[1], iar apoi cu un ajutor de judecător, Schlötzer, fără a învăța însă prea mult nici de la aceștia. Lipsa unor profesori pregătiți, care să-i îndrumeze pașii în această perioadă hotărîtoare pentru formarea unui muzician, a lăsat urme adînci în creația de mai tîrziu a compozitorului.

Dar într-o anumită privință, timpul petrecut de Ciprian Porumbescu la Suceava a avut o deosebită importanță pentru dezvoltarea sa muzicală. În acest oraș exista o veche și valoroasă tradiție lăutărească. Vestitul Grigore Vindireu, demnul urmaș al lăutarului Moș Niculae Picu, l-a învățat pe Ciprian Porumbescu o mulțime de melodii populare. Tînărul compozitor, cînd avea puțin timp liber, se ducea să-i asculte taraful, să învețe o melodie, pe care o cînta apoi colegilor săi de școală. Deseori, lăutarul sucevean îl vizita pe Ciprian Porumbescu, chiar la locuința sa[2].

Tînărul compozitor se împrietenise atît de mult cu Chir Grigore Vindireu, încît deseori plecau împreună să facă „serenade pe sub cele ferestre", după cum se exprimă Severin Procopovici, un biograf al compozitorului.

Ultimii ani petrecuți de Ciprian Porumbescu la gimnaziul greco-oriental din Suceava (1870—1873), coincid cu începuturile sale în domeniul compoziției. Sub îndrumarea sistematică a profesorului Ștefan Nosievici, Ciprian Porumbescu face progrese simțitoare; dirijează corul școlii și alcătuiește un quintet de coarde, cu care a dat multe concerte.

În timpul vacanțelor, venea la Stupca, unde tatăl său fusese mutat ca paroh, în anul 1865. Stupca era un vechi sat boieresc în care trăiau numeroși țigani lingurari, fierari și lăutari; după ce au fost dezrobiți, toți au rămas pe loc, și-au făcut bordeie și s-au organizat în „bande" lăutărești. Astfel, Stupca

---

[1] Primul director al societății *Musikverein* din Suceava.

[2] După cum relatează în amintirile sale Josef Fischof, un elev al compozitorului, Vindireu „care habar n-avea de portativul muzical, asculta adesea cum Porumbescu zicea la cîntece populare".

devenise, pe la mijlocul veacului trecut, o adevărată „Academie de muzică lăutărească", după cum afirmă Valeriu Braniște. Deseori, Ciprian Porumbescu și Marioara, sora compozitorului, împreună cu lăutarii stupcani Bibul, Bidirel, sau Pîrsînă, cîntau muzică populară.

În zilele de sărbătoare, Ciprian era nelipsit de la hora satului. *Corăbiasca*, *Brîul*, *Arcanu*, *Bătuta* sau *Cioful*, le cînta la fel de bine, ca și lăutarii stupcani. Mult timp motivele acestor jocuri populare nu se vor șterge din amintirea compozitorului, care le va folosi în compozițiile sale scrise peste zece-cinsprezece ani (de exemplu în cadrilul *Coloane romîne*). În celelalte zile, se ducea el la bordeiele țiganilor lăutari.

Vestita purtătoare de folclor, cîntăreața Ilinca Țiganca, i-a comunicat lui Ciprian o sumedenie de colinde, doine și balade, pe care compozitorul, parte le-a prelucrat, parte le-a publicat în „*Colecțiunea de cîntece sociale pentru studenții romîni*".

Între lăutari și Ciprian Porumbescu s-a stabilit o legătură atît de strînsă, încît compozitorul nu s-a sfiit de multe ori să cînte „de-a valma cu ei", după propria-i expresie. Iată în această privință un fapt demn de amintit. În ziua de 15 August 1871, la mînăstirea Putna s-au sărbătorit 400 de ani de la sfințirea ctitoriei lui Ștefan cel Mare. Tineri entuziaști, îndeosebi studenți, veniți din toate colțurile locuite de romîni, au transformat această aniversare într-o uriașă manifestație patriotică. Mihail Eminescu, Ion Slavici, Mihail Kogălniceanu, Grigore Tocilescu și alți fruntași ai vieții noastre politice și culturale au rostit discursuri, au citit versuri și, împreună cu toți cei prezenți, au manifestat pentru libertate și independență. După masa festivă, pe pajiștea verde din fața mînăstirii s-a încins o horă, în sunetele viorilor celor treizeci de lăutari conduși de Grigore Vindireu. În toiul jocului, din mulțime s-a desprins tînărul Ciprian Porumbescu, a smuls vioara din mîna primașului și a luat conducerea tarafului. La sfîrșit, fericit și entuziasmat pînă la lacrimi, s-a repezit de gîtul tatălui său, spunîndu-i: „Tată... am cîntat Daciei întregi!" Și într-adevăr, compozițiile ulterioare inspirate de serbarea de la Putna (*Altarul mînăstirii Putna*, *Imnul lui Ștefan cel Mare*, *Tabăra Romînă* etc.) se adresau întregului popor romîn asuprit.

După terminarea studiilor la gimnaziul din Suceava, Ciprian Porumbescu s-a înscris, în anul 1873 la Seminarul teologic greco-ortodox din Cernăuți, singurul institut de învățămînt superior care exista în acea vreme, în Bucovina. Sub îndrumarea compozitorului Isidor Vorobchievici, activitatea muzicală dobîndește un loc precumpănitor în viața lui Ciprian Porumbescu; compoziția îl preocupă din ce în ce mai mult, mai ales că aici găsește un mediu muzical mai favorabil. În Cernăuți, ia lecții de pian și violoncel, se perfecționează în studiul viorii; compune primele lucrări importante de muzică religioasă, pe care i le interpretează corul seminarial — sub conducerea sa — în Catedrala Episcopală, precum și primele lucrări corale inspirate din cîntecul popular. (*Iarna*, *Cadrile*, *Altarul mînăstirii Putna*, etc).

Dar contactul cu viața plină de nedreptăți pe care Ciprian Porumbescu o cunoaște în Cernăuți, îl îndeamnă să desfășoare o luptă mai largă. Atitudinea

ostilă a compozitorului față de asupritorii austrieci se manifestă deschis, odată cu începerea anului școlar. La Cernăuți s-au organizat serbări (dezvelirea unui monument închinat Austriei, inaugurarea universității) în cinstea zilei onomastice a împăratului austriac. Studențimea română, în rîndurile căreia Ciprian Porumbescu deținea un loc de frunte, a refuzat să intre în comitetul organizatoric de pregătire a festivităților, ba ceva mai mult, în urma unei ședințe din Mai 1875, au decis să nu ia parte la serbările jubiliare; în semn de solidaritate cu românii, studenții armeno-poloni și poloni au hotărît să nu ia nici ei parte la aceste manifestații ale stăpînirii habsburgice. Această atitudine fățișă de condamnare a cîrmuirii l-a determinat pe împărat să renunțe de a mai veni la Cernăuți după cum se anunțase la început.

Înțelegînd rostul pe care îl are, în cadrul acestei lupte, o acțiune culturală bine condusă, Ciprian Porumbescu s-a înscris în societatea studențească „Arboroasa" (înființată la 22 Decembrie 1875). Scopul societății, indicat în statute, era să organizeze conferințe, șezători literare și muzicale publice, să întrețină o bibliotecă, să ajute pe studenții lipsiți de mijloace materiale, etc. Dar aici Ciprian Porumbescu — ales președinte — nu s-a mulțumit să desfășoare numai o muncă pur culturală, și aceasta într-un cerc restrîns. Cu prilejul fiecărei reuniuni publice a societății, aveau loc conferințe (de exemplu *Lupta pentru existență*), concerte de muzică patriotică (*Bălcescu murind*, *Patria Română*, *Altarul mînăstirii Putna*, *Cadrile*, *Hai*, *Romîne*, *Tabără Română*); deseori însuși Ciprian Porumbescu cîtea cuplete din revista satirică *Cucuveica* sau recita versuri fățiș protivnice regimului feudalo-habsburgic (de pildă *Că-i domn cu guler și cu frac*, *Bate fierul pîn'ce-i cald*, etc). Iată sugestivul portret, făcut de scriitorul Teodor Bălan, președintelui „Arboroasei": „Ciprian Porumbescu excela prin o fantastică veselie și o uimitoare productivitate literară și muzicală. El făcea poezii, el compunea melodiile, el conducea corul. Era autor și actor. Originalitatea lui făcu din el un izvor de nesecată veselie. Ciprian era totul și pretutindeni. El era centrul, era „chiagul" societății. Genialitatea lui, fascinanta lui personalitate, stăpînea societatea".

Culegerile de folclor ale lui Miculi și Iraclie Porumbescu, apropierea lui Ciprian Porumbescu de cîntecul popular, atenția deosebită de care se bucură poporul în creația literară și muzicală a timpului, este neîndoielnic un ecou al noilor concepții venite din Rusia. În această perioadă Muzicescu (un alt reprezentant de frunte al muzicii noastre corale, contemporan cu Ciprian Porumbescu) își făcuse studiile muzicale la Petersburg.

În cadrul societății studențești „Arboroasa", Ciprian Porumbescu stabilește legături cu elementele înaintate ale intelectualității românești și ale celorlalte societăți studențești românești din Ardeal, Principate și străinătate, îndemnîndu-le la luptă comună, pentru dobîndirea drepturilor națiunii române la autodeterminare; intră astfel în legături de prietenie cu societățile „Alexi-Șincaiana" de la Gherla, „Inocențiu Clainiana" de la Blaj, „Clubul studenților universitari" de la Iași, „România-Jună" de la Viena, „Petru Maior" de la

Budapesta, „Uniunea Romînă" de la Paris, „Uniunea" de la München, etc. cărora le trimite material de propagandă politică[1].

Începerea războiului pentru dobîndirea Independenței de stat a Romîniei (1877—1878) a găsit un puternic ecou în sînul „Arboroasei". Societatea a hotărît să comande tablouri, reprezentînd scene din lupta poporului nostru pentru independență, ca de exemplu: *Asaltul redutei Griviția și moartea căpitanului Valter Măcăcineanu*. Ciprian Porumbescu a scris o serie de lucrări cu conținut patriotic, unele cu referire directă la luptele contra turcilor: *Plevna*, *Sergentul*, *Peneș Curcanul*, *Marșul călărașilor*, etc. În această atmosferă, observă ziarul vienez *Neue Freie Presse* (nr. 4767 din 2 Decembrie 1877) „și-au otrăvit spiritele" membrii societății „Arboroasa", care au trimis o telegramă de condoleanțe primarului Iașului, cu prilejul cinstirii, într-un cadru sărbătoresc, a memoriei lui Ghica Vodă, domnitorul moldovean decapitat mișelește de turci. Tocmai atunci, autoritățile austriace pregăteau serbarea jubileului de 100 ani de la anexarea Bucovinei.

Socotind telegrama „Arboroasei" ca o nouă manifestare fățișă împotriva cîrmuirii habsburgice, guvernul a hotărît întemnițarea celor cinci membri ai societății studențești, în frunte cu președintele ei, Ciprian Porumbescu. Timp de unsprezece săptămîni, ei au stat în închisoare, fiind acuzați că au atîțat „în public, față de mai mulți oameni, și în scrieri răspîndite, la disprețul și ura contra Uniunii statale a Monarhiei și contra administrației de stat a Austriei" (după stenograma procesului, publicată în ziarul german *Bukowina* nr. 6 din 1 Februarie, 1878).

Atitudinea lui Ciprian Porumbescu în procesul înscenat de autoritățile austriace (proces care a durat trei zile) va rămîne o înaltă pildă de patriotism. La întrebarea procurorului, dacă telegrama expediată la Iași a fost sau nu un act politic, Ciprian Porumbescu a răspuns afirmativ, subliniind deschis că ea a fost îndreptată contra Austriei. Cu aplauze furtunoase, dar și cu amenințarea președintelui instanței că va evacua sala, a fost răsplătit răspunsul lui Ciprian Porumbescu: „Noi nu am considerat pe Ghica ca un principe, ci ca pe un bărbat, care și-a cîștigat multe merite pentru popor!"

După aproape trei luni de suferință în închisoare — în care timp a scris *Suspinul prizonierului* — Ciprian Porumbescu și tovarășii săi de luptă au fost eliberați; tot în amintirea temniței a compus și *Hora detrunchiaților*, pentru pian.

Cu toate suferințele și amenințările ulterioare, Ciprian Porumbescu a rămas credincios ideilor sale, devenind un și mai dîrz luptător împotriva asupririi habsburgice. După ce societatea „Arboroasa" a fost desființată din ordinul guvernului austriac, compozitorul și-a continuat activitatea politică în societatea

[1] Revista *Familia*, Budapesta, 1877, A XIII, nr. 16 din 29 Aprilie, pag. 190, publică un apel semnat de Ciprian Porumbescu către toate societățile romînești, pentru a da concursul „Arboroasei", „în inițiativa adunării datelor statistice despre studenții romîni de la universități".

internațională „*Akademische Lesehalle*“[1], al cărei vicepreședinte a fost ales după puțin timp. N-a acceptat însă fără proteste hotărîrea de desființare a societății „Arboroasa“[2] înscriindu-se apoi la „Junimea“, unde spera să-și ducă mai departe lupta sa pe tărîm politic și artistic.

Un an după absolvirea seminarului, Ciprian Porumbescu mai aștepta încă la Stupca, bursa pentru continuarea studiilor muzicale la Viena. Dar, guvernanții austrieci, aflînd cine trebuie să fie beneficiarul, nu i-au mai acordat-o. La Stupca, timpul și l-a petrecut fie vizitîndu-i pe lăutari, fie compunînd; vreo cîteva săptămîni a fost și învățător (înlocuindu-l pe Ignatie Corvin) la școala populară din Ilișești. Cu acea ocazie, s-a înfiripat marea dragoste dintre Ciprian Porumbescu și Berta Gorgon, legătură sufletească care avea să stimuleze talentul creator al compozitorului.

După multe încercări, la 2 Octombrie 1879, Ciprian Porumbescu a obținut un ajutor din fondul episcopal și a plecat la Viena pentru continuarea studiilor muzicale. Viața lui Ciprian în capitala Austriei a fost bogată în preocupări artistice, dar neînchipuit de grea, din pricina mizeriei materiale. De cele mai multe ori se culca nemîncat sau era silit să-și vîndă lucrurile de îmbrăcăminte, pentru a-și cumpăra o bucățică de pîine, fiindcă, spunea el „nemica nu-l descurajează pe om așa ca foamea“. În jurnalul său intim, notează la 12 Martie 1881: „... sunt în dispoziție extrem de rea, fiindcă n-am bani și nici șansa unui prînz. La amiază mă duc *nibeto* (cuvînt polonez care înseamnă — „chipurile“ — C.V.) și eu la masă, în realitate îmi răsplimb foamea în districtul Mariahilf și adulmec numai fripturile din diverse restaurante“. Peste patru zile (16 Martie 1881), menționa: „Mă duc la baia de abur Esterhazy. După baie mănînc un ficat — prînzul meu de amiază! — și merg acasă pentru a mă culca imediat“. Altă dată, s-a împrumutat cu șaizeci de coroane de la societatea „Romînia-Junâ“, amanetîndu-și compozițiile. Deseori mînca la restaurantul de pe Marokkanergasse, lăsîndu-și zălog pardesiul. Fără îndoială, că mizeria îndurată de compozitor la Viena[3] i-a zdruncinat și mai mult sănătatea.

Activitatea sa creatoare s-a intensificat considerabil. Elev al Conservatorului din Viena (unde a studiat armonia, contrapunctul, vioara și contrabasul, avînd ca profesori pe Brukner, Dr. Franz Krenn și Louis Schlösser), Ciprian Porumbescu era în același timp conducător al corului și orchestrei, de curînd înființată de el, în cadrul societății „Romînia-Juna“, redactor al revistei satirice *Pipărușa*, colaborator la *Komersbuch*-urile (mici culegeri de cîntece. C.V.) studenților

---

[1] Vezi *Jubiläums — Festschrift der Akademische Lesehalle*. Czernowitz, 1900, pag. 42.

[2] Iată ce scria de la Stupca (26 Februarie 1878), imediat după eliberare, lui Zaharia Voronca și tovarășilor săi de suferință: „De sigur niciodată încă n-am scris o epistolă cu mai multă căldură, cu mai mare interes și te asigur, că și cu mai intensivă frăție, decît aceasta. Valul simțămintelor ce năvălește în momentul acesta asupra mea dezarmează toată arta descrierii, cu atît mai mult, fraților, că mă văd izolat și despărțit de voi, scumpilor mei conmilitanți!... Ce-i cu recursul „Arboroasei“? Cred că ar fi foarte rațional a persista la dînsul, căci este multă speranță și aș putea zice, că chiar siguranță, că „Arboroasa“ va mai exista. Scrieți-mi, vă rog, despre aceasta.“

[3] În revista satirică *Pipărușa*, Ciprian Porumbescu semna articolele cu pseudonimul Handriu Lungiburtă.

germani din Viena, dirijor al corului bisericii Sfîntul Mihail, editor al propriilor sale lucrări (*Colecțiunea de cîntece sociale pentru studenții romîni*), precum și neobosit compozitor.

În viața studenților romîni de la Viena, timpul scurt petrecut de Ciprian Porumbescu în capitala Austriei, a marcat o înviorare și o înflorire artistică necunoscută pînă atunci. Legăturile lui Ciprian Porumbescu cu societatea „Romînia-Junǎ", (cu ai cărei membri luase contact încă din anul 1871 cu prilejul serbării de la Putna) au fost extrem de rodnice. Aici s-a împrietenit cu o serie de scriitori, în primul rînd cu Eminescu (căruia i-a comunicat nenumărate cîntece populare) apoi cu Andrei Bîrseanu, colaboratorul său preferat; a ținut o conferință despre trecutul muzicii noastre (*Muzica la Romîni* — 3 Ianuarie 1880), a organizat un quartet instrumental, a compus imnul societății (denumit apoi *Pe-al nostru steag)* și a prezentat nenumărate compoziții (*Zîna Dunării*, *Camelii*, *Fata de la munte*, *Reverie*, diferite romanțe cu text german). Societatea „Romînia-Junǎ" i-a tipărit valsul *Camelii* și polca *Zîna Dunării*. Orchestra compozitorului Eduard Strauss i-a interpretat cu mult succes compoziția *Camelii* la un bal al societății. Ciprian era nelipsit de la toate reuniunile, desfășurînd o neobosită activitate.

Un moment important în activitatea lui Ciprian Porumbescu de la Viena a fost publicarea *Colecțiunii de cîntece sociale pentru studenții romîni* (1880). În apelul lansat la 3 Decembrie 1879 pentru strîngerea de fonduri necesare tipăririi acestei lucrări, compozitorul arăta: „.... De la intrarea în viață a asociațiunilor de studenți romîni, se simțea însă foarte mult lipsa de cîntece studentice romîne, fără (de) care dezvoltarea spiritului social este imposibilă. În considerarea acestei lipse regretabile, voiesc a dedica studenților romîni o colecțiune de cîntece studentice romîne puse pe muzică, spre a contribui prin această ediție, măcar cît de puțin la cultivarea cîntului și alimentarea spiritului social..." Pentru asigurarea unei răspîndiri cît mai largi a cîntecelor — compozitorul a publicat toate melodiile la unison. În prefața acestei culegeri, Ciprian Porumbescu scria: „Cîntecele sunt simple, ariile sunt melodioase... pentru ca fiecare, fie și neexpert în muzică, să și le poată ușor însuși". Se vede limpede că broșura a avut un caracter de masă. Importanța acestei „Colecțiuni" este cu atît mai mare, cu cît Ciprian Porumbescu a introdus pe lîngă cîntecele studențești și o serie de cîntece populare, notate de la lăutari. Dacă vom adăuga, că majoritatea cîntecelor de masă sînt străbătute de un cald patriotism (*Imnul Unirii*, *Hora*, *Inimă de Romîn*, *Cîntecul tricolorului*, etc.) și folosesc intonația populară (*Hora*, *Dragoș Vodă cel Vestit*), vom înțelege larga răspîndire de care s-a bucurat această culegere de cîntece de masă.

Dar mizeria și boala îl silesc din nou să-și întrerupă studiile muzicale din capitala Austriei. Datorită legăturilor cu studenții noștri din Viena, Ciprian Porumbescu a aflat că este vacant un post de profesor de muzică la școlile centrale romîne din Brașov, pe care l-a obținut în urma concursului organizat de Eforia Școlilor din localitate.

Legăturile familiei Porumbescu cu Braşovul erau însă mult mai vechi. Iraclie publicase încă din anul 1853, în *Foaia pentru minte, inimă şi literatură* (nr. 31) balada populară *Anniţia*, devenind mai tîrziu, colaborator permanent al *Gazetei Transilvaniei*; Emilia Porumbescu era membră a „Reuniunii femeilor romîne din Braşov". Ciprian însuşi luase legătura — printr-o scrisoare din 10 februarie 1874 — cu Gheorghe Bariţ.

Activitatea lui Ciprian Porumbescu în oraşul de la poalele Tîmpei a fost extrem de bogată. În acest timp a funcţionat ca profesor de muzică la gimnaziu, la şcolile comercială şi reală, precum şi la clasele IV-a şi V-a de fete; înafara preocupărilor pedagogice, Ciprian Porumbescu a mai activat şi ca dirijor al corului bisericii Sfîntul Nicolae din Schei şi al „Reuniunii romîne de gimnastică şi cîntări", a organizat nenumărate concerte publice şi a desfăşurat o vie activitate creatoare. Epoca Braşovului (1881—1882), epoca operetei *Crai-Nou*, constituie perioada de maturitate în creaţia lui Ciprian Porumbescu.

În viaţa artistică din Braşov, activitatea neobosită a tînărului compozitor a însemnat un puternic avînt cultural-naţional. Politica de învrăjbire şi deznaţionalizare a popoarelor asuprite, dusă de imperiul Austro-ungar ameninţa muzica romînească şi în general, întreaga noastră cultură. Aceasta l-a determinat pe Ciprian Porumbescu să ridice stindardul unei muzici strîns legate de popor.

Mediul politic şi social, atmosfera culturală în care şi-a desfăşurat Ciprian Porumbescu activitatea sa artistică la Braşov este foarte plastic reliefată, chiar de compozitor: „Peste tot caut să observ, că cororile noastre s-au cam depărtat de muzica pe care ar trebui să o cultiveze cu deosebire, muzica naţională populară. Compoziţiile cele mai frivole, texturile cele mai rău traduse, sunt cîntate cu o silinţă vrednică de lucruri mai bune. Şi dacă această observare se poate face cororilor romîneşti în genere, cu cît mai vîrtos sunt silit să o fac faţă de nişte coruri alcătuite de nişte oameni din popor" (*Gazeta Transilvaniei*, Braşov 17/29 Sep. 1882).

De atunci datează acea memorabilă încercare de fondare a unei „Reuniuni de compozitori romîni", al cărei scop principal era stabilirea unei baze naturale a „muzicii noastre naţionale, care bază — spunea compozitorul — este în pericol de a fi alterată prin diferite înrîurinţe străine". Pentru muzica romînească de la sfîrşitul veacului trecut, această idee a lui Ciprian Porumbescu reprezintă un moment de o importanţă covîrşitoare. În timp ce cosmopolitismul îşi făcea loc din ce în ce mai mult în societatea romînească, iar trupele de operă străină îşi găsiseră în regimul burghezo-moşieresc un sprijin nelimitat, Ciprian Porumbescu scrie opereta *Crai-Nou*, ridicînd problema unei muzici naţionale. În Braşovul frămîntat de ura şi discordia semănată cu atîta abilitate de conducătorii imperiului habsburgic, Ciprian Porumbescu a întrezărit drumul adevărat al culturii muzicale romîneşti, strîns legată de cîntecul popular.

Curînd, compozitorul deveni cunoscut publicului care-l aprecia şi simpatiza. Iată sugestivul portret pe care i-l face bunul său prieten şi biograf, Petra-Petrescu: „El era de statură foarte înaltă (cel mai înalt bărbat din Bra-

șov), zvelt, păr castaniu. Era un temperament vesel, glumeț, avea o conversare simpatică și prea bun la inimă".

Cel mai important eveniment din viața și activitatea creatoare a lui Ciprian Porumbescu va rămîne reprezentarea operetei *Crai-Nou*. Următorul anunț, din 24 și 28 februarie 1882, apărut în *Gazeta Transilvaniei*, a pricinuit brașovenilor o nemărginită bucurie: „*Teatrul romîn în Brașov*. O societate de diletanți va reprezenta în 27 și 28 februarie stil vechi, în sala cea mare a gimnaziului romîn de aici, opereta *Crai-Nou* de Vasile Alecsandri, muzica de Ciprian Porumbescu".

Ideea unei operete romînești îl frămînta de mult timp pe compozitor[1].

În *Crai-Nou*, Ciprian Porumbescu a pus tot ceea ce îi era mai scump — melodiile populare îndrăgite din copilărie, deseori cîntate în cercurile studențești. Unele arii au fost publicate chiar anterior premierei, sub diferite titluri. Publicul a primit opereta cu un uriaș entuziasm, fiindcă limbajul muzical, strîns legat de cîntecul popular, corespundea gustului și înțelegerii lui. În presă au apărut numeroase articole elogioase. Totuși, în numărul 27 din 5/17 martie 1882 al *Gazetei Transilvaniei*, compozitorul a citit o cronică care l-a revoltat. A răspuns imediat printr-o scrisoare de protest (datată Brașov, 8 martie 1882) din care extragem următoarele:„... În nr. 7 din 5 martie a. c. al prețuitului d-voastră ziar, se află o recenziune asupra operetei mele „Crai-Nou", în care între altele se zice că muzica acestei operete dovedește că aș fi studiat cu multă diligență operele compozitorilor străini: Offenbach, Genee, Suppe ș. a. Spre rectificarea aserțiunii acesteia, îmi permit a declara la locul acesta, că eu din toată literatura muzicii moderne, chiar pe componiștii aceștia îi cunosc mai puțin și niciodată nu mi-am făcut ca obiect de studiu, neocupîndu-mă mai de loc cu dînșii. Și dacă este vorba de vreun componist care l-am studiat și-l studiez și acum, încă cu multă diligență, atunci îmi permit a spune că componistul acesta e însuși poporul nostru romîn..."

Cuvintele compozitorului vor rămîne un document de mare preț pentru istoria muzicii romînești. Este cea mai sinceră și mai frumoasă exprimare a concepției artistice a lui Ciprian Porumbescu, compozitorul-militant pentru o cultură muzicală națională. Răspunsul lui Ciprian Porumbescu adresat *Gazetei Transilvaniei*, la numai un an înainte de moarte, explică orientarea hotărîtă către folclor din perioada Brașovului; asprimea și tonul general al scrisorii de protest dezvăluie profundul patriotism al lui Ciprian Porumbescu și dragostea nețărmuită față de creația populară.

Puțin timp după reprezentarea operetei *Crai-Nou*, lui Ciprian Porumbescu i s-a oferit un nou prilej de a cunoaște și adînci creația populară: concursul corurilor țărănești de la Chizătău. În fruntașa comună bănățeană, s-a organizat la 20 septembrie 1882, jubileul a 25 de ani de existență a celui mai vechi cor

[1] Într-o scrisoare adresată tatălui său (Brașov, martie 1882), după premiera operetei, Ciprian Porumbescu spunea: „... Îmi aduc aminte că într-o seară de vară, mergeam eu cu d-ta cu caii lui Alexandru Botușan la Borla și pe drum spre Comănești, se ivise vorba despre mine, despre viitorul meu și între altele spuneați, ca să sfîrșesc teologia și pe urmă, o să se vază ce va mai fi. Iar eu în juna-mi extază, mă cugetam numai la muzică și vă spuneam că dorința mea cea mai fierbinte este de a putea compune o dată, o operetă".

de plugari din țara noastră. Cu această ocazie, s-a desfășurat un mare concurs de coruri țărănești; de la Brașov, au fost invitați să facă parte din juriu, Ciprian Porumbescu și Ion Lengher, președintele Reuniunii romîne de gimnastică și cîntări. Compozitorul a fost profund mișcat de tot ce a văzut la Chizătău [1]. Ion Lengher povestește că Ciprian Porumbescu „nu s-a putut stăpîni de admirare și pe unii din acești țărani i-a chemat într-o cameră separată și i-a examinat acolo". Așa cum a afirmat însuși compozitorul „lumea cîntăreață de la Chizătău" a însemnat pentru el „o experiență, care nu am cu ce o asemăna". Cine știe cîte gînduri, cîte nădejdi au încolțit atunci în inima entuziastului creator! Dar după înapoierea lui la Brașov, boala l-a țintuit la pat și bunii săi prieteni, printre care și doctorul Neagoe, l-au sfătuit să părăsească orașul pe timpul iernii, spre a merge într-o țară cu clima mai caldă. Ciprian Porumbescu a dat un ultim concert la Brașov, în ziua de 27 octombrie 1882 și apoi a plecat — grav bolnav — la Nervi, în Italia.

Lipsit de mijloacele materiale necesare îngrijirii sănătății, compozitorul s-a chinuit tot timpul petrecut departe de patrie. Zadarnic s-a adresat editorului bucureștean Gebauer, să-i tipărească cîteva lucrări, fiindcă acesta l-a speculat după bunul său plac, condamnîndu-l la o mizerie cumplită. Corespondența lui Ciprian Porumbescu și jurnalul său intim din această perioadă, constituie un aspru act de acuzare la adresa orînduirii exploatatoare din vremea sa.

În Italia Ciprian Porumbescu a dat concerte gratuite în salonul hotelului „Victoria", a compus lucrările *Suvenir de Nervi*, *Hora de salon*, *Fantome*, *Suvenir de Roma*, etc.; tot atunci a cunoscut se pare, pe Giuseppe Verdi, pe criticul Camilo Boito și pe compozitorul Marco Sala (cu acesta din urmă a cîntat opereta *Crai-Nou*). Copleșit de boală, singur și neputînd face față cheltuielilor necesitate de îngrijirea medicală, Ciprian Porumbescu s-a văzut silit să se întoarcă în țară.

La 28 februarie 1883, compozitorul — după o călătorie de cinci zile, timp în care a vizitat comorile de artă clasică de la Roma, Pisa și Florența — sosește la Stupca, Nu s-a mai putut însă reface și a zăcut bolnav pînă în ziua de 6 iunie 1883, cînd a murit. Vestea morții lui Ciprian Porumbescu a îndurerat inimile tuturor acelora pentru care a luptat și a creat toată viața. Amintirea lui va trăi mereu prin faptele sale, prin opera sa.

*

Analizînd creația lui Ciprian Porumbescu (care cuprinde peste 250 de compoziții) constatăm o bogăție de teme și o diversitate de genuri, rareori întîlnită la compozitorii romîni din trecut. Opera sa este expresia unui artist multilateral. De la cîntecele pentru o singură voce, corurile bărbătești și mixte, cantate, romanțe, piesele pentru voce și pian, lucrările instrumentale, muzica

[1] *„Te uitai cu emoție la marțialele chipuri* — scria Ciprian Porumbescu în septembrie 1882, surorii sale Marioara — *care, cu notele în mînă, urcau scena și se așezau în semicerc, pe cînd dirigentul, postat în mijlocul lor, dădea cu mîna măsura, cu acea mînă pe care noi o știm, că poate să poarte doar plugul și toporul."*

de cameră și pînă la *Crai-Nou*. Ciprian Porumbescu a străbătut o cale lungă și grea, lăsînd lucrări valoroase în fiecare gen.

Privită cronologic, opera lui Ciprian Porumbescu poartă pecetea preocupărilor și a mediului în care a trăit: în perioada petrecută la Cernăuți a scris mai mult muzică religioasă și coruri cu conținut patriotic; în desele popasuri de la Stupca— romanțe și lucrări instrumentale, majoritatea inspirate din cîntecul popular; — în epoca Vienei a scris muzică instrumentală de cameră și romanțe pe text german; la Brașov a compus opereta *Crai-Nou* și o serie de lucrări instrumentale, puternic străbătute de melosul popular.

Ceea ce a asigurat o largă răspîndire lucrărilor sale a fost conținutul patriotic și limbajul muzical popular. Dragostea cu care și-a iubit Ciprian Porumbescu patria și poporul se desprinde atît din opera sa, cît și din corespondența rămasă de la el. Scrisorile din Italia, sînt pline de fraze ca acestea: „Nu vă puteți închipui cît mi-i de jale după scumpa mea patrie; vai, m-am săturat de pribegie“ (Nervi, 31 decembrie 1882), sau : „O! Italie, Italie, frumoasă și dulce mai ești! Ah, dar ce folos? Nu plătește toată frumusețea și dulceața ei o ceapă friptă, dacă colea peste gard nu mă pot sui la Stupca“ (Nervi, 20 Ianuarie 1883). Din aceste înalte sentimente au izvorît nenumăratele sale coruri patriotice, ca: *Altarul mînăstirii Putna*, *Hai, Romîne*, *Imnul Unirii*, *Cîntecul tricolorului*, *Cît îi Țara Românească*, *Păstorii și plugarii*, etc. În lupta împotriva exploatatorilor, aceste lucrări au căpătat un caracter revoluționar; în multe din întrunirile politice ale românilor ardeleni, cîntecele lui Ciprian Porumbescu erau nelipsite.

Dar creația acestui înaintaș al muzicii noastre a fost îmbrățișată de cele mai largi pături sociale, fiindcă vorbea o limbă înțeleasă de toți, folosea graiul popular. Mare admirator și cunoscător al folclorului, Ciprian Porumbescu și-a educat elevii, colegii și publicul, în spiritul dragostei pentru cîntecul popular și a căutat să-l introducă în forme cît mai variate și mai complexe, în lucrările sale. „Nu-mi pare rău de trudă — le spunea elevilor școlii populare din Ilișești — că cel puțin vă las o amintire care nu-ți uita-o toată viața! Și, Doamne, frumos îi cîntecul care nu-l poți uita!“ Socotind creația populară — împotriva concepțiilor estetice burgheze — capabilă de a fi tratată în orice formă muzicală, Ciprian Porumbescu a introdus cîntecul popular în toate genurile abordate: cadriluri, coruri, romanțe, operete, etc. El nu și-a pus probleme științifice asupra folclorului; culegerea, prelucrarea și armonizarea cîntecului popular, le-a privit exclusiv prin prizma unei folosiri practice imediate. De multe ori, Ciprian Porumbescu a folosit cîntecul popular, neprelucrat, însoțit de un simplu acompaniament. Dar marele merit al compozitorului va rămîne tocmai măiestria simplității și a inspirației melodice în stil popular, pe care a știut s-o transmită multor lucrări ale sale. Melodia lui Ciprian Porumbescu este caldă, naturală, convingătoare, ușor de reținut, puternic legată de creația populară și place de la prima audiție. Aceste calități au determinat succesul operei sale.

Analizînd pe genuri creația lui Ciprian Porumbescu, observăm că piesele pentru pian ocupă cel mai mare loc în creația sa. De o mare diversitate (polci,

mazurci, gavote, hore, valsuri, potpuriuri, nocturne, cadriluri, etc.) ele rămîn totuşi, inegale ca valoare artistică. Lucrările pentru pian ale lui Ciprian Porumbescu poartă pecetea muzicii de salon franceze, germane, italiene. Dacă gavotele, cadrilurile şi mazurcile se resimt de influenţa franceză, valsurile sînt înrîurite de muzica germană. Nocturnele şi unele valsuri vădesc o apropiere de melodia italiană.

Lucrările valoroase pentru pian sînt cele inspirate din cîntecul popular. Horele, potpuriurile de cîntece naţionale, cadrilurile pe teme romîneşti, *Rapsodia română*, au dobîndit o largă răspîndire, fiind mult apreciate. *Bătrînească*, *Horele* nr. 1 şi nr. 3, *O seară la stînă*, *Peneş Curcanul*, *O dimineaţă pe Tîmpa*, *Hora detrunchiaţilor* (scrisă în amintirea zilelor petrecute în închisoare), *Cucoana Chiriţa*, cadrilul *Coloane romîne*, *Hora Braşovului*, *Hora Prahova* şi mai ales *Rapsodia română*, reflectă o preocupare specială de prelucrare a cîntecului popular. Unele lucrări se remarcă prin originalitate şi prin scriitura pianistică mai avansată (*Rapsodia*, *Hora Braşovului*).

Corurile constituie cea mai valoroasă parte din creaţia lui Ciprian Porumbescu, ocupînd un loc de frunte în întreaga muzică clasică romînească.

Ceea ce le-a asigurat o largă răspîndire este în primul rînd conţinutul. Majoritatea corurilor cîntă dragostea de patrie (*Patria română*, *Hai, Romîne*, *Cîntecul tricolorului*, *Odă ostaşilor romîni*, *Cît îi Ţara Romînească*, etc). Ciprian Porumbescu şi-a iubit cu pasiune patria şi poporul, fiind alături de el în toate evenimentele politice.

Bucuria vieţii, a tinereţii, a muncii în mijlocul naturii şi a satului romînesc se desprinde din majoritatea corurilor sale (*Păstorii şi plugarii*, *Cîntec de primăvară*, *Noapte de primăvară*, *Cîntec de Mai*, *Sosirea primăverii*, etc.). Acest conţinut optimist şi sănătos a determinat reuniunile corale, să-i îmbrăţişeze imediat lucrările. Izvorul de inspiraţie cel mai apropiat i-a fost viaţa; el a cîntat în corurile sale, toate frămîntările omului din popor pe care l-a cunoscut şi l-a îndrăgit. Fire artistică de o sensibilitate rară, Ciprian Porumbescu a înregistrat cele mai mici şi mai gingaşe aspecte ale sufletului omenesc, pe care apoi le-a transpus admirabil în muzica sa corală (*Serenada*). La tot pasul se simte dragostea nepărmurită faţă de om, faţă de sentimentele sale de iubire (*Lacrima*, *Noapte consolatoare*, *Numele tău*, *Cîntecul Margaretei*, etc.).

Înafara acestor piese corale de mici proporţii, Ciprian Porumbescu ne-a lăsat şi o serie de lucrări mai ample: *Altarul mînăstirii Putna*, *Tabăra romînă*, *Cisla* şi *La malurile Prutului*. Toate au la bază un conţinut patriotic, unele cu un ascuţit spirit satiric (*Cisla*, *La malurile Prutului*). Desi sînt scrise cînd Porumbescu nu împlinise încă nici optsprezece ani, totuşi — ca valoare artistică — întrec celelalte coruri: conţinutul este mai adîncit, armoniile sînt colorate şi exprimă mai pregnant textul, legătura dintre solişti şi cor este mai bine realizată, registrul vocilor este mai amplu, iar ca unitate generală a lucrărilor se remarcă o formă mai echilibrată.

Ciprian Porumbescu şi-a însuşit bine tehnica vocal-corală. Mersul vocilor este natural, linia melodică frumos condusă şi expresivă; vocile interioare se

desfășoară logic în ansamblul armonic, păstrîndu-și în același timp individualitatea, nu întrebuințează registrele extreme. Deseori, pentru mai multă culoare, folosește corul mut: alteori, vocile fac figurații instrumentale (*Serenada*).

Corurile lui Ciprian Porumbescu sînt foarte variate ca aranjamente: voce și cor; voce, pian și cor; voci, vioară și pian; coruri bărbătești mixte cu pian sau „*a capella*", etc. Remarcabile sînt mai ales acele lucrări în care compozitorul face apel la cîntecul popular (*Frunză verde mărgărit, Cît îi țara românească, Frunză verde foi de nalbă*); deseori întîlnim intonații de cîntece revoluționare (*Marșul cîntăreților din Oravița*). Stilul contrapunctic imitativ se întîlnește foarte des în corurile lui Ciprian Porumbescu; uneori chiar cu efecte onomatopeice (*In pădure*).

Romanțele și muzica pentru voce și pian au fost scrise în cea mai mare parte la Viena și Stupca; majoritatea au și textul scris de compozitor. În ele se resimte puternic influența liedului german (Schumann, Schubert, Mendelsohn), ca linie melodică, formulă de acompaniament, dar mai ales ca atmosferă generală. Dacă vom adăuga că multe au text german (*Ich liebte dich, Zulu Lied, Der letzte Kuss, Nocturna, Blau, Salamuci-Lied, Du bist wie eine Blumme*), vom înțelege de ce au fost scrise în acest stil.

Acolo unde Ciprian Porumbescu face apel la romanța veche românească (*Lăsați-mă să cînt, A căzut o rază lină, Cît te-am iubit*) și la cîntecul popular (*Frunză verde mărgărit, Fata popii, Trandafirul*) reușește să dea lucrări mai bune, mai caracteristice talentului său. Baza acestor lucrări, care le-a asigurat o largă răspîndire, o constituie melodia. Acompaniamentul pianului este simplu, fără pretenții de adîncime.

Muzica instrumentală și de cameră cuprinde piese pentru vioară și pian, vioară, flaut și pian, precum și două quintete. Bun violonist și organizator de mici formații de muzică de cameră, Ciprian Porumbescu a scris o serie de remarcabile piese instrumentale. Cea mai cunoscută lucrare a sa este *Balada* pentru vioară și pian. Folosind intonații de romanță veche românească și de doină, Ciprian Porumbescu a realizat o lucrare bine închegată, plină de melodie, colorată ca armonie și echilibrată ca formă. Remarcabile sînt deasemenea și *Reveria* pentru vioară și pian, *Dorul*, o romanță elegiacă pentru vioară și pian (la care după moartea compozitorului s-a adăugat o transcripție pentru violoncel), *Parafrază pe o temă românească, Arie română* pentru două viori, flaut și pian, etc. Aceste lucrări au forma unor teme cu variațiuni.

Ca document al luptei și suferințelor lui Ciprian Porumbescu, amintim și cele două lucrări scrise în închisoare: *Suspinul prizonierului* și *Hora detrunchiaților* (aceasta a fost tipărită pentru piano solo).

Quintetele sînt piese de studiu, ușoare ca factură tehnică, scrise pe băncile școlii și destinate exclusiv cercurilor muzicale amatoare. Remarcabilă este intenția compozitorului de a folosi în quintetul în do major, melodii și ritmuri de horă, puțin întîlnite pînă atunci în muzica de cameră românească.

Muzica de operetă a lui Ciprian Porumbescu constituie alături de coruri partea cea mai valoroasă a creației sale. Atît opereta *Candidatul Linte* cît și cea compusă în ultimii ani ai vieții la Brașov (*Crai-Nou*), au la bază folclorul. Acest fapt dovedește că mai ales în genurile muzicale mari, Ciprian Porumbescu s-a orientat necontenit spre cîntecul popular.

În *Candidatul Linte*, comedie satirică muzicală „în 2 scene cu o uvertură și un final pentru două coruri și un acompaniament de pian", compozitorul biciuiește moravurile școlii de odinioară. Subiectul este următorul: Candidatul în filozofie Linte se prezintă la examen. Președintele comisiunii și toți profesorii îi pun nenumărate întrebări chițibușare, la care însă candidatul nu știe să răspundă. Cînd examenul părea pierdut, studenții — care asistau în sală — îi dau ideea să le cînte o melodie de... însurat! Profesorii, care abia așteptau să-și mărite mai ușor fetele, îl declară pe Linte „absolvat", în nădejdea că le va fi ginere. Acesta este de acord cu hotărîrea comisiei, ba pe deasupra le mai dă în dar și cîte doi berbeci. Conținutul lucrării este foarte semnificativ. Vechile practici și „metode" ale școlii din trecut sînt satirizate cu mult spirit critic de compozitor, care este în același timp și autorul textului.

În ce privește muzica, dacă scurtele recitative ale profesorilor Manda, Fasulă sau Barabulă nu folosesc intonații populare, în schimb ariile candidatului Linte sînt izvorîte din folclor (aria însurătorii folosește cîntecul *Frunză verde mărgărit*). Corurile operetei — extrem de numeroase — folosesc ritmuri de horă și melodii populare. Libretul însă fiind simplu, slab tratat și neîntemeiat pe un conflict dramatic, a făcut ca opereta să nu se poată reprezenta.

Reprezentarea celeilalte lucrări *Crai-Nou* a însemnat un eveniment important în istoria muzicii românești. Deși pentru libretul lui Alecsandri a scris muzică în trecut și Alexandru Flechtenmacher (un precursor în acest gen) totuși, pînă la premiera lui Porumbescu, nu se poate vorbi de o adevărată operetă românească. Compozitorul a făcut acest pas important cu mult curaj, recurgînd pe de o parte la un subiect inspirat din viața și obiceiurile țăranilor noștri, iar pe de altă parte, la muzica populară românească. Învățătorul Zosim Butnariu (interpretul lui Moș Corbu), i-a „împărtășit lui Ciprian Porumbescu... unele motive de muzică populară ardelenească"[1], folosite cu mult succes în operetă.

Subiectul lucrării are la bază vechea legendă populară că la apariția Craiului-Nou (lună nouă), tinerii îndrăgostiți își vor realiza visurile, dacă se vor ruga la el. Dochița dorește să-i vină cît mai repede iubitul, Bujor, spre a se căsători; gînduri asemănătoare, îi frămîntă și pe Anica și Leonaș. Datorită bătrînului cimpoier Moș Corbu, om șugubăț și mare meșter în aranjarea căsătoriilor, cele două perechi de tineri sînt făcute fericite, împlinindu-se astfel și „proorocirea Craiului-Nou".

Marea popularitate de care s-a bucurat opereta, de la premieră (1882) și pînă astăzi, se datorește aproape exclusiv muzicii. Ciprian Porumbescu a folosit

[1] Tiberiu Brediceanu: *Ciprian Porumbescu. Cîteva date cu privire la legăturile sale cu Banatul și Ardealul*, în *Gazeta Transilvaniei*, Brașov 1933, nr. 70.

cîntece populare romînești atît în coruri, cît mai ales în ariile: *Copiliță de la munte*, *Frunză verde ștejerel*, *Frunză verde baraboi*, *Romîn verde ca stejarul*. Compozitorul a reușit să dea o dezvoltare mai amplă cîntecului popular, folosindu-l astfel în spirit creator. Opereta *Crai-Nou* a constituit un exemplu pentru compozitorii romîni de la sfîrșitul veacului trecut și un imbold pentru urmași (Tudor Flondor, Tiberiu Brediceanu). Lucrarea a fost îmbrățișată cu multă dragoste de toate „reuniunile" țărănești, a pătruns în repertoriul scenelor noastre lirice, menținîndu-se la loc de frunte, pînă azi.

*

Prin întreaga sa activitate, Ciprian Porumbescu își merită un loc de frunte în istoria muzicii romînești. Compozitor talentat, poet remarcabil, interpret virtuos și strălucit militant pentru o cultură muzicală inspirată din cîntecul popular, acest artist patriot a adus un aport prețios muzicii romînești clasice.

Ciprian Porumbescu compunea foarte ușor și era dotat cu o prodigioasă imaginație creatoare. Mai totdeauna cînd era invitat într-un cerc de prieteni sau participa la vreo întrunire publică, aducea o piesă nouă, scrisă special pentru acel prilej. Bogăția inspirației și ușurința exprimării le-a întrunit cu prisosință Ciprian Porumbescu.

Furat însă de ușurința cu care compunea și mai ales socotindu-și lucrările ocazionale, Ciprian Porumbescu nu și le-a mai revăzut. Din această cauză în opera sa, deși întîlnim piese foarte inspirate, totuși o parte din ele, din cauza formei neîngrijite, nu se ridică la o valoare artistică superioară.

Fire veselă, cu un ascuțit simț al ironiei și umorului, Ciprian Porumbescu a scris pe lîngă compoziții și o mulțime de poezii — cele mai multe cu un conținut satiric — în care se revarsă același avînt tineresc și optimism sănătos, întîlnit în muzica sa.

Puternicul ecou al creației lui Ciprian Porumbescu în rîndurile maselor populare a îndemnat burghezia s-o folosească în scopuri diversioniste, naționalist-șovine. Așa de pildă cîntecul *Pe-al nostru steag*, a fost scris de compozitor ca imn al societății „Romînia-Junǎ" și a fost publicat sub titlul *Imnul Unirii*, în *Colecțiunea de cîntece sociale pentru studenții romîni* (Viena, 1880). La textul original (scris în cadrul unui concurs de poetul Andrei Bîrseanu), Ciprian Porumbescu a mai adăugat încă două strofe, care se cîntau numai atunci cînd „lipsea din partea poliției comisarul Toma", fiindcă nu dorea să-l „supere". Acest cîntec, prin profundul său conținut patriotic, capătă după moartea compozitorului, un caracter revoluționar. În cadrul acțiunii de denaturare a operei compozitorului, burghezia a schimbat titlul original al lucrării, a suprimat strofele apărute în *Colecțiunea* lui Ciprian Porumbescu de la Viena, l-a proclamat *Imn al Frontului Renașterii Naționale*, a înlocuit unele versuri, folosind cîntecul în scopul propagării urii și a dușmăniei naționale.

La fel a procedat burghezia și cu *Cîntecul tricolorului*, devenit în anii premergători celui de al doilea război mondial imn al unei organizații de tip fascist (străjeria), falsificînd spiritul și scopul în care a fost scrisă această compoziție.

Împotriva sistematicelor încercări ale burgheziei de a-i micșora valoarea, cu ce se apăra compozitorul? Zbătîndu-se în lipsuri materiale, neavînd îndrumători în măiestria artistică, ros de boală, ceea ce i-a menținut totuși puterile a fost dragostea fierbinte pentru arta sa cu rădăcini adînci în creația poporului, încrederea sa că pe această bază trebuie și poate să se ridice o solidă construcție muzicală. Era pe deplin conștient că una din formele dușmănoase prin care burghezia se opunea creșterii sale artistice era nepăsarea. Cu cîteva luni înainte de a muri el scrie într-un articol din *Gazeta Transilvaniei:* „Numai nepăsarea și nepriceperea unei mari părți a publicului nostru așa numit „cultivat" a putut frîna avîntul înnoitor spre care pornise hotărît muzica romînească."

Acest „avînt" înnoitor al muzicii romînești Ciprian Porumbescu avea să-l ducă pe înălțimi de sinceritate emoțională, de patriotism fierbinte, de directă și convingătoare apropiere de sufletul maselor, așa cum nu fuseseră atinse pînă atunci.
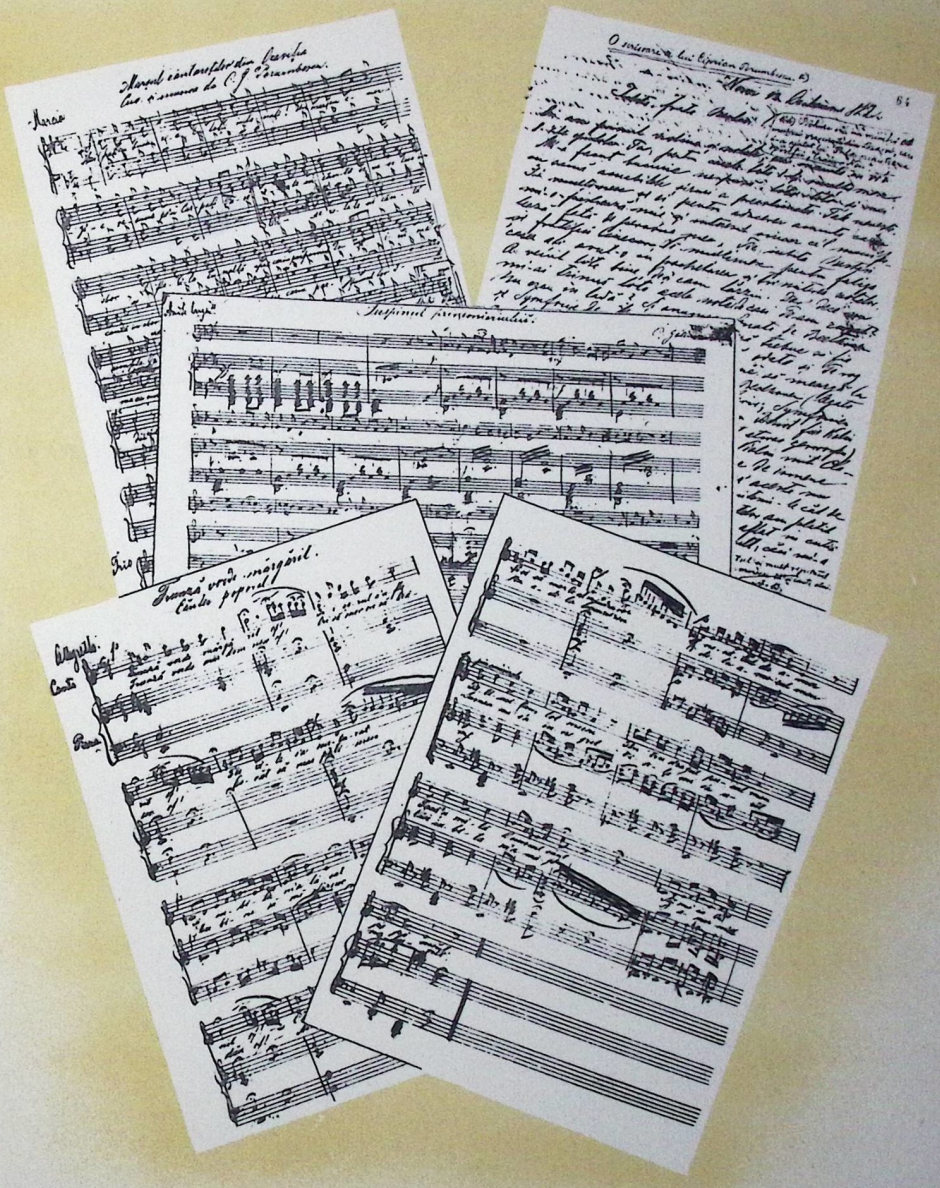
Patrioții entuziaști care luptau pentru eliberarea națională a poporului subjugat au îmbrățișat creația lui Ciprian Porumbescu strîns legată de năzuințele lor. Căldura și seninătatea unei melodii ca aceea a *Cîntecului de primăvară* a îndemnat pe luptătorii ilegaliști, să-l proclame ca *Marș de 1 Mai*, cîntecele *Imnul Unirii* și *Cîntecul tricolorului* — prin conținutul lor profund patriotic — au devenit melodii de luptă pentru dreptate și libertate.

Astăzi, cînd arta aparține întregului popor, opera acestui artist militant pentru progres, izvorîtă din cîntecul popular și pătrunsă de un fierbinte patriotism, face parte intregrantă din cultura noastră. Aniversarea celor o sută de ani de la nașterea lui C. Porumbescu, a devenit o sărbătoare a întregului popor.

Nenumăratele adunări festive, urmate de concerte din opera sa, tipăriturile în tiraje de masă, publicarea unor studii, și articole despre activitatea sa artistică, editarea unui timbru comemorativ, atribuirea numelui marelui clasic satului în care a lucrat și unde a murit (Stupca), constituie numai cîteva exemple din acțiunea de valorificare și prețuire a lui C. Porumbescu.

Ansamblurile sindicale amatoare și cele ale căminelor culturale cîntă cu dragoste corurile sale; tinerii studenți ai Conservatorului din București — care îi poartă numele — studiază cu interes creația sa. Pretutindeni numele lui C. Porumbescu este iubit, fiindcă opera sa face parte din fondul de aur al moștenirii muzicale romînești.

VIOREL COSMA

Dacă este vorba de vreun componist care l-am studiat şi-l studiez şi acum încă cu multă diligenţă, atunci îmi permit a spune că componistul acesta e însuşi poporul nostru romîn...
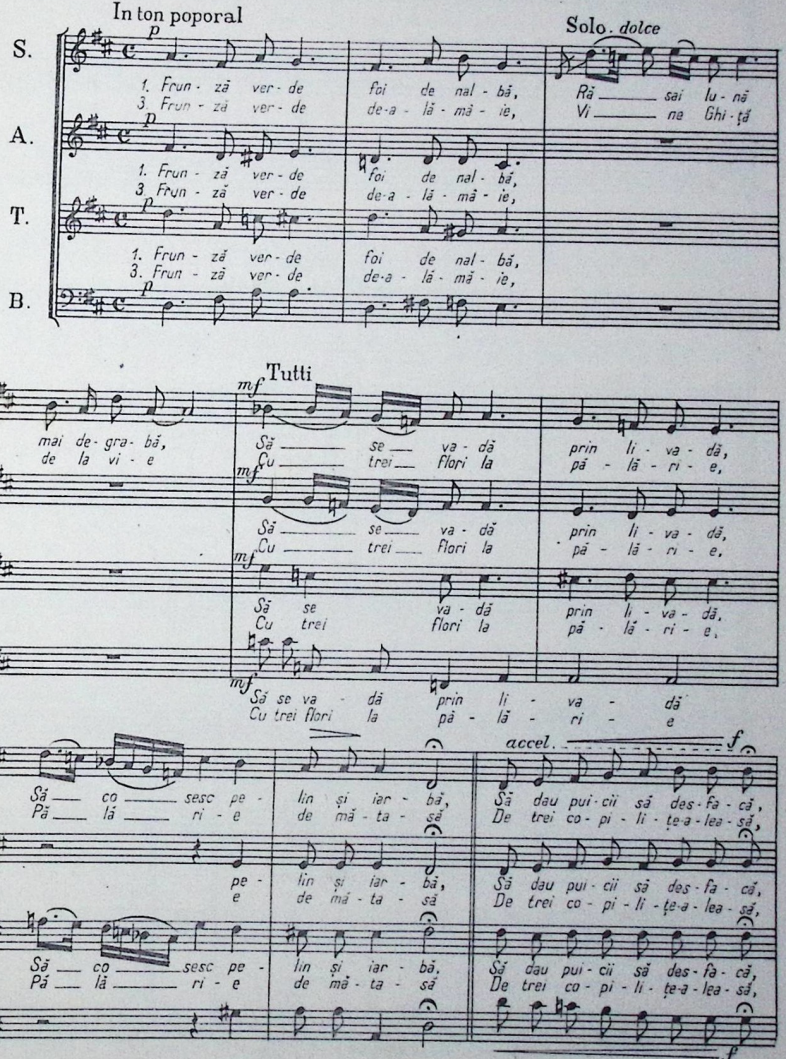
8 martie 1882
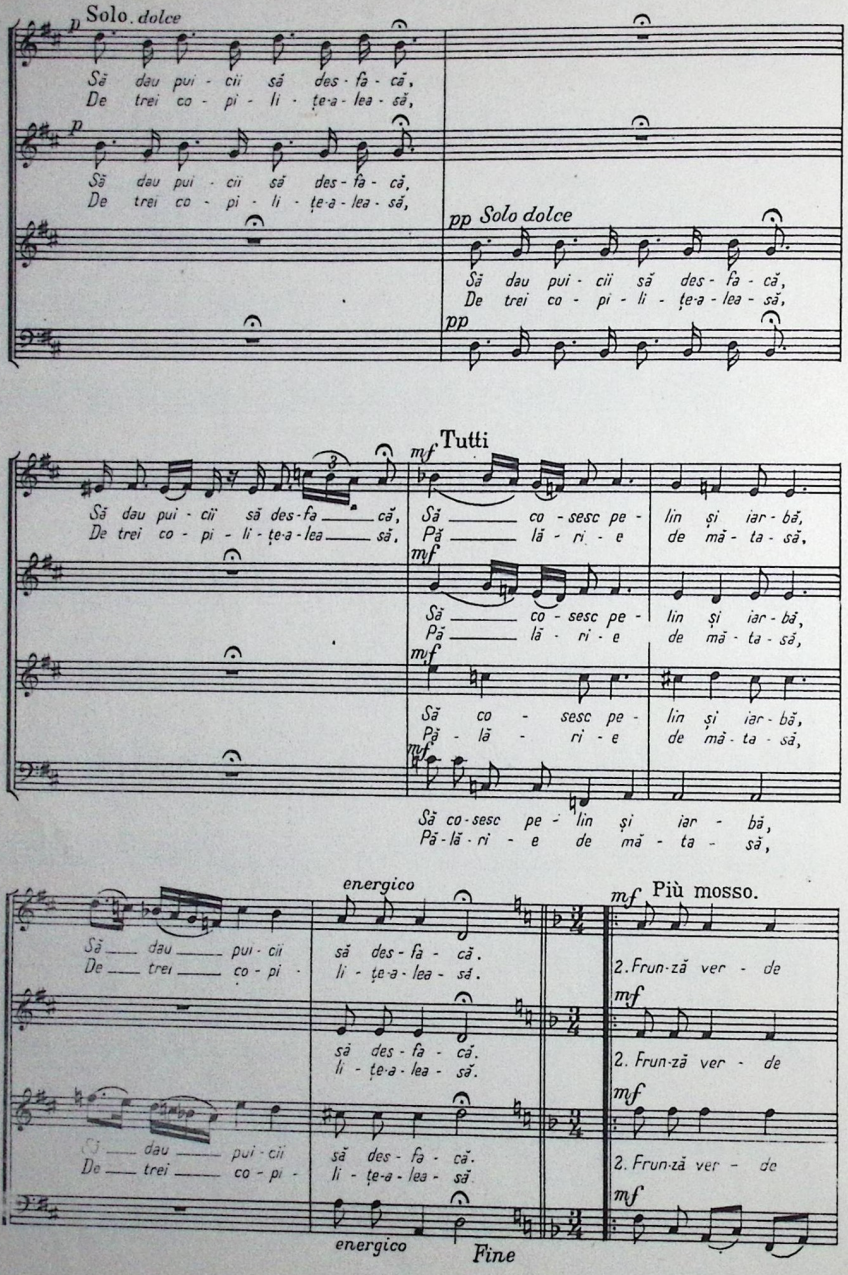
CIPRIAN PORUMBESCU

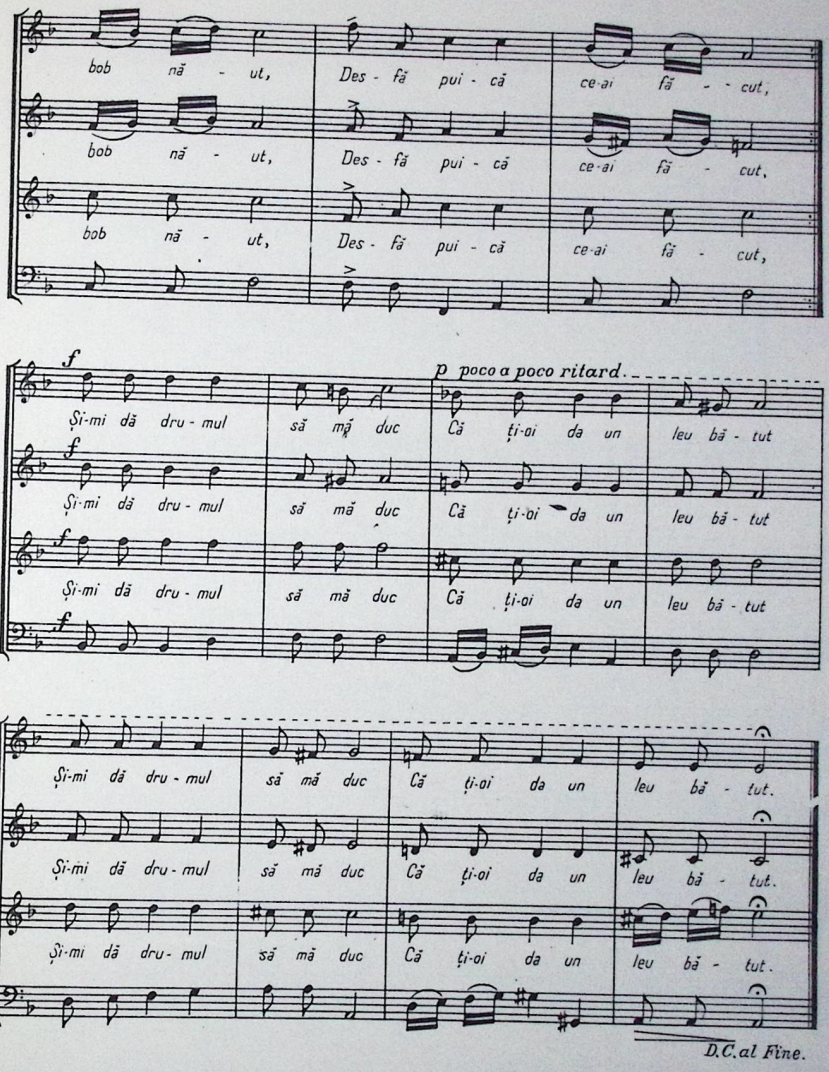
OPERE ALESE

MUZICĂ CORALĂ

FRUNZĂ VERDE FOI DE NALBĂ
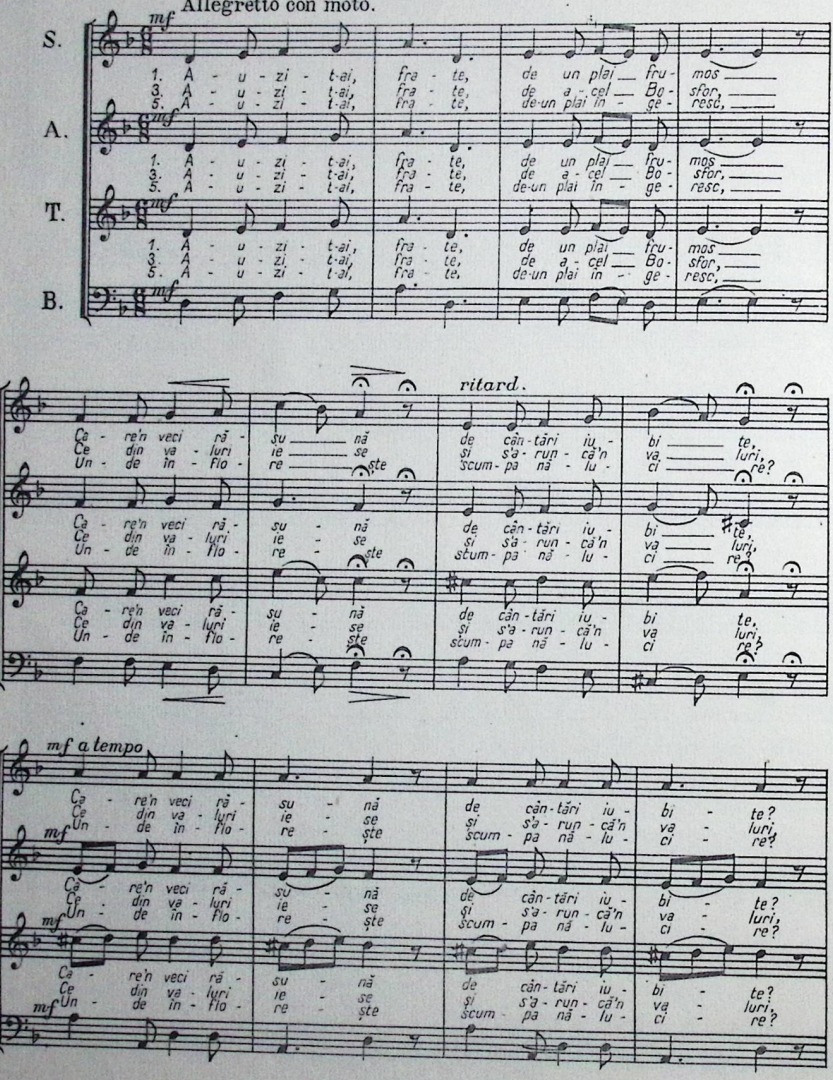

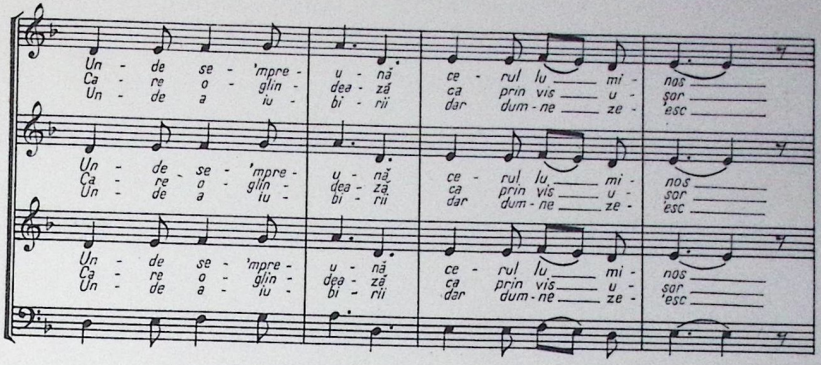

Solo. dolce
Să dau pui - cii să des - fa - că,
De trei co - pi - li - țe-a - lea - să,
pp Solo dolce
Tutti
Să dau pui - cii să des - fa - că,
De trei co - pi - li - țe-a - lea - să,
Să co - sesc pe - lin și iar - bă,
Pă lă - ri - e de mă - ta - să,
energico
Più mosso.
Să dau pui - cii
De trei co - pi -
să des - fa - că.
li - țe-a - lea - să.
2. Frun-ză ver - de
energico
Fine
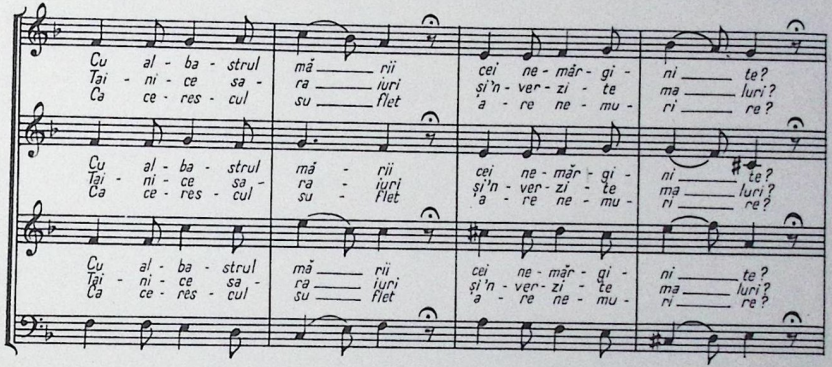

bob nă - ut, Des - fă pui - că ce-ai fă - - cut,
bob nă - ut, Des - fă pui - că ce-ai fă - cut,
bob nă - ut, Des - fă pui - că ce-ai fă - cut,
f
p poco a poco ritard.
Și-mi dă dru - mul să mă duc Că ți-oi da un leu bă - tut
Și-mi dă dru - mul să mă duc Că ți-oi da un leu bă - tut
Și-mi dă dru - mul să mă duc Că ți-oi da un leu bă - tut
Și-mi dă dru - mul să mă duc Că ți-oi da un leu bă - tut.
Și-mi dă dru - mul să mă duc Că ți-oi da un leu bă - tut.
Și-mi dă dru - mul să mă duc Că ți-oi da un leu bă - tut.
D.C. al Fine.

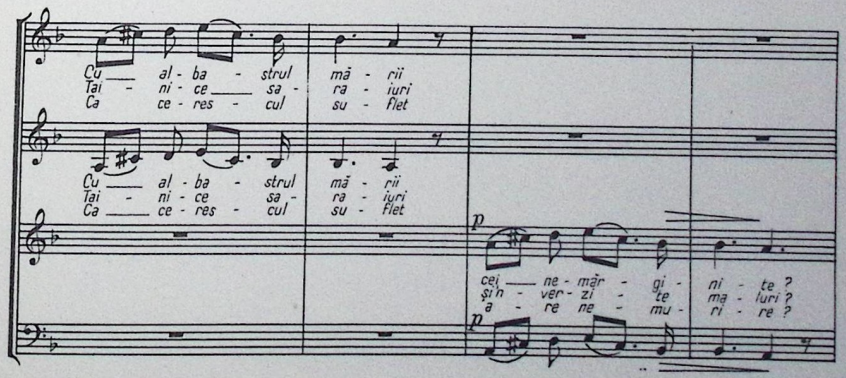
CÂNTECUL MARGARETEI

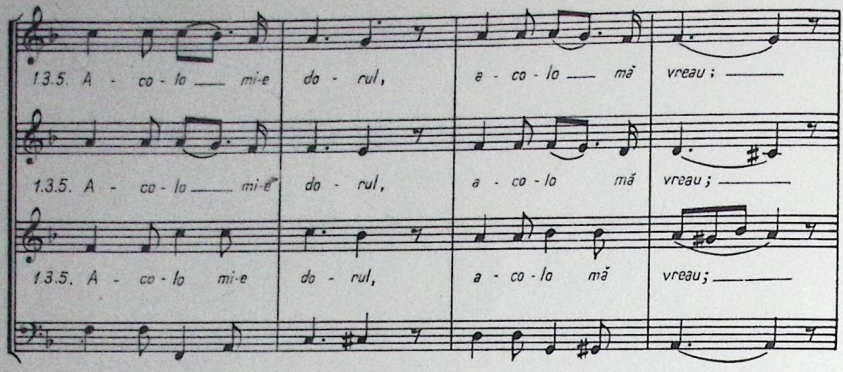
- V. Alecsandri -
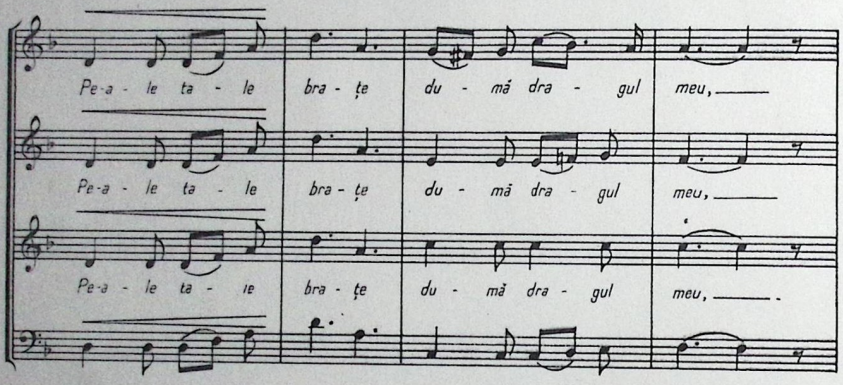

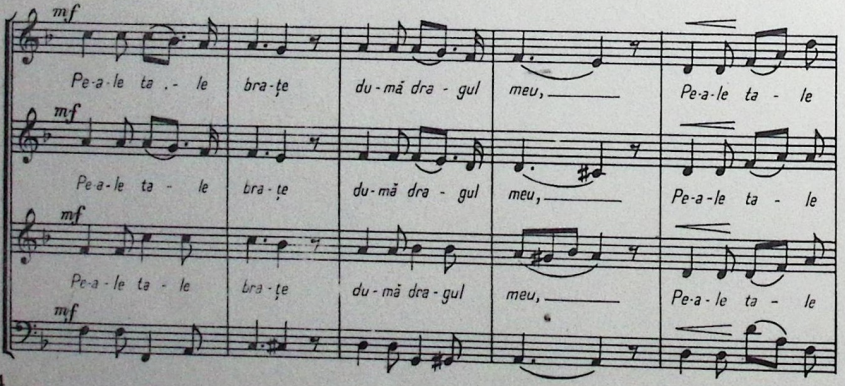

Un de se - 'mpre - u - nă ce - rul lu - mi - nos
Ca re o - glin - dea - ză ca prin vis u - şor
Un de a iu - bi - rii dar dum - ne - ze - 'esc
Un de se - 'mpre - u - nă ce - rul lu - mi - nos
Ca re o - glin - dea - ză ca prin vis u - şor
Un de a iu - bi - rii dar dum - ne - ze - 'esc
Un de se - 'mpre - u - nă ce - rul lu - mi - nos
Ca re o - glin - dea - ză ca prin vis u - şor
Un de a - iu - bi - rii dar dum - ne - ze - 'esc
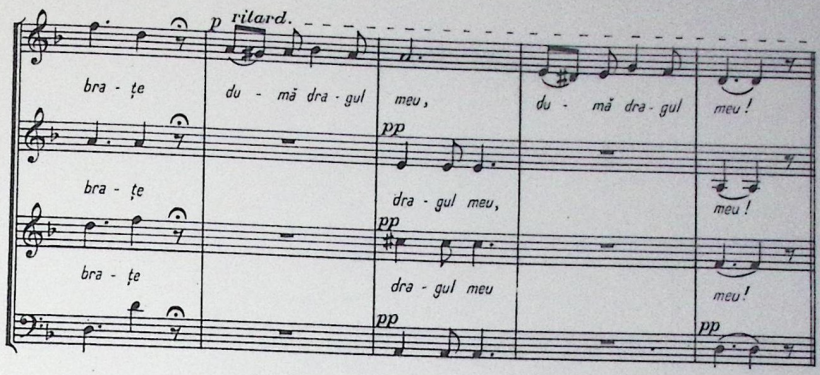

Cu al - ba - strul mă - rii cei ne - măr - gi - ni - te?
Tai - ni - ce sa - ra - iuri şi'n - ver - zi - te ma - luri?
Ca ce - res - cul su - flet a - re ne - mu - ri - re?
Cu al - ba - strul mă - rii cei ne - măr - gi - ni - te?
Tai - ni - ce sa - ra - iuri şi'n - ver - zi - te ma - luri?
Ca ce - res - cul su - flet a - re ne - mu - ri - re?
Cu al - ba - strul mă - rii cei ne - măr - gi - ni - te?
Tai - ni - ce sa - ra - iuri şi'n - ver - zi - te ma - luri?
Ca ce - res - cul su - flet a - re ne - mu - ri - re?
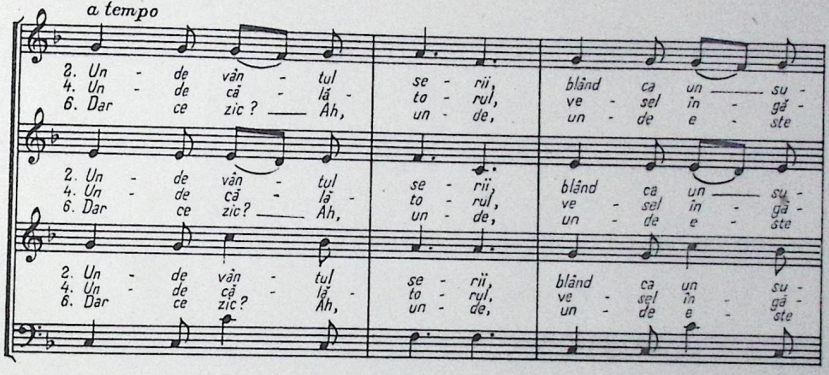

Cu al - ba - strul mă - rii
Tai - ni - ce sa - ra - iuri
Ca ce - res - cul su - flet
Cu al - ba - strul mă - rii
Tai - ni - ce sa - ra - iuri
Ca ce - res - cul su - flet
p
cei ne - măr - gi - ni - te?
şi'n - ver - zi - te ma - luri?
a - re ne - mu - ri - re?
p
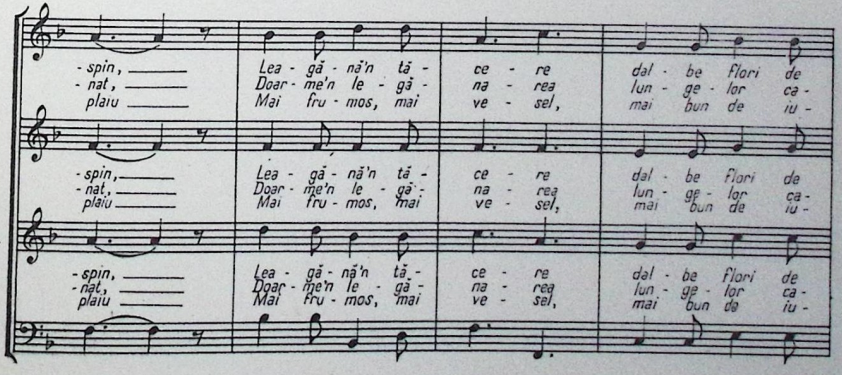

1.3.5. A - co - lo mi-e do - rul, a - co - lo mă vreau ;
1.3.5. A - co - lo mi-e do - rul, a - co - lo mă vreau ;
1.3.5. A - co - lo mi-e do - rul, a - co - lo mă vreau ;
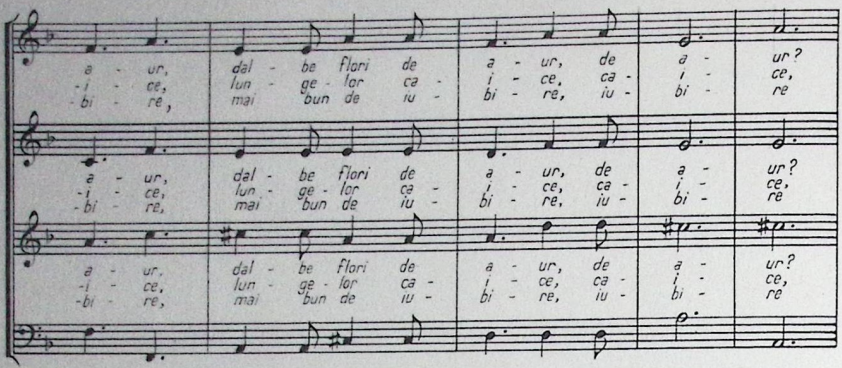

Pe-a - le ta - le bra - țe du - mă dra - gul meu,
Pe-a - le ta - le bra - țe du - mă dra - gul meu,
Pe-a - le ta - le bra - țe du - mă dra - gul meu,
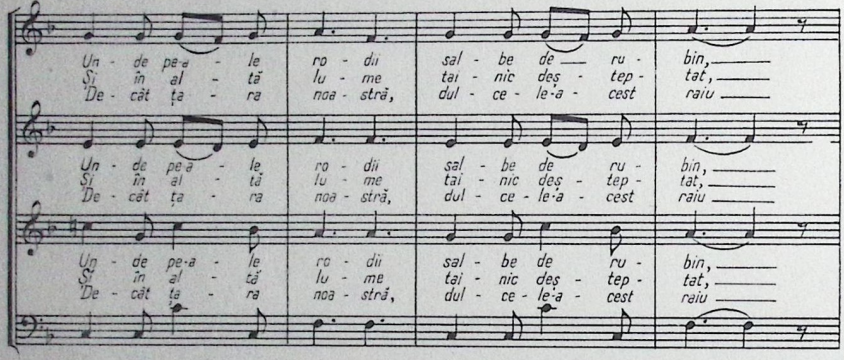

mf
Pe-a-le ta - le bra-țe du-mă dra - gul meu, Pe-a-le ta - le
mf
Pe-a-le ta - le bra-țe du-mă dra - gul meu, Pe-a-le ta - le
mf
Pe-a-le ta - le bra-țe du-mă dra-gul meu, Pe-a-le ta - le
mf
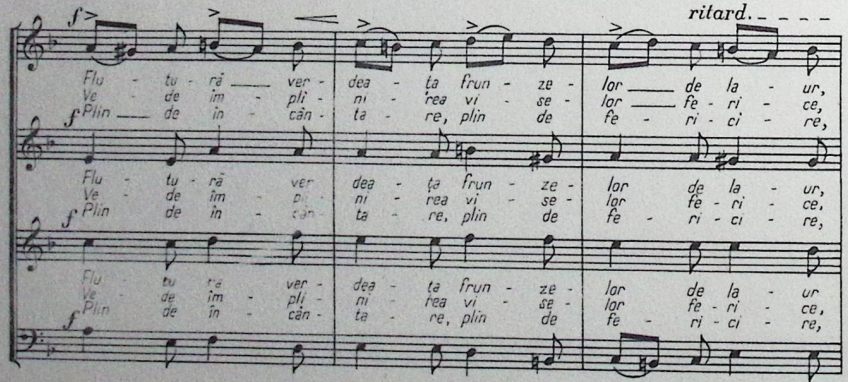

p ritard.
bra - țe du - mă dra - gul meu, du - mă dra - gul meu!
pp
bra - țe dra - gul meu, meu!
pp
bra - țe dra - gul meu meu!
pp pp

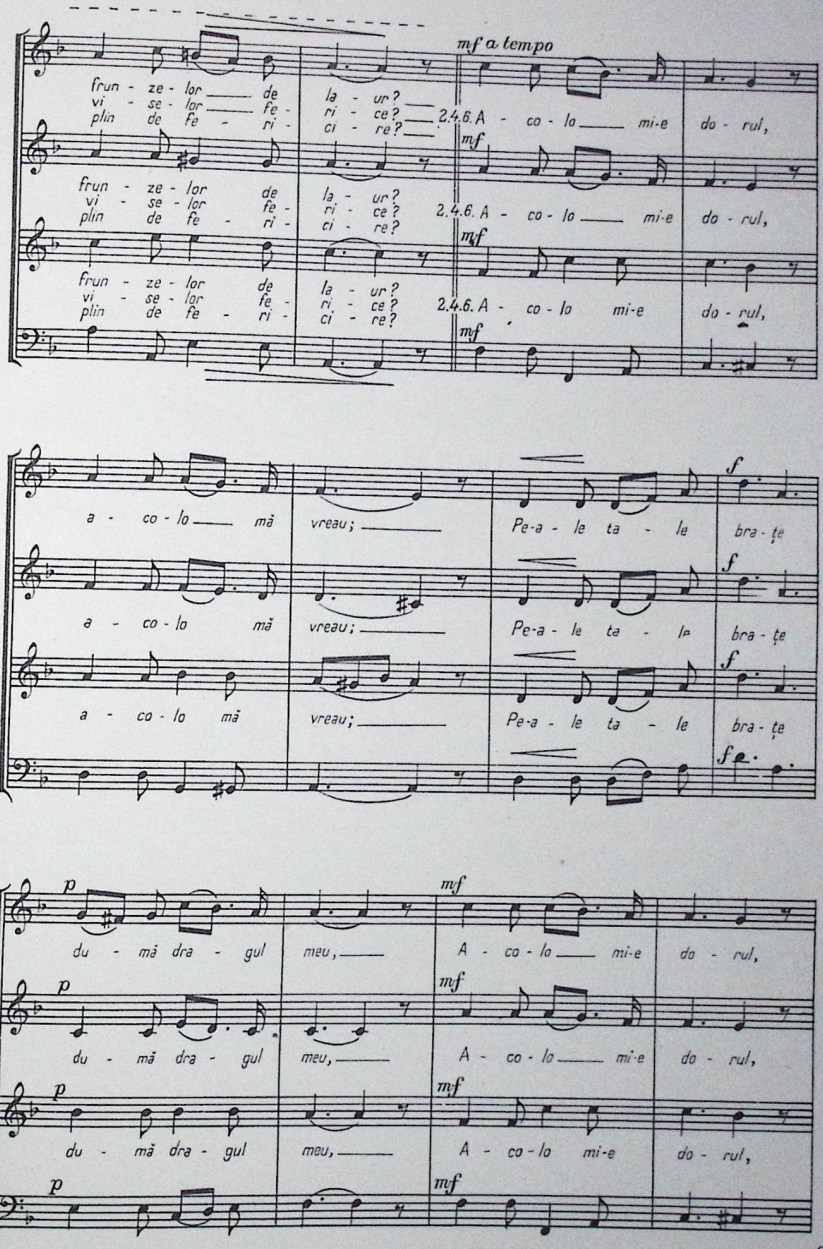

a tempo
2. Un - de vân - tul se - rii, blând ca un su -
4. Un - de că - lă - to - rul, ve - sel în - gă -
6. Dar ce zic? Ah, un - de, un - de e - ste
2. Un - de vân - tul se - rii, blând ca un su -
4. Un - de că - lă - to - rul, ve - sel în - gă -
6. Dar ce zic? Ah, un - de, un - de e - ste
2. Un - de vân - tul se - rii, blând ca un su -
4. Un - de că - lă - to - rul, ve - sel în - gă -
6. Dar ce zic? Ah, un - de, un - de e - ste
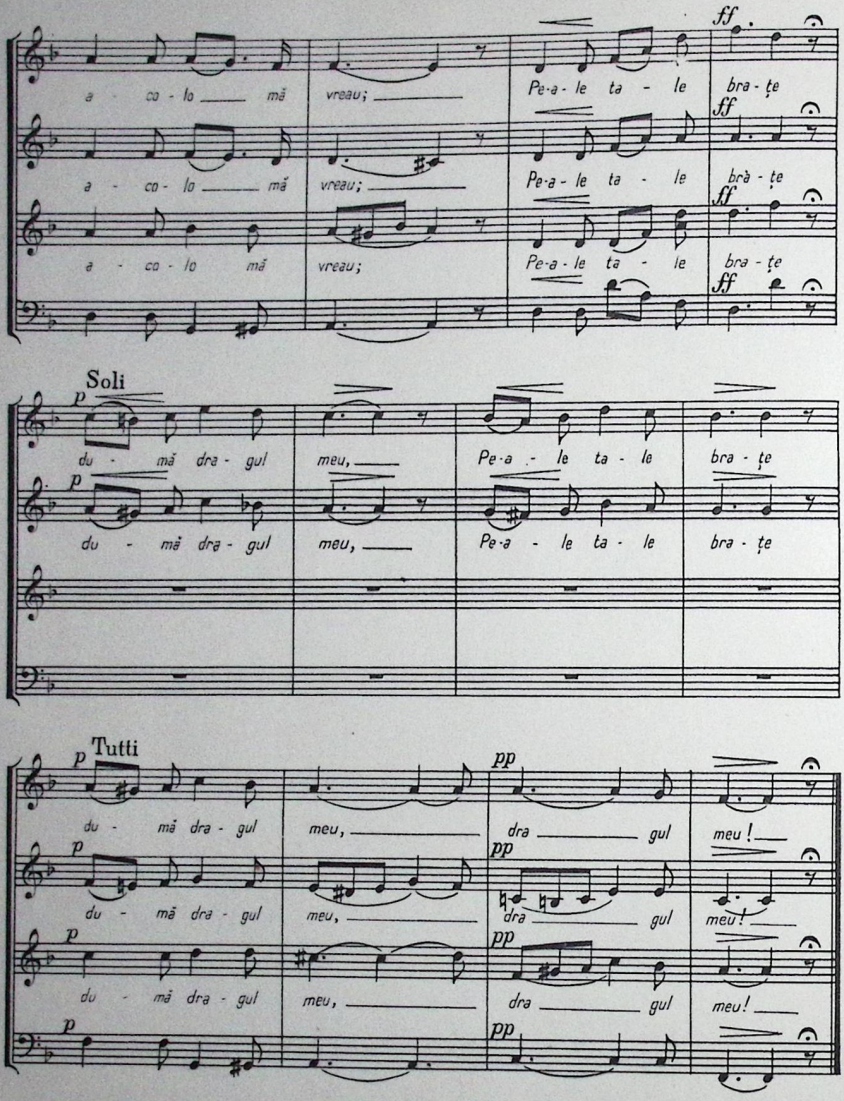

- spin, Lea - gă - nă'n tă - ce - re dal - be flori de
- nat, Doar - me'n le - gă - na - rea lun - ge - lor ca -
plaiu Mai fru - mos, mai ve - sel, mai bun de iu -
- spin, Lea - gă - nă'n tă - ce - re dal - be flori de
- nat, Doar - me'n le - gă - na - rea lun - ge - lor ca -
plaiu Mai fru - mos, mai ve - sel, mai bun de iu -
- spin, Lea - gă - nă'n tă - ce - re dal - be flori de
- nat, Doar - me'n le - gă - na - rea lun - ge - lor ca -
plaiu Mai fru - mos, mai ve - sel, mai bun de iu -

a - ur, dal - be flori de a - ur, de a - ur?
-i - ce, lun - ge - lor ca - i - ce, ca - i - ce,
-bi - re, mai bun de iu - bi - re, iu - bi - re

Un - de pe-a - le ro - dii sal - be de ru - bin,
Și în al - tă lu - me tai - nic deș - tep - tat,
De - cât ța - ra noa - stră, dul - ce - le-a - cest raiu

ritard.
Flu - tu - ră ver - dea - ța frun - ze - lor de la - ur,
Ve - de îm - pli - ni - rea vi - se - lor fe - ri - ce,
Plin de în - cân - ta - re, plin de fe - ri - ci - re,
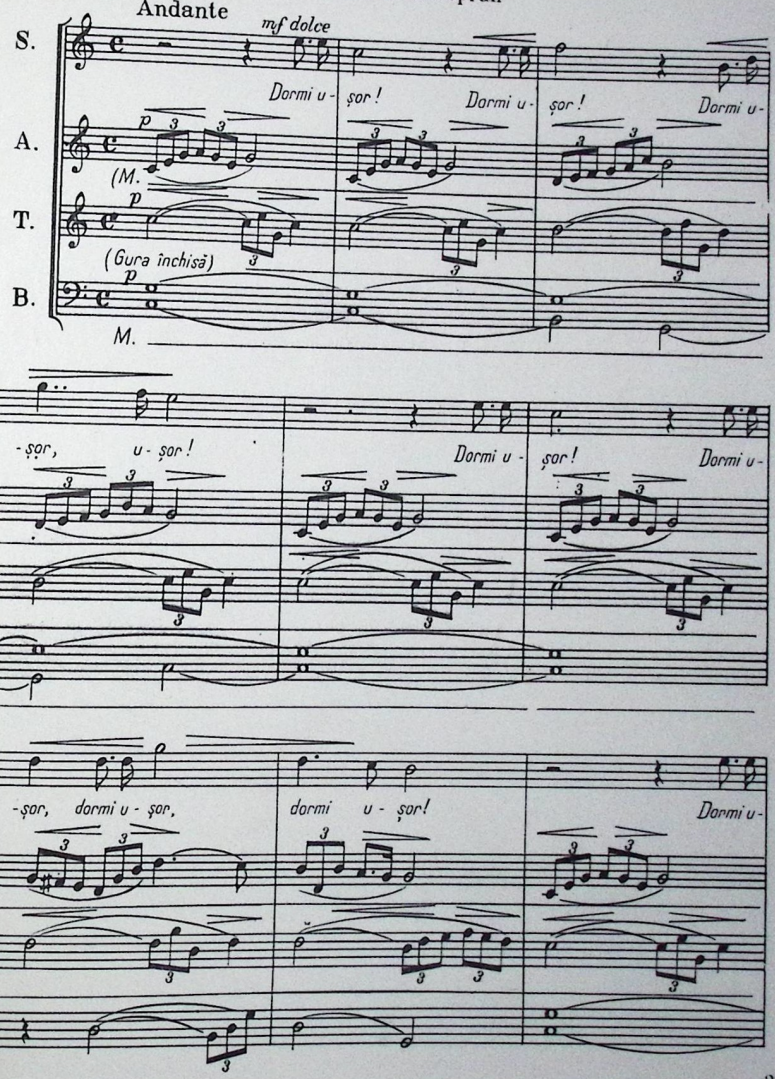

mf a tempo
frun - ze - lor de la - ur?
vi - se - lor fe - ri - ce?
plin de fe - ri - ci - re?
2.4.6. A - co - lo mi-e do - rul,
mf
frun - ze - lor de la - ur?
vi - se - lor fe - ri - ce?
plin de fe - ri - ci - re?
2.4.6. A - co - lo mi-e do - rul,
mf
frun - ze - lor de la - ur?
vi - se - lor fe - ri - ce?
plin de fe - ri - ci - re?
2.4.6. A - co - lo mi-e do - rul,
mf
a - co - lo mă vreau;
Pe-a - le ta - le bra - țe
f
a - co - lo mă vreau;
Pe-a - le ta - le bra - țe
f
a - co - lo mă vreau;
Pe-a - le ta - le bra - țe
f
p
du - mă dra - gul meu,
A - co - lo mi-e do - rul,
mf
p
du - mă dra - gul meu,
A - co - lo mi-e do - rul,
mf
p
du - mă dra - gul meu,
A - co - lo mi-e do - rul,
mf
p
mf
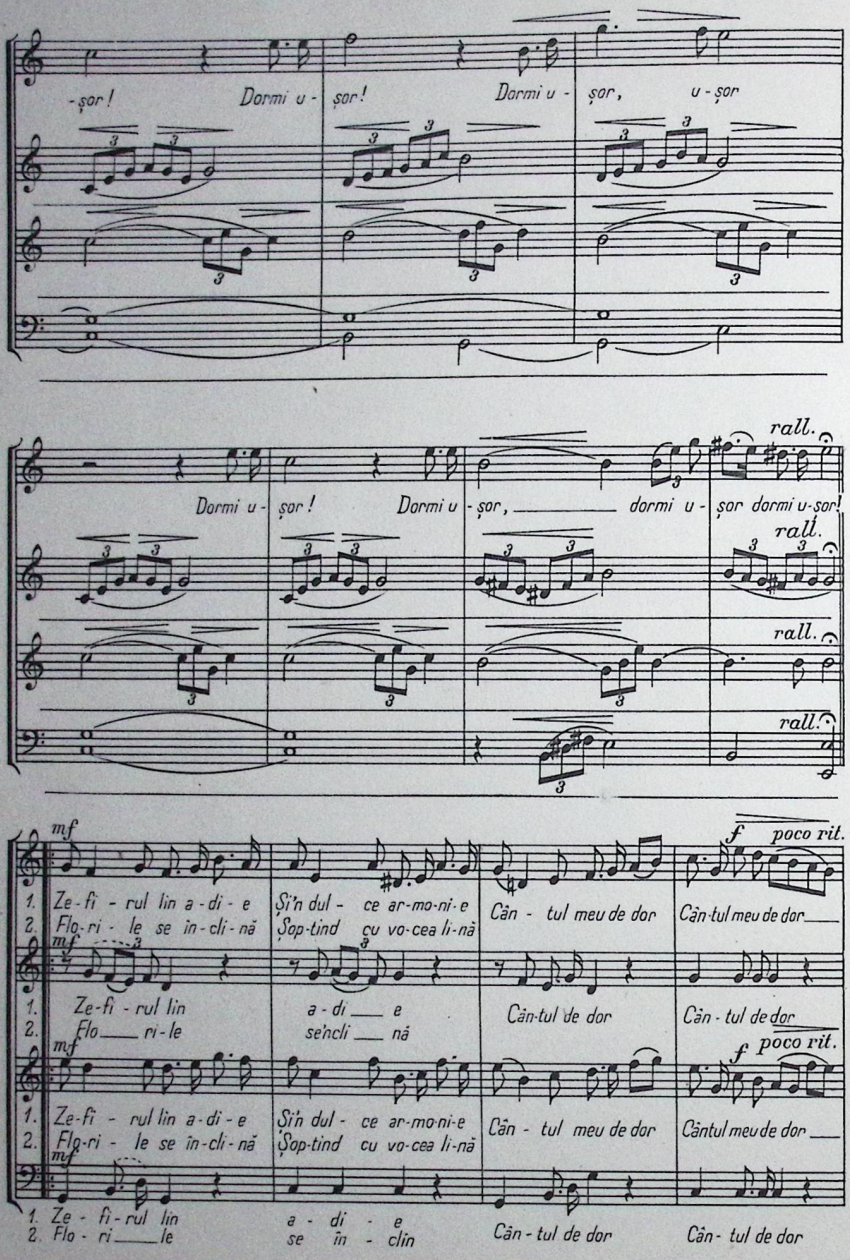

a co - lo mă vreau; Pe-a - le ta - le bra - țe
a - co - lo mă vreau; Pe-a - le ta - le brà - țe
a - co - lo mă vreau; Pe-a - le ta - le bra - țe
Soli
du - mă dra - gul meu, Pe-a - le ta - le bra - țe
du - mă dra - gul meu, Pe-a - le ta - le bra - țe
Tutti
du - mă dra - gul meu, dra gul meu!
du - mă dra - gul meu, dra gul meu!
du - mă dra - gul meu, dra gul meu!
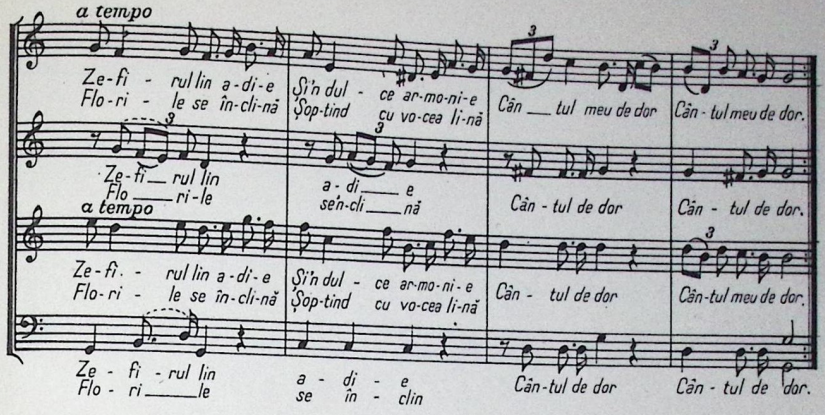
DORMI UȘOR
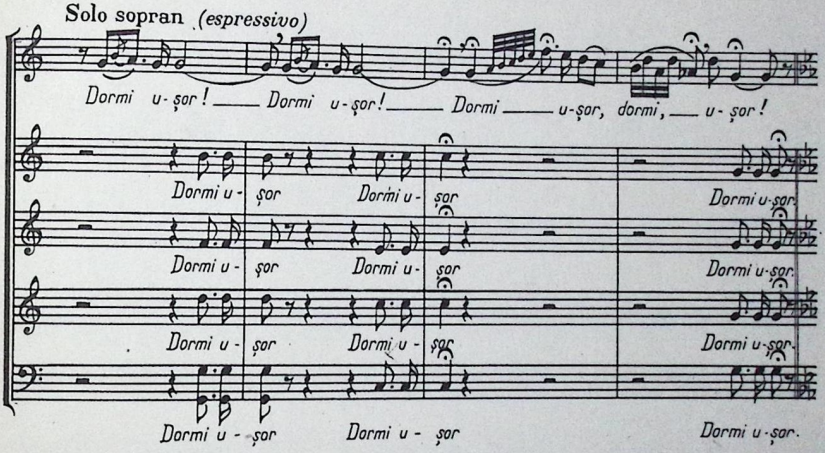
- Serenada -
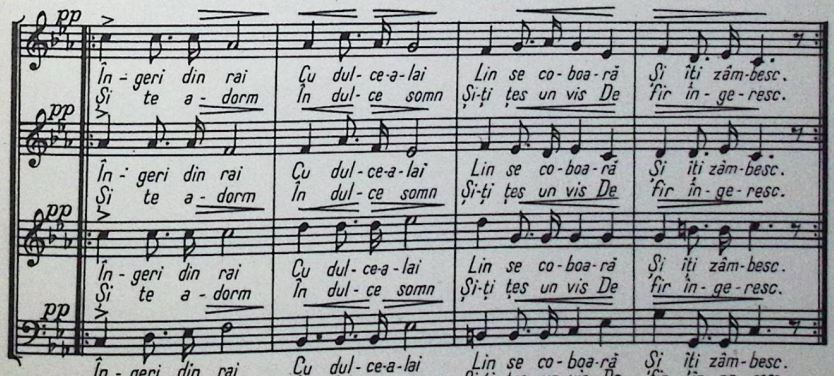
Cor mixt cu solo de sopran
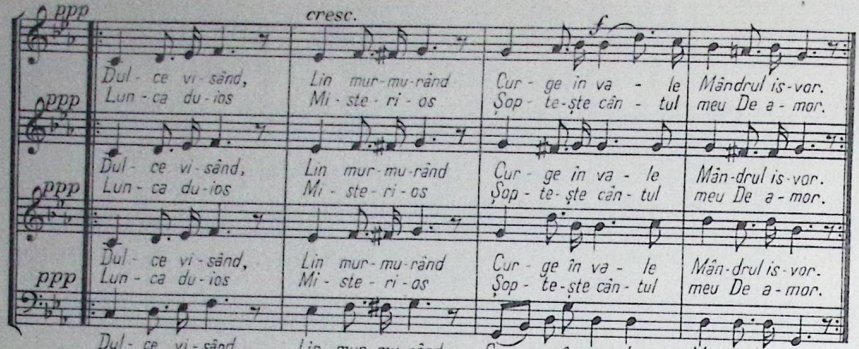

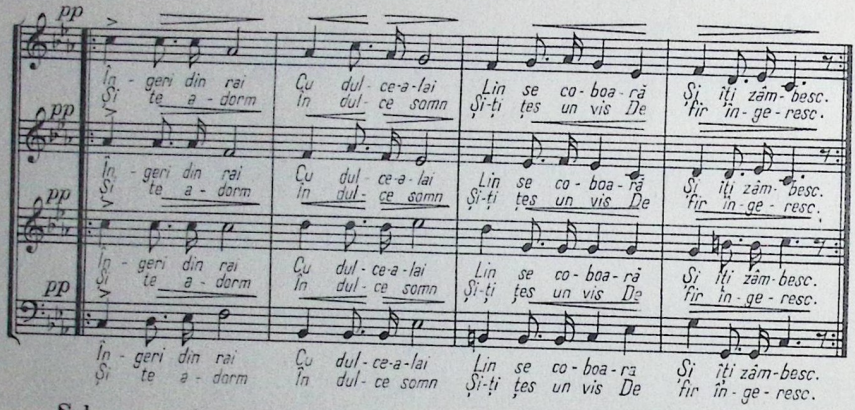

-șor! Dormi u- șor! Dormi u- șor, u-șor
Dormi u- șor! Dormi u- șor, dormi u- șor dormi u-șor!
rall.
rall.
rall.
rall.
mf
1. Ze-fi - rul lin a-di-e Și'n dul- ce ar-mo-ni-e Cân- tul meu de dor Cân-tul meu de dor
2. Flo-ri - le se în-cli-nă Șop-tind cu vo-cea li-nă
f poco rit.
mf
1. Ze-fi - rul lin a-di-e Cân-tul de dor Cân - tul de dor
2. Flo ri-le se'ncli nă
f poco rit.
mf
1. Ze-fi - rul lin a-di-e Și'n dul - ce ar-mo-ni-e Cân - tul meu de dor Cântul meu de dor
2. Flo-ri - le se în-cli-nă Șop-tind cu vo-cea li-nă
mf
1. Ze - fi-rul lin a - di - e Cân - tul de dor Cân - tul de dor
2. Flo - ri le se în - clin

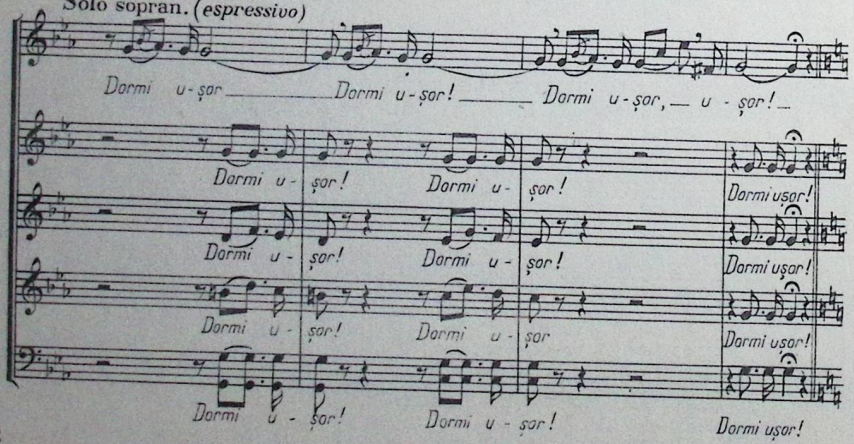

a tempo
Ze-fi - rul lin a-di-e
Flo-ri - le se în-cli-nă
Și'n dul - ce ar-mo-ni-e
Șop-tind cu vo-cea li-nă
Cân - tul meu de dor
Cân - tul meu de dor.
Ze-fi - rul lin
Flo - ri - le
a - di - e
se-n-cli - nă
Cân - tul de dor
Cân - tul de dor.
a tempo
Ze-fi - rul lin a-di-e
Flo-ri - le se în-cli-nă
Și'n dul - ce ar-mo-ni-e
Șop-tind cu vo-cea li-nă
Cân - tul de dor
Cân-tul meu de dor.
Ze - fi - rul lin
Flo - ri - le
a - di - e
se în - clin
Cân-tul de dor
Cân - tul de dor.
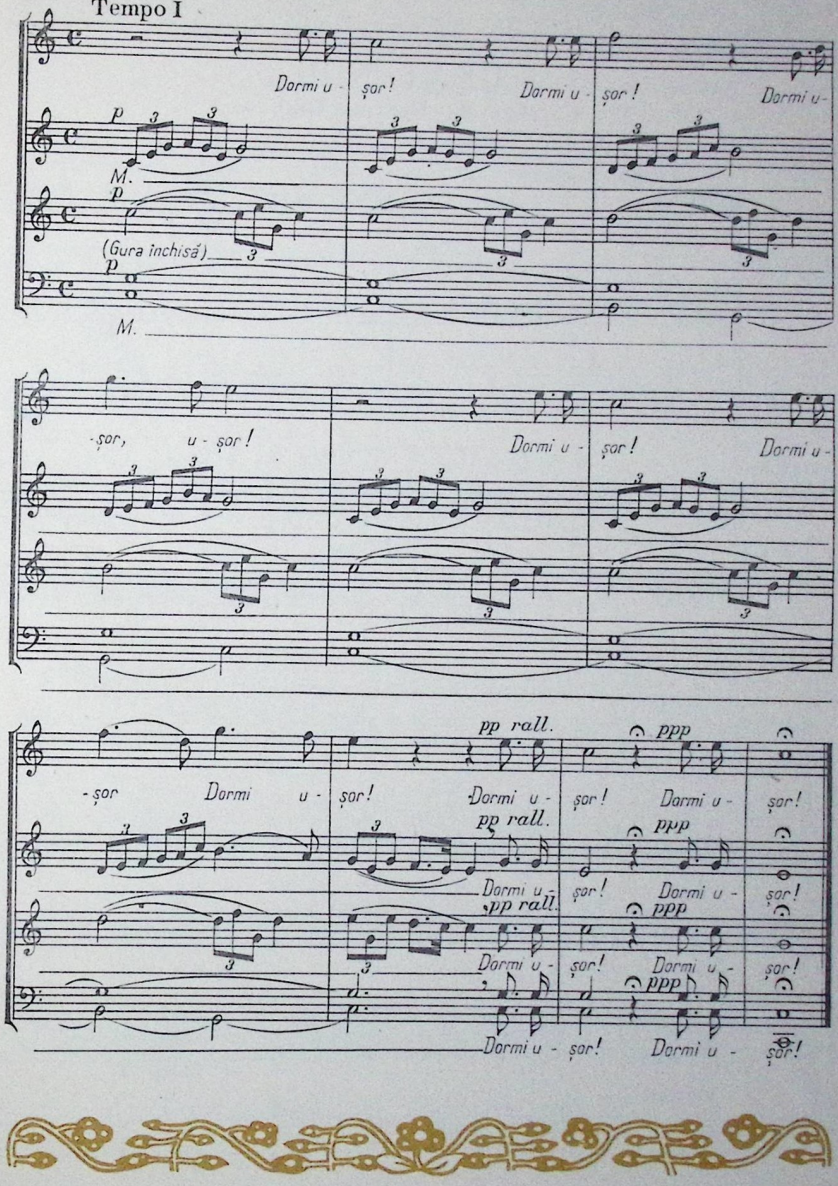

Solo sopran (espressivo)
Dormi u-șor! Dormi u-șor! Dormi u-șor, dormi, u-șor!
Dormi u-șor Dormi u-șor Dormi u-șor.
Dormi u-șor Dormi u-șor Dormi u-șor.
Dormi u-șor Dormi u-șor Dormi u-șor.
Dormi u-șor Dormi u-șor Dormi u-șor.

pp
În-geri din rai Cu dul-ce-a-lai Lin se co-boa-ră Și iți zâm-besc.
Și te a-dorm În dul-ce somn Și-ți țes un vis De fir în-ge-resc.
În-geri din rai Cu dul-ce-a-lai Lin se co-boa-ră Și iți zâm-besc.
Și te a-dorm În dul-ce somn Și-ți țes un vis De fir în-ge-resc.
În-geri din rai Cu dul-ce-a-lai Lin se co-boa-ră Și iți zâm-besc.
Și te a-dorm În dul-ce somn Și-ți țes un vis De fir în-ge-resc.
În-geri din rai Cu dul-ce-a-lai Lin se co-boa-ră Și iți zâm-besc.
Și te a-dorm În dul-ce somn Și-ți țes un vis De fir în-ge-resc.

ppp
cresc.
f
Dul - ce vi - sând, Lin mur - mu - rând Cur - ge în va - le Mândrul is - vor.
Lun - ca du - ios Mi - ste - ri - os Șop - te - ște cân - tul meu De a - mor.
Dul - ce vi - sând, Lin mur - mu - rând Cur - ge în va - le Mân - drul is - vor.
Lun - ca du - ios Mi - ste - ri - os Șop - te - ște cân - tul meu De a - mor.
Dul - ce vi - sând, Lin mur - mu - rând Cur - ge în va - le Mân - drul is - vor.
Lun - ca du - ios Mi - ste - ri - os Șop - te - ște cân - tul meu De a - mor.
Dul - ce vi - sând, Lin mur - mu - rând Cur - ge în va - le Mân - drul is - vor.
Lun - ca du - ios Mi - ste - ri - os Șop - te - ște cân - tul meu De a - mor.

pp
În - geri din rai Cu dul - ce - a - lai Lin se co - boa - ră Și îți zâm - besc.
Și te a - dorm În dul - ce somn Și-ți țes un vis De fir în - ge - resc.
În - geri din rai Cu dul - ce - a - lai Lin se co - boa - ră Și îți zâm - besc.
Și te a - dorm În dul - ce somn Și-ți țes un vis De fir în - ge - resc.
În - geri din rai Cu dul - ce - a - lai Lin se co - boa - ră Și îți zâm - besc.
Și te a - dorm În dul - ce somn Și-ți țes un vis De fir în - ge - resc.
În - geri din rai Cu dul - ce - a - lai Lin se co - boa - ră Și îți zâm - besc.
Și te a - dorm În dul - ce somn Și-ți țes un vis De fir în - ge - resc.
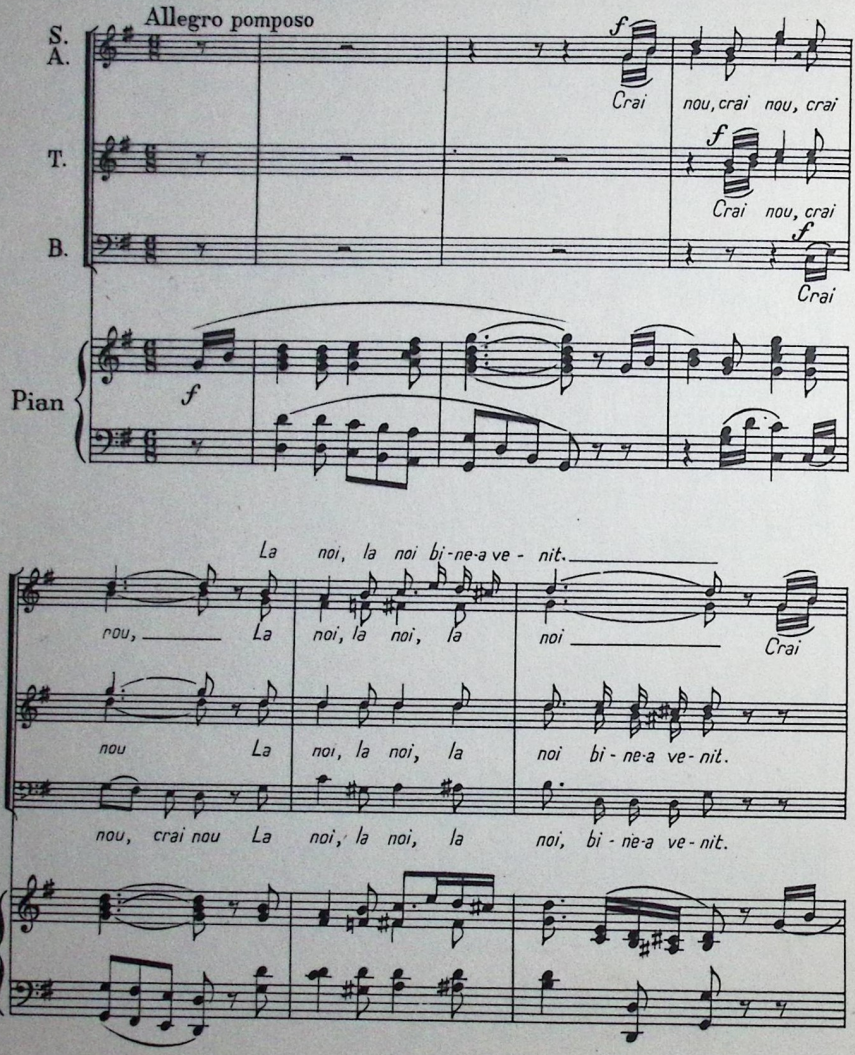

Solo sopran. (espressivo)
Dormi u - șor Dormi u - șor! Dormi u - șor, u - șor!
Dormi u - șor! Dormi u - șor! Dormi ușor!
Dormi u - șor! Dormi u - șor! Dormi ușor!
Dormi u - șor! Dormi u - șor Dormi ușor!
Dormi u - șor! Dormi u - șor! Dormi ușor!
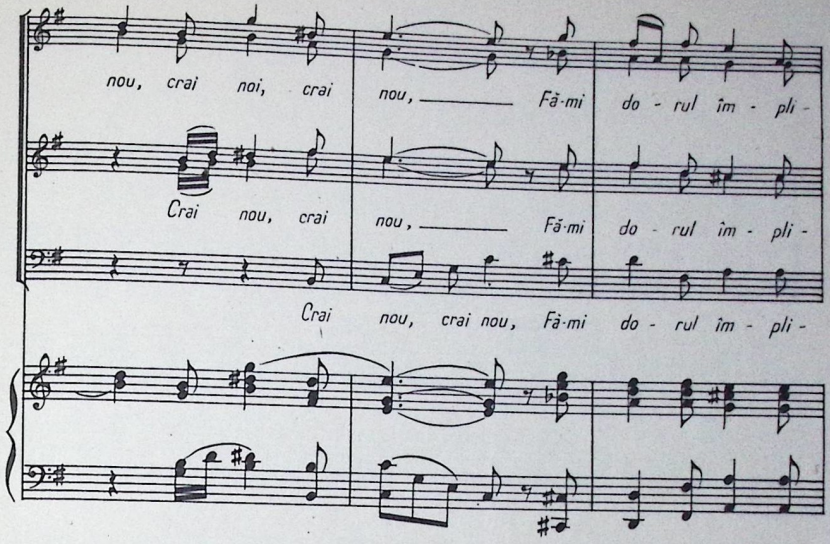

Tempo I
Dormi u - șor! Dormi u - șor! Dormi u -
p
M.
p
(Gura închisă)
p
M.
-șor, u - șor!
Dormi u - șor! Dormi u -
pp rall.
ppp
-șor Dormi u - șor! Dormi u - șor! Dormi u - șor!
pp rall.
ppp
Dormi u - șor! Dormi u - șor!
pp rall.
ppp
Dormi u - șor! Dormi u - șor!
ppp
Dormi u - șor! Dormi u - șor!
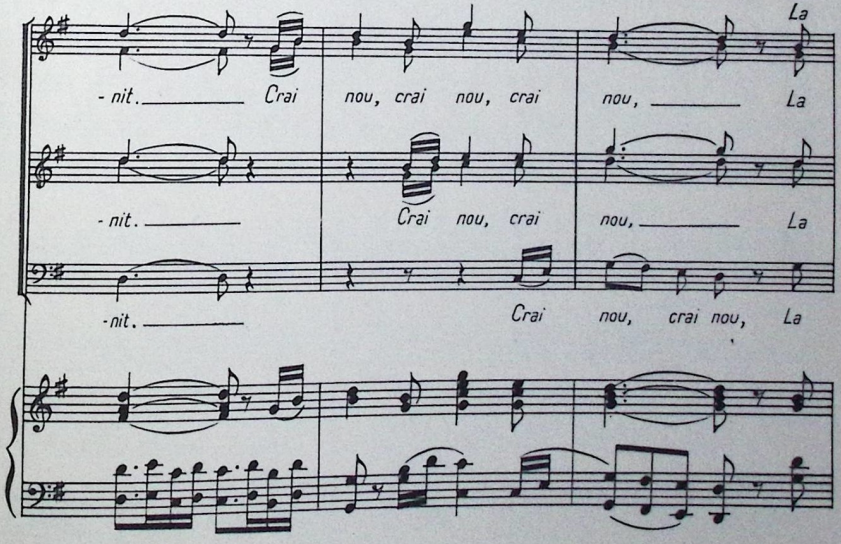

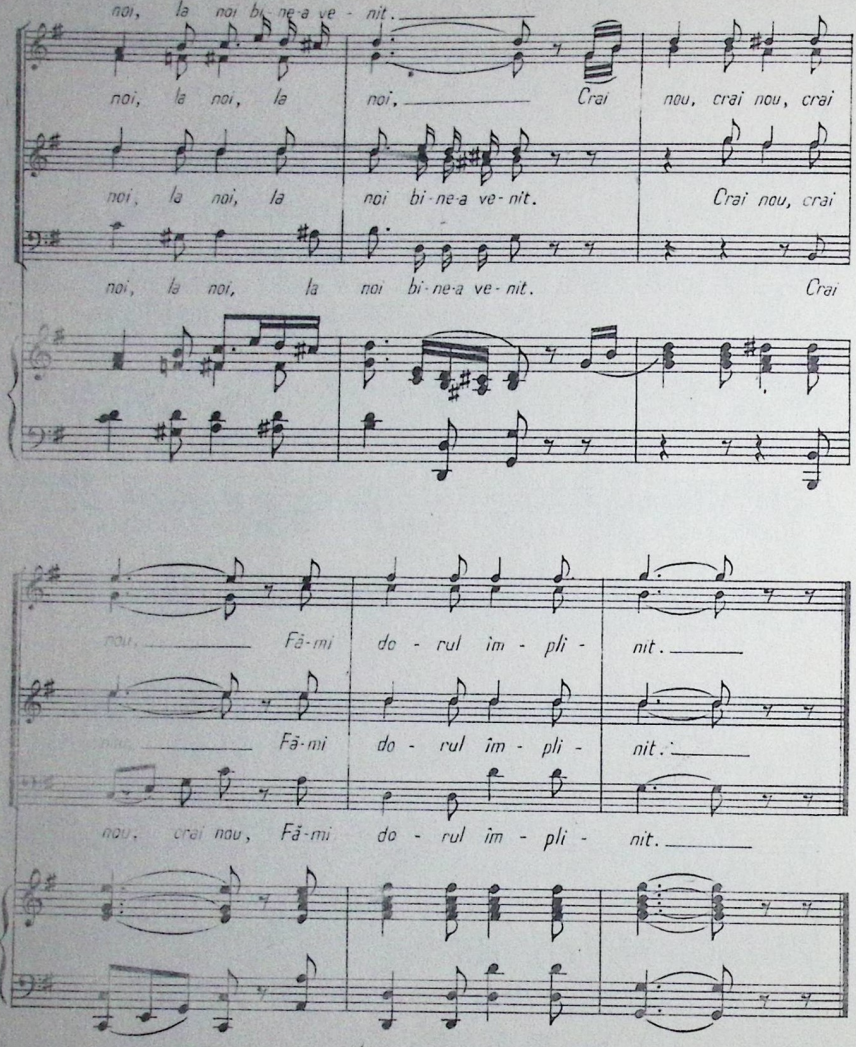
CRAI NOU

Cor mixt din Opereta „Crai Nou"
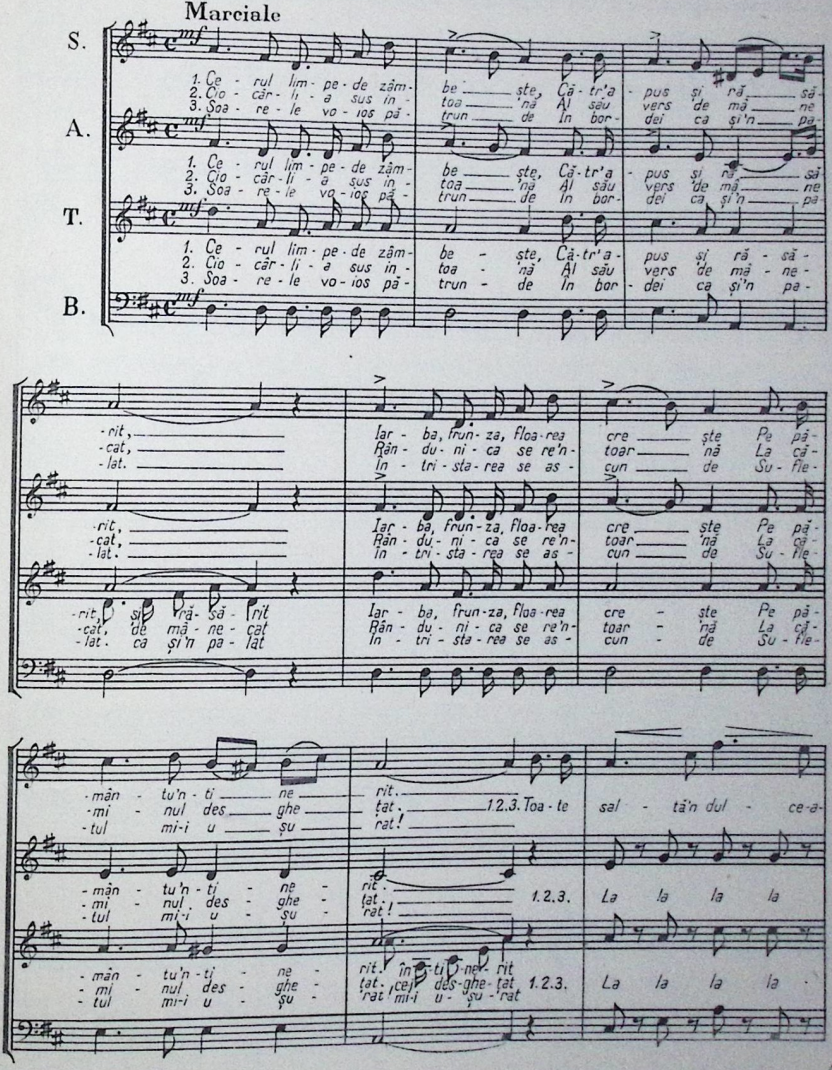

nou, crai noi, crai nou, Fă-mi do - rul îm - pli -
Crai nou, crai nou, Fă-mi do - rul îm - pli -
Crai nou, crai nou, Fă-mi do - rul îm - pli -

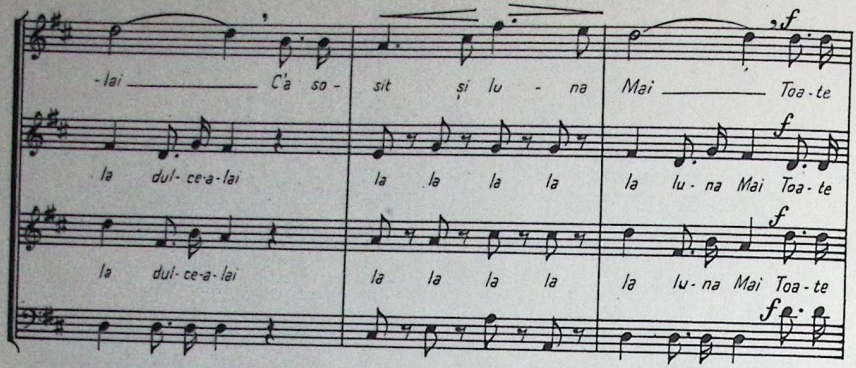

- nit. Crai nou, crai nou, crai nou, La
- nit. Crai nou, crai nou, La
- nit. Crai nou, crai nou, La

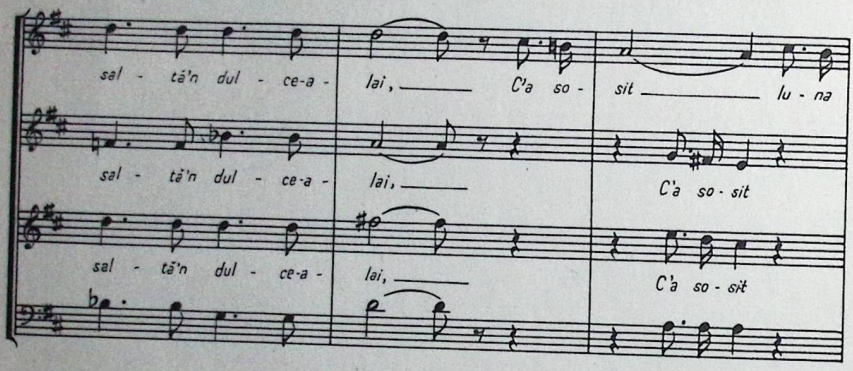

noi, la noi bi-ne-a ve-nit.
noi, la noi, la noi, Crai nou, crai nou, crai
noi, la noi, la noi bi-ne-a ve-nit. Crai nou, crai
noi, la noi, la noi bi-ne-a ve-nit. Crai
nou, Fă-mi do-rul îm-pli-nit.
Fă-mi do-rul îm-pli-nit.
nou, crai nou, Fă-mi do-rul îm-pli-nit.

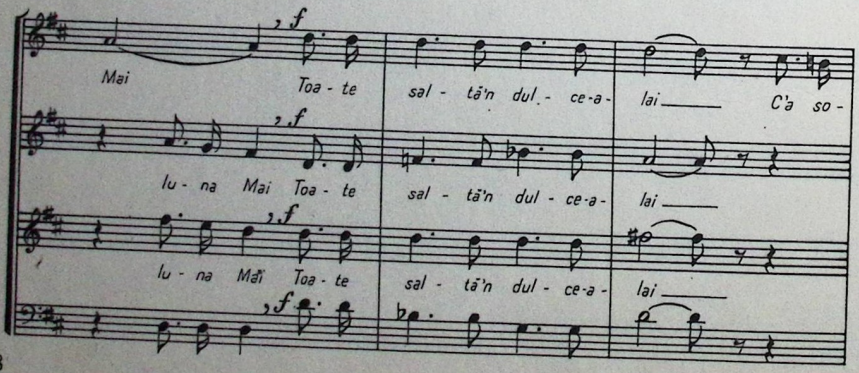
CÂNTEC DE PRIMĂVARĂ
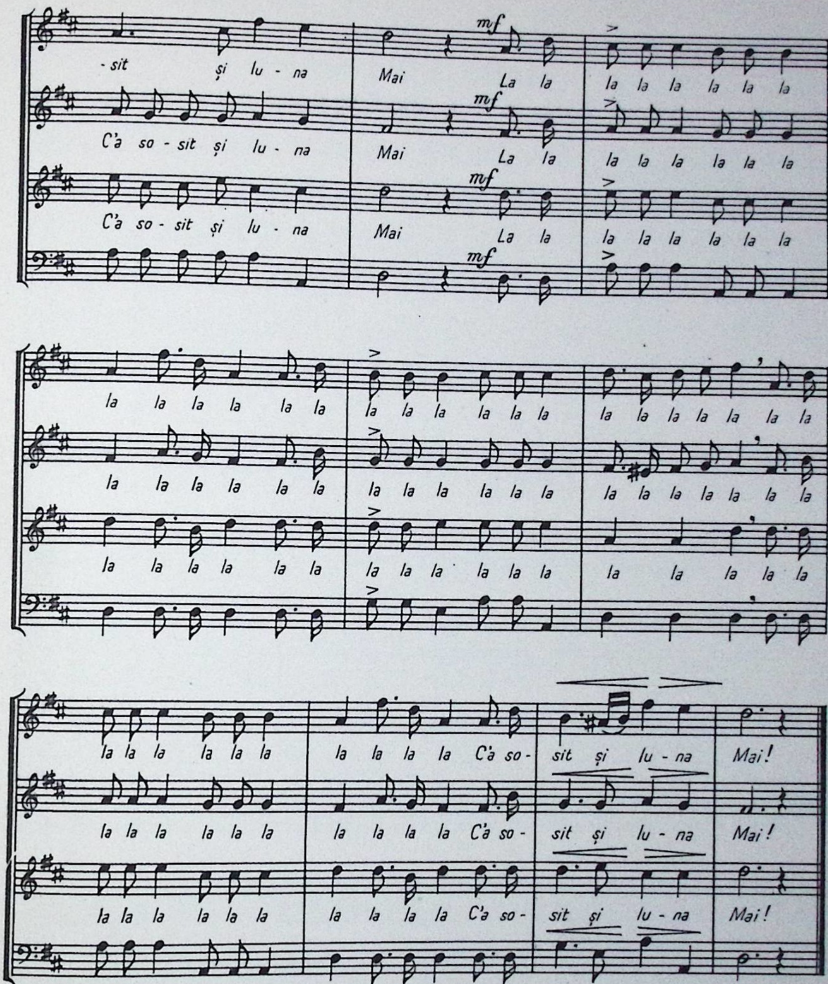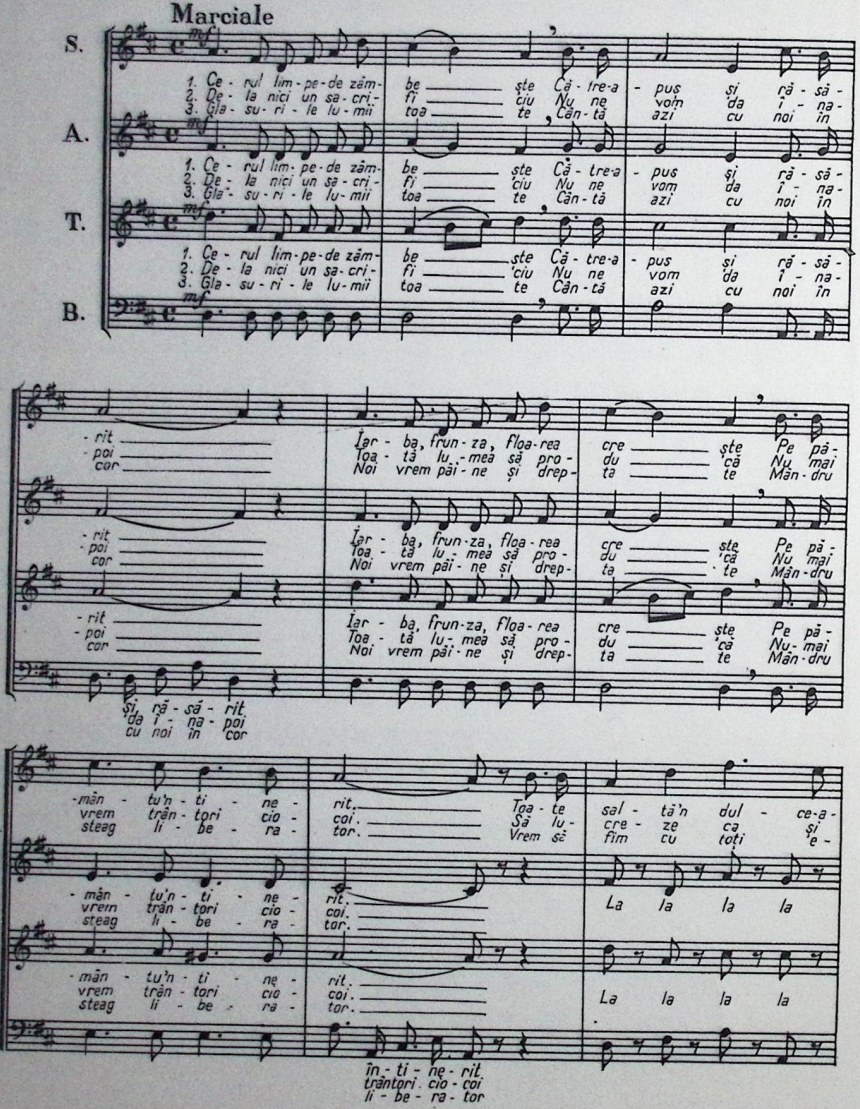

-lai C'a so- sit și lu - na Mai Toa-te
la dul-ce-a-lai la la la la la lu-na Mai Toa-te
la dul-ce-a-lai la la la la la lu-na Mai Toa-te
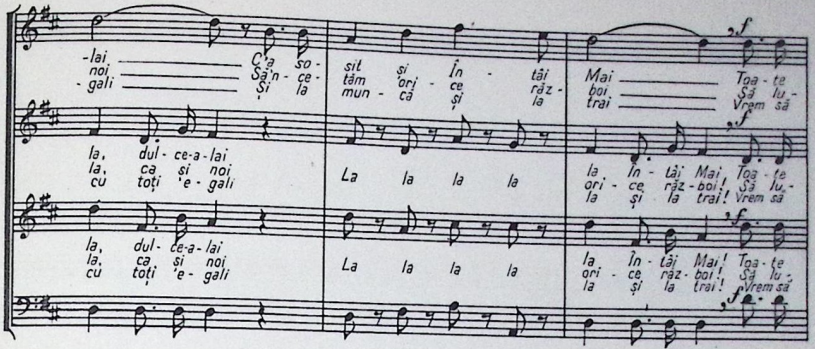

sal - tă'n dul - ce-a - lai, C'a so - sit lu - na
sal - tă'n dul - ce-a - lai, C'a so - sit
sal - tă'n dul - ce-a - lai, C'a so - sit
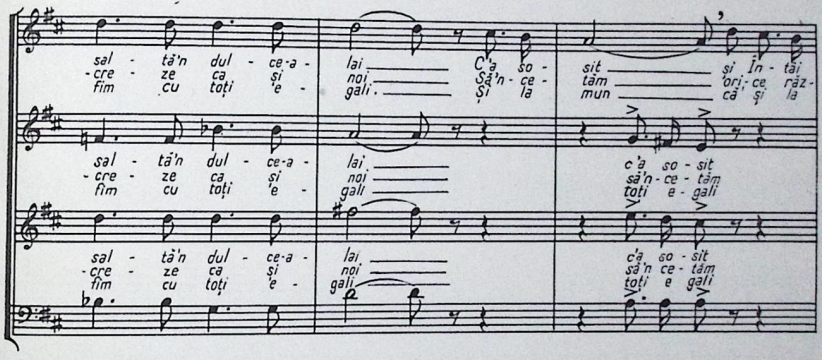

Mai Toa - te sal - tă'n dul - ce-a - lai C'a so-
lu - na Mai Toa - te sal - tă'n dul - ce-a - lai
lu - na Mai Toa - te sal - tă'n dul - ce-a - lai

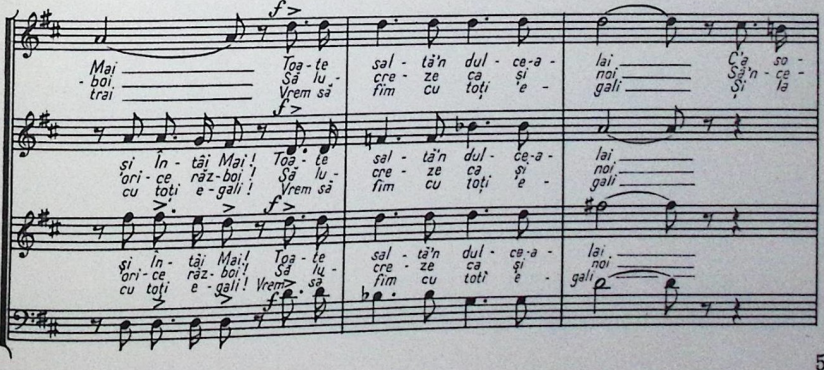

mf
-sit și lu - na Mai La la la la la la la la
C'a so - sit și lu - na Mai La la la la la la la la
C'a so - sit și lu - na Mai La la la la la la la la
la la la la la la la la la la la la la la la la la la la la
la la la la la la la la la la la la la la la la la la la
la la la la la la la la la la la la la la la la
la la la la la la la la la la C'a so - sit și lu - na Mai!
la la la la la la la la la la C'a so - sit și lu - na Mai!
la la la la la la la la la la C'a so - sit și lu - na Mai!
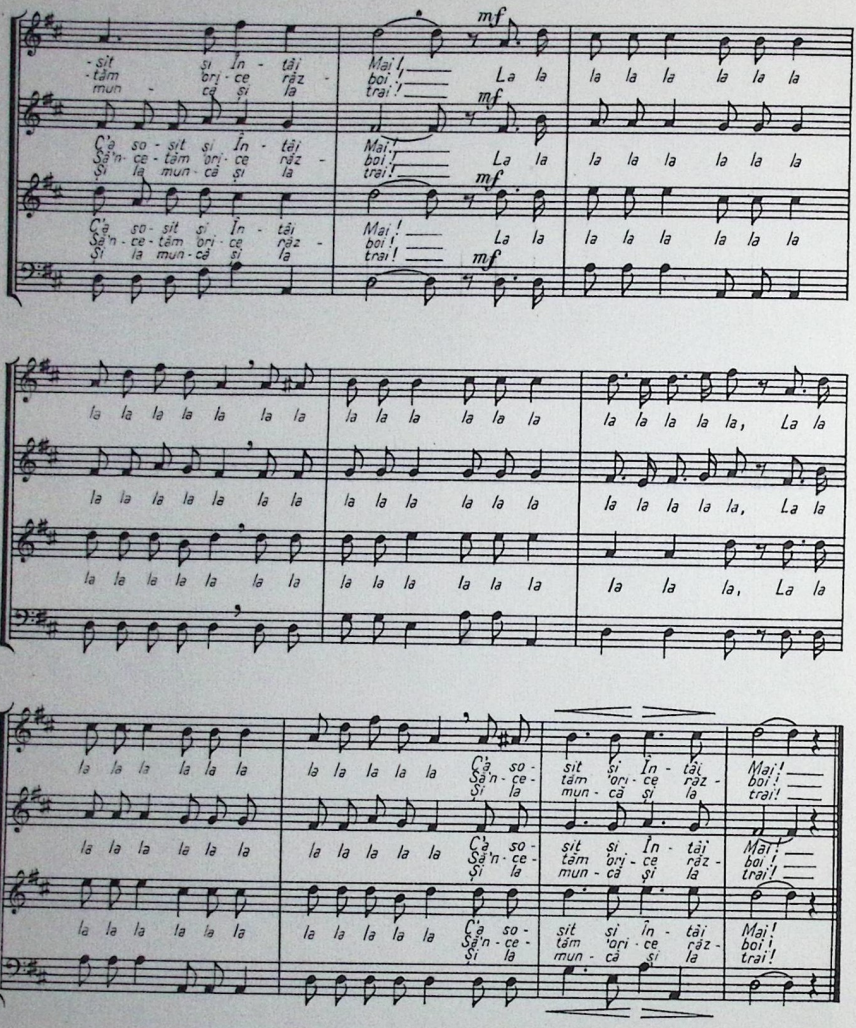
MARȘ DE 1 MAI

Marciale
S.
A.
T.
B.
mf
1. Ce - rul lim - pe - de zăm - be ste Că - tre - a - pus și ră - să -
2. De - la nici un sa - cri - fi ciu Nu ne vom da î - na -
3. Gla - su - ri - le lu - mii toa te Cân - tă azi cu noi în
- rit
- poi
cor
Iar - ba, frun - za, floa - rea cre ste Pe pă -
Toa - tă lu - mea să pro - du că Nu mai
Noi vrem păi - ne și drep - ta te Mân - dru
Și ră - să - rit
Da î - na - poi
cu noi în cor
mân - tu'n - ti - ne -
vrem trân - tori cio -
steag li - be - ra -
rit.
coi.
tor.
Toa - te
Să lu -
Vrem să
sal - tă'n dul - ce - a -
cre - ze ca și
fim cu toți e -
La la la la
în - ti - ne - rit
trântori cio - coi
li - be - ra - tor
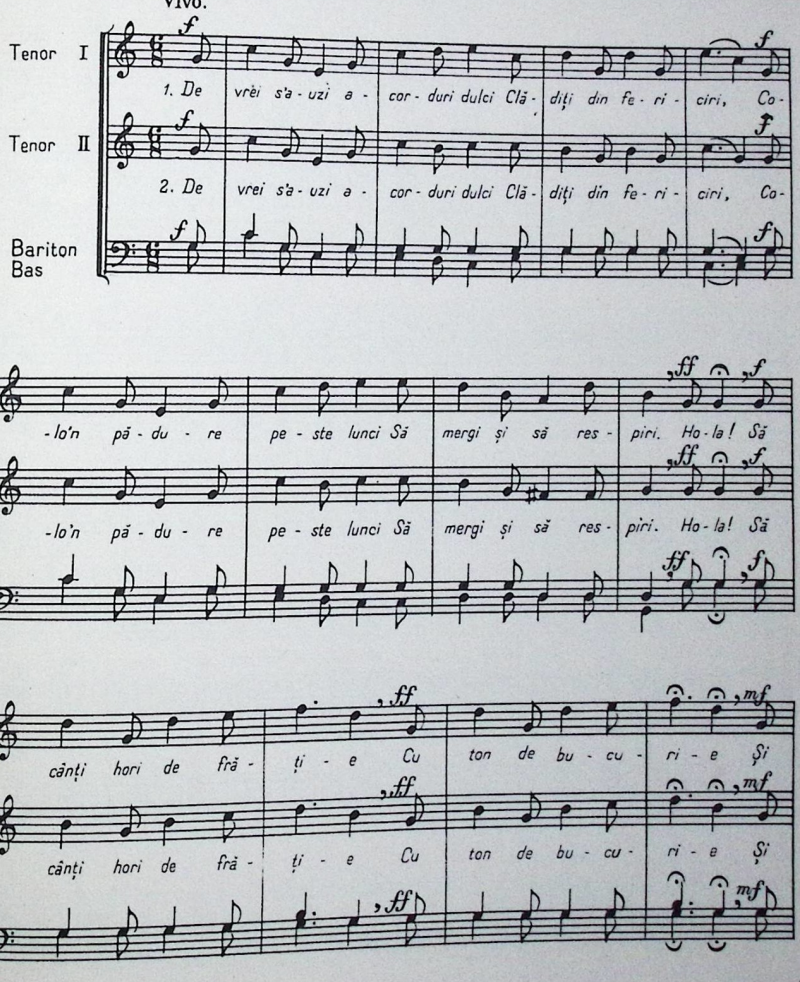

-lai, C'a so-
noi, Să'n-ce-
-gali, Și la
sit și În - tăi
tăm ori - ce răz-
mun - că și la
Mai Toa - te
boi, Să lu-
trai, Vrem să
la, dul - ce-a - lai
la, ca și noi
cu toți 'e - gali
La la la la
la În - tăi Mai! Toa - te
ori - ce răz - boi! Să lu-
la și la trai! Vrem să
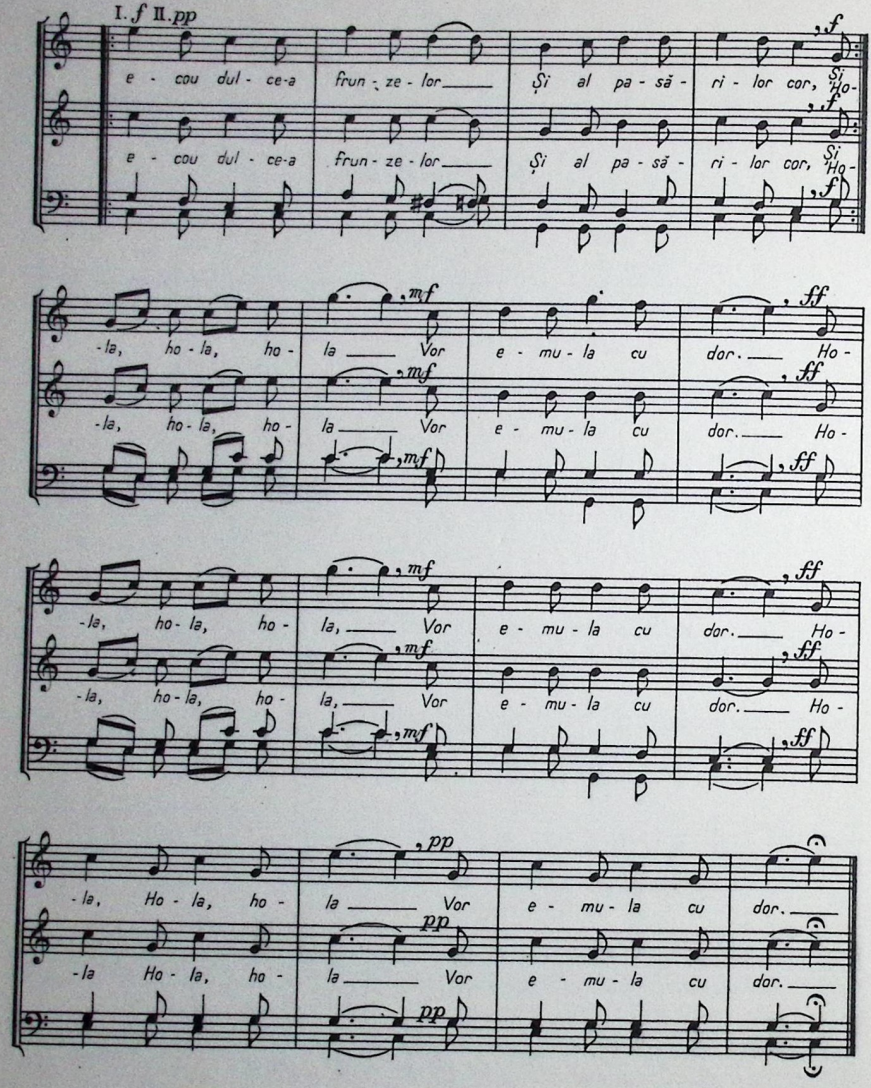

sal - tă'n dul - ce-a -
-cre - ze ca și
fim cu toți 'e -
lai, C'a so -
noi, Să'n - ce -
gali, Și la
sit și În - tăi
tăm ori - ce răz -
mun că și la
c'a so - sit
să'n - ce - tăm
toți e - gali

Mai Toa - te
-boi, Să lu -
trai, Vrem să
și În - tăi Mai! Toa - te
ori - ce răz - boi! Să lu -
cu toți e - gali! Vrem să
sal - tă'n dul - ce-a -
cre - ze ca și
fim cu toți 'e -
lai, C'a so -
noi, Să'n - ce -
gali, Și la
lai
noi
gali

mf
-sit si în - tăi
-tăm ori - ce răz -
mun - că și la
Mai!
boi!
trai!
La la la la la la la la
C'a so - sit si În - tăi
Să'n - ce - tăm ori - ce răz -
Și la mun - că și la
La la, La la
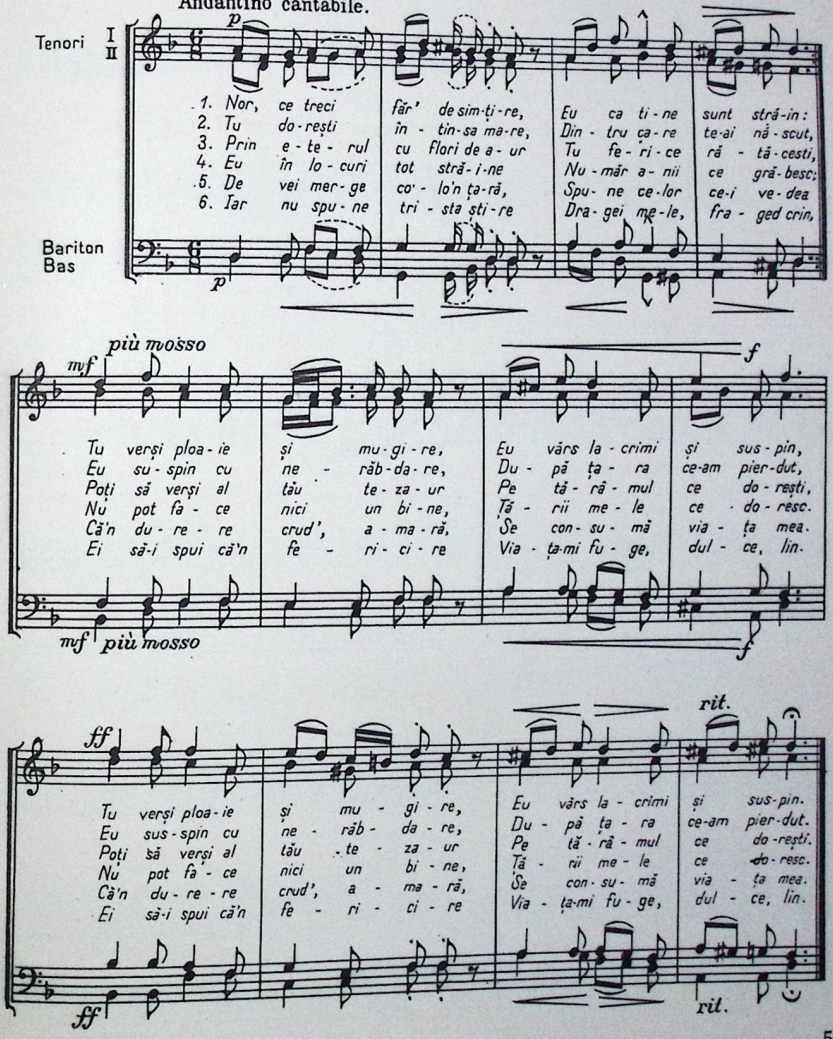
ÎN PĂDURE

Vivo.
Tenor I
Tenor II
Bariton
Bas
1. De vrèi s'a - uzi a - cor - duri dulci Clă - diți din fe - ri - ciri, Co -
2. De vrei s'a - uzi a - cor - duri dulci Clă - diți din fe - ri - ciri, Co -
-lo'n pă - du - re pe - ste lunci Să mergi și să res - piri. Ho - la! Să
-lo'n pă - du - re pe - ste lunci Să mergi și să res - piri. Ho - la! Să
cânți hori de fră - ți - e Cu ton de bu - cu - ri - e Și
cânți hori de fră - ți - e Cu ton de bu - cu - ri - e Și

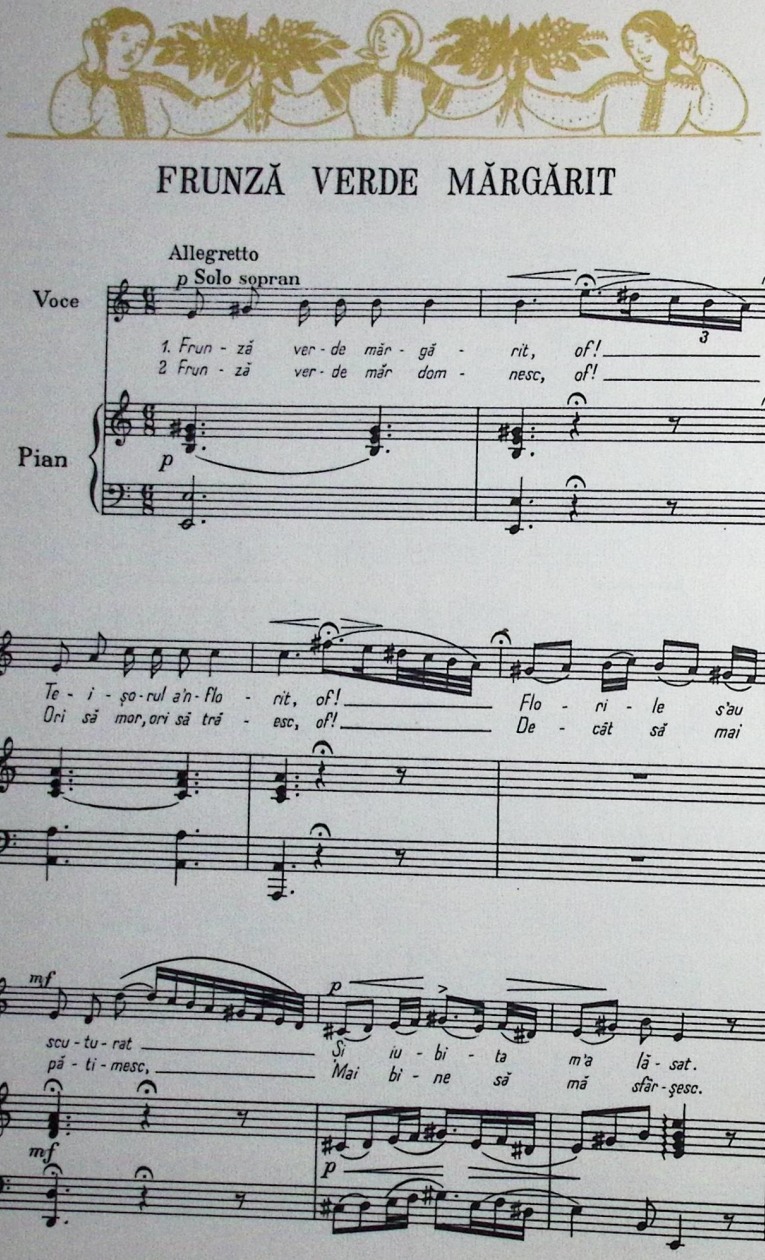

I. f II. pp
e - cou dul - ce-a frun - ze - lor Și al pa - să - ri - lor cor, Și Ho-
e - cou dul - ce-a frun - ze - lor Și al pa - să - ri - lor cor, Și Ho-
-la, ho - la, ho - la Vor e - mu - la cu dor. Ho -
-la, ho - la, ho - la Vor e - mu - la cu dor. Ho -
-la, ho - la, ho - la, Vor e - mu - la cu dor. Ho -
-la, ho - la, ho - la, Vor e - mu - la cu dor. Ho -
-la, Ho - la, ho - la Vor e - mu - la cu dor.
-la Ho - la, ho - la Vor e - mu - la cu dor.
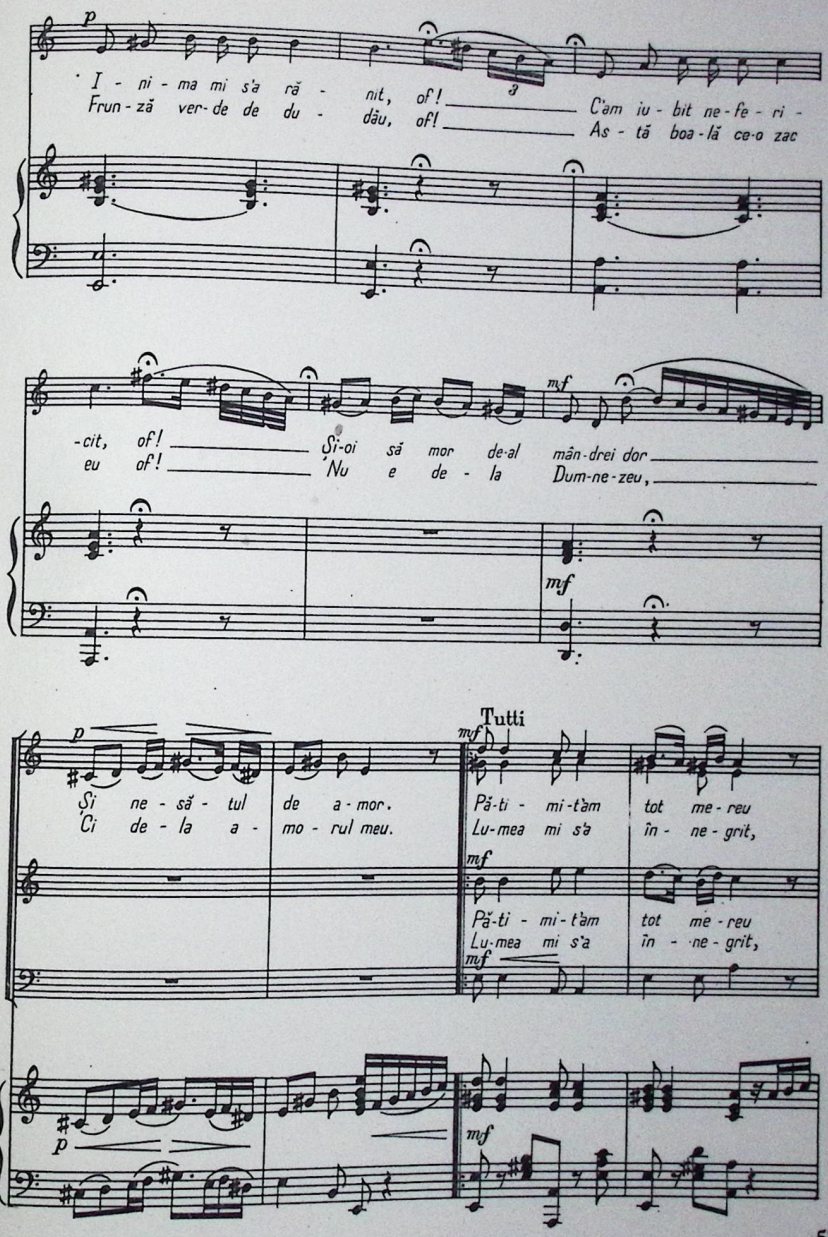
LA UN NOR

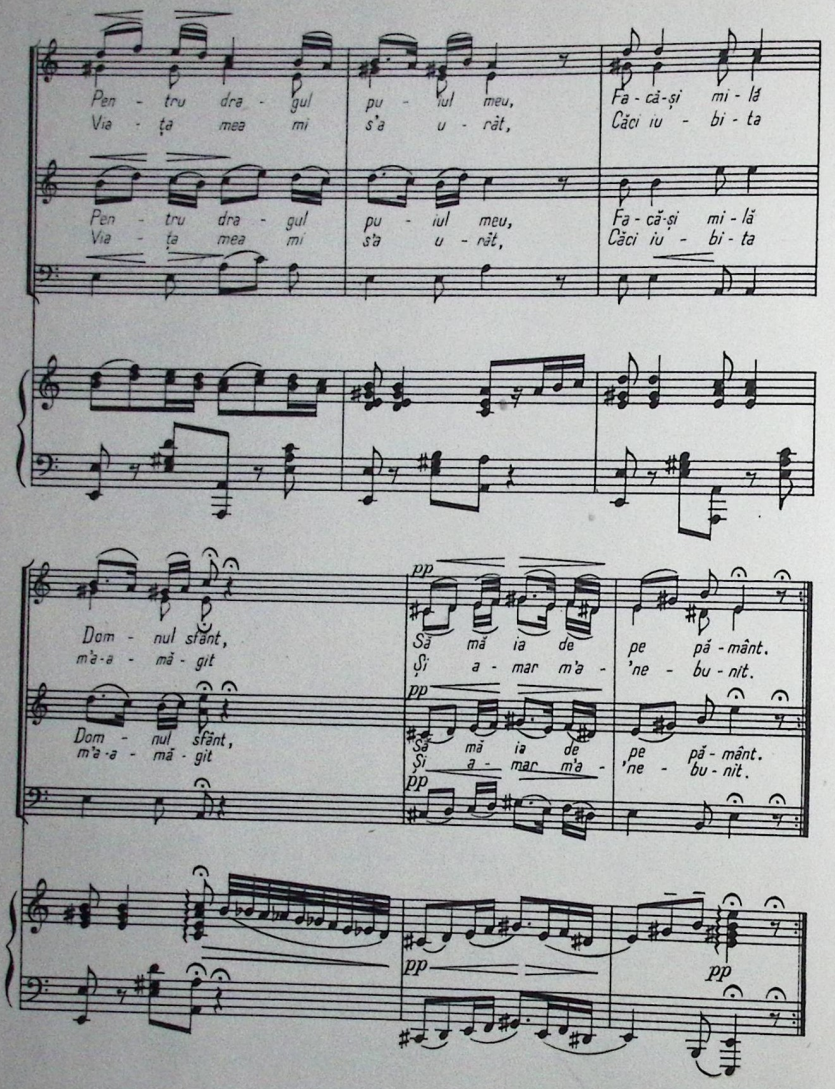
D. Bolintineanu
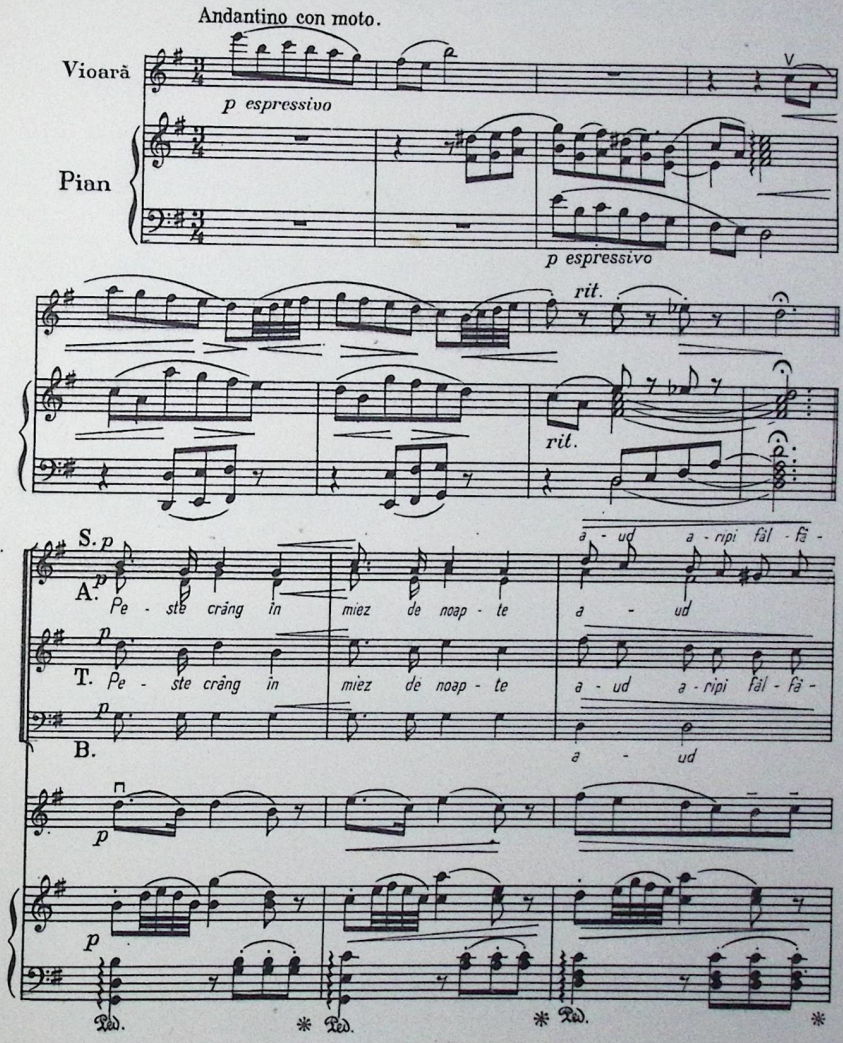

FRUNZĂ VERDE MĂRGĂRIT

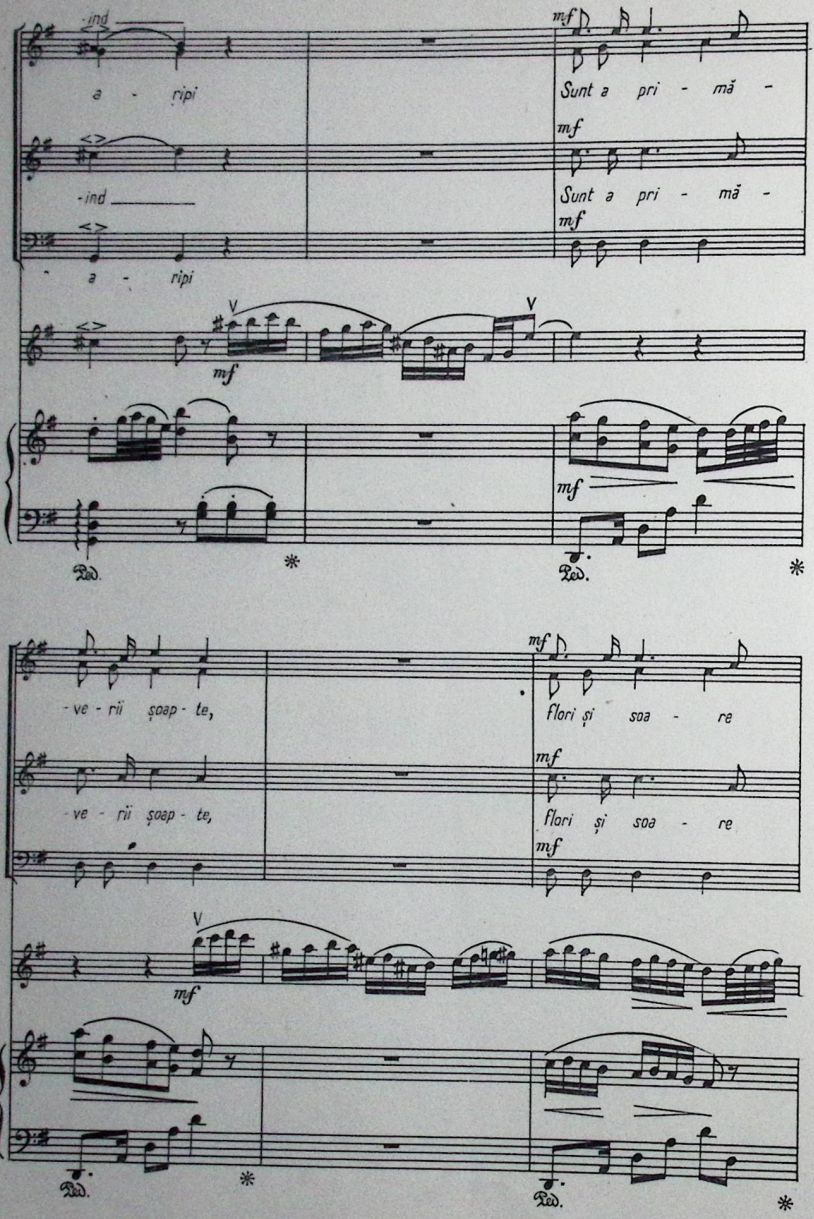

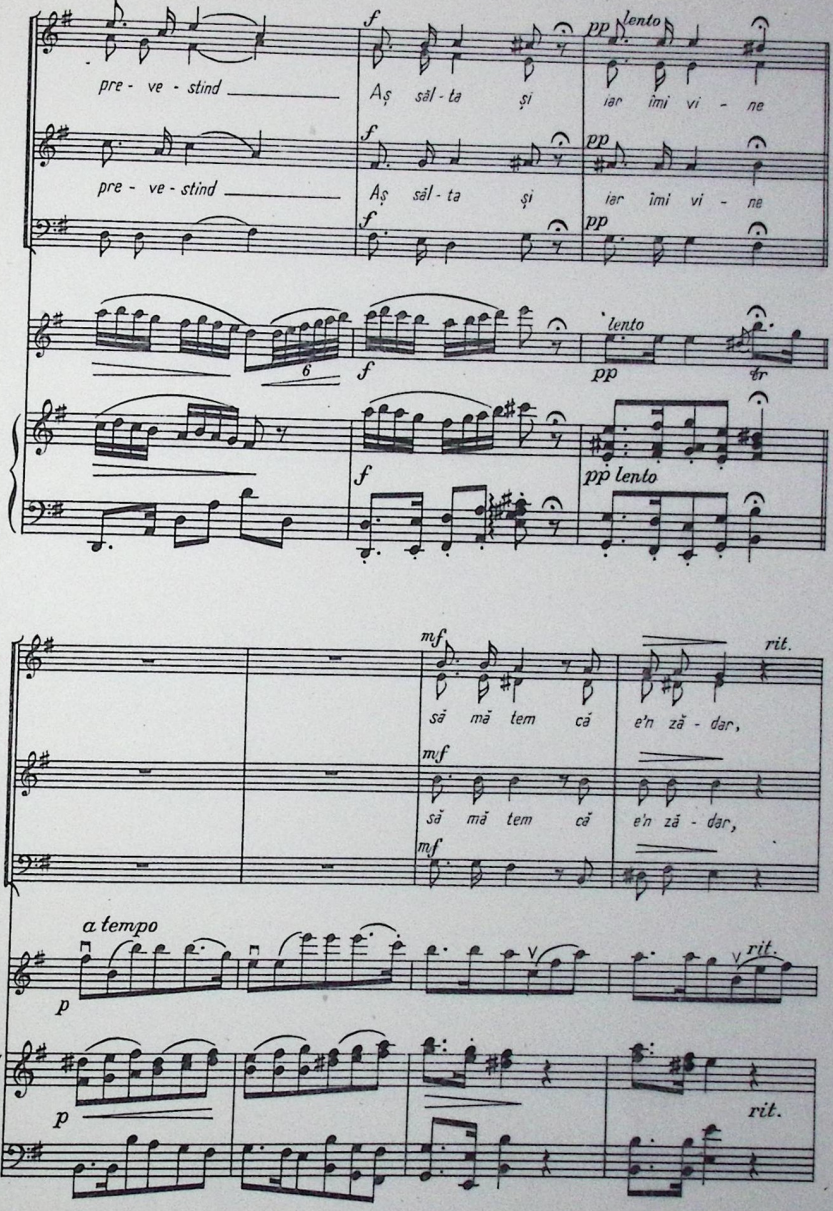

p
I - ni - ma mi s'a că - nit, of! C'am iu - bit ne - fe - ri -
Frun - ză ver - de de du - dău, of! As - tă boa - lă ce-o zac
-cit, of! Si-oi să mor de-al mân-drei dor
eu of! Nu e de - la Dum-ne-zeu,
mf
mf
Tutti
p
mf
Si ne - să - tul de a - mor.
Ci de - la a - mo - rul meu.
Pă-ti - mi-t'àm tot me - reu
Lu-mea mi s'a în - ne - grit,
mf
Pă-ti - mi - t'àm tot me - reu
Lu-mea mi s'a în - ne - grit,
mf
p
mf

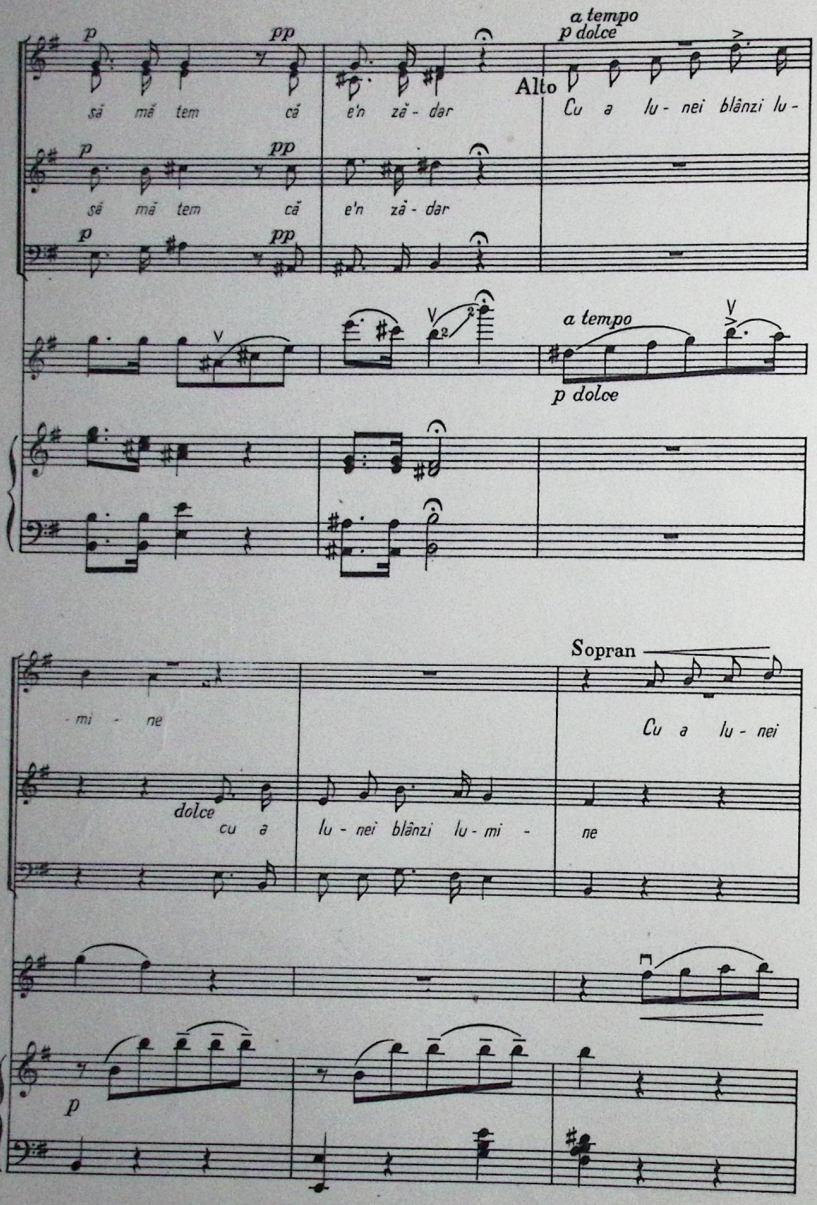

Pen - tru dra - gul pu - iul meu, Fa - că-și mi - lă
Via - ța mea mi s'a u - rât, Căci iu - bi - ta
Pen - tru dra - gul pu - iul meu, Fa - că-și mi - lă
Via - ța mea mi s'a u - rât, Căci iu - bi - ta
Dom - nul sfânt, m'a-a - mă - git
pp
Să mă ia de pe pă - mânt.
Și a - mar m'a - 'ne - bu - nit.
Dom - nul sfânt, m'a-a - mă - git
pp
Să mă ia de pe pă - mânt.
Și a - mar m'a - 'ne - bu - nit.
pp
pp
pp

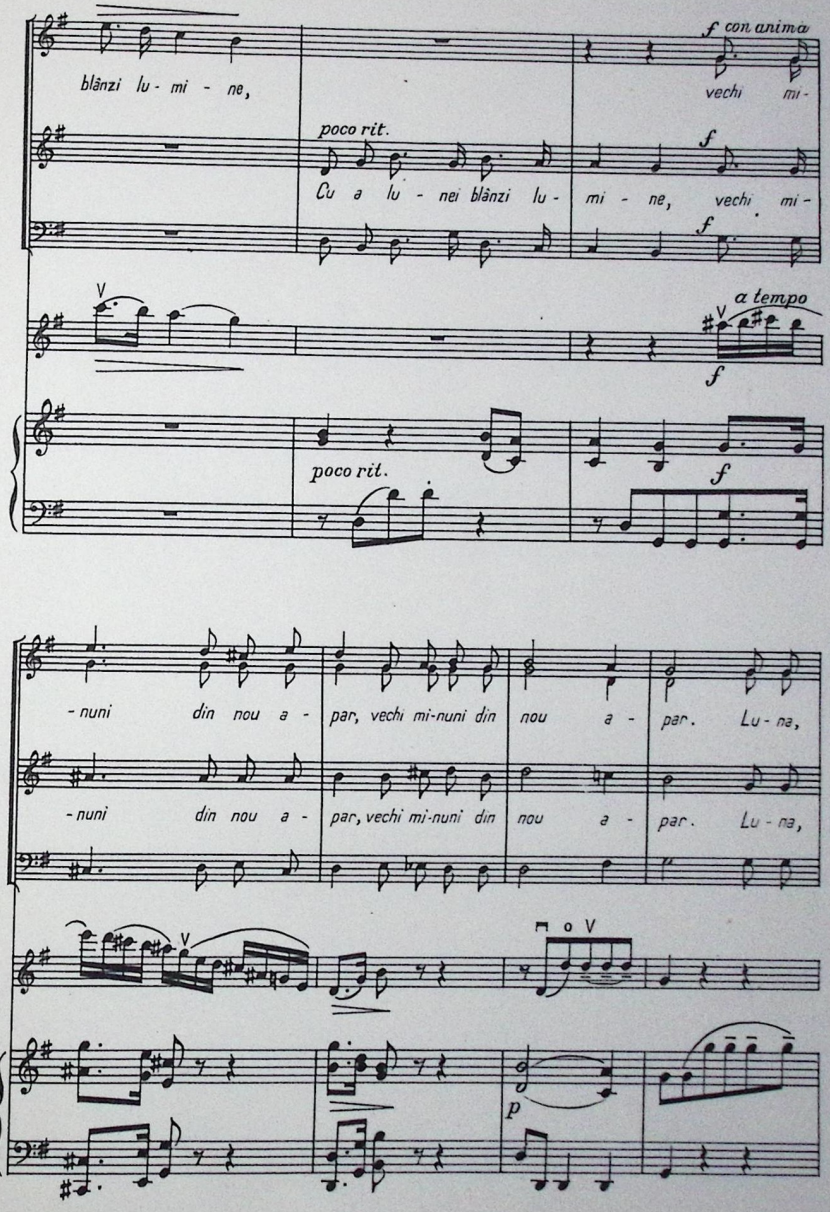
NOAPTE DE PRIMĂVARĂ

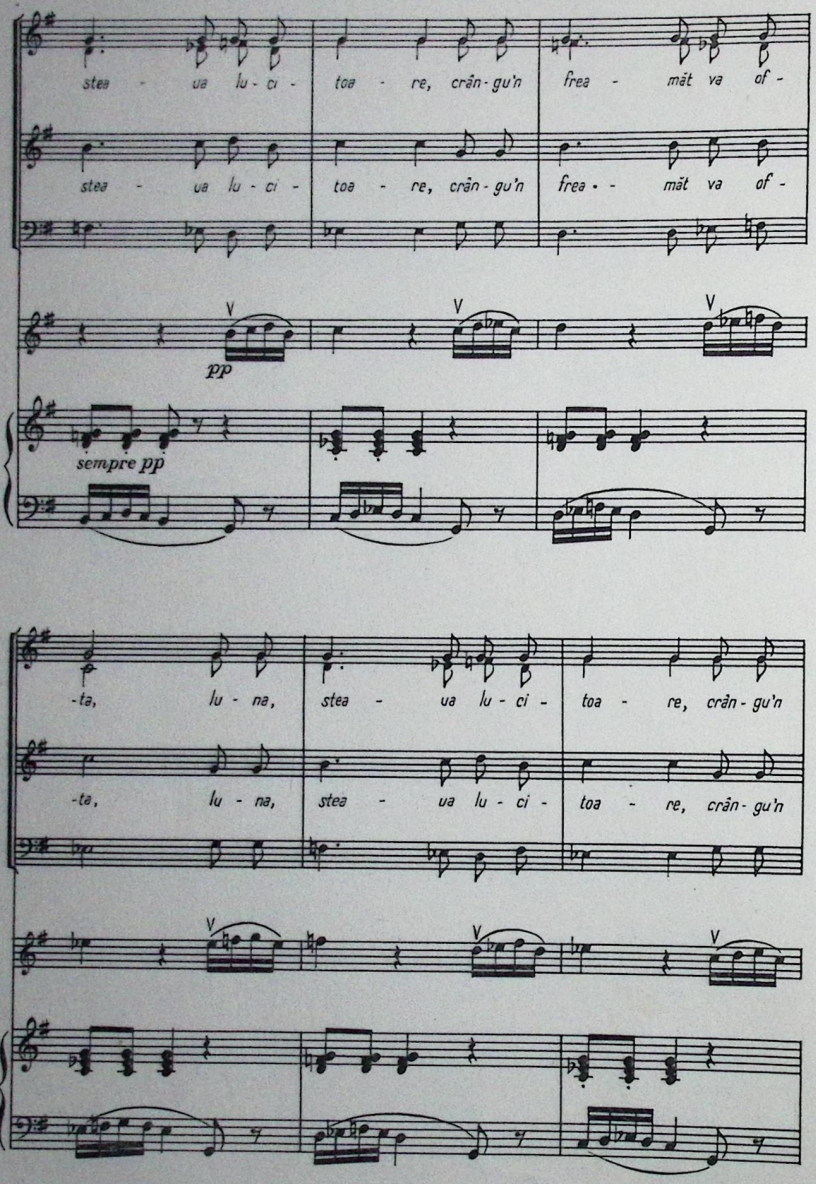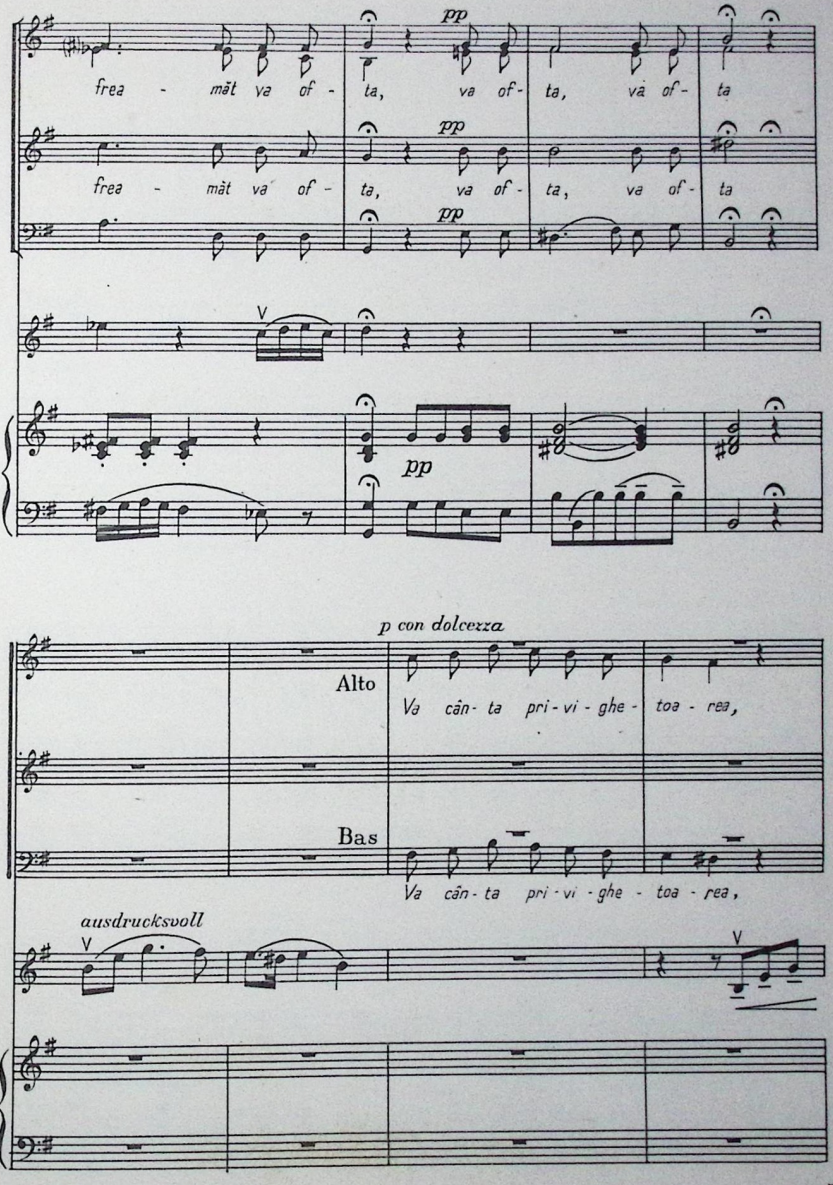

-ind
a - ripi
-ind
a - ripi
mf
Sunt a pri - mă -
mf
Sunt a pri - mă -
mf
V
V
mf
mf
Ped.
*
Ped.
*
-ve - rii șoap - te,
-ve - rii șoap - te,
mf
flori și soa - re
mf
flori și soa - re
mf
V
mf
Ped.
*
Ped.
*

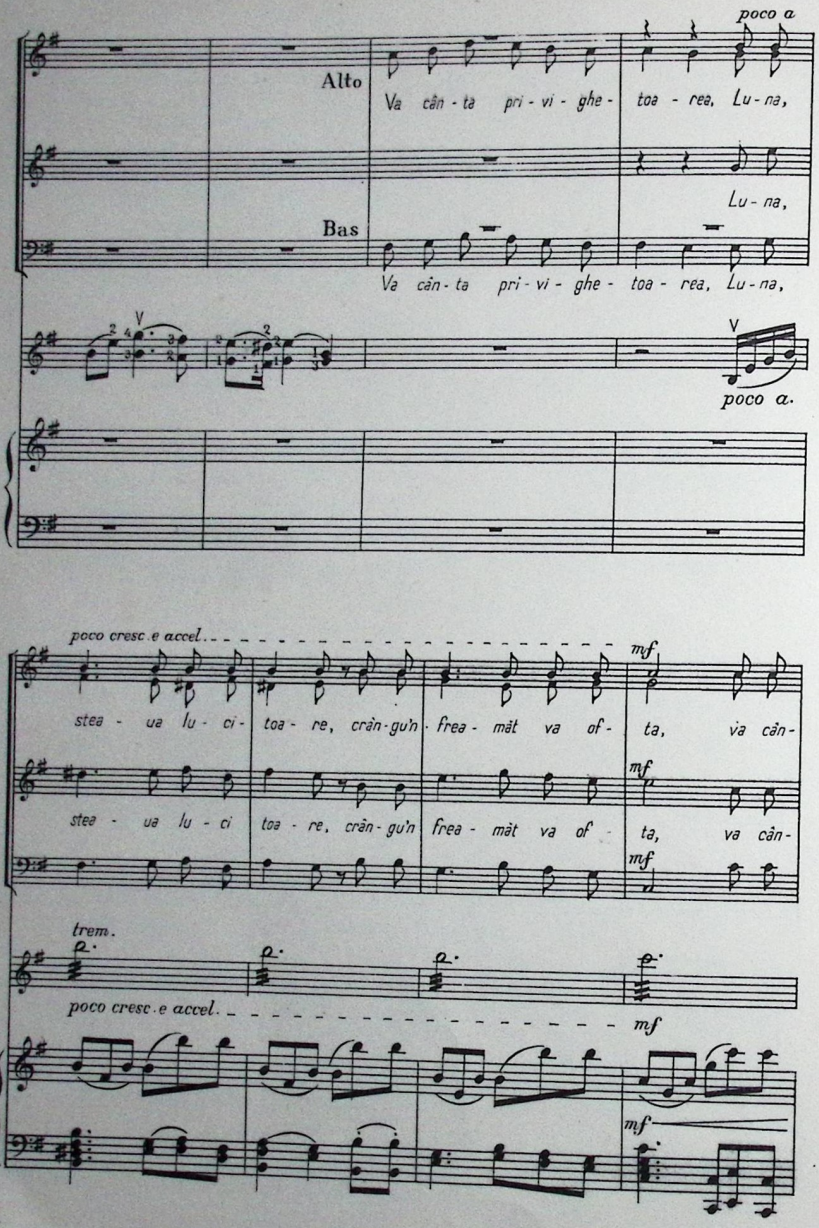

pre - ve - stind
Aș săl - ta și
iar îmi vi - ne
pre - ve - stind
Aș săl - ta și
iar îmi vi - ne
lento
lento
pp lento
să mă tem că
e'n zăd - dar,
să mă tem că
e'n zăd - dar,
a tempo
rit.
rit.

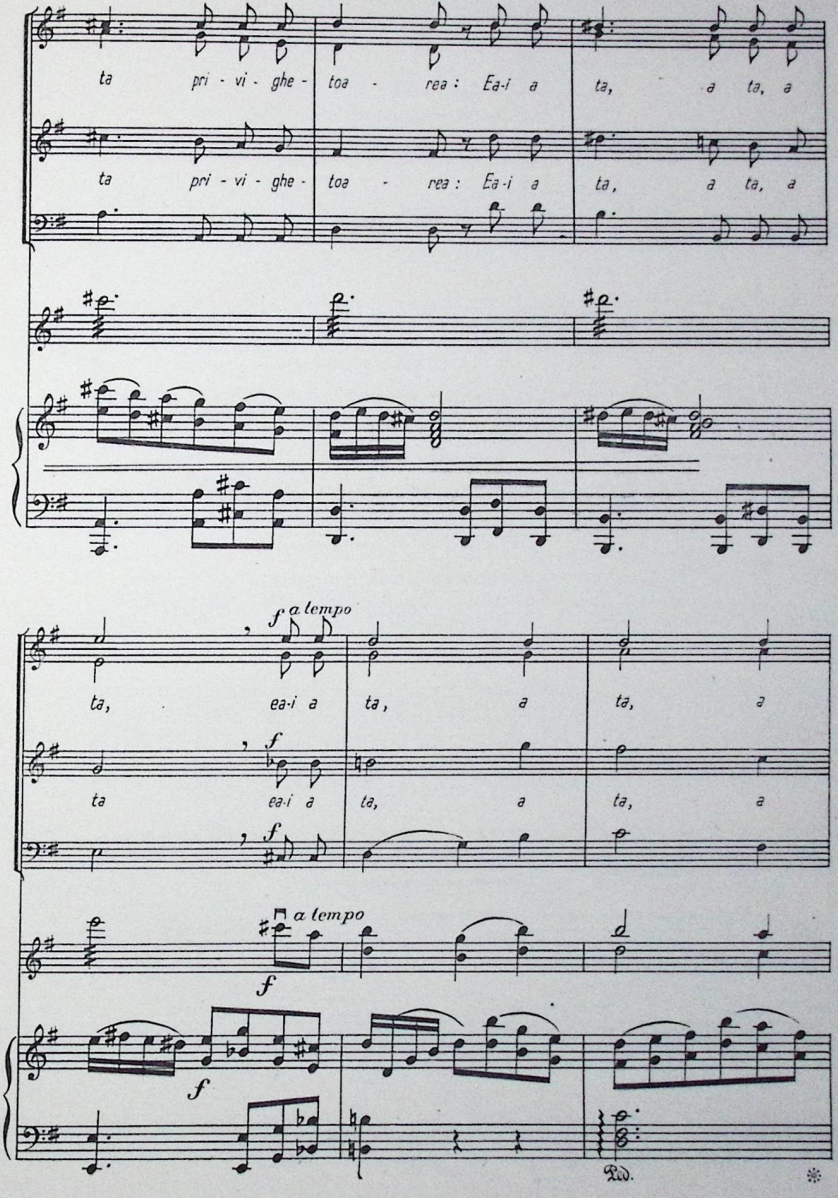

a tempo
p dolce
Alto
Cu a lu - nei blânzi lu -
p pp
să mă tem că e'n zăd - dar
a tempo
p dolce
Sopran
mi - ne
Cu a lu - nei
dolce
cu a lu - nei blânzi lu - mi - ne
p
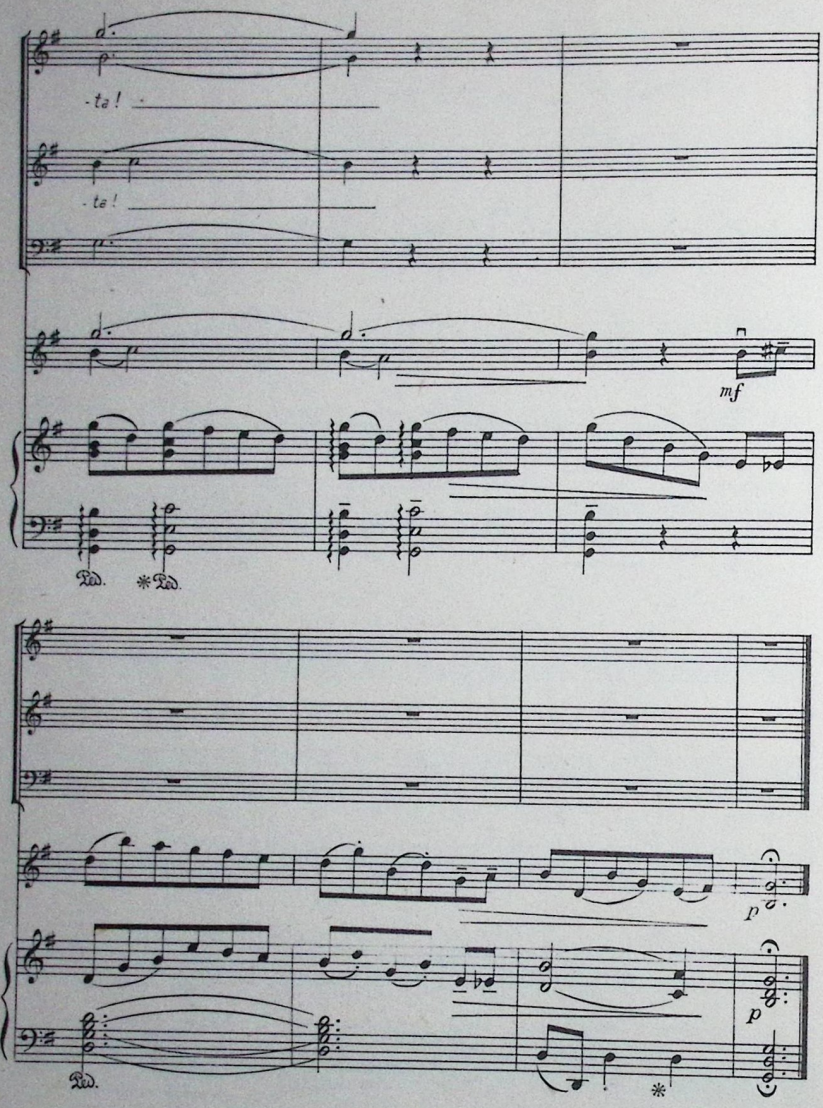

blânzi lu - mi - ne,
poco rit.
Cu a lu - nei blânzi lu - mi - ne,
f con anima
vechi mi -
vechi mi -
a tempo
poco rit.
- nuni din nou a - par, vechi mi-nuni din nou a - par. Lu - na,
- nuni din nou a - par, vechi mi-nuni din nou a - par. Lu - na,
p

stea - ua lu - ci - toa - re, crân - gu'n frea - mât va af -
stea - ua lu - ci - toa - re, crân - gu'n frea - - mât va af -
pp
sempre pp
-ta, lu - na, stea - ua lu - ci - toa - re, crân - gu'n
-ta, lu - na, stea - ua lu - ci - toa - re, crân - gu'n

pp
frea - măt va of - ta, va of - ta, va of - ta
pp
frea - măt va of - ta, va of - ta, va of - ta
pp
V
pp
p con dolcezza
Alto
Va cân - ta pri - vi - ghe - toa - rea,
Bas
Va cân - ta pri - vi - ghe - toa - rea,
ausdrucksvoll
V
V

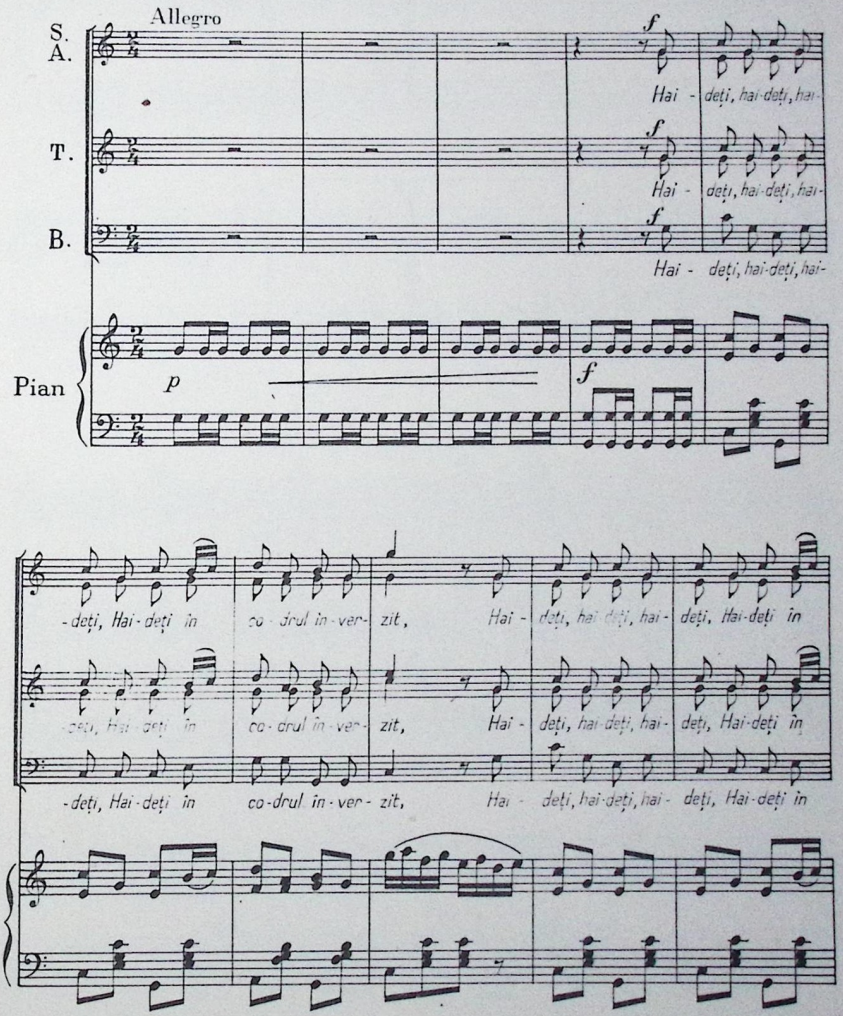

poco a
Alto
Va cân - tà pri - vi - ghe - toa - rea, Lu - na,
Lu - na,
Bas
Va cân - ta pri - vi - ghe - toa - rea, Lu - na,
V
V
poco a.
poco cresc. e accel.
mf
stea - ua lu - ci - toa - re, crân - gu'n frea - mât va of - ta, va cân -
mf
stea - ua lu - ci toa - re, crân - gu'n frea - mât va of - ta, va cân -
mf
trem.
poco cresc. e accel.
mf
mf
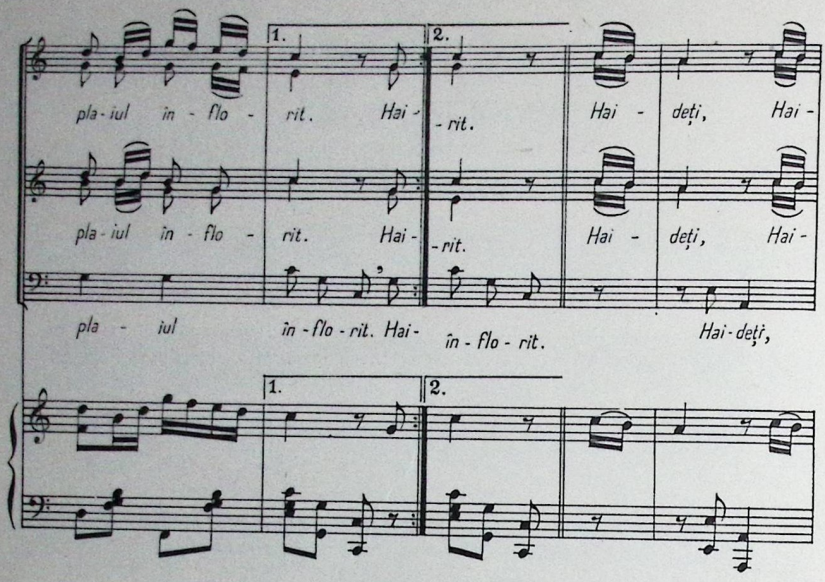

ta pri - vi - ghe - toa - rea : Ea-i a ta, a ta, a
ta pri - vi - ghe - toa - rea : Ea-i a ta, a ta, a
f a tempo
ta, ea-i a ta, a ta, a
f
ta ea-i a ta, a ta, a
f
a tempo
f
f
Ped.

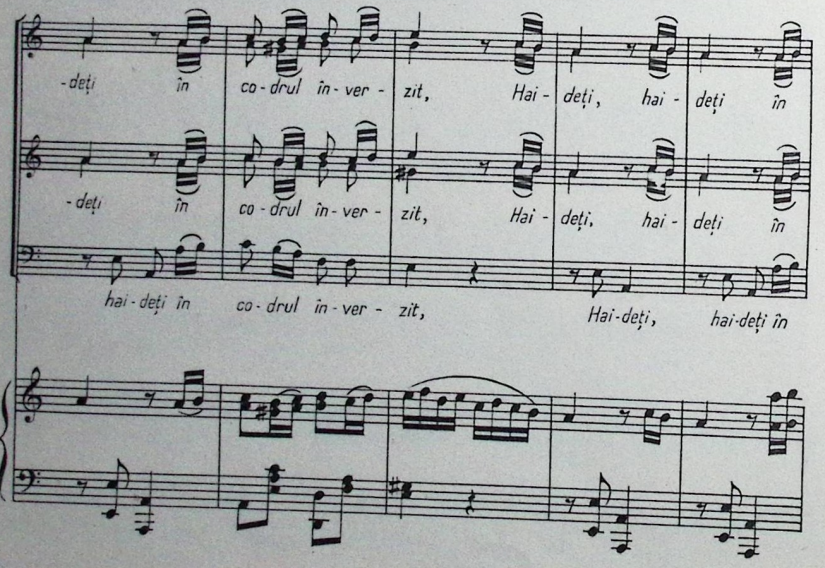

-te!
-te!
mf
Ped. *Ped.
p
p
Ped.

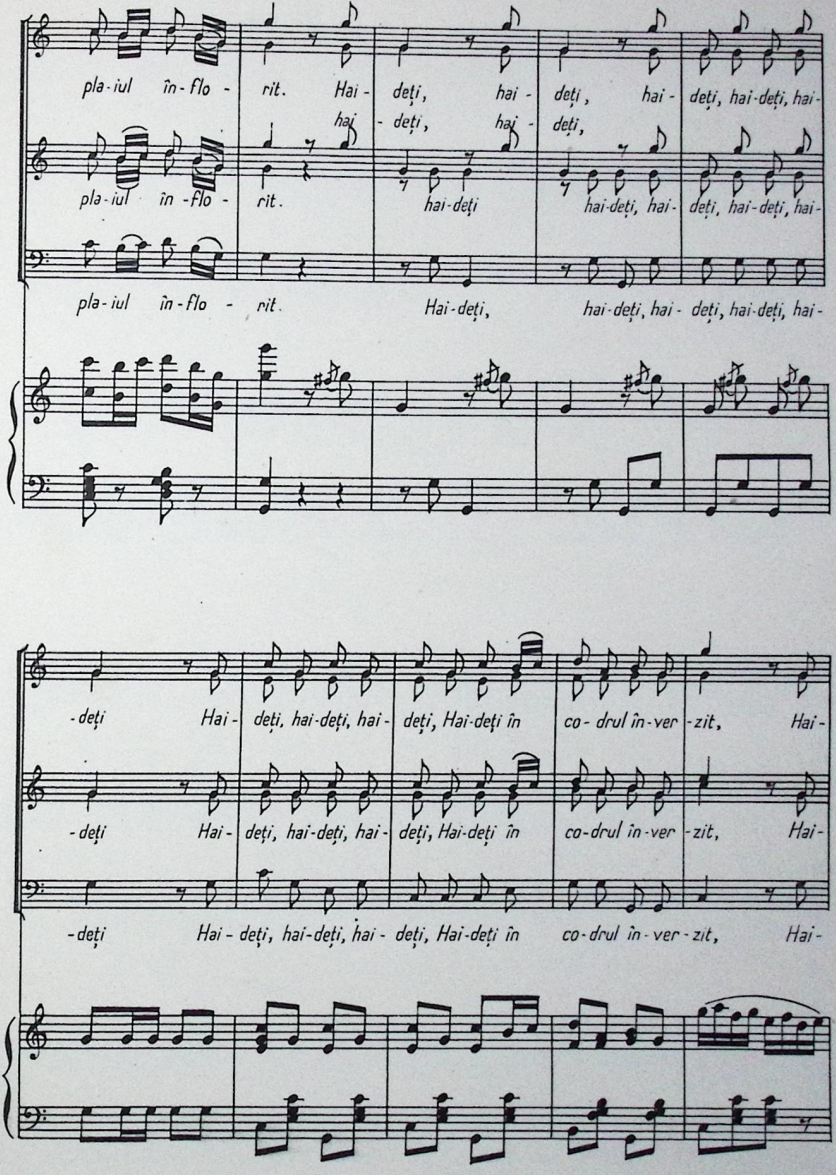
HAIDEȚI, HAIDEȚI..

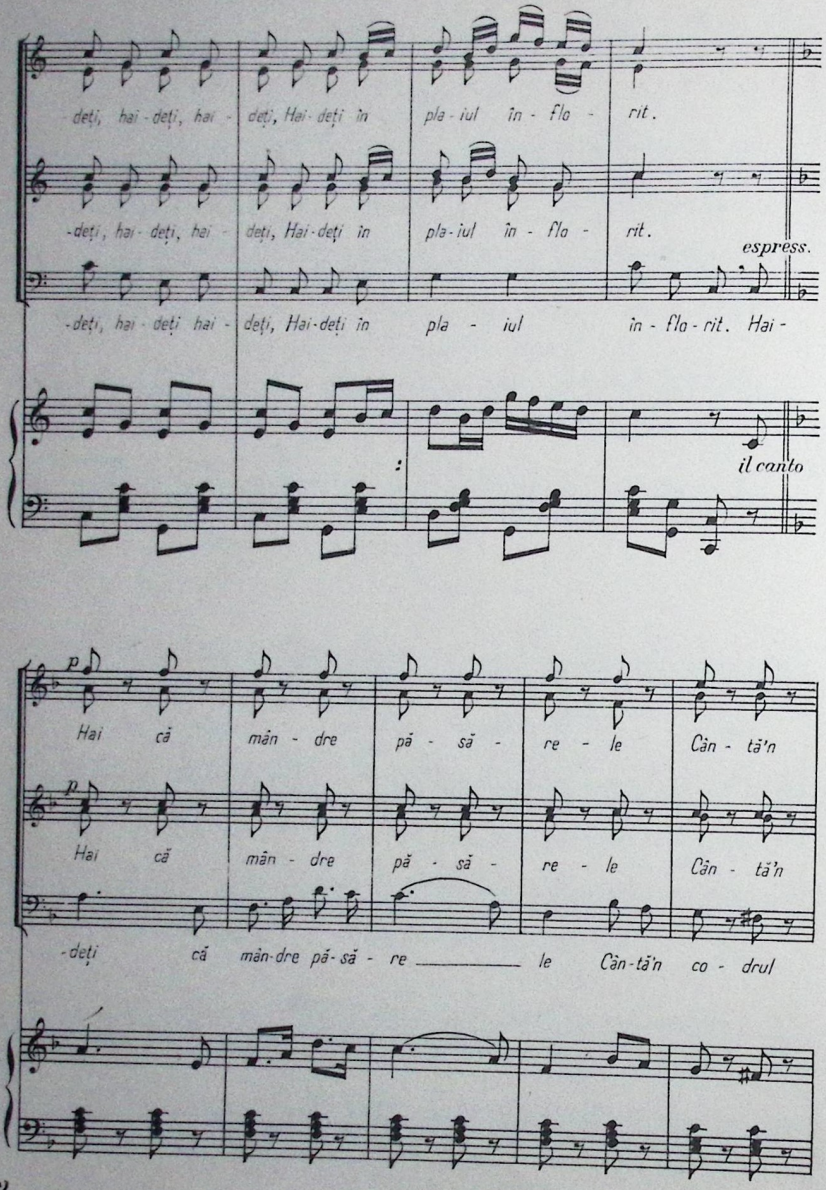
Cor mixt din Opereta „Crai Nou"

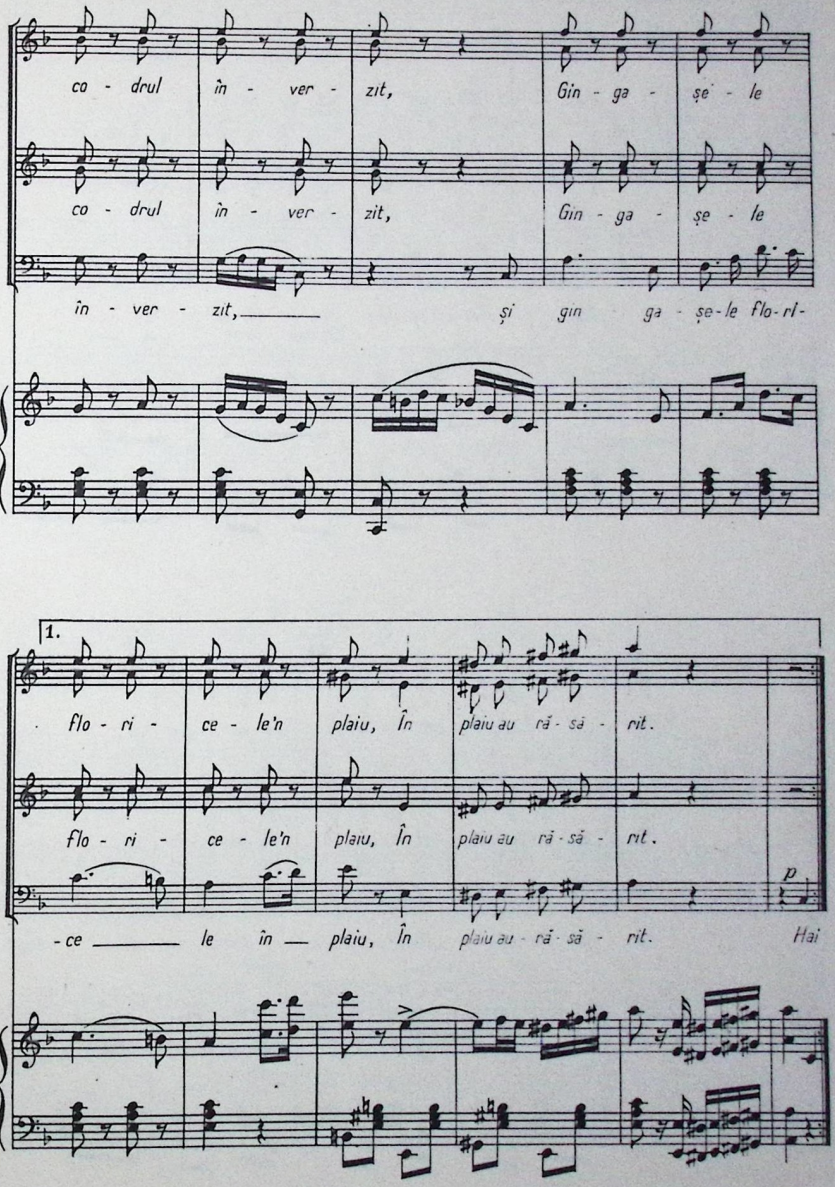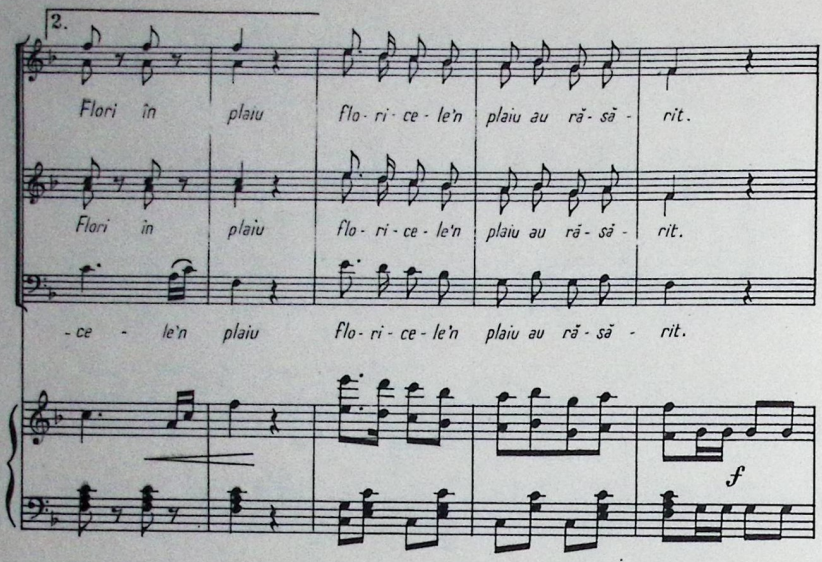

1.
2.
pla - iul în - flo - rit. Hai - rit. Hai - deți, Hai -
pla - iul în - flo - rit. Hai - rit. Hai - deți, Hai -
pla - iul în - flo - rit. Hai - în - flo - rit. Hai - deți,

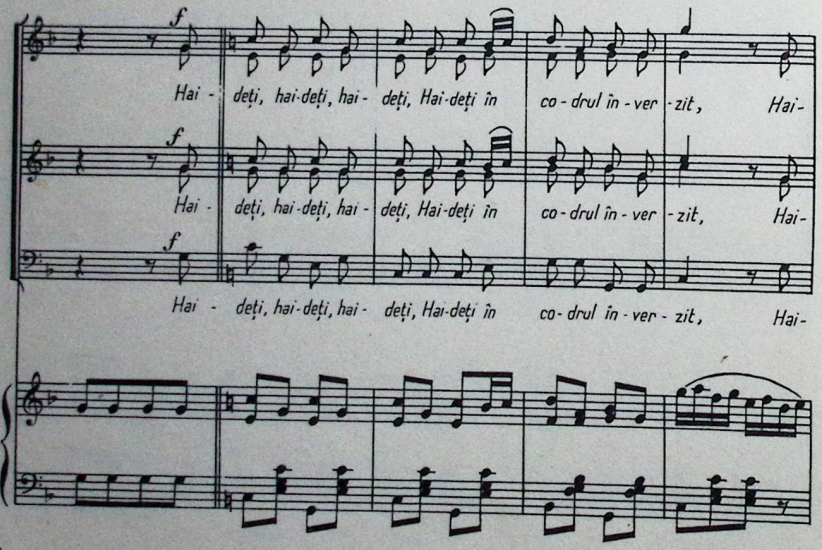

- deți în co - drul în - ver - zit, Hai - deți, hai - deți în
- deți în co - drul în - ver - zit, Hai - deți, hai - deți în
hai - deți în co - drul în - ver - zit, Hai - deți, hai - deți în

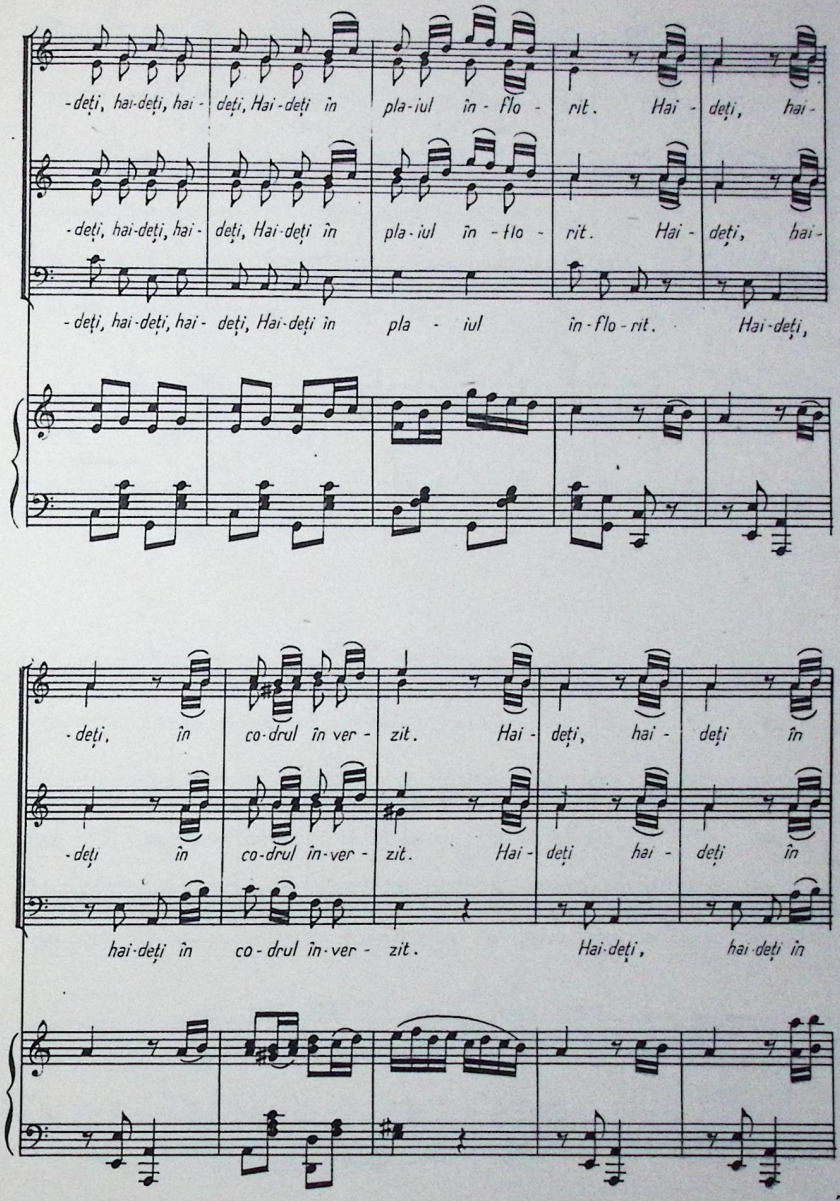

pla-iul în-flo- rit. Hai- deți, hai- deți, hai- deți, hai-deți, hai-
hai- deți, hai- deți,
pla-iul în-flo- rit. hai-deți hai-deți, hai- deți, hai-deți, hai-
pla-iul în-flo- rit. Hai-deți, hai-deți, hai- deți, hai-deți, hai-
-deți Hai- deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în co- drul în-ver -zit, Hai-
-deți Hai- deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în co-drul în-ver -zit, Hai-
-deți Hai- deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în co-drul în-ver-zit, Hai-

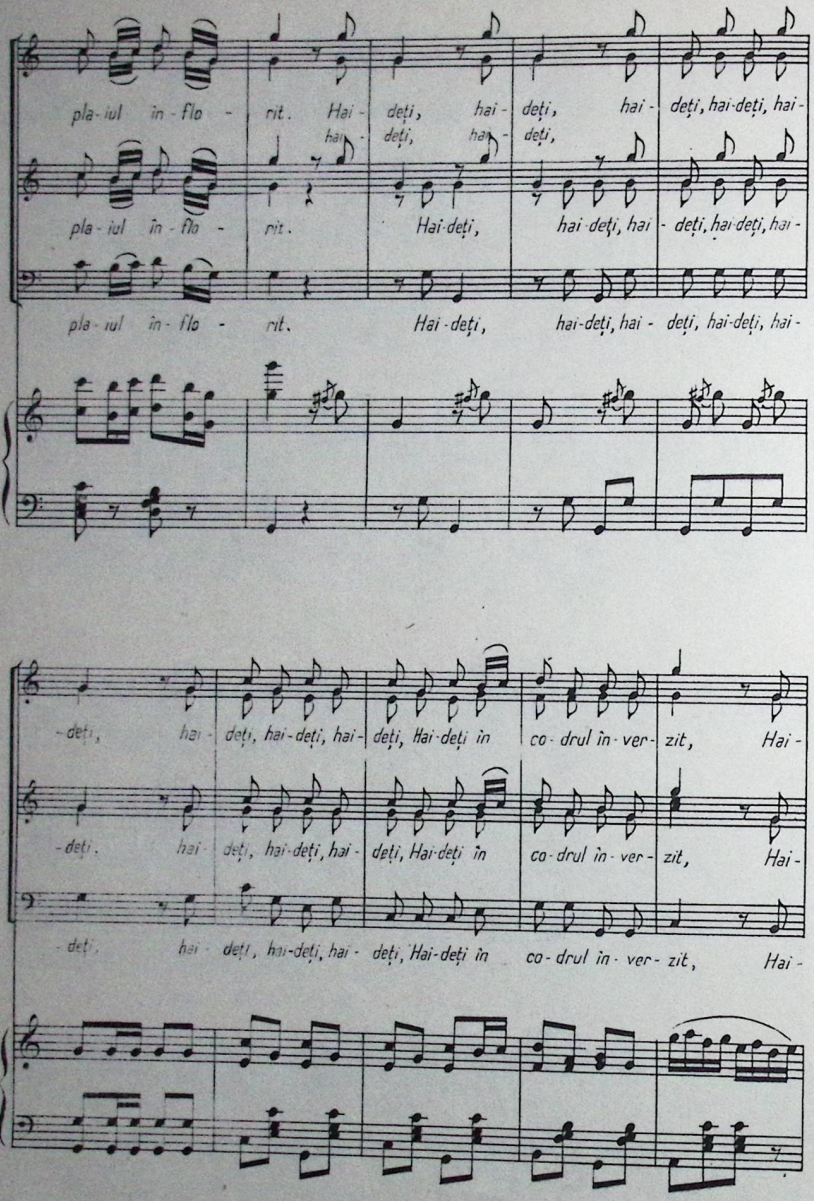

-deți, hai - deți, hai - deți, Hai - deți în pla - iul în - flo - rit.
-deți, hai - deți, hai - deți, Hai - deți în pla - iul în - flo - rit.
espress.
-deți, hai - deți hai - deți, Hai - deți în pla - iul în - flo - rit. Hai -
il canto
p
Hai că mân - dre pă - să - re - le Cân - tă'n
p
Hai că mân - dre pă - să - re - le Cân - tă'n
-deți că mân - dre pă - să - re le Cân - tă'n co - drul

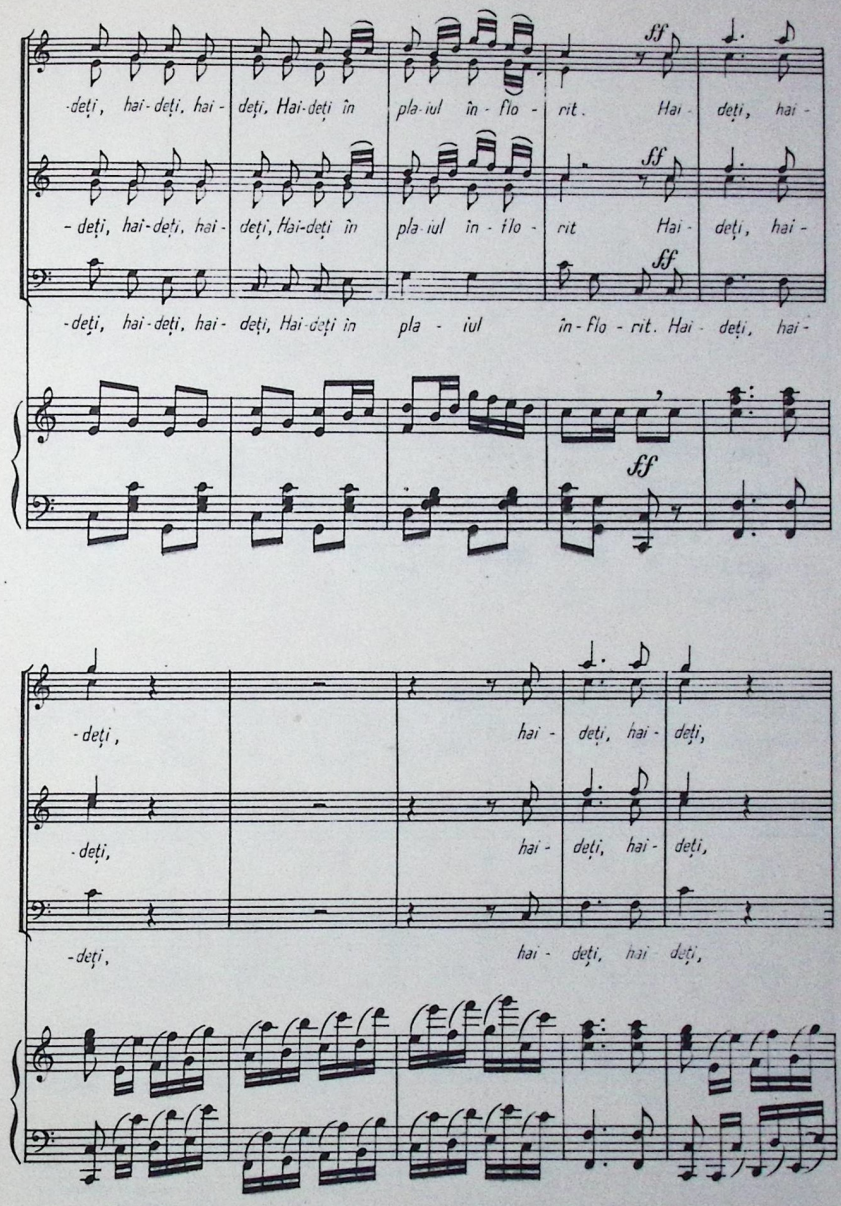

co - drul în - ver - zit, Gin - ga - șe - le
co - drul în - ver - zit, Gin - ga - șe - le
în - ver - zit, și gin ga - șe - le flo - ri -
1.
flo - ri - ce - le'n plaiu, În plaiu au ră - să - rit.
flo - ri - ce - le'n plaiu, În plaiu au ră - să - rit.
p
- ce le în plaiu, În plaiu au - ră - să - rit. Hai
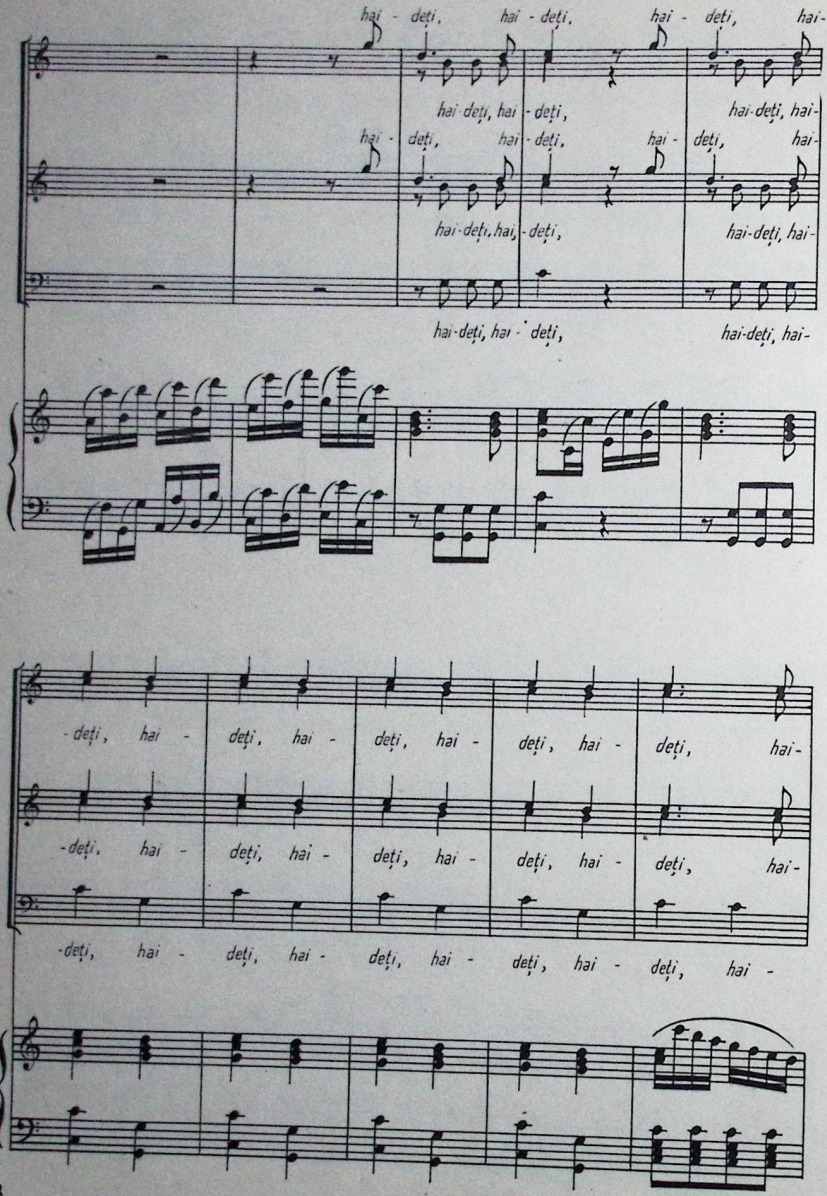

2.
Flori în plaiu flo-ri-ce-le'n plaiu au răsă-rit.
Flori în plaiu flo-ri-ce-le'n plaiu au răsă-rit.
-ce-le'n plaiu flo-ri-ce-le'n plaiu au răsă-rit.
f

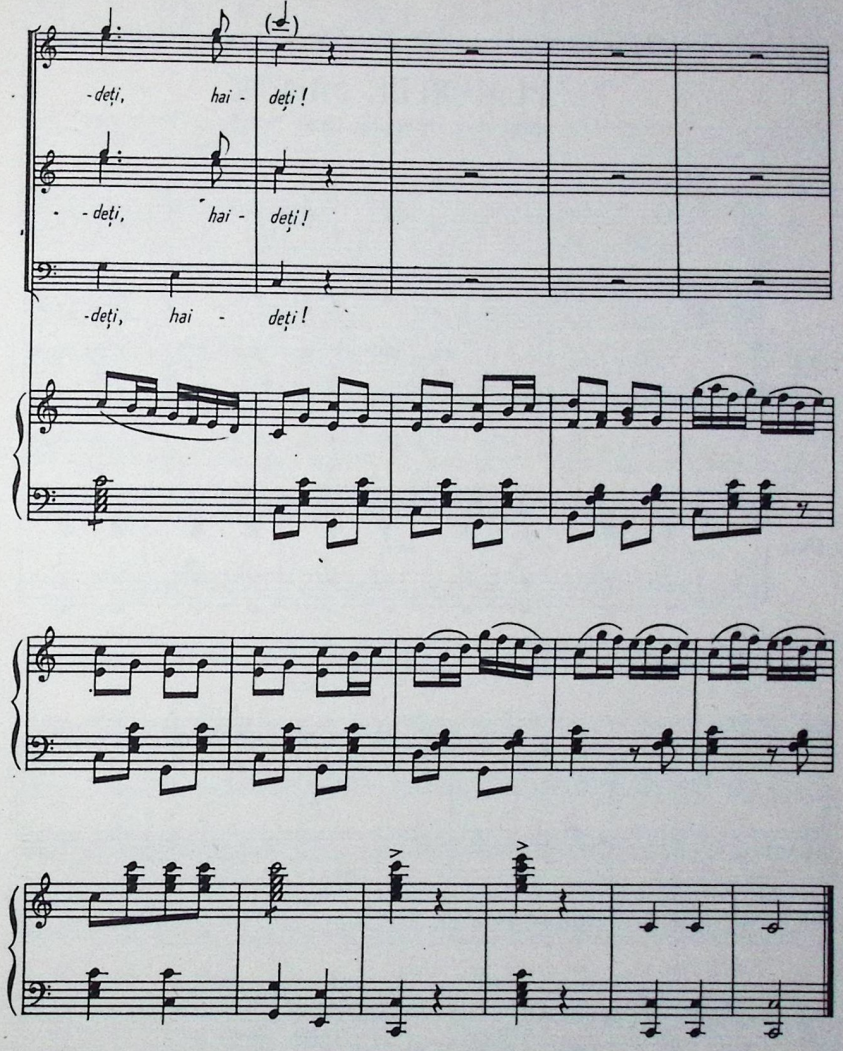

f
Hai-deți, hai-deți, hai-deți, Hai-deți în co-drul în-ver-zit, Hai-
f
Hai-deți, hai-deți, hai-deți, Hai-deți în co-drul în-ver-zit, Hai-
f
Hai-deți, hai-deți, hai-deți, Hai-deți în co-drul în-ver-zit, Hai-

-deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în pla-iul în-flo- rit. Hai- deți, hai-
-deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în pla-iul în-flo- rit. Hai- deți, hai-
-deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în pla - iul în-flo-rit. Hai-deți,
-deți, în co-drul în ver- zit. Hai- deți, hai- deți în
-deți în co-drul în-ver- zit. Hai- deți hai- deți în
hai-deți în co-drul în-ver- zit. Hai-deți, hai-deți în

pla-iul în-flo- rit. Hai- deți, hai- deți, hai- deți, hai-deți, hai-
hai- deți, hai- deți,
pla-iul în-flo- rit. Hai-deți, hai-deți, hai- deți, hai-deți, hai-
pla-iul în-flo- rit. Hai-deți, hai-deți, hai- deți, hai-deți, hai-
-deți, hai- deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în co-drul în-ver- zit, Hai-
-deți. hai- deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în co-drul în-ver- zit, Hai-
-deți. hai- deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în co-drul în-ver- zit, Hai-

-deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în pla-iul în- flo- rit. Hai- deți, hai-
-deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în pla-iul în-flo- rit Hai- deți, hai-
-deți, hai-deți, hai- deți, Hai-deți în pla - iul în-flo - rit. Hai- deți, hai-
ff
ff
ff
-deți, hai- deți, hai- deți,
-deți, hai- deți, hai- deți,
-deți, hai- deți, hai- deți,

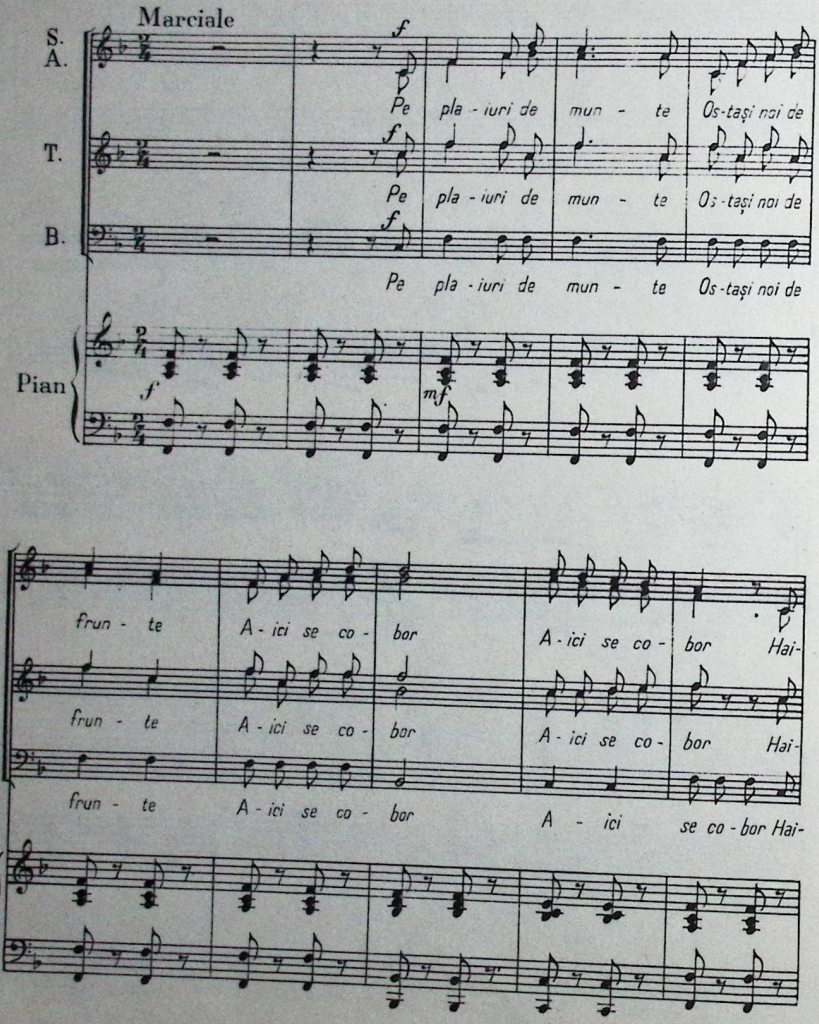

hai - deți, hai - deți, hai - deți, hai-
hai-deți, hai - deți,
hai-deți, hai-
hai - deți, hai - deți, hai - deți, hai-
hai-deți, hai - deți,
hai-deți, hai-
hai-deți, hai - deți,
hai-deți, hai-
-deți, hai - deți, hai - deți, hai - deți, hai - deți, hai-
-deți, hai - deți, hai - deți, hai - deți, hai - deți, hai-
-deți, hai - deți, hai - deți, hai - deți, hai - deți, hai -
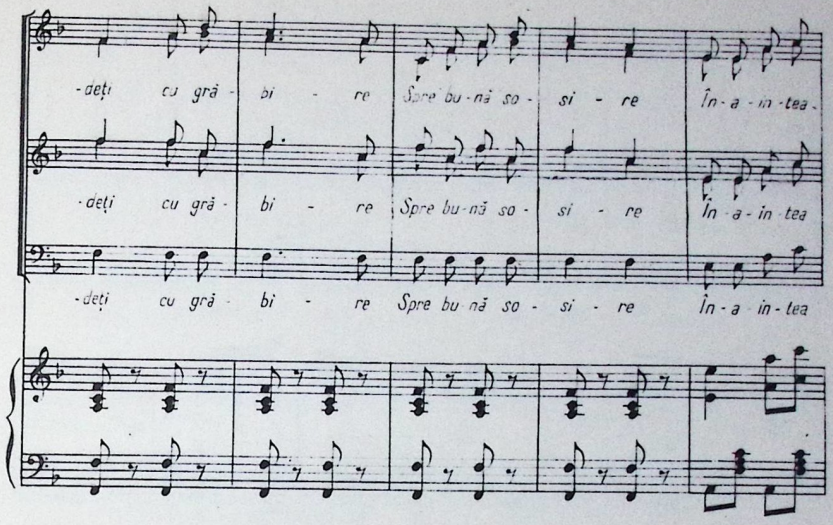

-deți, hai - deți!
-deți, hai - deți!
-deți, hai - deți!

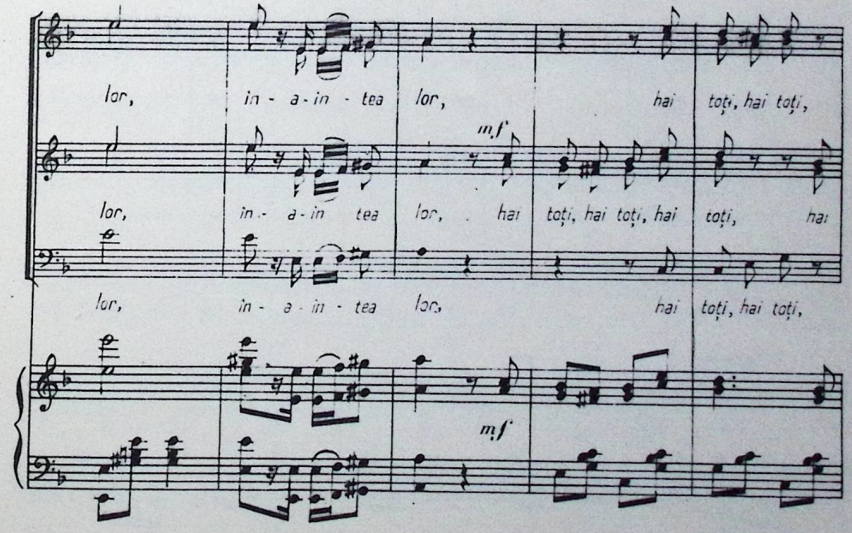

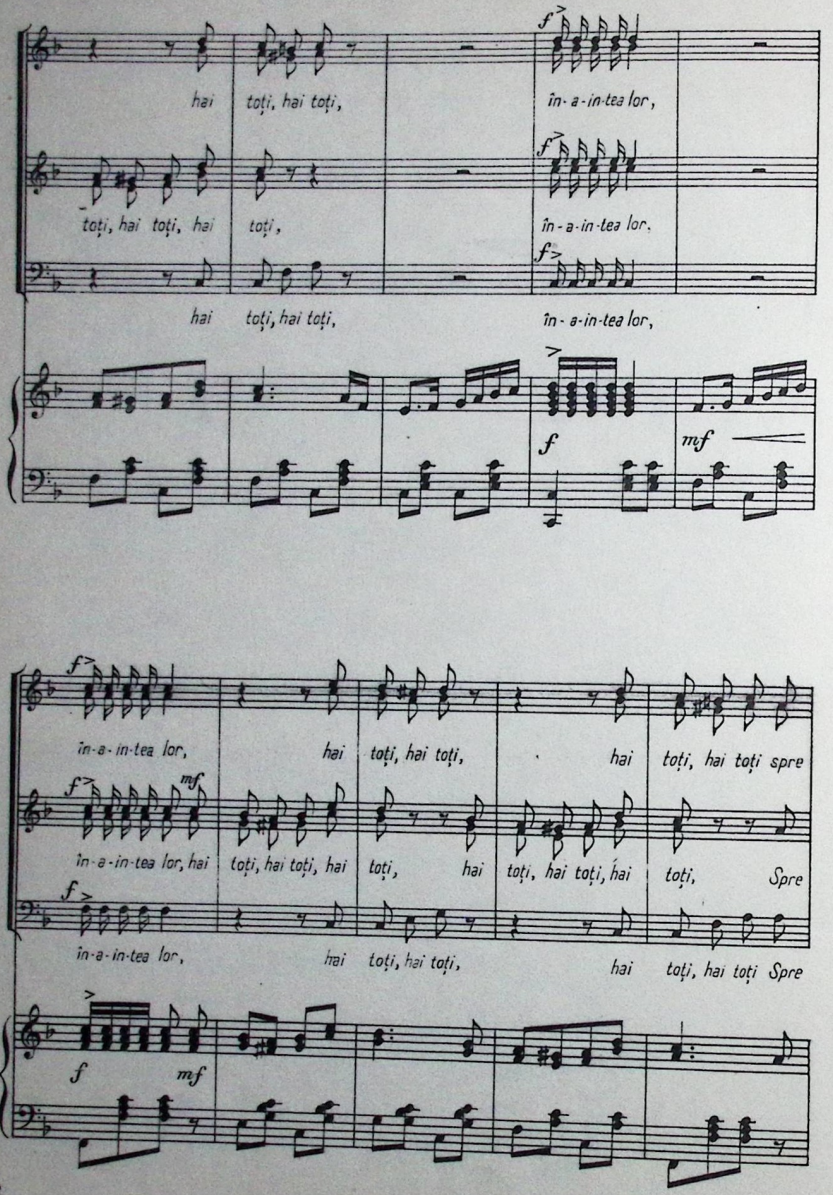
PE PLAIURI DE MUNTE
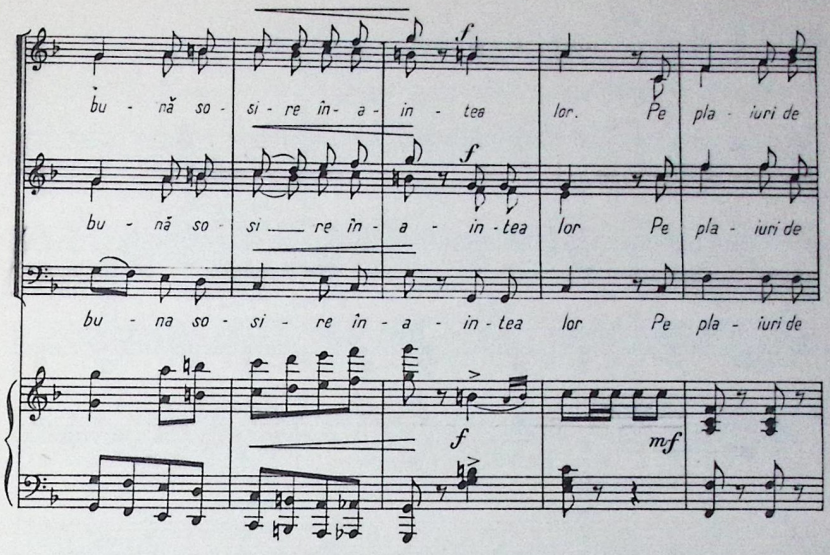
Cor mixt din Opereta „Crai Nou"
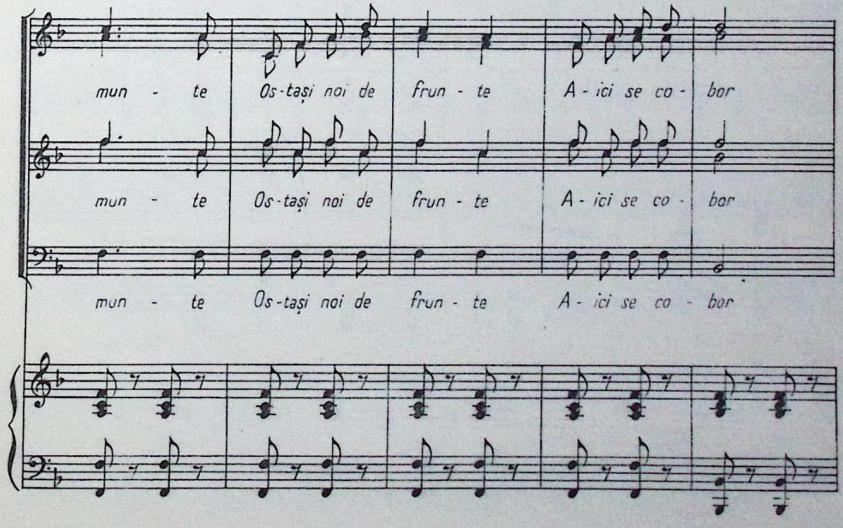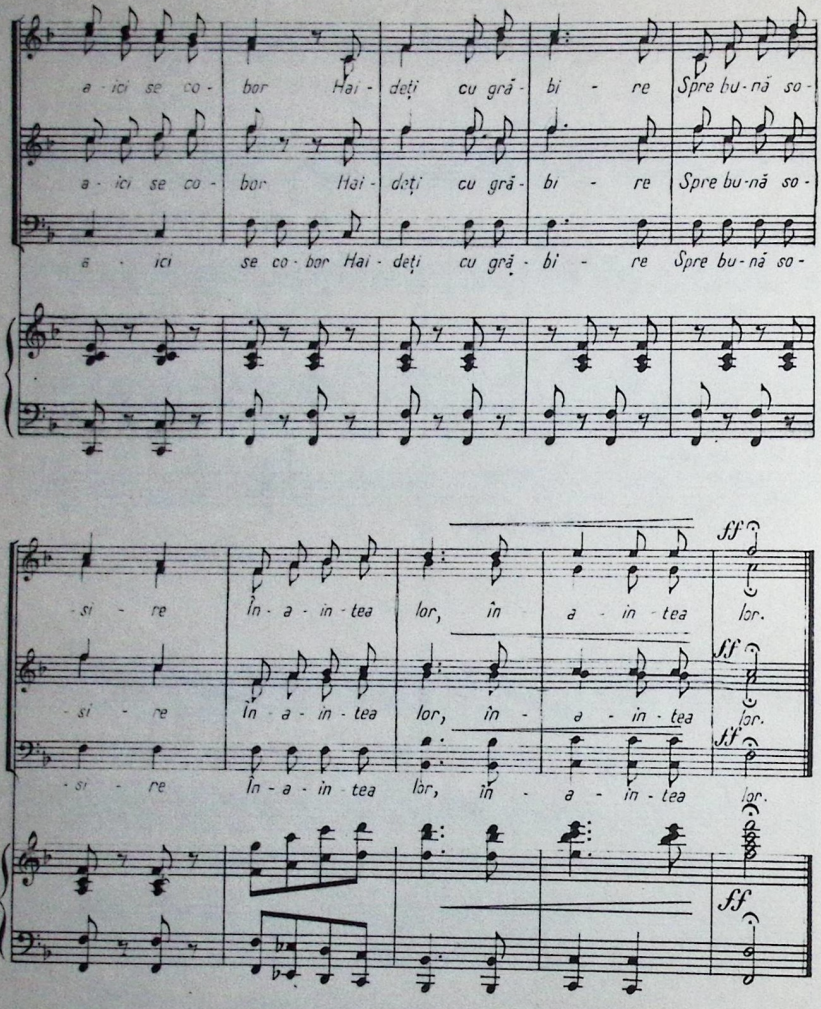

-deți cu gră - bi - re Spre bu-nă so - si - re În-a-in-tea-
-deți cu gră - bi - re Spre bu-nă so - si - re În-a-in-tea
-deți cu gră - bi - re Spre bu-nă so - si - re În-a in-tea

lor, in-a-in-tea lor, hai toți, hai toți,
mf
lor, in-a-in-tea lor, hai toți, hai toți, hai toți, hai
lor, in-a-in-tea lor, hai toți, hai toți,
mf
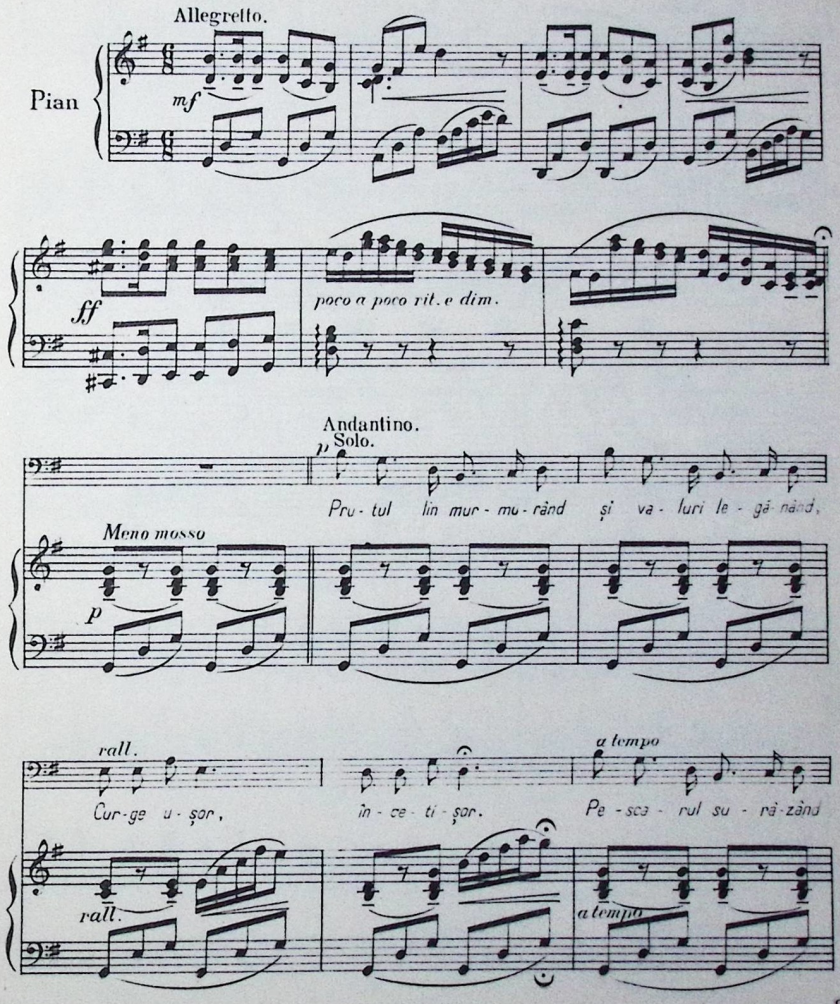

hai toți, hai toți, în-a-in-tea lor,
toți, hai toți, hai toți, în-a-in-tea lor.
hai toți, hai toți, în-a-in-tea lor,
f
mf
în-a-in-tea lor, hai toți, hai toți, hai toți, hai toți spre
mf
în-a-in-tea lor, hai toți, hai toți, hai toți, hai toți, hai toți, Spre
în-a-in-tea lor, hai toți, hai toți, hai toți, hai toți Spre
f
mf
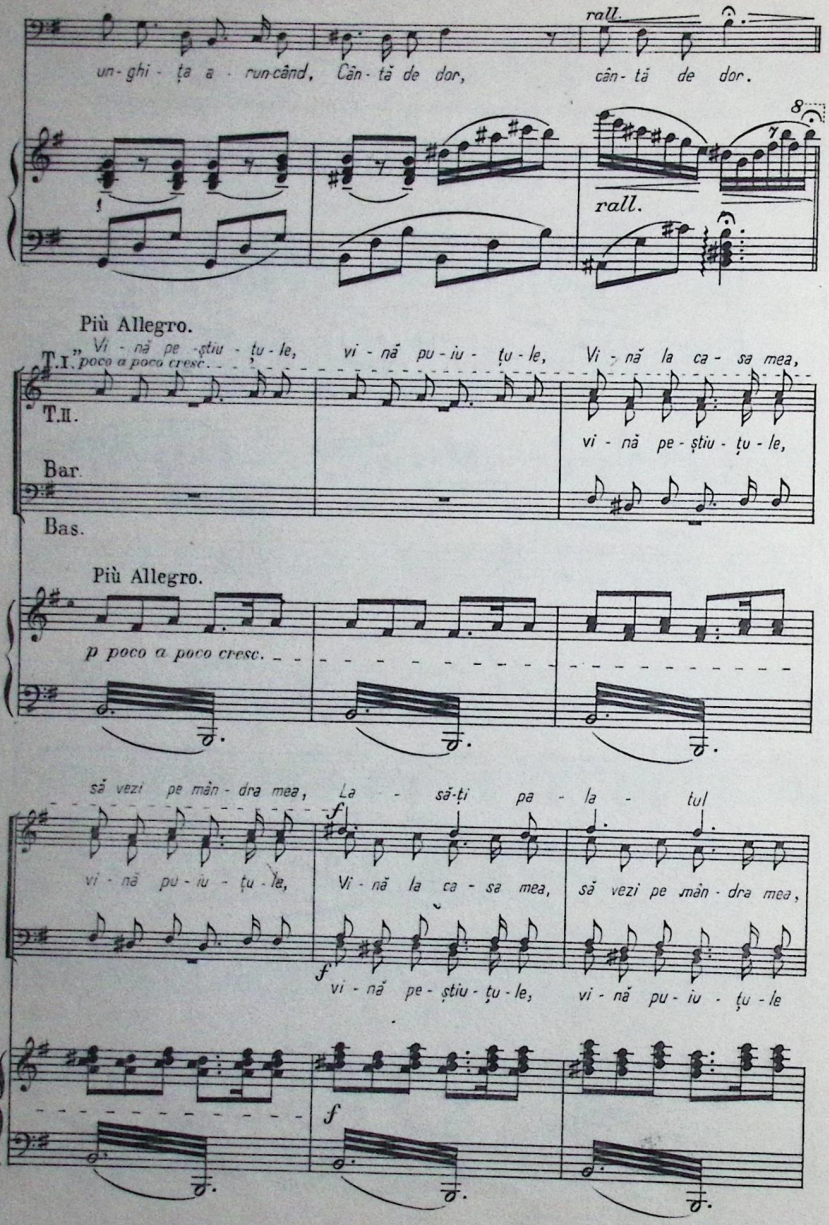

bu - nă so - si - re în - a - in - tea lor. Pe pla - iuri de
bu - nă so - si ___ re în - a - in - tea lor Pe pla - iuri de
bu - na so - si - re în - a - in - tea lor Pe pla - iuri de
f
f
f
mf

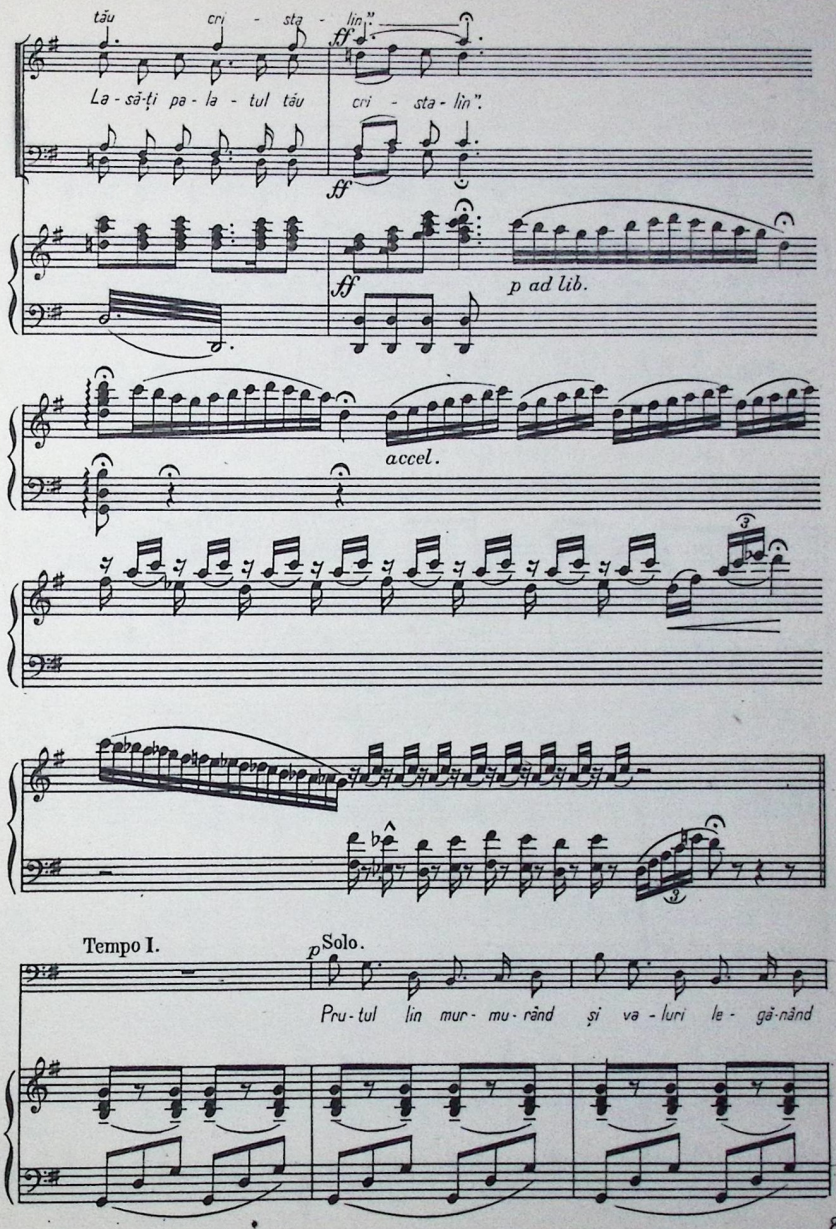

mun - te Os-tași noi de frun - te A - ici se co - bor
mun - te Os-tași noi de frun - te A - ici se co - bor
mun - te Os-tași noi de frun - te A - ici se co - bor
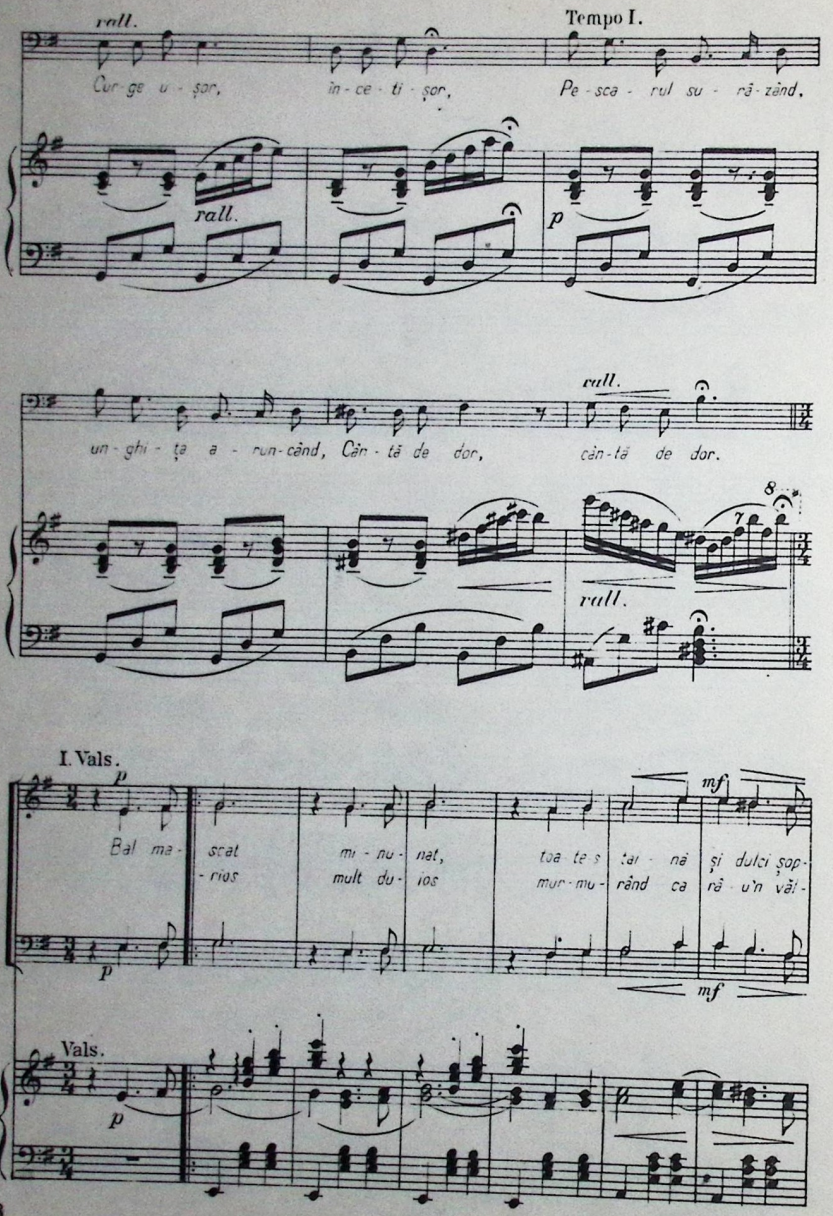

a - ici se co - bor Hai - deți cu gră - bi - re Spre bu-nă so -
a - ici se co - bor Hai - deți cu gră - bi - re Spre bu-nă so -
a - ici se co - bor Hai - deți cu gră - bi - re Spre bu-nă so -
- si - re În - a - in - tea lor, în a - in - tea lor.
- si - re În - a - in - tea lor, în - a - in - tea lor.
- si - re În - a - in - tea lor, în - a - in - tea lor.
ff
ff
ff
ff
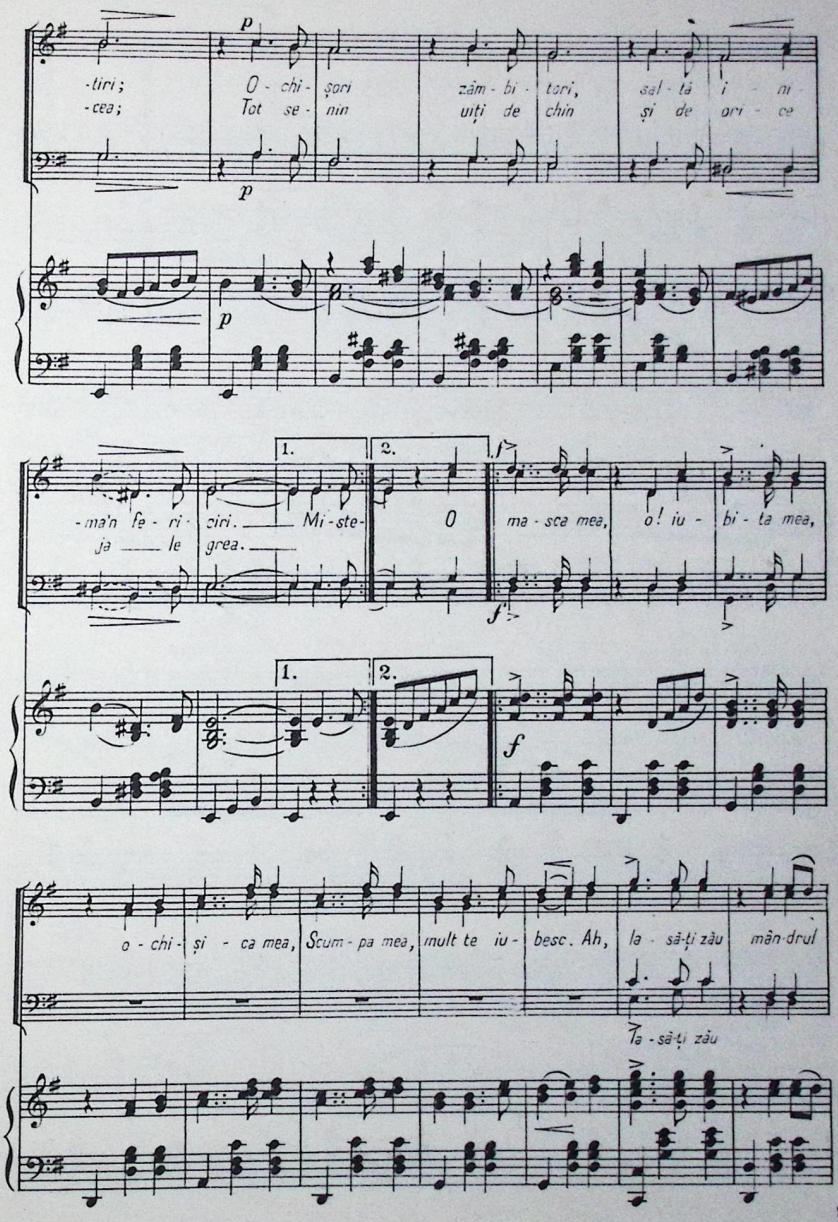
LA MALURILE PRUTULUI
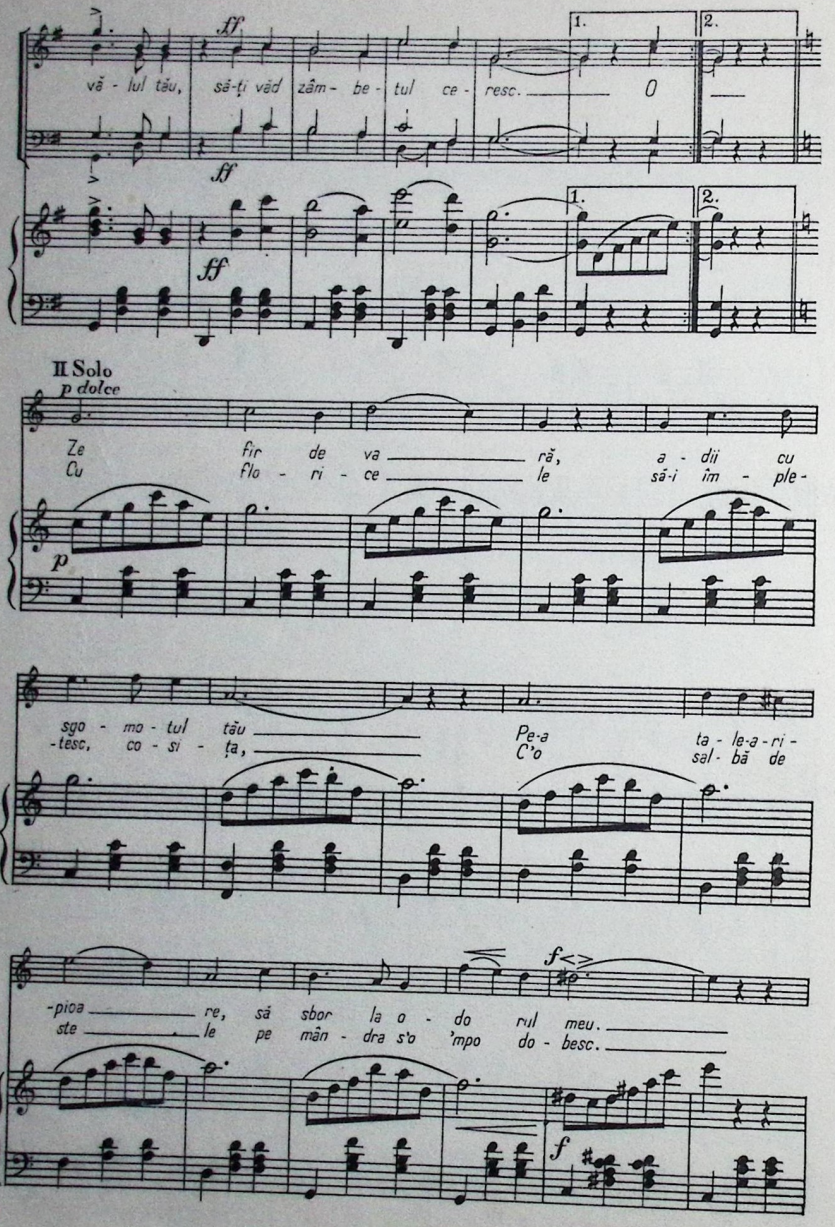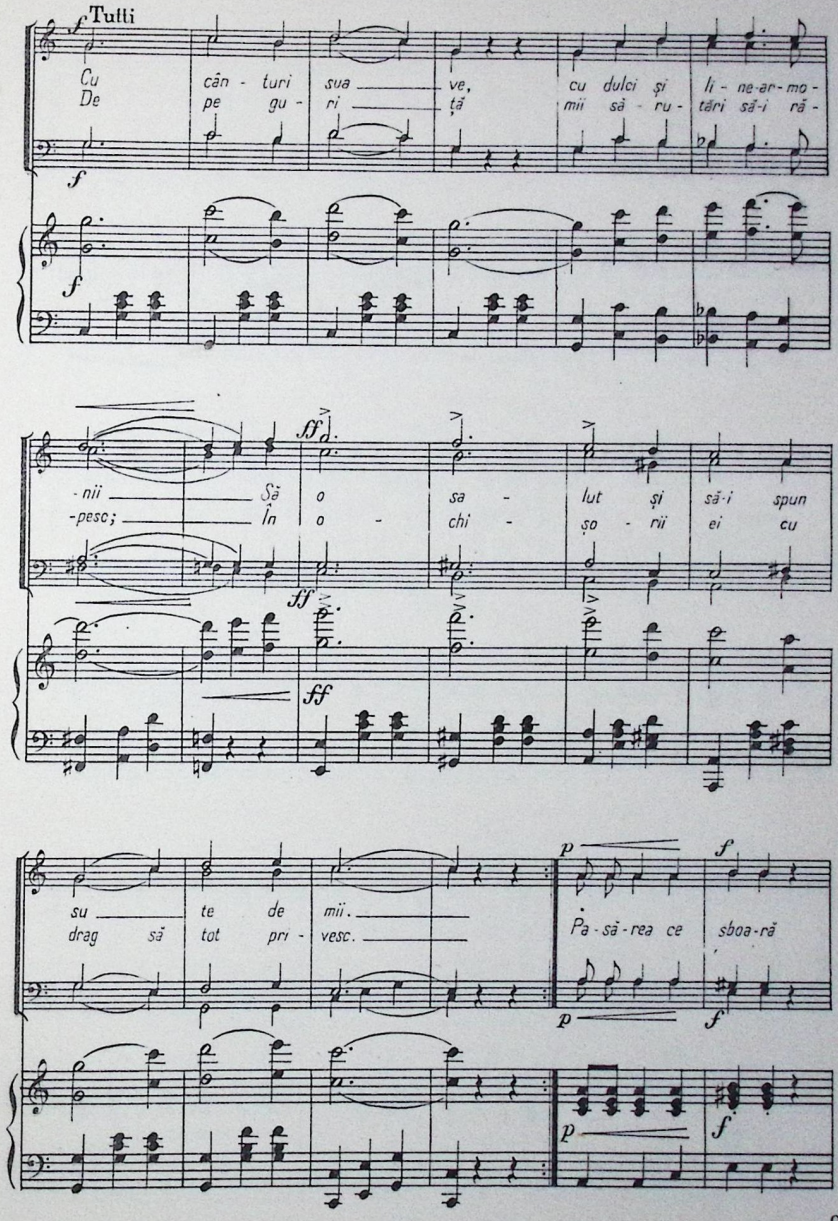

rall.
un - ghi - ța a - run - când, Cân - tă de dor, cân - tă de dor.
rall.
Più Allegro.
T.I. Vi - nă pe - știu - țu - le, vi - nă pu - iu - țu - le, Vi - nă la ca - sa mea,
poco a poco cresc.
T.II.
vi - nă pe - știu - țu - le,
Bar.
Bas.
Più Allegro.
p poco a poco cresc.
să vezi pe mân - dra mea, La - să-ți pa - la - tul
f
vi - nă pu - iu - țu - le, Vi - nă la ca - sa mea, să vezi pe mân - dra mea,
f
vi - nă pe - știu - țu - le, vi - nă pu - iu - țu - le
f
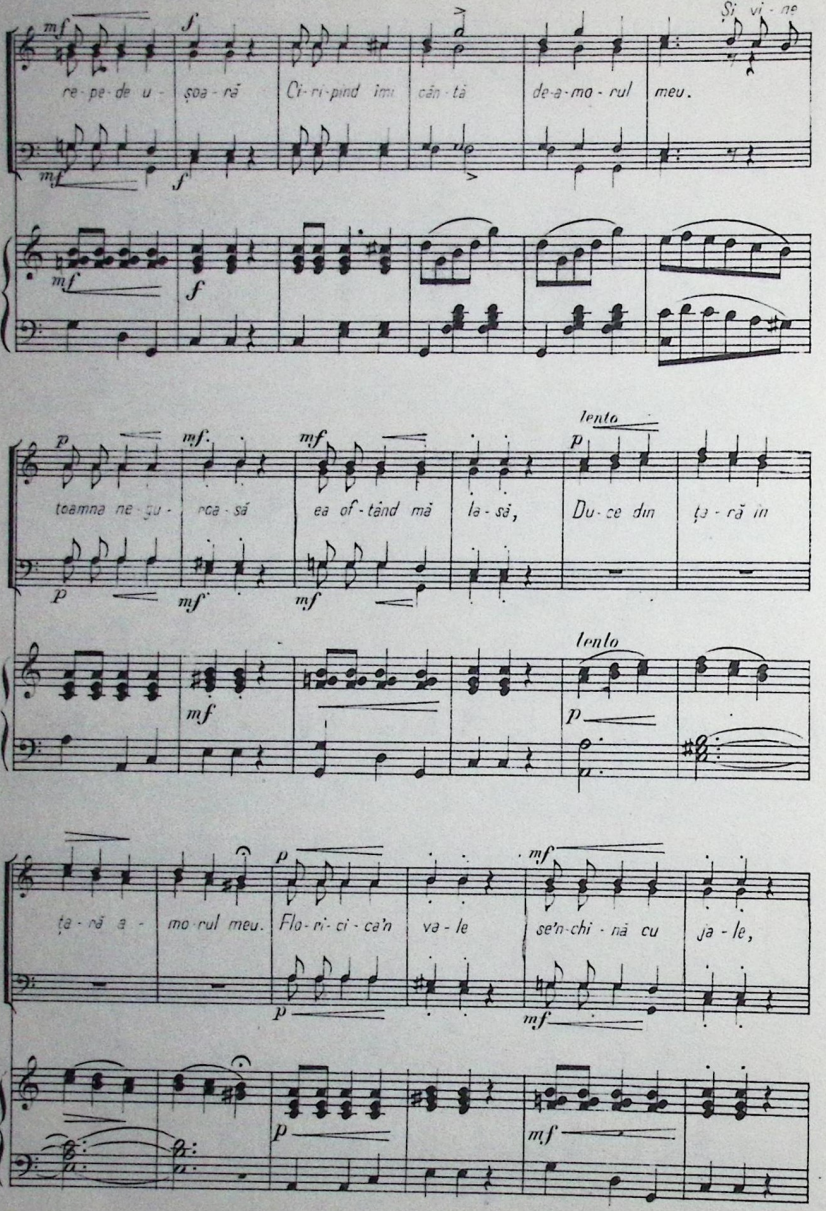

tău cri - sta - lin".
Lə - să - ți pa - la - tul tău cri - sta - lin".
ff
ff
ff
p ad lib.
accel.
Tempo I.
p Solo.
Pru - tul lin mur - mu - rând și va - luri le - gă - nând
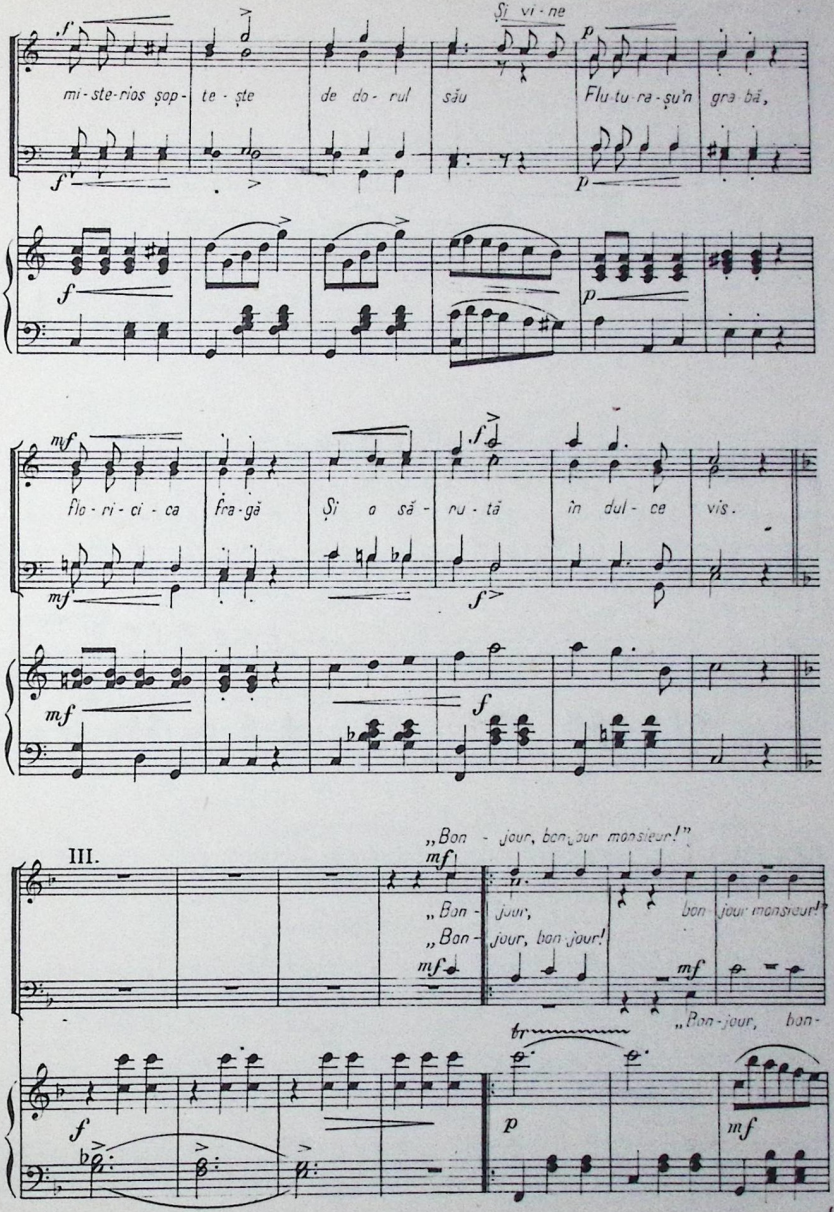

rall.
Tempo I.
Cur-ge u-șor, în-ce-ti-șor, Pe-sca-rul su-rî-zând,
rall.
p
un-ghi-ța a-nun-când, Cân-tă de dor, cân-tă de dor.
rall.
rall.
I. Vals.
p
Bal ma-scat -rios mi-nu-nat, mult du-ios toa-te s'tar-nă și dulci șop-mur-mu-rând ca rîu-'n văl-
mf
p
mf
Vals.
p
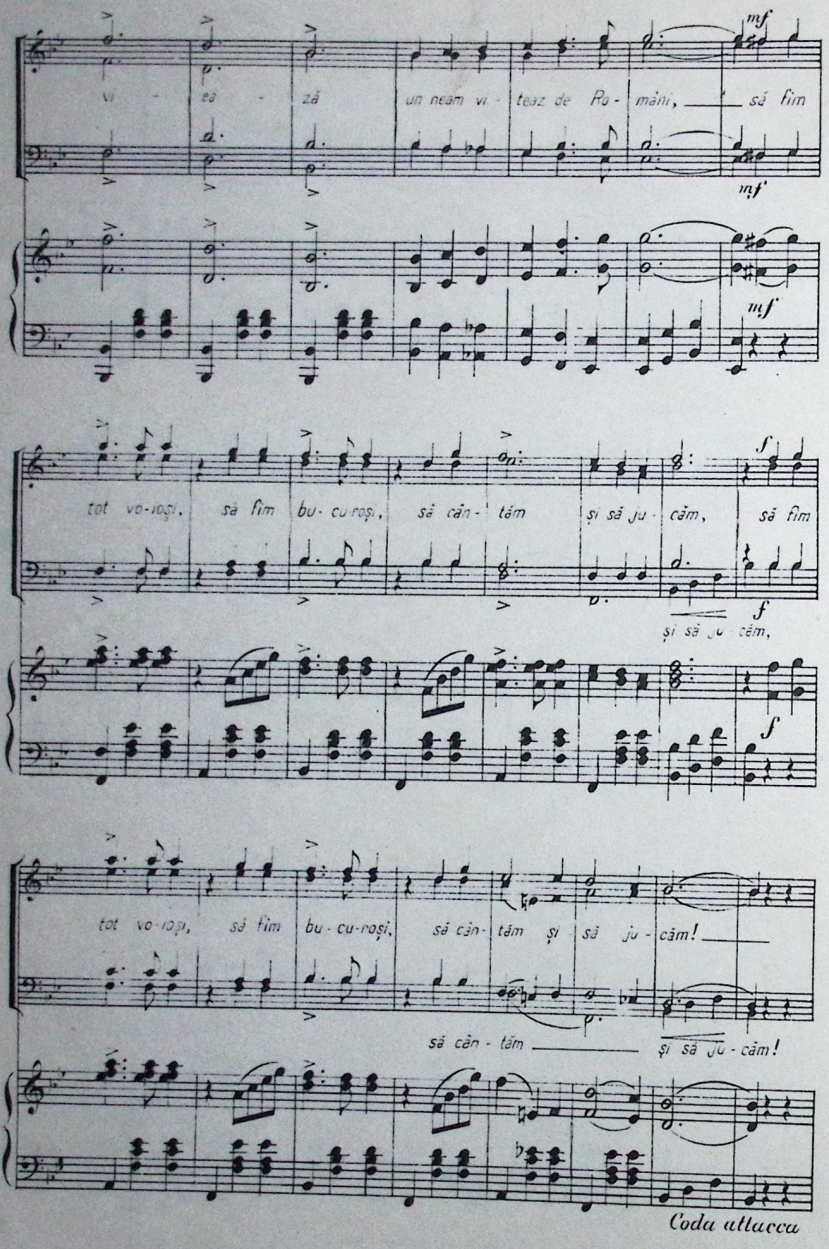

-tiri;
-cea;
O - chi - șori
Tot se - nin
zâm - bi - tori,
uiți de chin
sal - tă i - ni
și de ori - ce
p
p
p
1.
2.
-ma'n fe - ri -
ja le
ciri. Mi-ste-
grea.
O
ma - sca mea,
o! iu - bi - ta mea,
f
f
f
o - chi - și - ca mea,
Scum - pa mea,
mult te iu - besc. Ah,
la - să - ți zău
mân - drul
la - să - ți zău

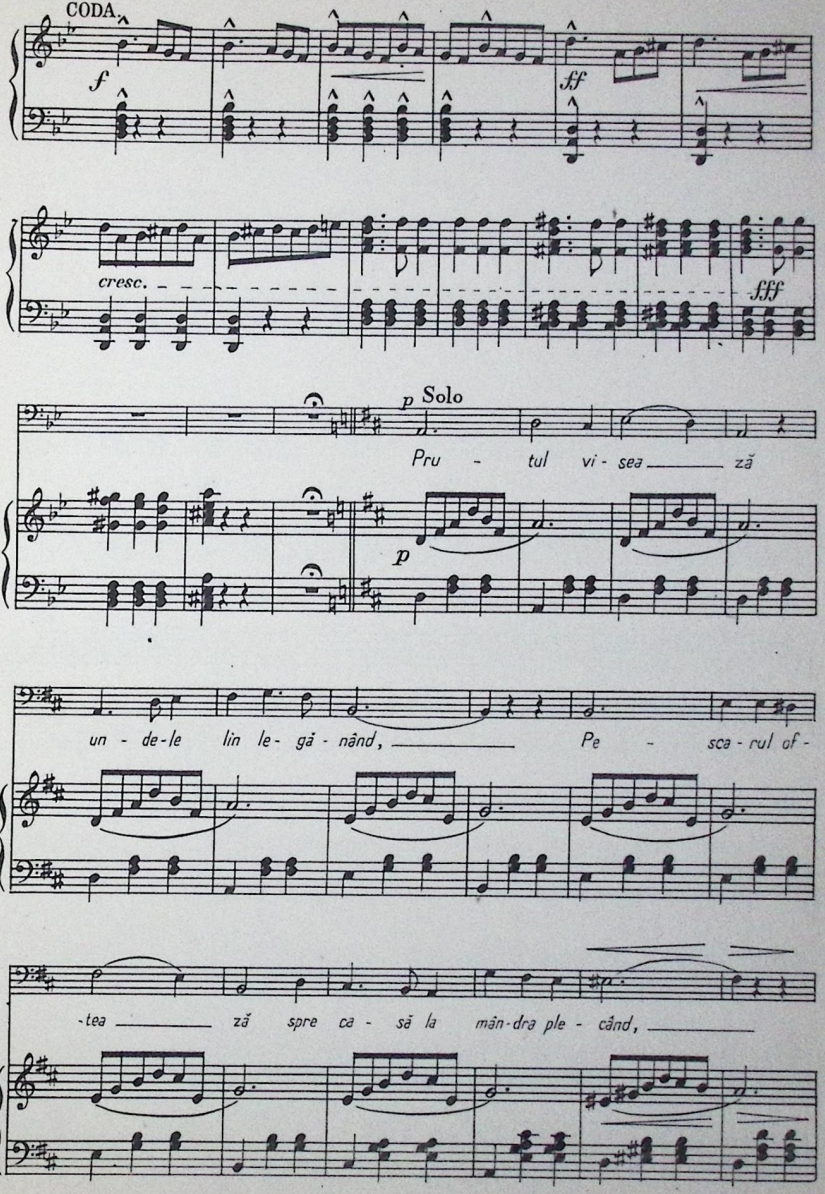

ff
vă - lul tău, să-ți văd zâm - be - tul ce - resc.
1.
2.
ff
ff
II Solo
p dolce
Ze fir de va ră, a - dii cu
Cu flo - ri - ce le să-i îm - ple -
p
sgo - mo - tul tău
-tesc, co - si - ța,
Pe-a ta - le-a - ri -
C'o sal - bă de
f
-pioa re, să sbor la o - do rul meu.
ste le pe mân - dra s'o 'mpo do - besc.
f

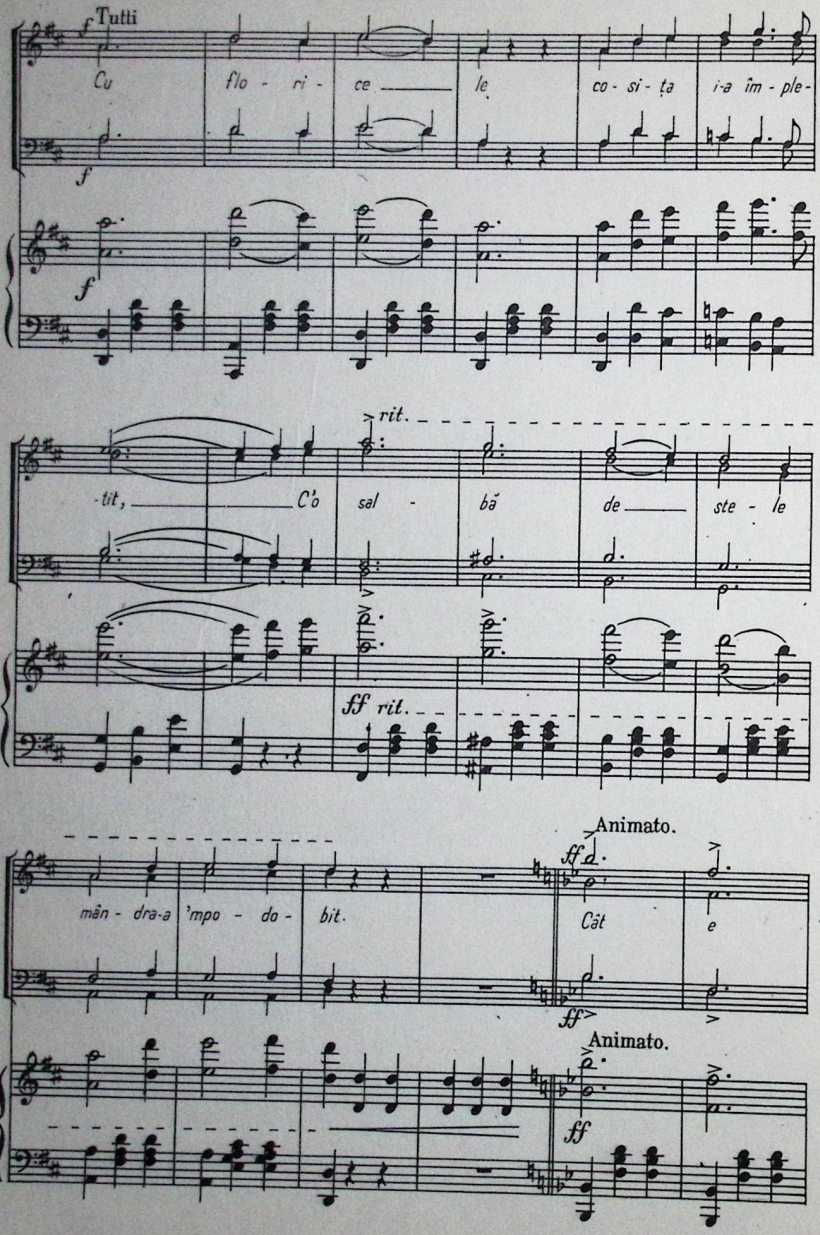

f Tutti
Cu cân - turi sua ve, cu dulci și li - ne-ar-mo -
De pe gu - rì ța mii să - ru - tări să-i ră -
f
f
ff
- nii Să o sa - lut și să-i spun
- pesc; În o - chi - șo - rii ei cu
ff
ff
su te de mii.
drag să tot pri - vesc.
p
f
Pă - să - rea ce sboa - ră
p
f
p
f
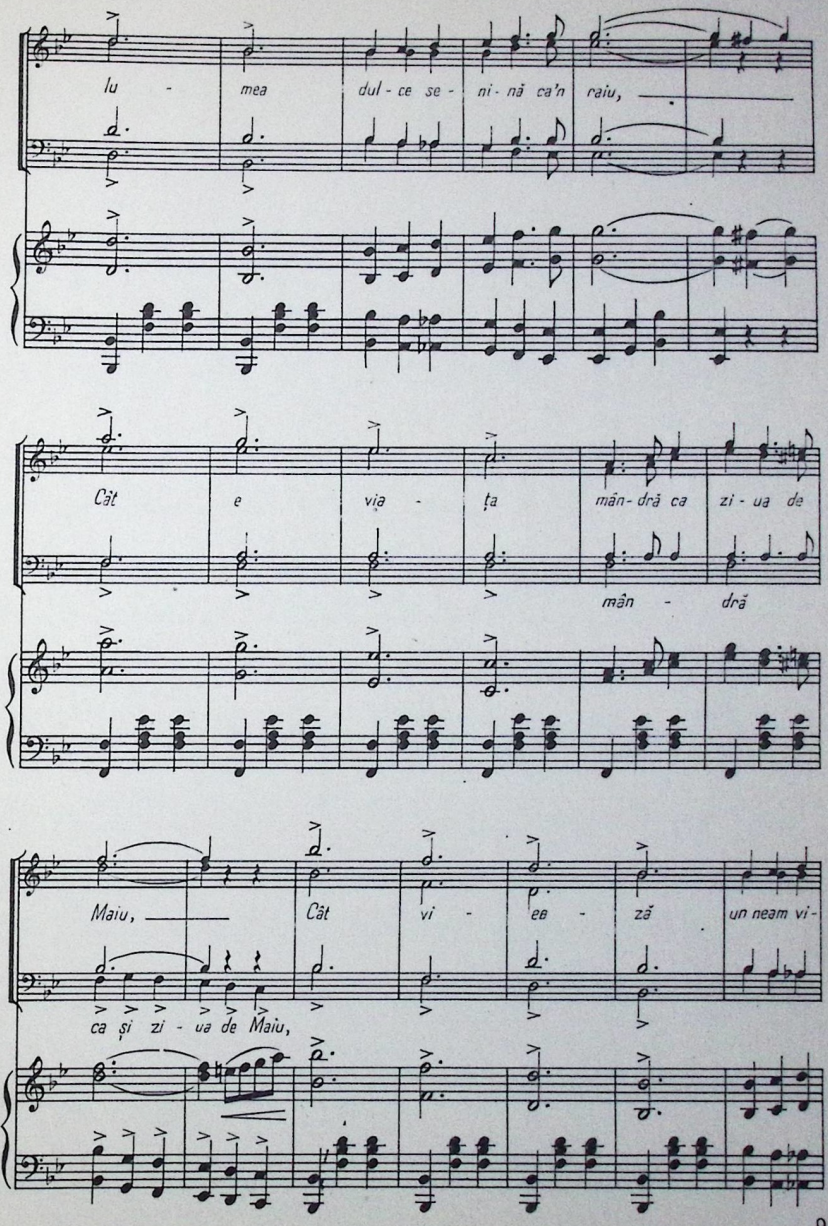

Si vi - ne
re - pe - de u - șoa - ră Ci - ri - pind îmi cân - tă de-a-ma - rul meu.
lento
toamna ne - gu - roa - să ea of - tând mă la - să, Du - ce din ța - ră în
lento
ța - ră a - mo - rul meu. Flo - ri - ci - ca'n va - le se'n - chi - nă cu ja - le,
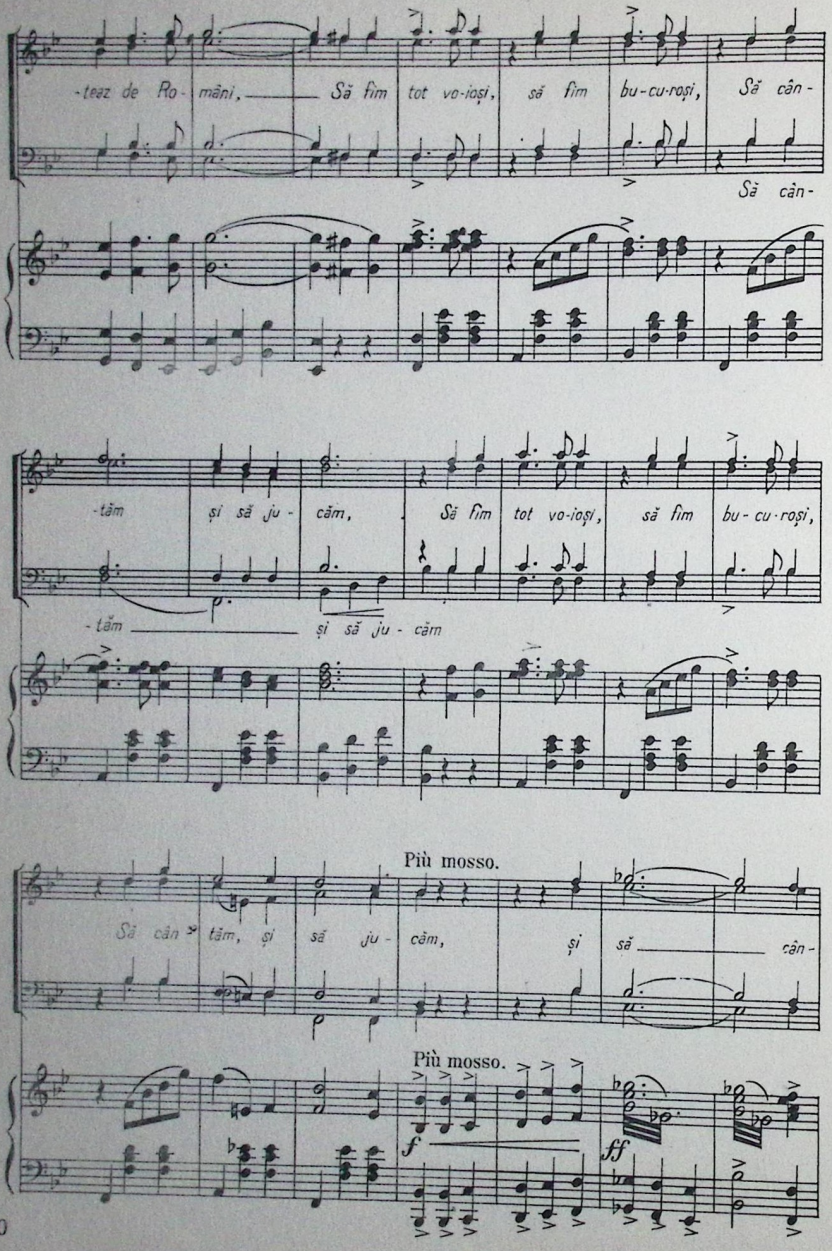

Și vi - ne
mi - ste - rios șop - te - ște de do - rul său Flu - tu - ra - șu'n grea - bă,
flo - ri - ci - ca fra - gă Și o să - ru - tă în dul - ce vis.
III.
„Bon - jour, bon jour monsieur!"
„Bon - jour, bon jour monsieur!"
„Bon - jour, bon jour!
„Bon - jour, bon -
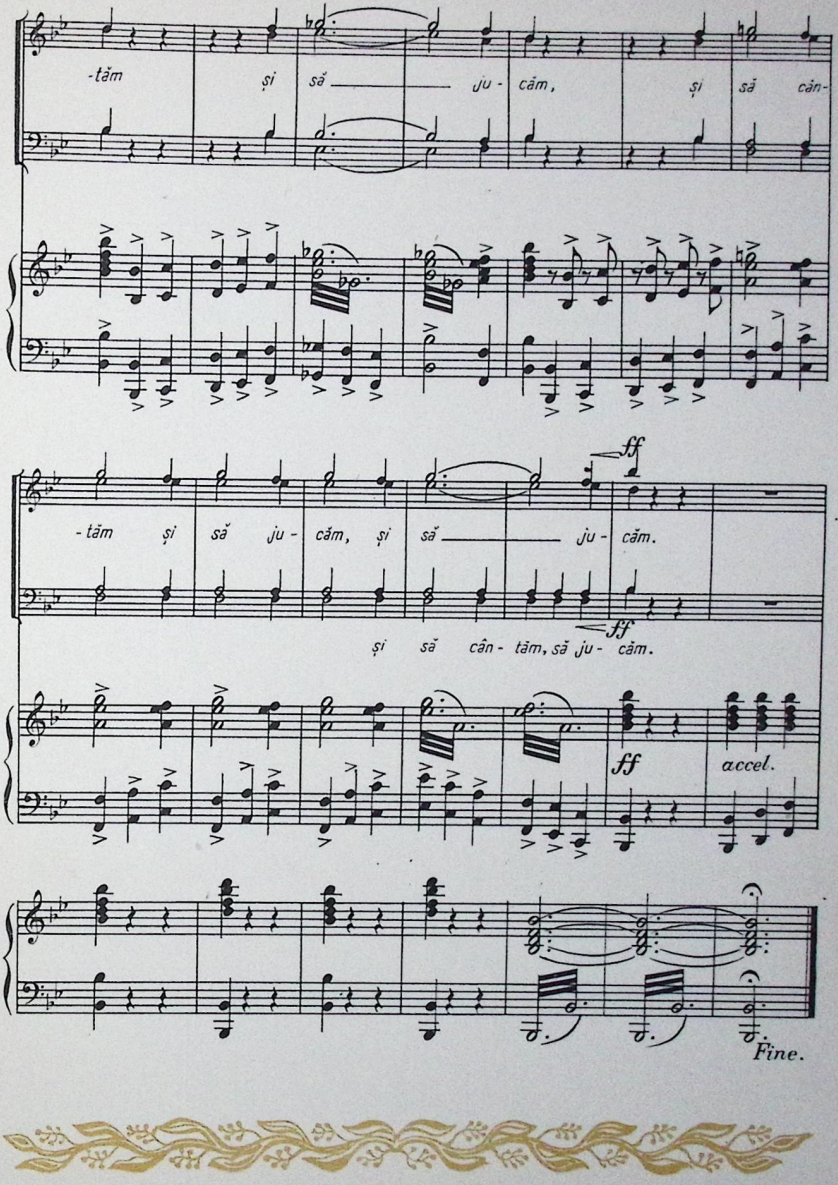

mf
Vi - ea - ză un neam vi - teaz de Ro - mâni, să fim
mf
mf
f
tot vo-roşi, să fim bu-cu-roşi, să cân-tăm şi să ju-căm, să fim
şi să ju-căm,
f
tot vo-roşi, să fim bu-cu-roşi, să cân-tăm şi să ju-căm!
să cân-tăm şi să ju-căm!
Coda attacca

CODA
f
ff
cresc.
fff
p Solo
Pru - tul vi - sea - zǎ
p
un - de-le lin le - gă - nând, Pe - sca - rul of -
-tea - zǎ spre ca - să la mân-dra ple - când,

Tutti
f
Cu flo - ri - ce le co - si - ța i-a îm - ple -
f
rit.
-tit, C'o sal - bă de ste - le
ff rit.
Animato.
măn - dra-a 'mpo - do - bit. Cât e
ff
Animato.
ff

lu - mea dul - ce se - ni - nă ca'n raiu,
Cât e via - ța mân - dră ca zi - ua de
mân - dră
Maiu, Cât vi - ee - ză un neam vi -
ca și zi - ua de Maiu,

-teaz de Ro-mâni, Să fim tot vo-ioși, să fim bu-cu-roși, Să cân-
Să cân-
-tăm și să ju-căm, Să fim tot vo-ioși, să fim bu-cu-roși,
-tăm și să ju-căm
Più mosso.
Să cân- tăm, și să ju-căm, și să cân-
Più mosso.
f
ff

-tăm și să ju - căm, și să cân-
-tăm și să ju - căm, și să ju - căm.
ff
și să cân - tăm, să ju - căm.
ff
ff
accel.
Fine.

MUZICĂ VOCALĂ

TE-AI DUS IUBITE

Arie din Opereta „Crai Nou"

Tempo de vals

Pian

mf

Voce *mf*

1. Te-ai dus iu - bi - te
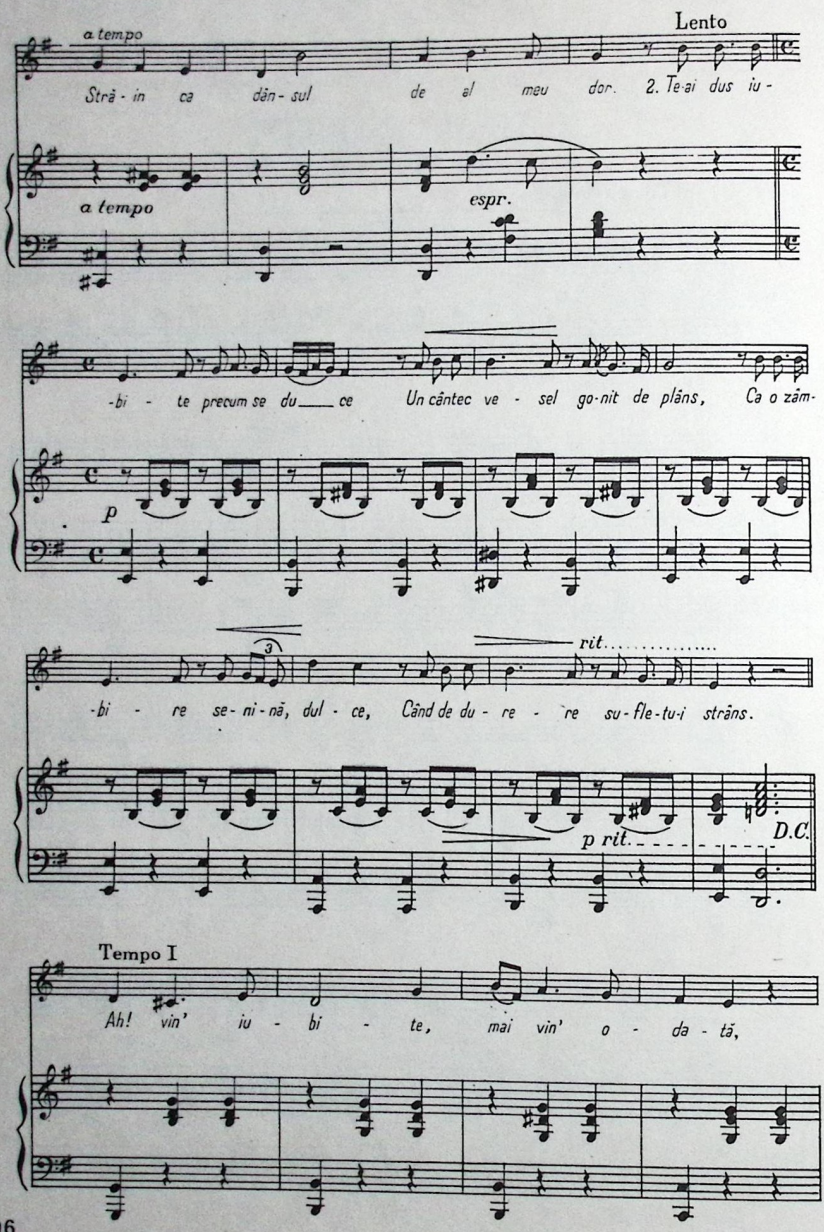
mf
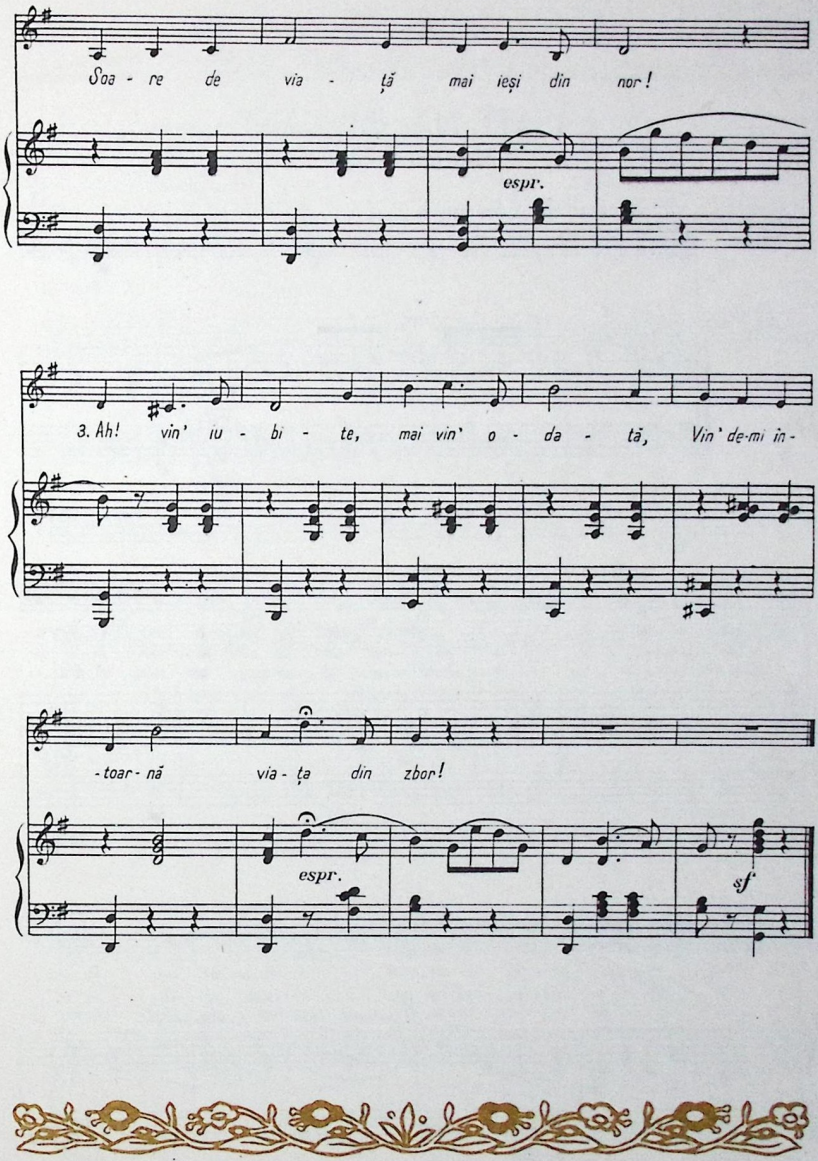
cum mân - dru soa - re Se du - ce ve - sel din nor, în

espr.

rit.

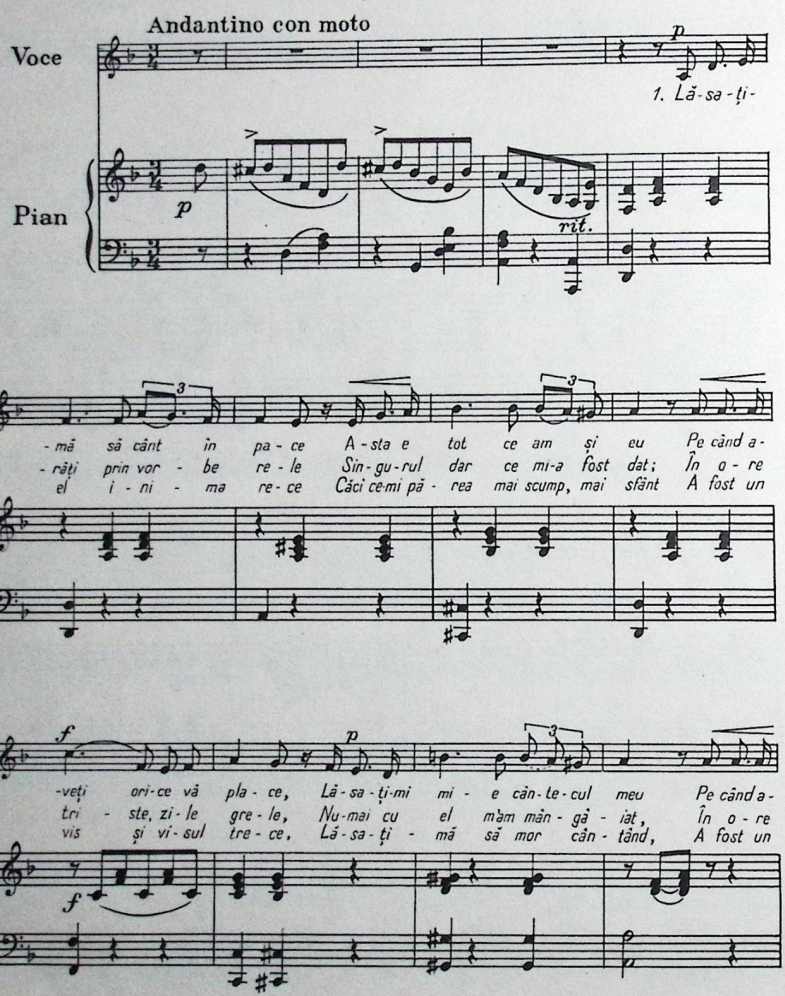
nor. Te-ai dus iu - bi - te făr' de pă - sa - re,
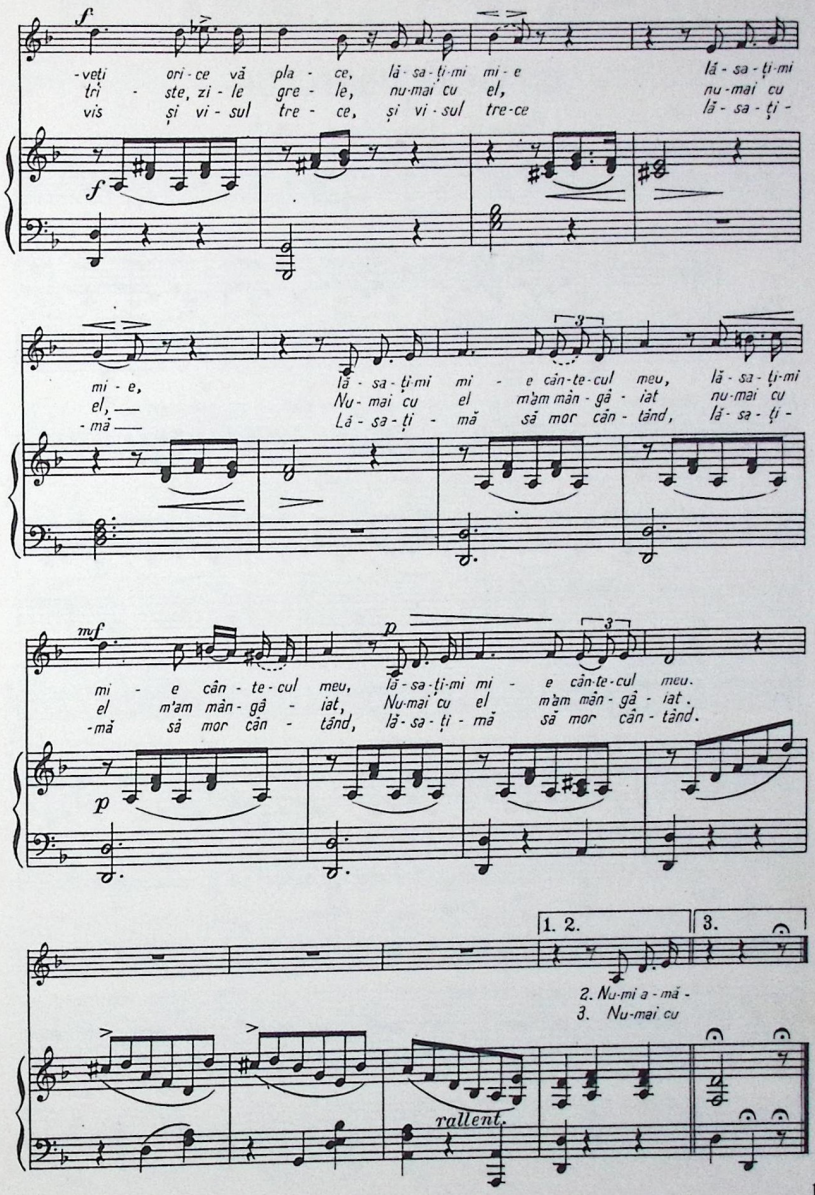

Lento
a tempo
Strâ - in ca dân - sul de al meu dor. 2. Te-ai dus iu -
a tempo
espr.
-bi - te precum se du ce Un cântec ve - sel go-nit de plâns, Ca o zâm-
p
-bi - re se-ni-nă, dul - ce, Când de du - re - re su-fle-tu-i strâns.
rit.
p rit.
D.C.
Tempo I
Ah! vin' iu - bi - te, mai vin' o - da - tă,

Soa - re de via - ță mai ieși din nor!
espr.
3. Ah! vin' iu - bi - te, mai vin' o - da - tă, Vin' de-mi în -
- toar - nă via - ța din zbor!
espr.
sf

LĂSAȚI-MĂ SĂ CÂNT

- Matilda Cugler -
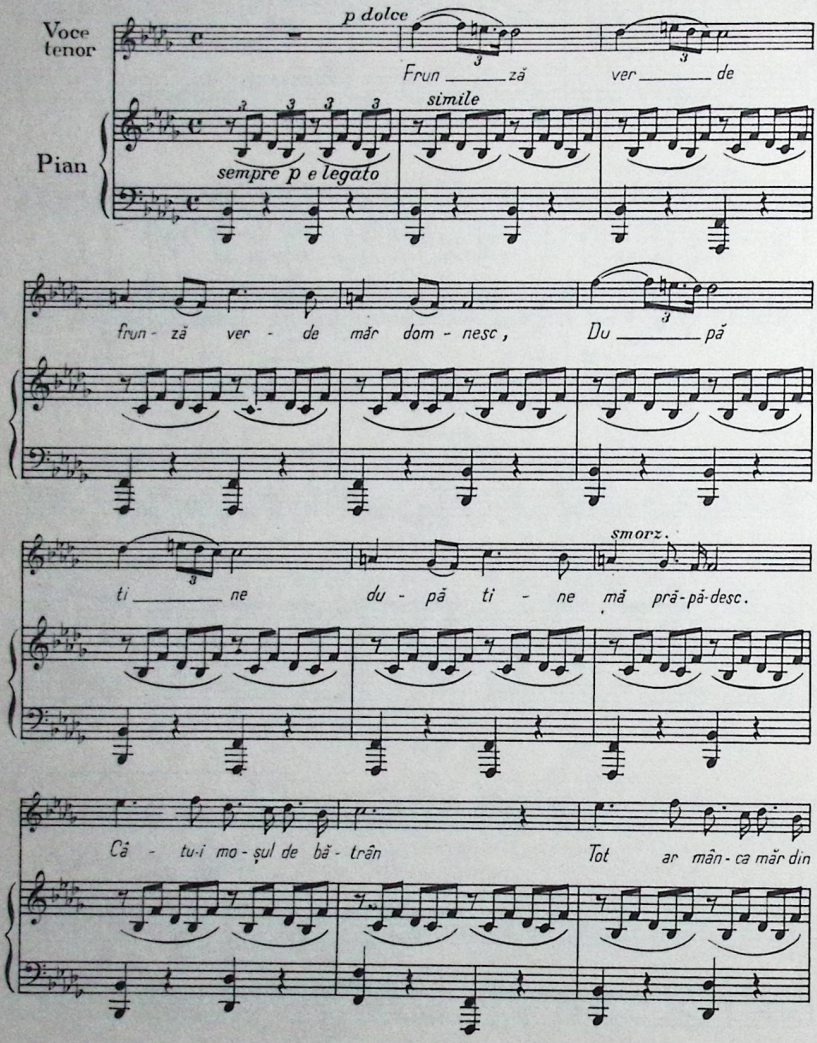

-veți ori-ce vă pla-ce, lă-sa-ți-mi mi-e lă-sa-ți-mi
tri-ste, zi-le gre-le, nu-mai cu el, nu-mai cu
vis și vi-sul tre-ce, și vi-sul tre-ce lă-sa-ți-
mi-e,
el,
-mă
lă-sa-ți-mi mi-e cân-te-cul meu, lă-sa-ți-mi
Nu-mai cu el m'am mân-gâ-iat nu-mai cu
Lă-sa-ți-mă să mor cân-tând, lă-sa-ți-
mi-e cân-te-cul meu, lă-sa-ți-mi mi-e cân-te-cul meu.
el m'am mân-gâ-iat, Nu-mai cu el m'am mân-gâ-iat.
-mă să mor cân-tând, lă-sa-ți-mă să mor cân-tând.
1. 2.
3.
2. Nu-mi a-mă-
3. Nu-mai cu
rallent.
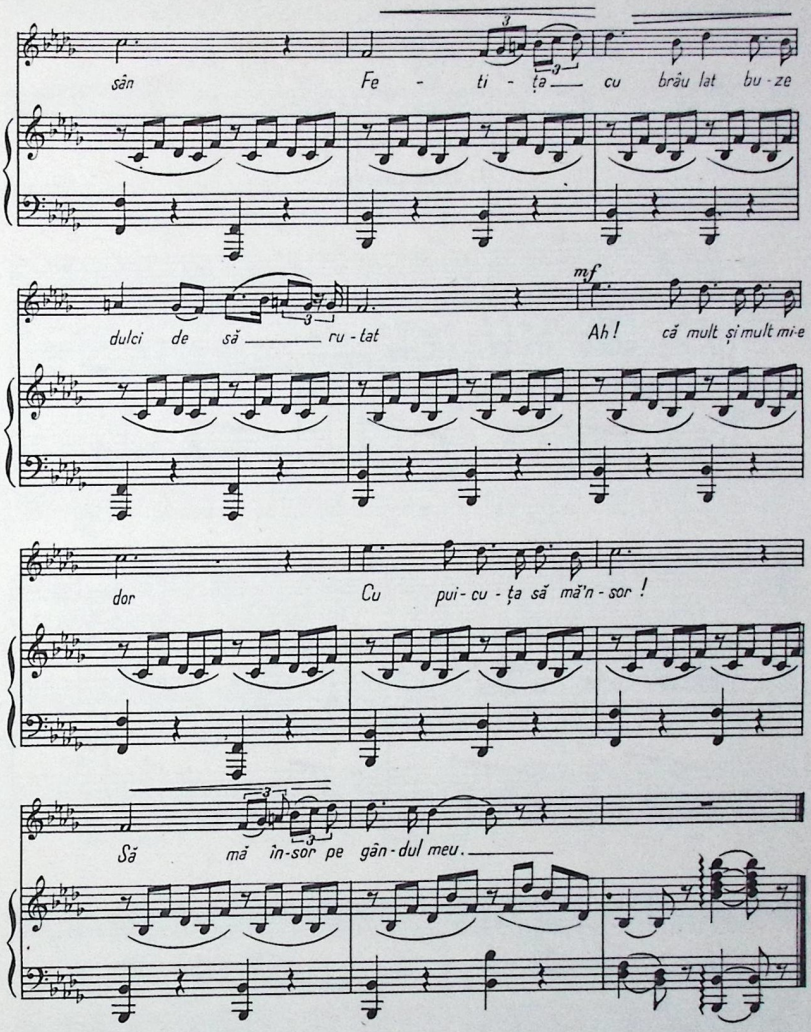

ARIA CANDIDATULUI

din

Comedia „Candidatul Linte"

sân Fe - ti - ța cu brâu lat bu - ze
dulci de să ru - lat
mf
Ah! că mult și mult mi-e
dor Cu pui - cu - ța să mă'n - sor !
Să mă în-sor pe gân - dul meu.

FATA POPII

-D. Bolintineanu -

Allegro moderato

Voce

Pian

mf

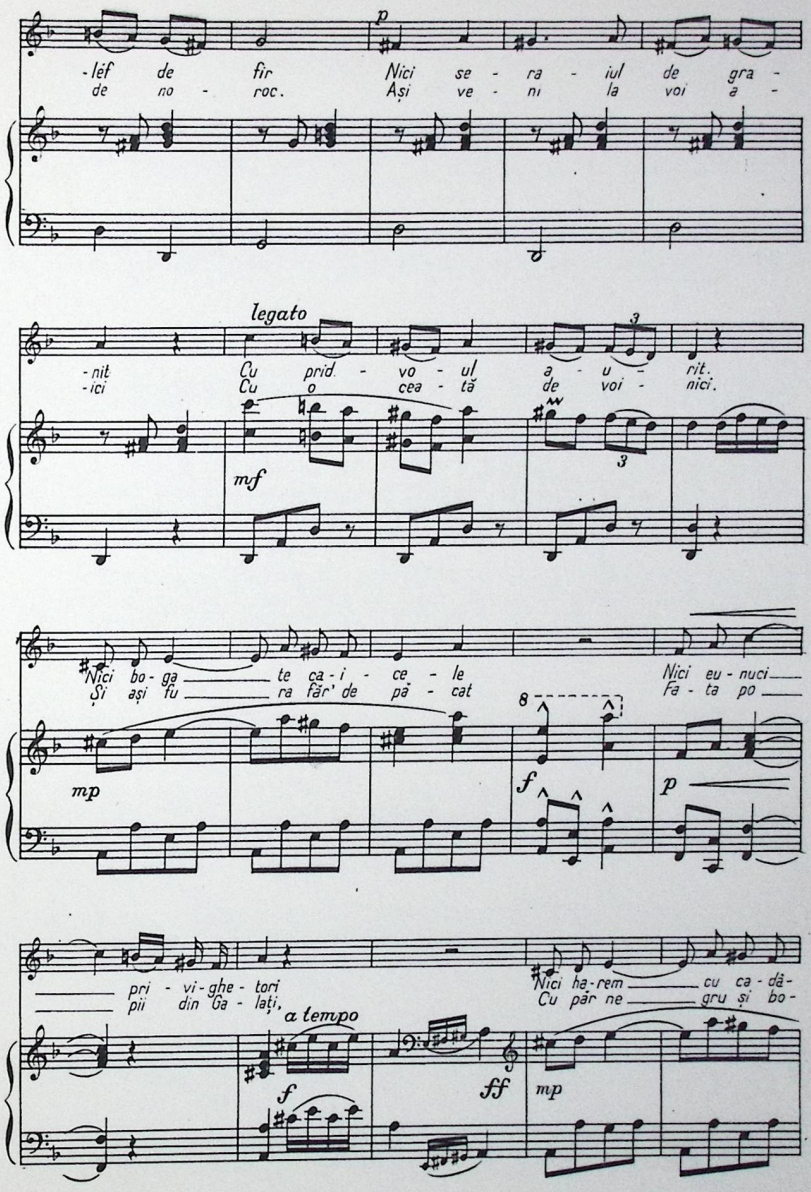
p
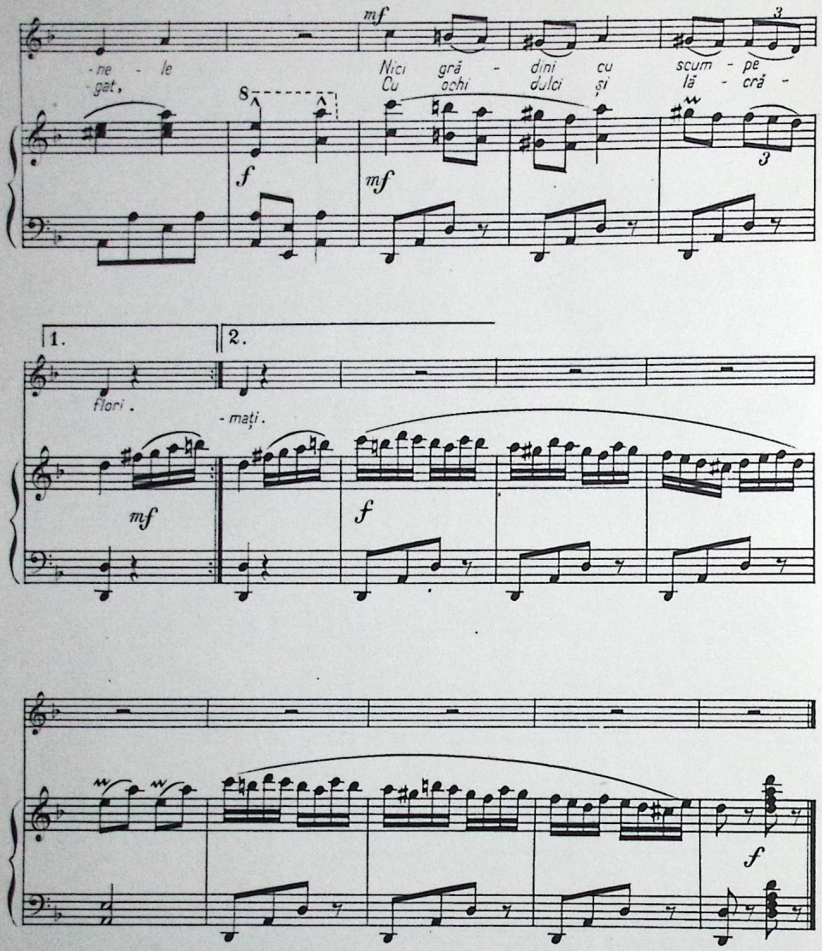
1. De-aș fi
2. Dar mă

f

p

Pa - șă sau Vi - zir N'aș a - vea și
jur pe pro - o - roc, Să mor fă - ră
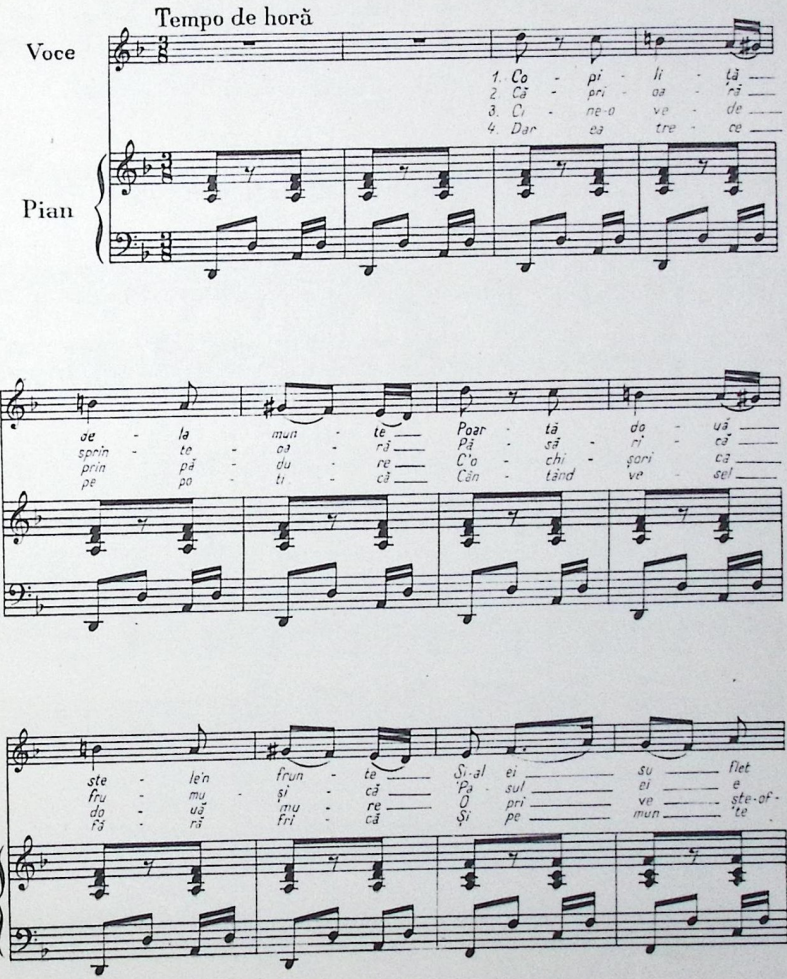

p
-lef de fir Nici se - ra - iul de gra -
de no - roc. Aşi ve - ni la voi a -
legato
3
-nit Cu prid - vo - ul a - u - rit.
-ici Cu o cea - tă de voi - nici.
mf
3
Nici bo - ga te ca - i - ce - le Nici eu - nuci
Şi aşi tu ra făr' de pă - cat Fa - ta po
8
mp
f
p
pri - vi - ghe - tori Nici hă - rem cu ca - dă -
pii din Ga - laţi, Cu păr ne gru şi bo -
a tempo
f
ff
mp

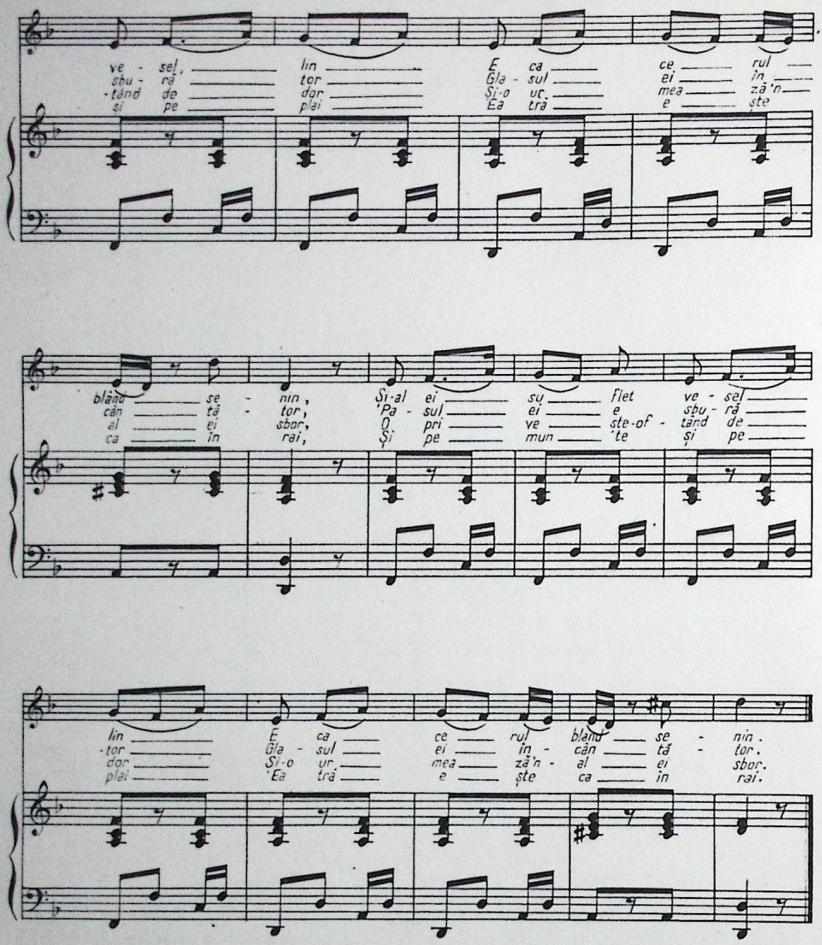

mf
-ne - le
-gat,
Nici gră - dini cu scum - pe
Cu ochi dulci și lă - cră -
S
f
mf
3
3
1.
2.
flori.
-mați.
mf
f
f

COPILIȚĂ DELA MUNTE

-Cântecul Anicăi-
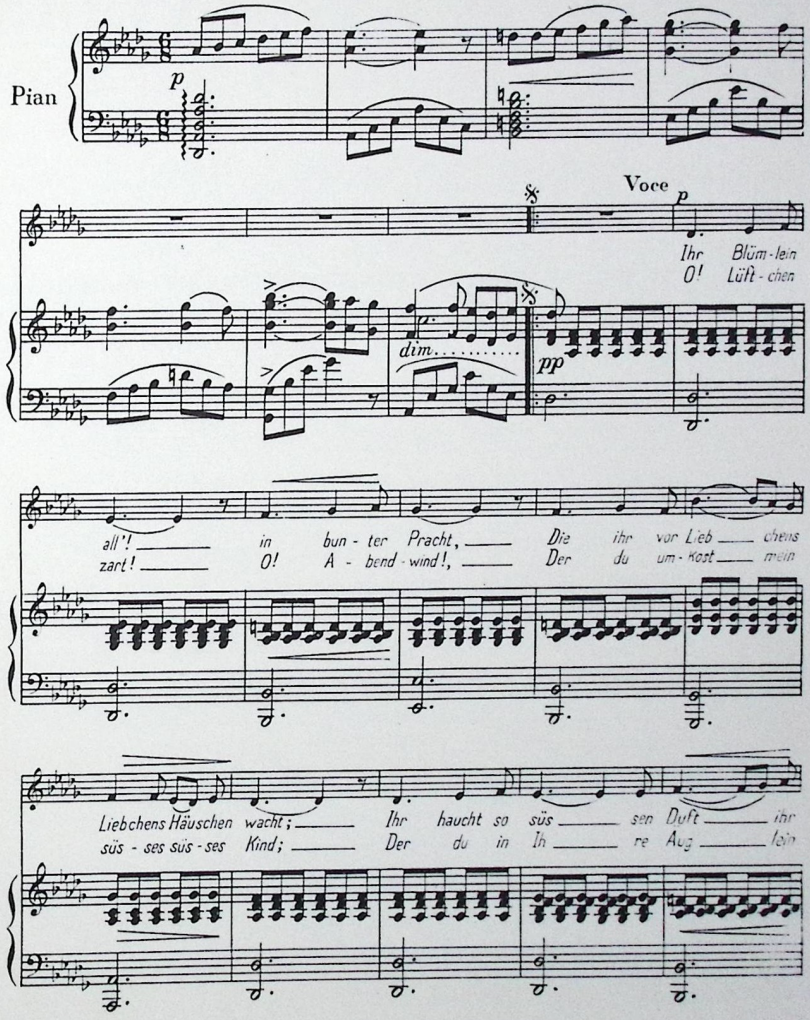
Arie din Opereta „Crai Nou"
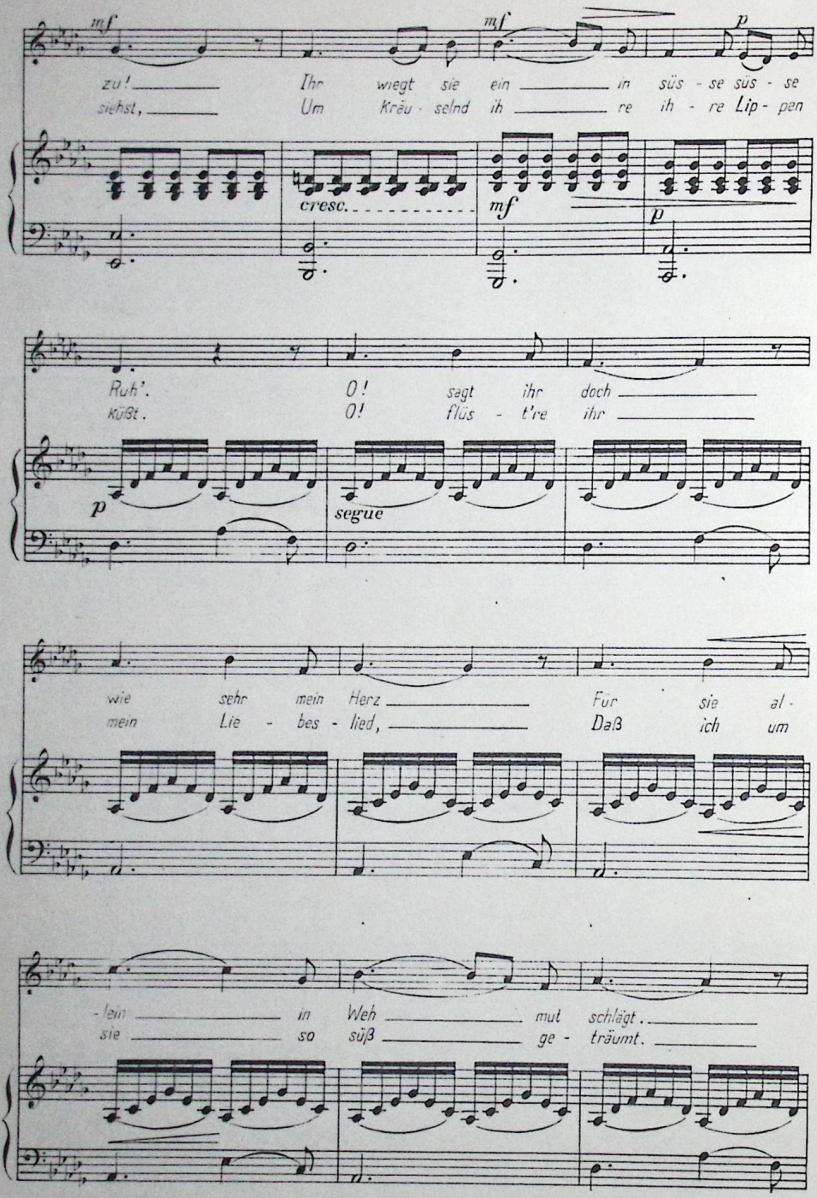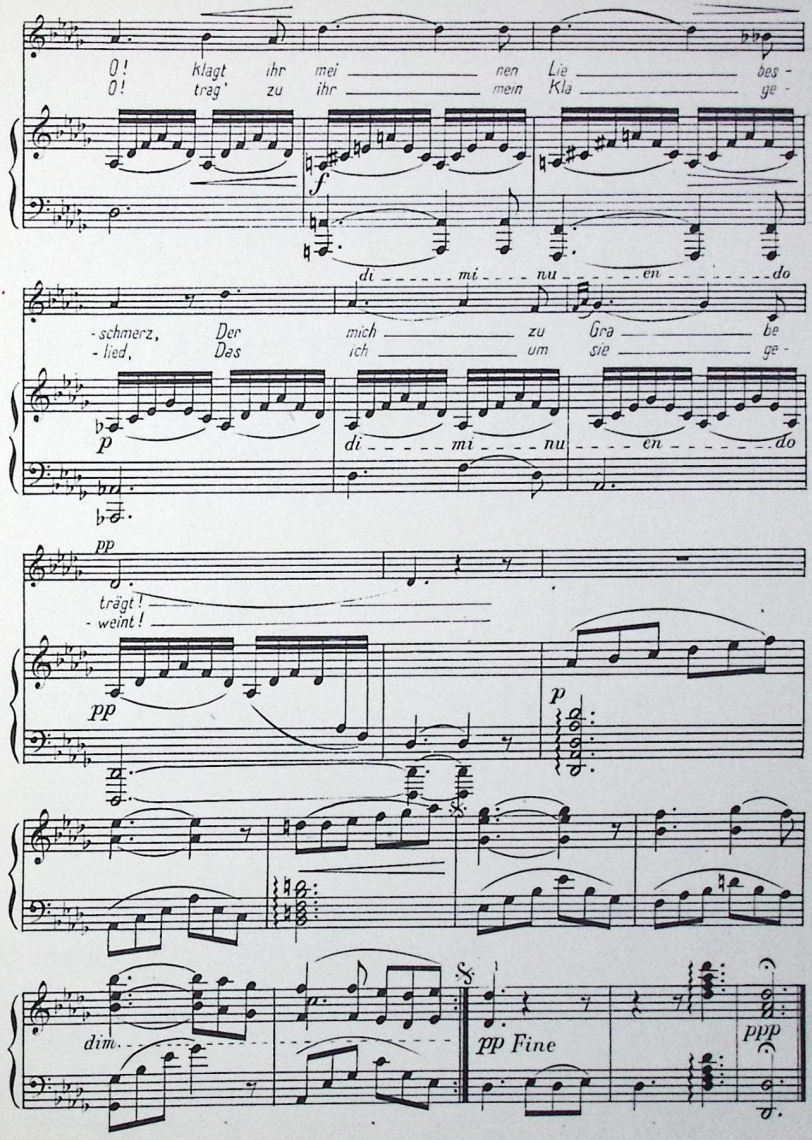

ve - sel, lin E ca ce rul
sbu - ră tor Gla - sul ei în
tând de dor Și-o uc mea zăn
ei pe plai Ea tră e ște
blând se - nin, Și-al ei su flet ve - sel
cân tă - tor, 'Pa - sul ei e sbu - ră
al ei sbor, O pri ve ște-of - tând de
ca în rai, Și pe mun te și pe
lin E ca ce rul blând se - nin.
tor Gla - sul ei în - cân tă - tor,
dor Și-o uc mea zăn - al ei sbor.
plai Ea tră e ște ca în rai.

NOCTURNE

Allegretto - *Sehr innig und träumerisch*
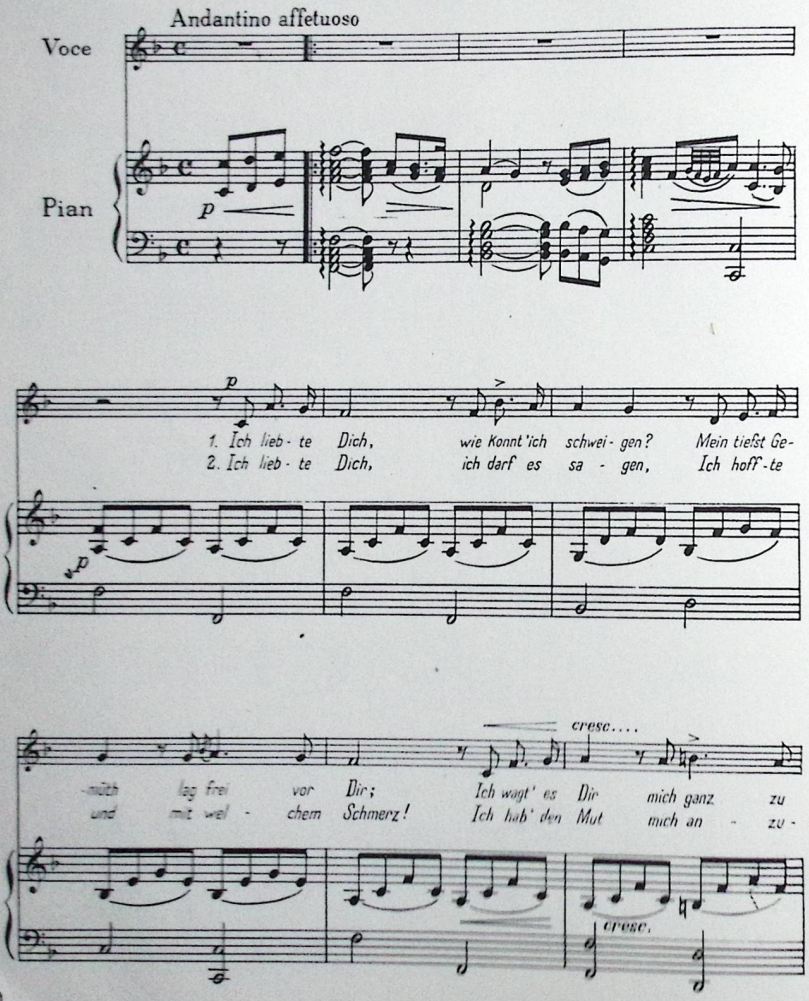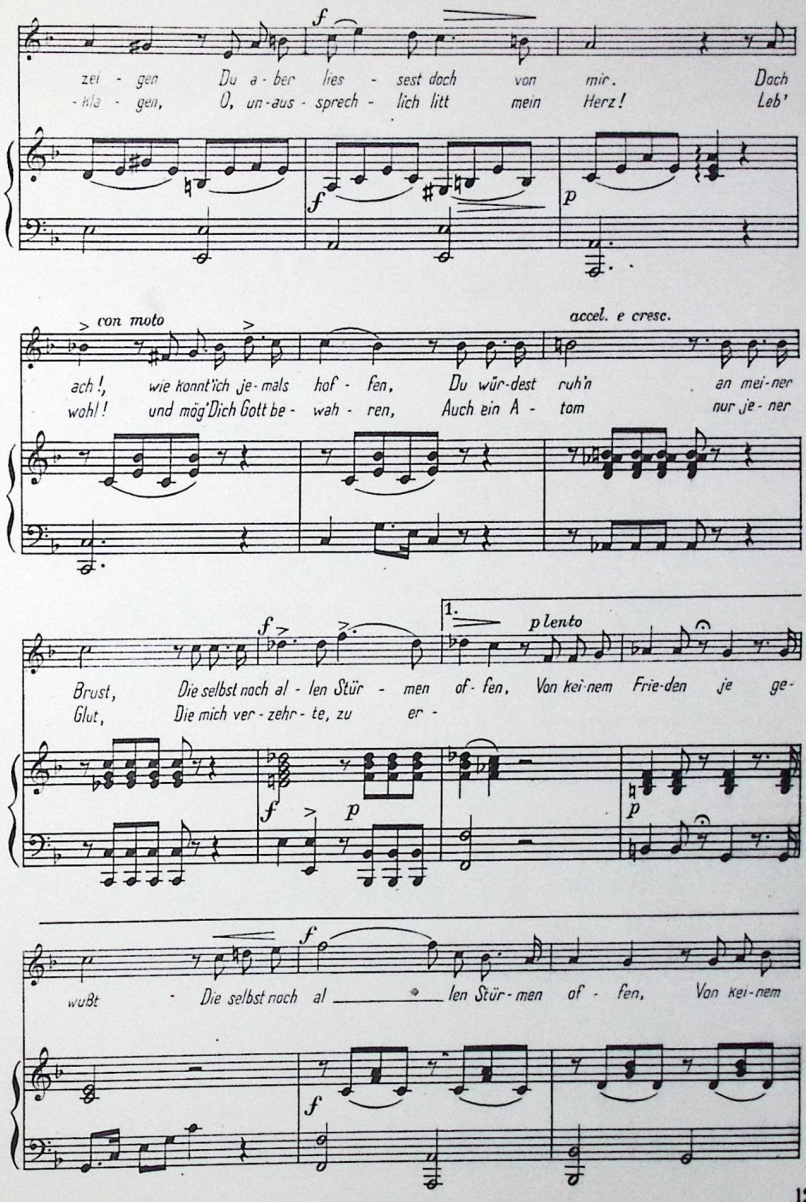

mf
mf
p
zu! Ihr wiegt sie ein in süs - se sus - se
siehst, Um kräu - selnd ih re ih - re Lip - pen
cresc.
mf
p
Ruh'. O! sagt ihr doch
küßt. O! flüs - t're ihr
p
segue
wie sehr mein Herz Für sie al -
mein Lie - bes - lied, Daß ich um
- lein in Weh mut schlägt.
sie so süß ge - träumt.

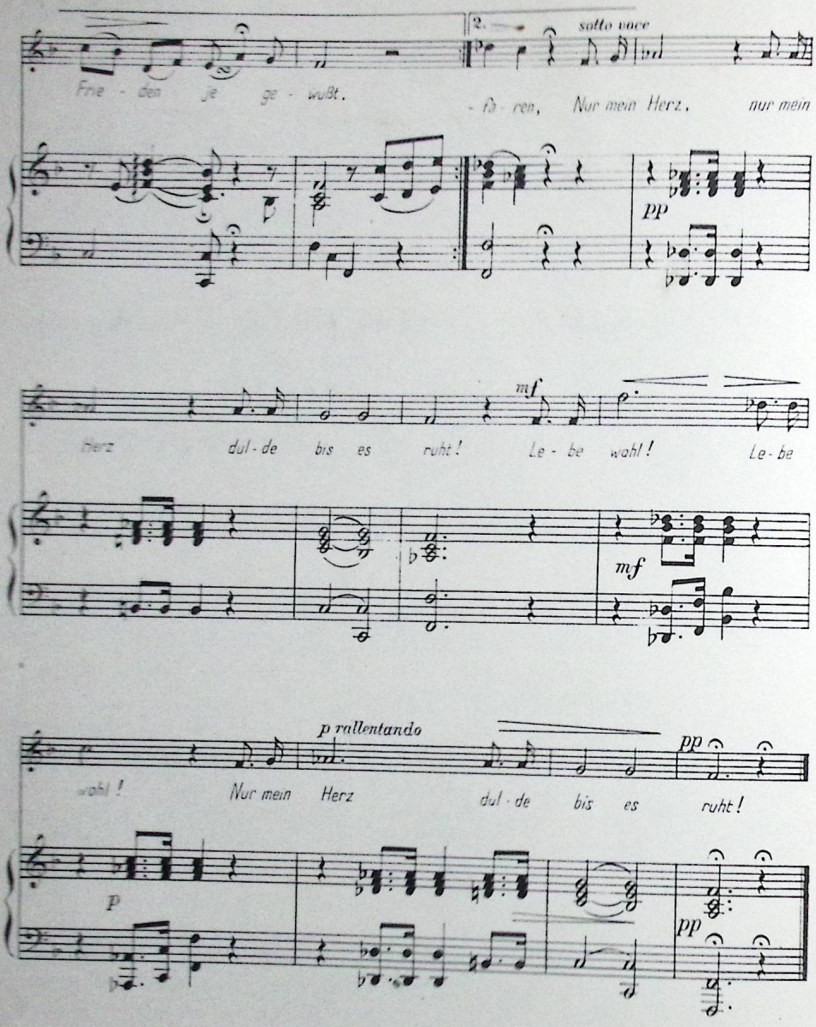

O! klagt ihr mei nen Lie bes -
O! trag' zu ihr mein Kla ge -
f
di mi nu en do
- schmerz, Der mich zu Gra be
- lied, Des ich um sie ge -
p
di mi nu en do
pp
trägt!
- weint!
pp
p
dim.
pp Fine
ppp

ICH LIEBTE DICH

-Hermann Lingg-

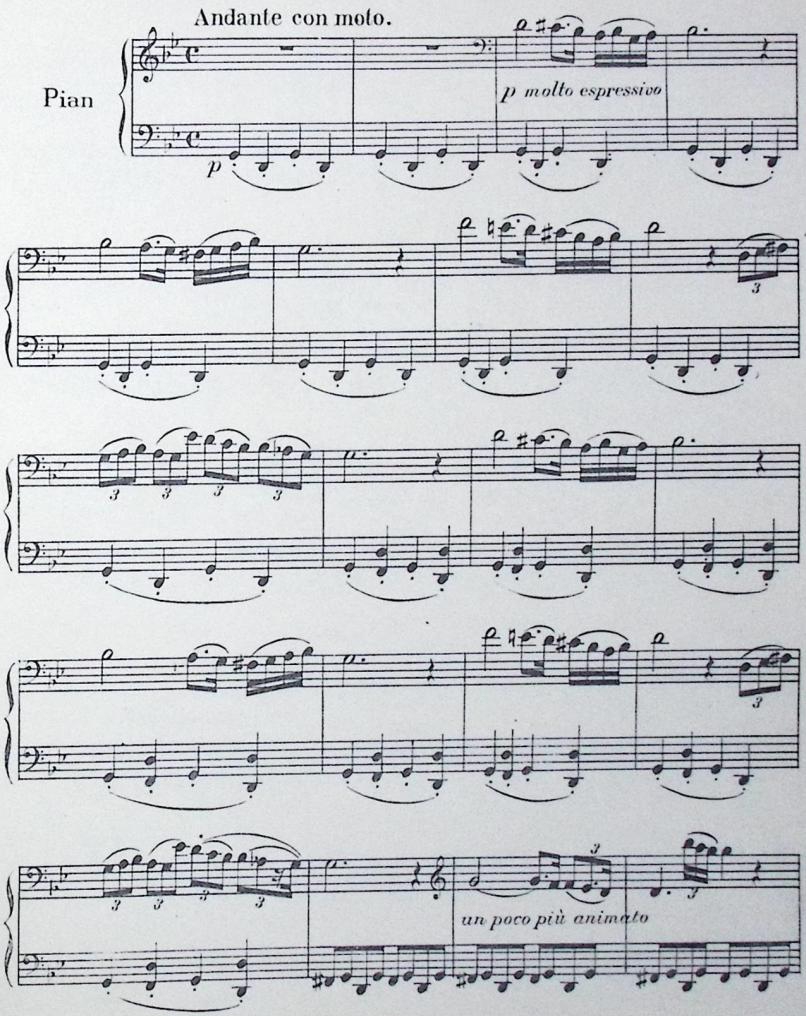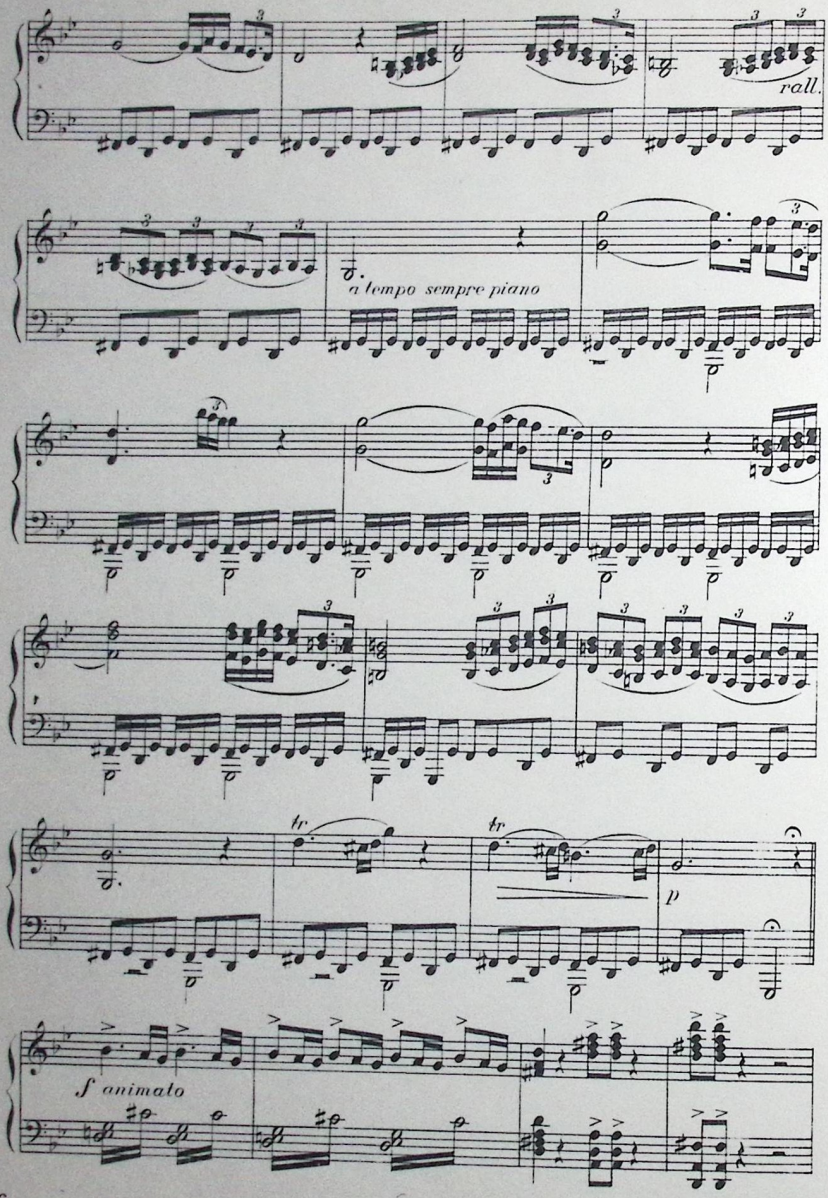

zei - gen Du a - ber lies - sest doch von mir. Doch
-kla - gen, O, un - aus - sprech - lich litt mein Herz! Leb'
con moto
accel. e cresc.
ach!, wie konnt'ich je - mals hof - fen, Du wür-dest ruh'n an mei-ner
wohl! und mög'Dich Gott be - wah - ren, Auch ein A - tom nur je - ner
1.
p lento
Brust, Die selbst noch al - len Stür - men of - fen, Von kei-nem Frie-den je ge-
Glut, Die mich ver - zehr - te, zu er -
wußt - Die selbst noch al ____ len Stür-men of - fen, Von kei-nem
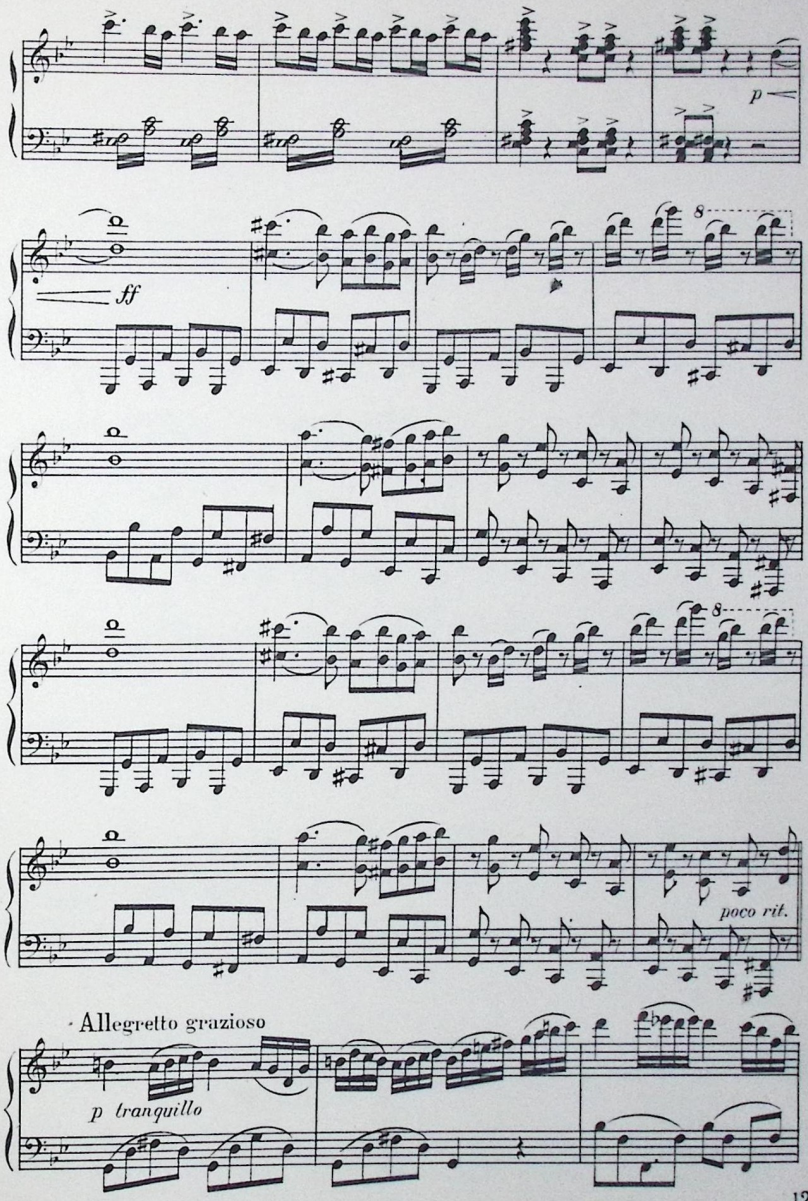

Frie - den je ge - wußt.
2.
sotto voce
- ren, Nur mein Herz, nur mein
pp
mf
Herz dul - de bis es ruht! Le - be wohl! Le - be
mf
p rallentando
pp
wohl! Nur mein Herz dul - de bis es ruht!
p
pp
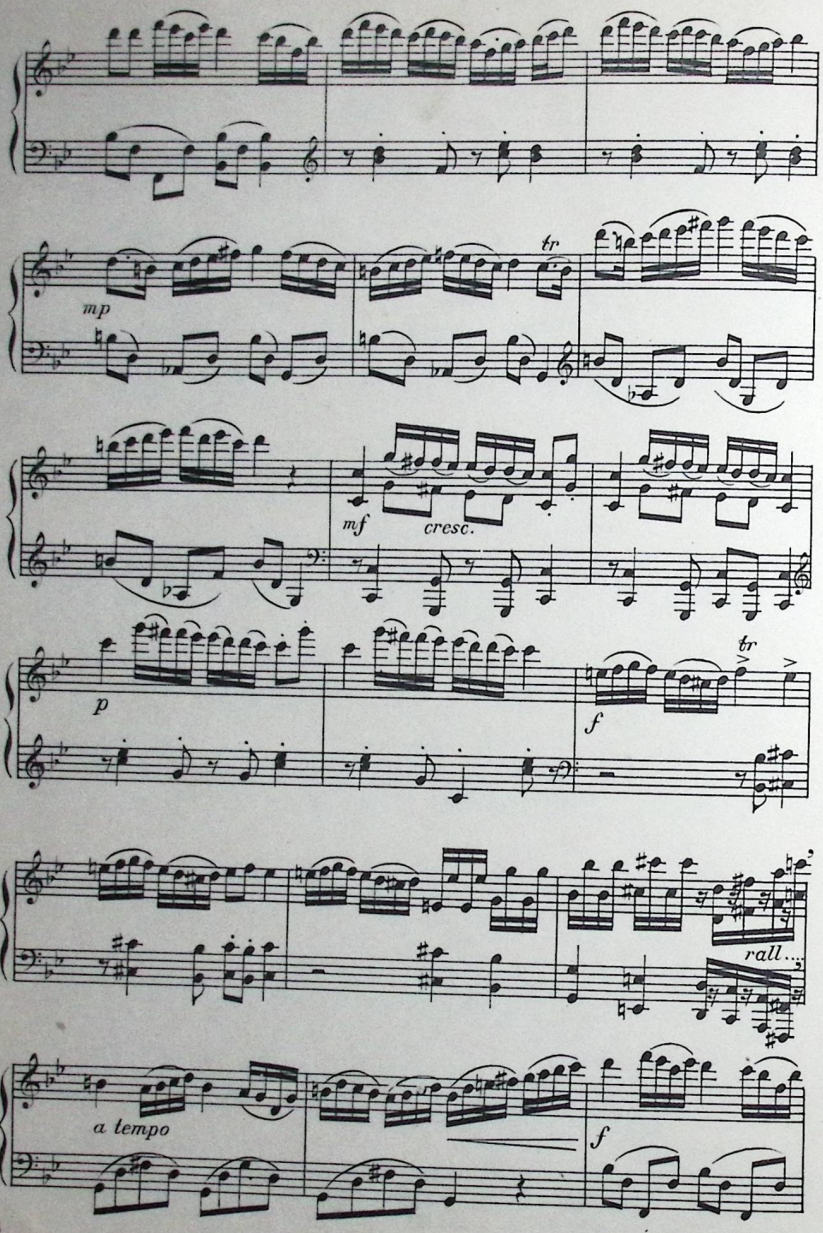
MUZICĂ INSTRUMENTALĂ
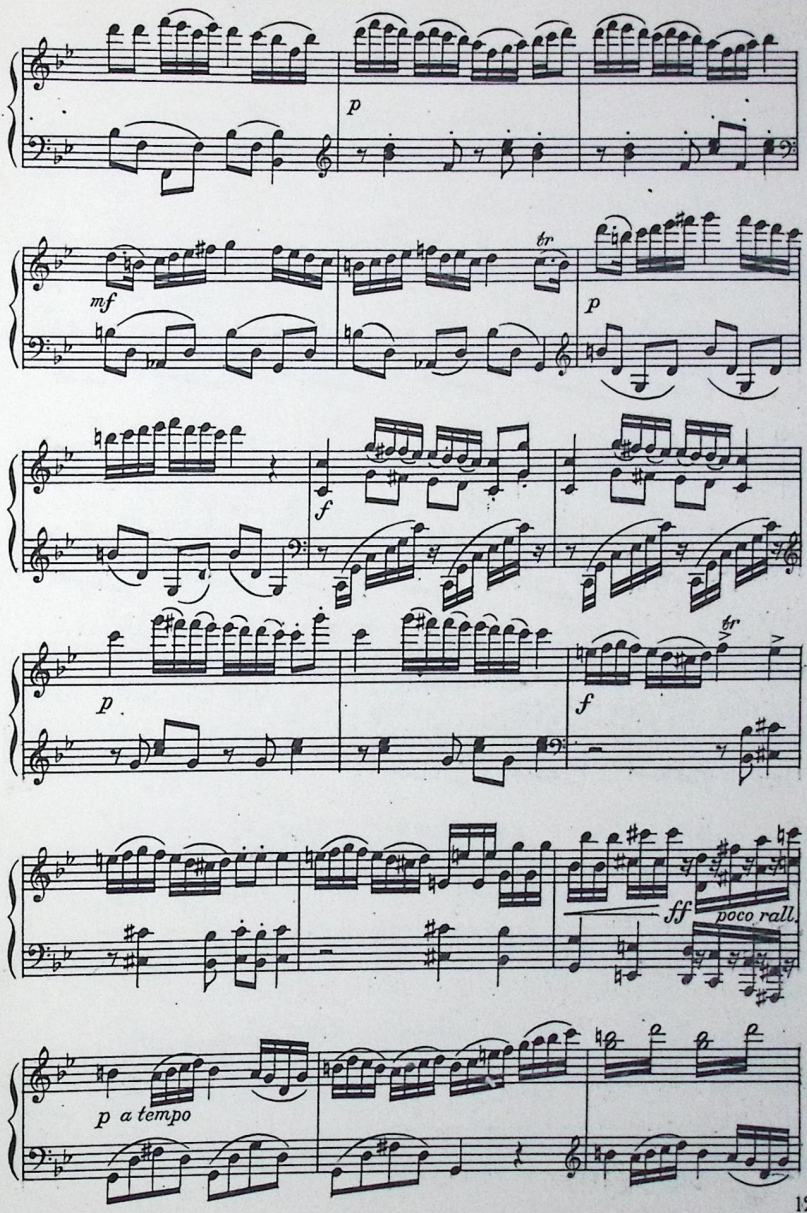
RAPSODIA ROMÂNĂ
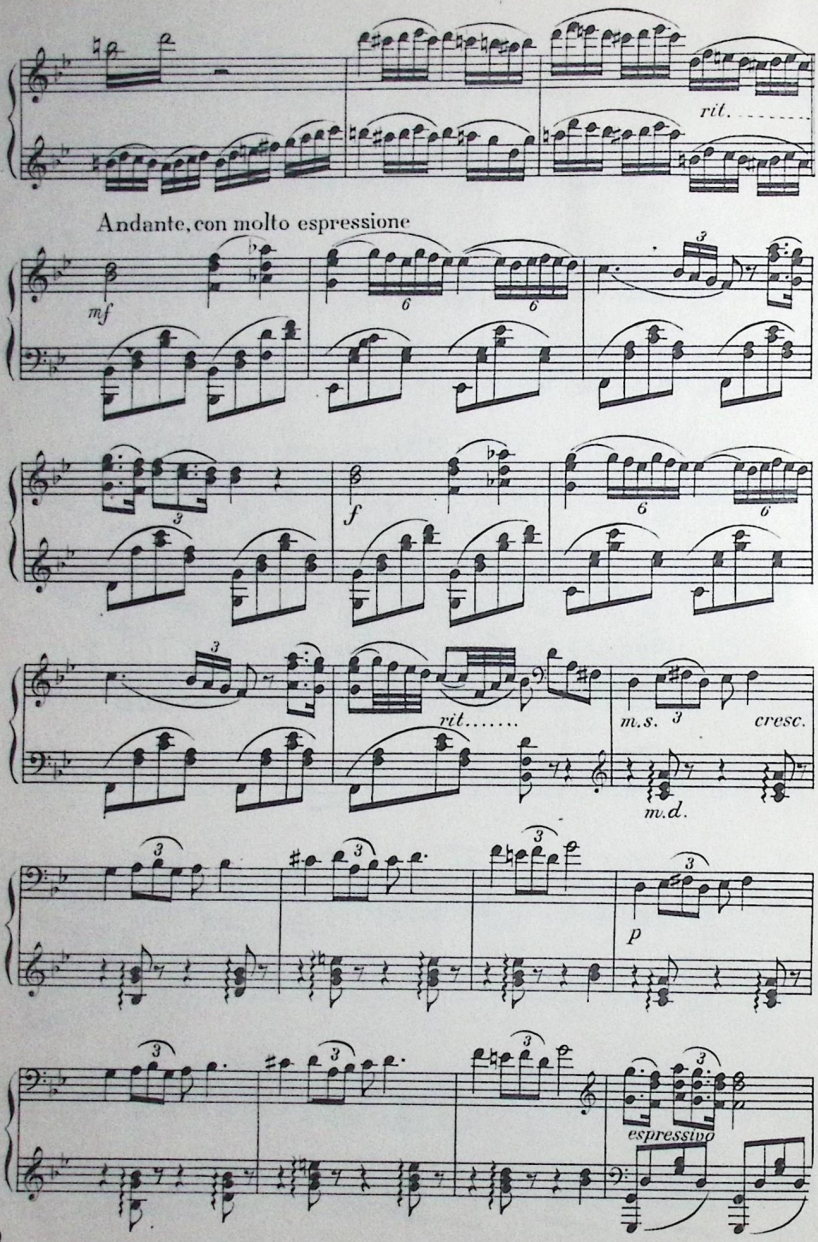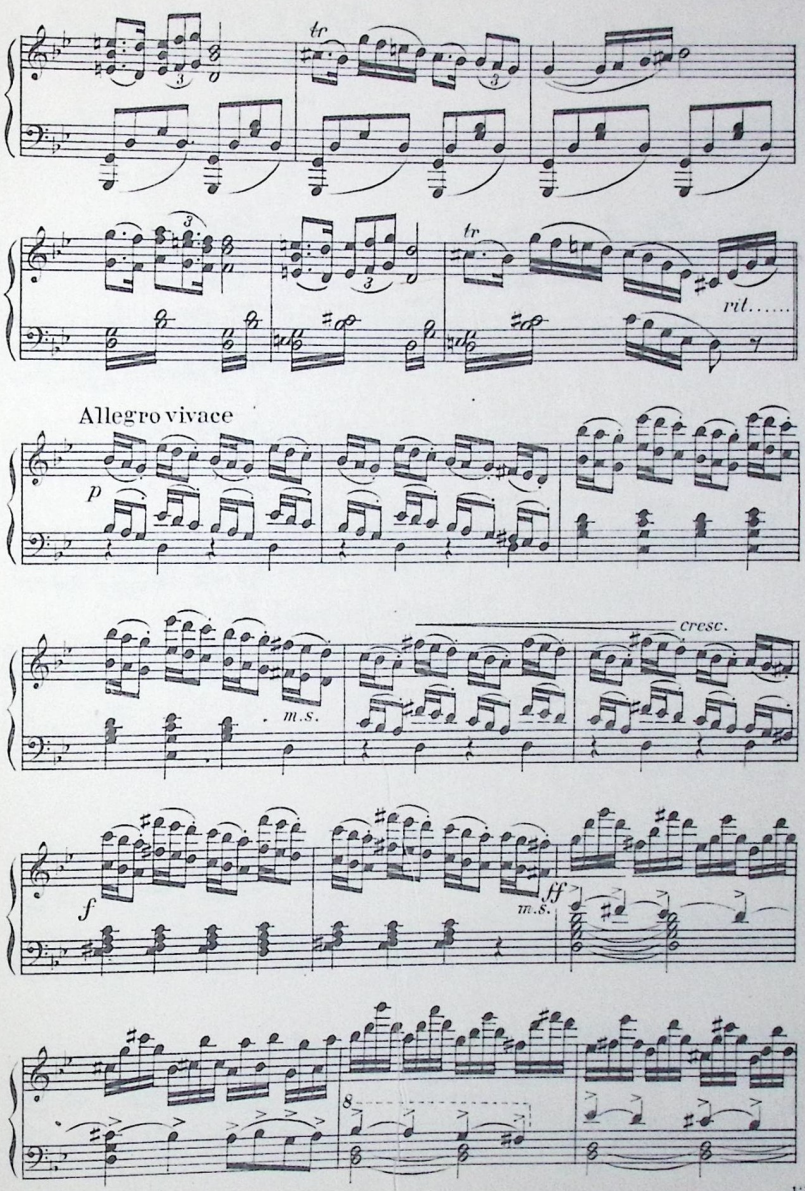

rall.
a tempo sempre piano
tr
tr
p
f animato
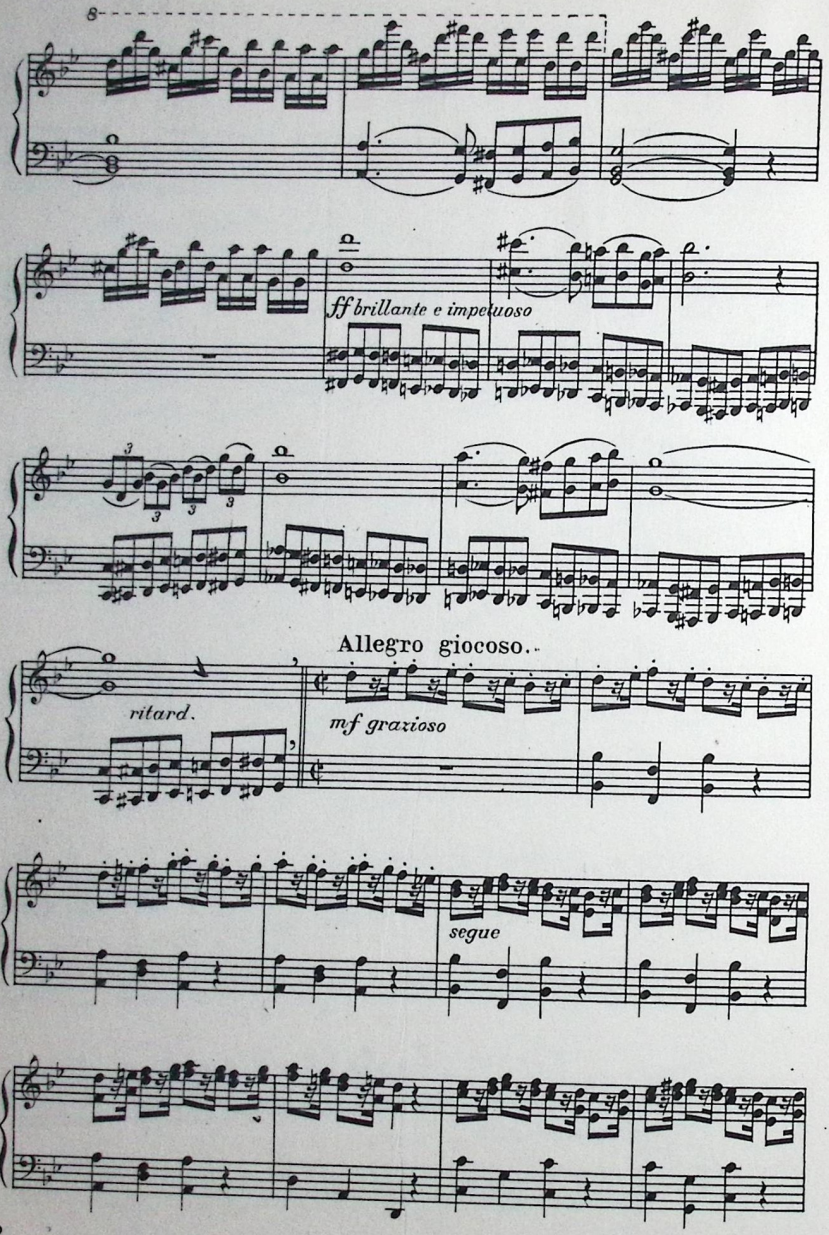

p
ff
8
8
poco rit.
Allegretto grazioso
p tranquillo
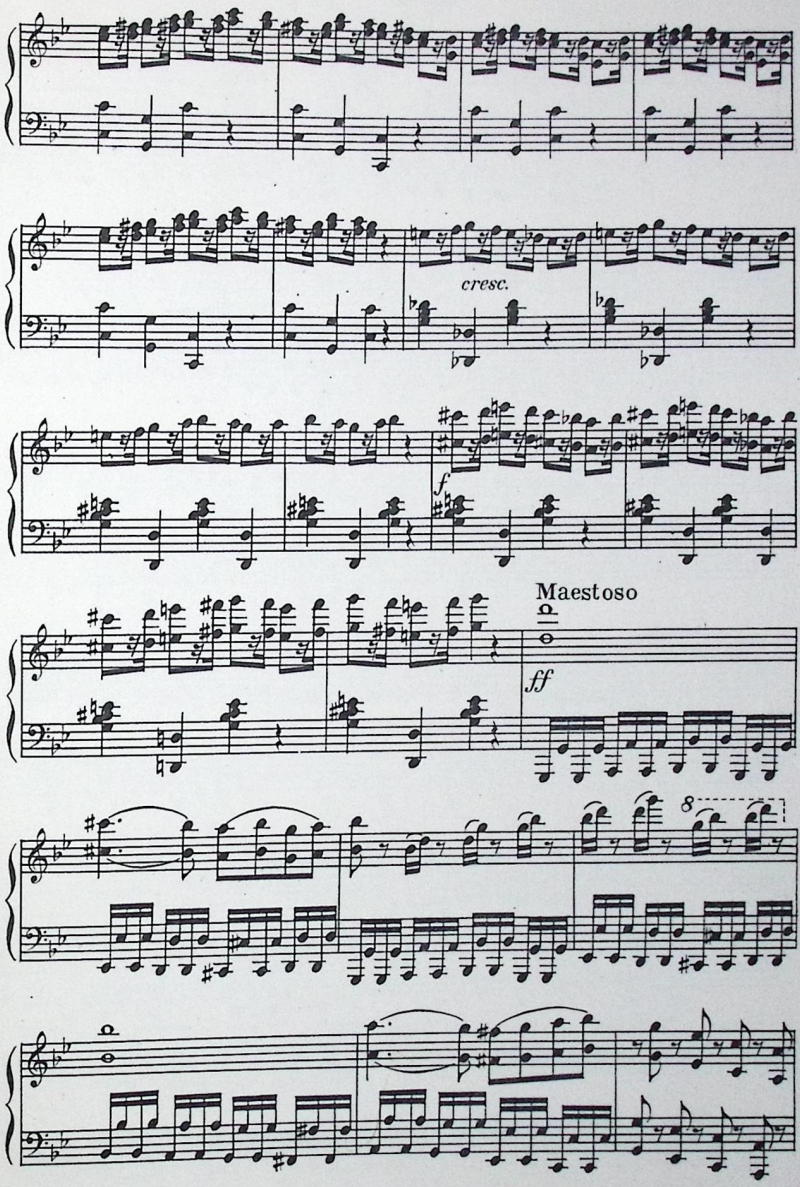

mp
tr
mf
cresc.
p
f
tr
rall...
a tempo
f

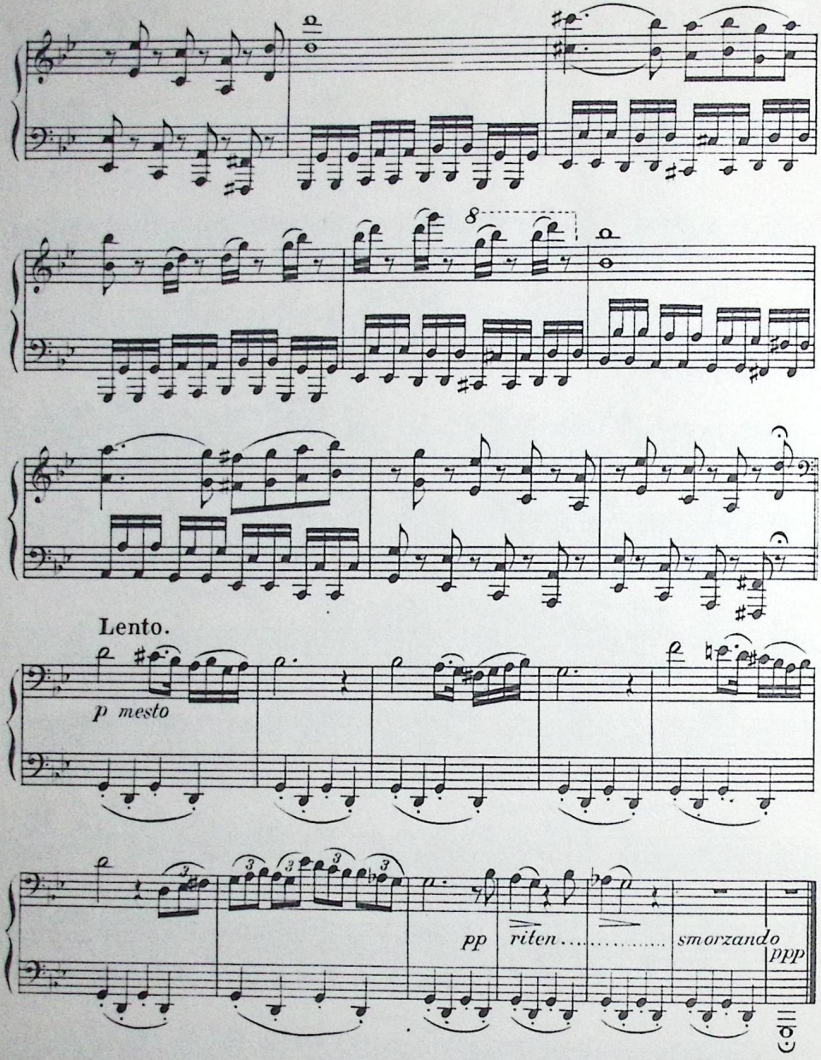

p
mf
tr
p
f
p
f
tr
ff
poco rall.
p a tempo

rit.
Andante, con molto espressione
mf
f
rit.
m.s.
cresc.
m.d.
p
espressivo

tr
tr
rit.....
Allegro vivace
p
m.s.
cresc.
f
m.s.
ff
8
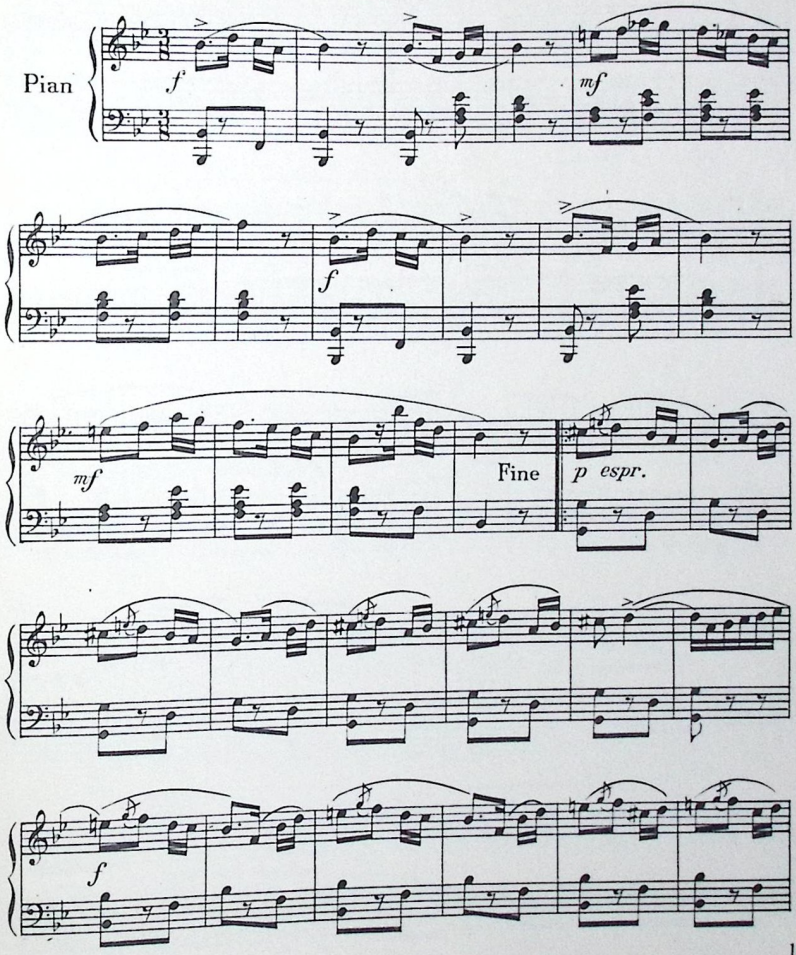

8
ff brillante e impetuoso
Allegro giocoso.
ritard.
mf grazioso
segue
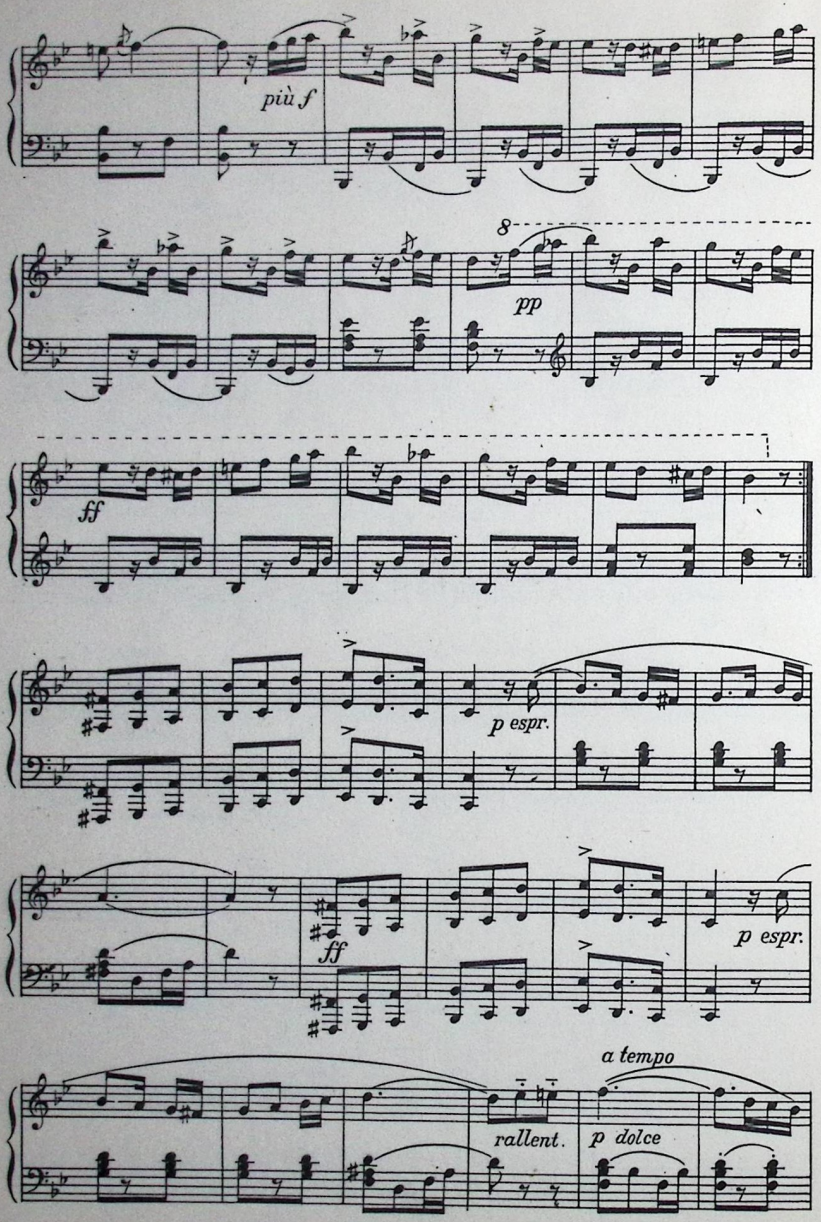

cresc.
f
Maestoso
ff
8
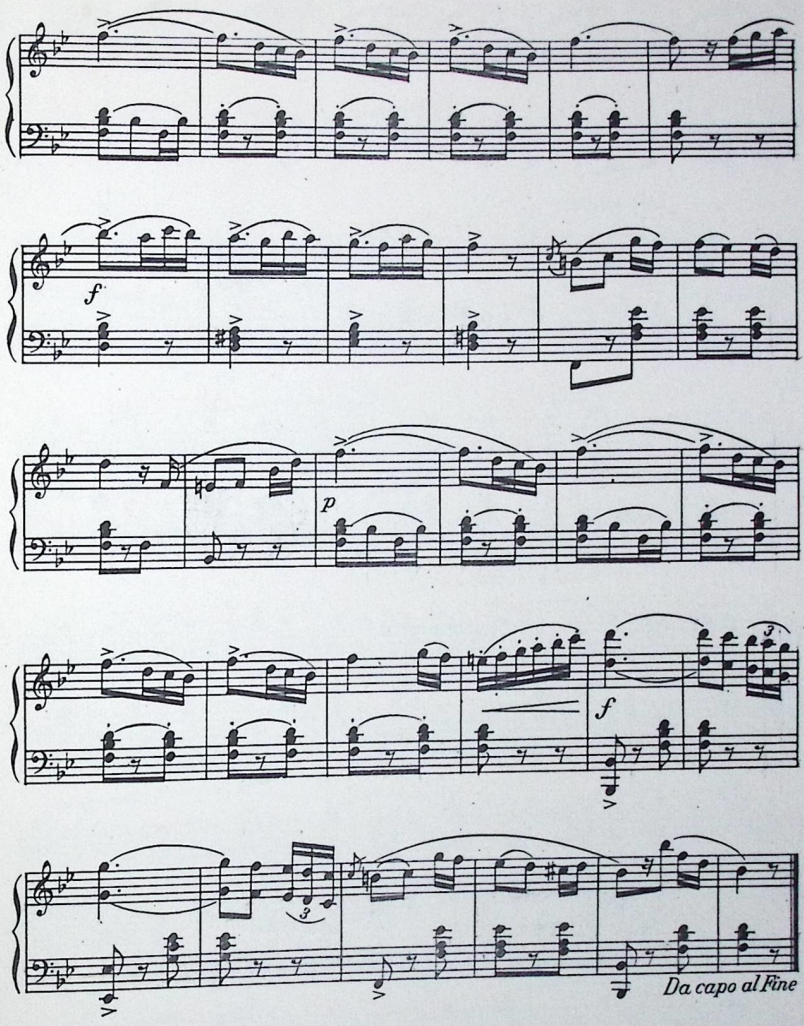

8
Lento.
p mesto
pp
riten.....
smorzando
ppp

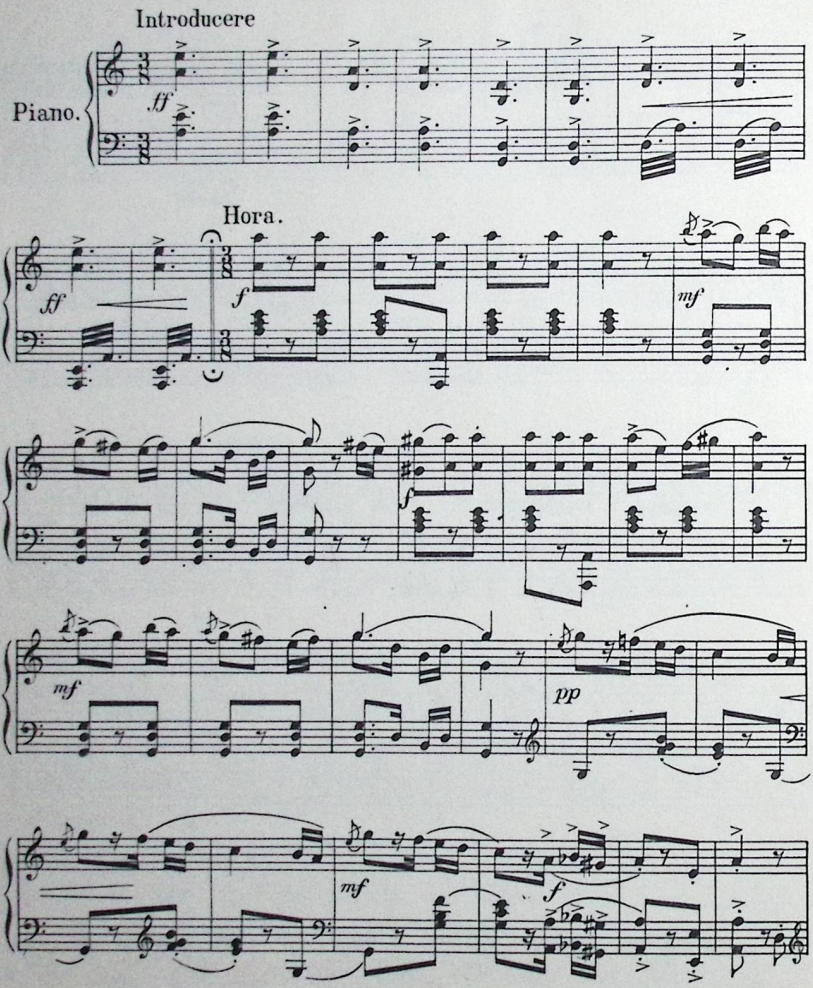
HORA BRAȘOVULUI
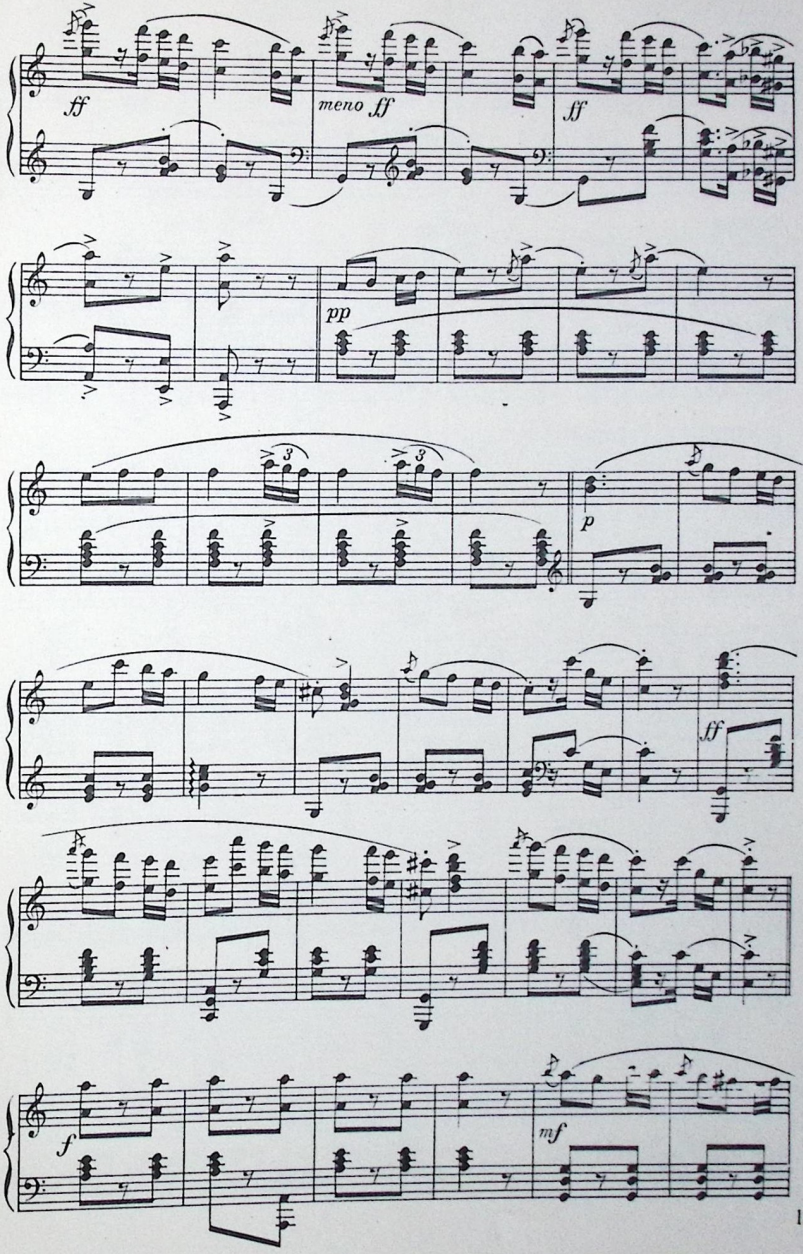

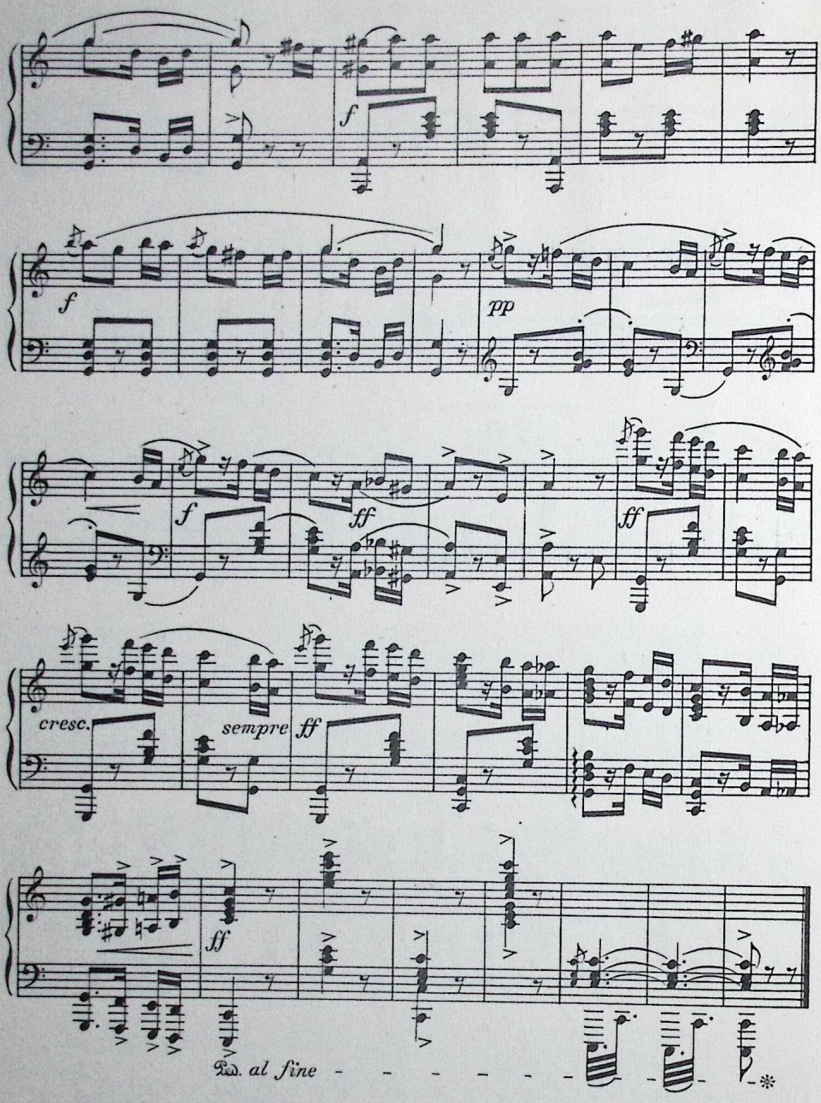

più f
8
pp
ff
p espr.
ff
p espr.
a tempo
rallent.
p dolce

f
p
f
Da capo al Fine
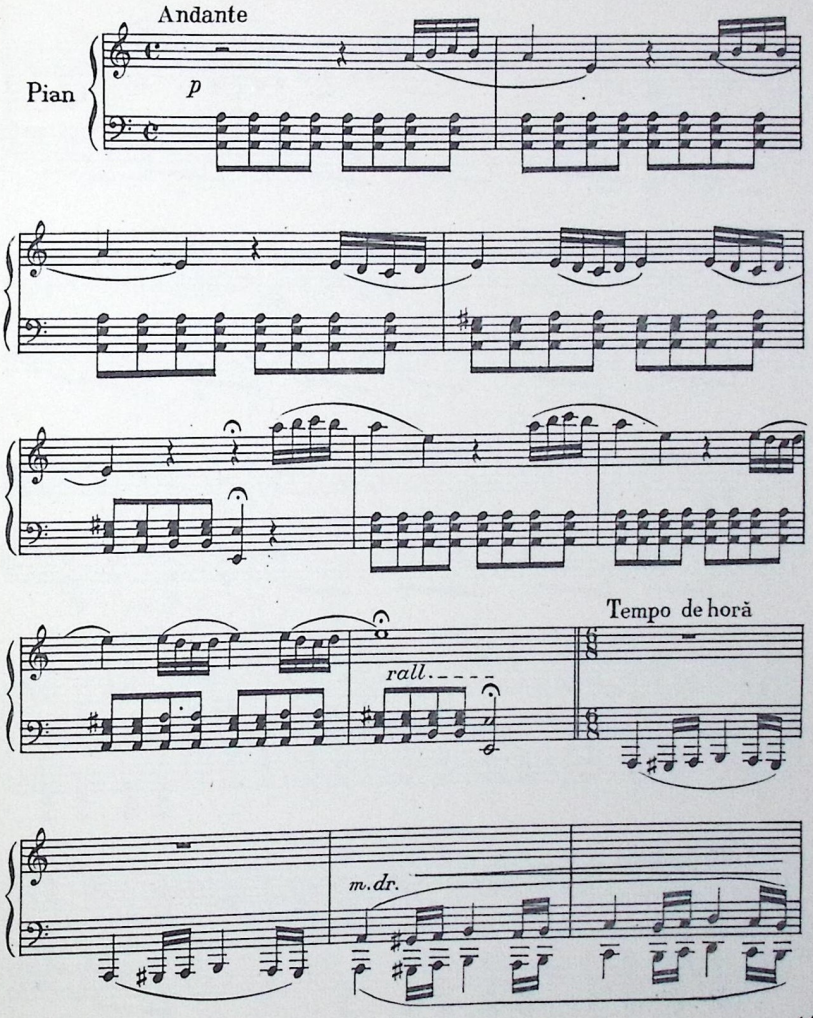
BATRÂNEASCA
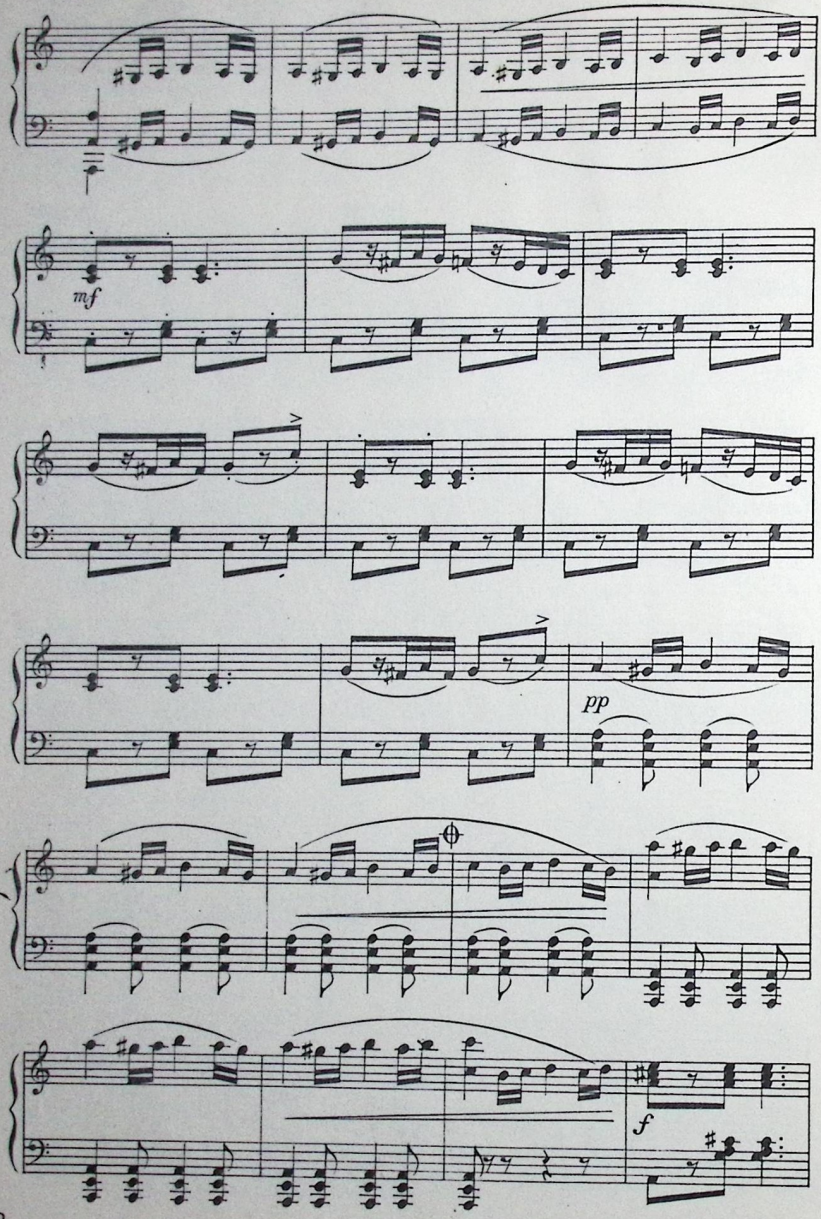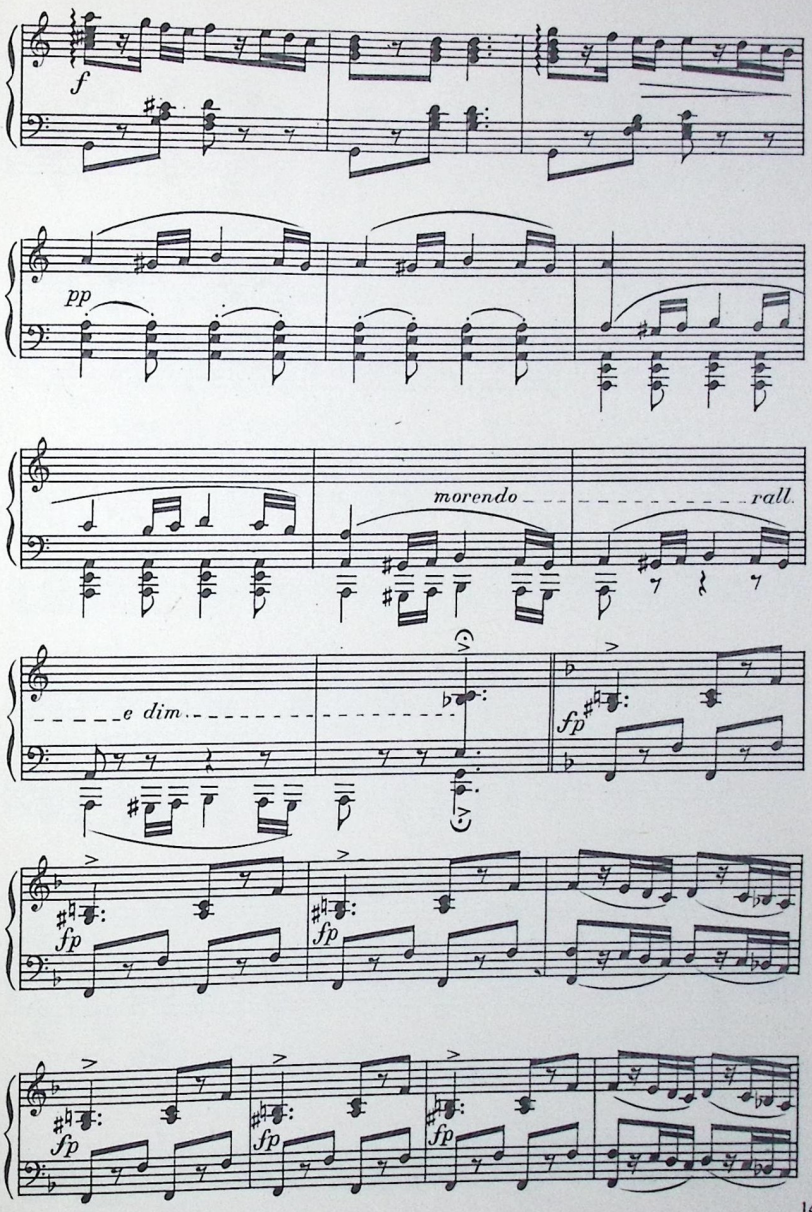

ff
meno ff
ff
pp
3
3
p
ff
f
mf

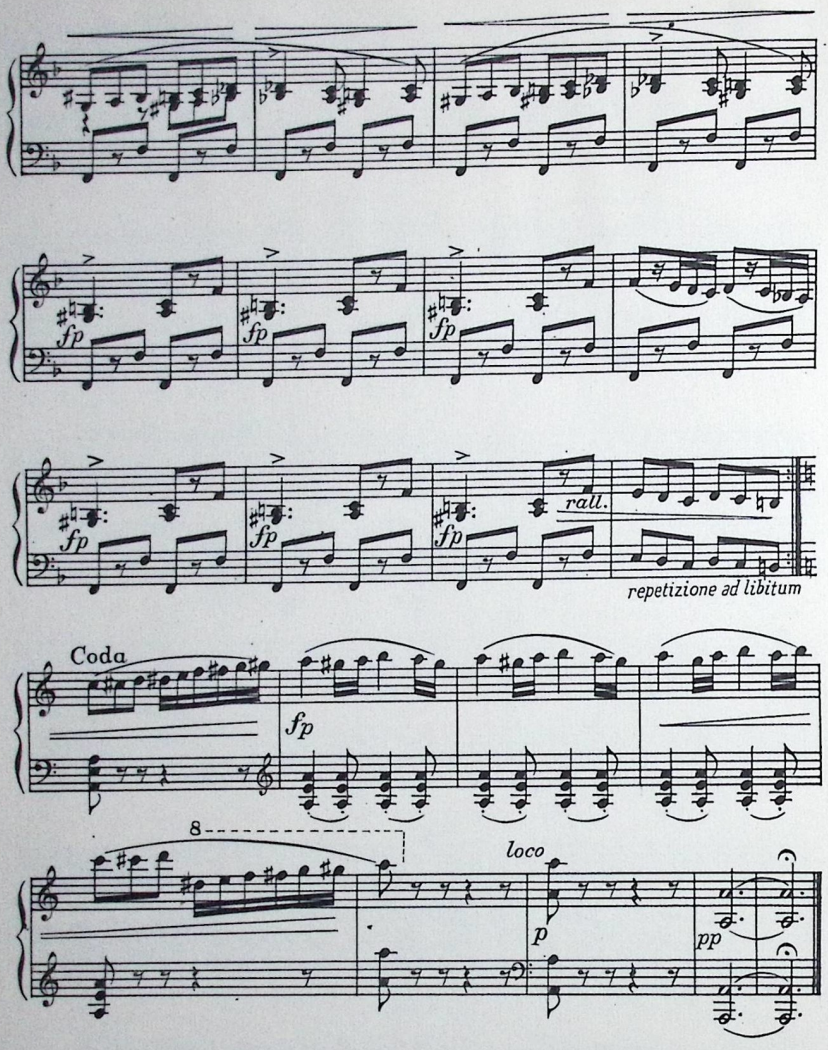

f
f
pp
f
ff
ff
cresc.
sempre
ff
ff
Ped. al fine

O DIMINEAȚĂ PE TÂMPA

mf
pp
f

f
pp
morendo
rall.
e dim
fp
fp
fp
fp
fp
fp

fp
rall.
repetizione ad libitum
Coda
fp
8
loco
p
pp

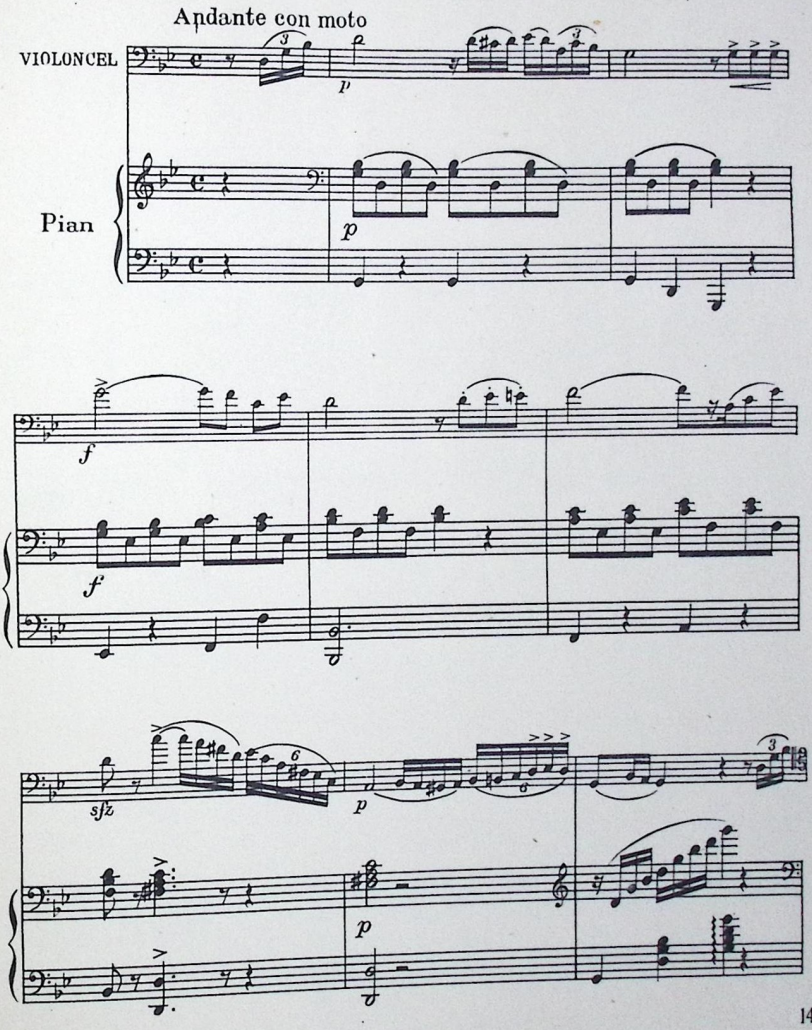

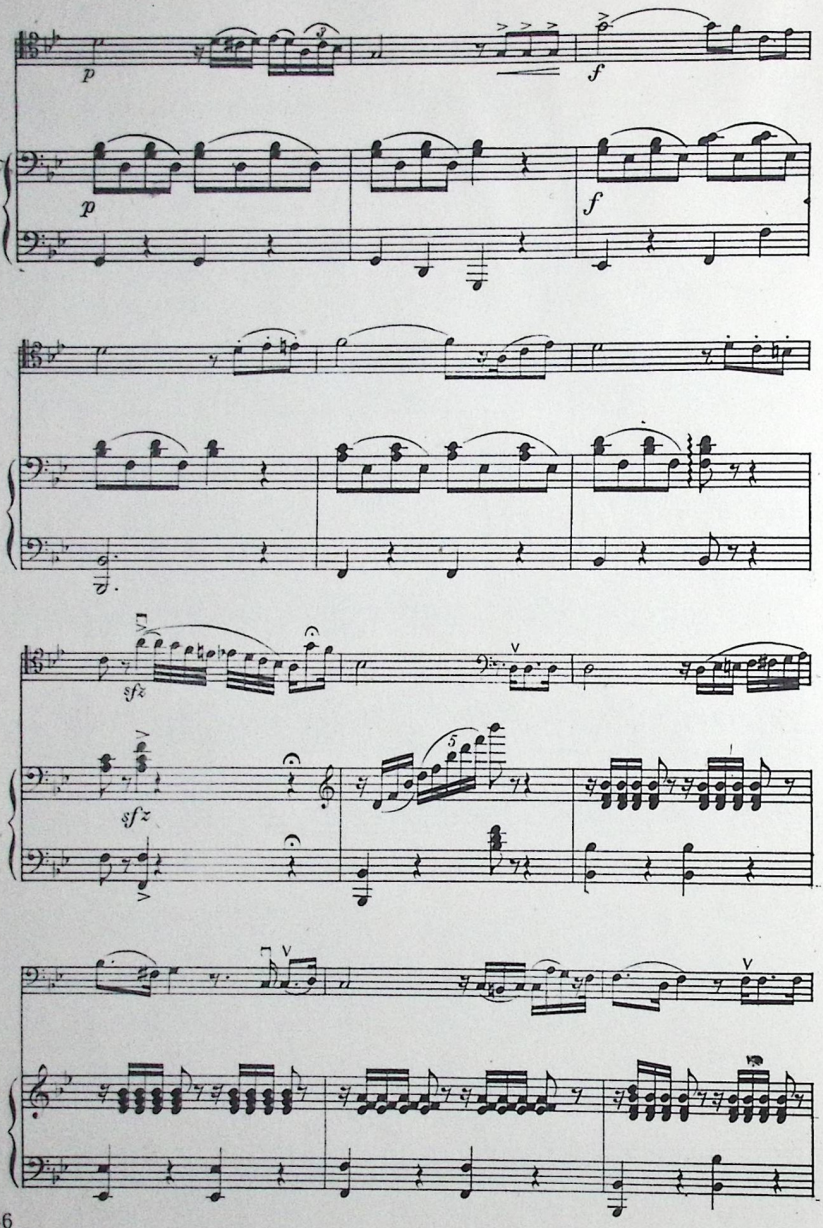
DORUL

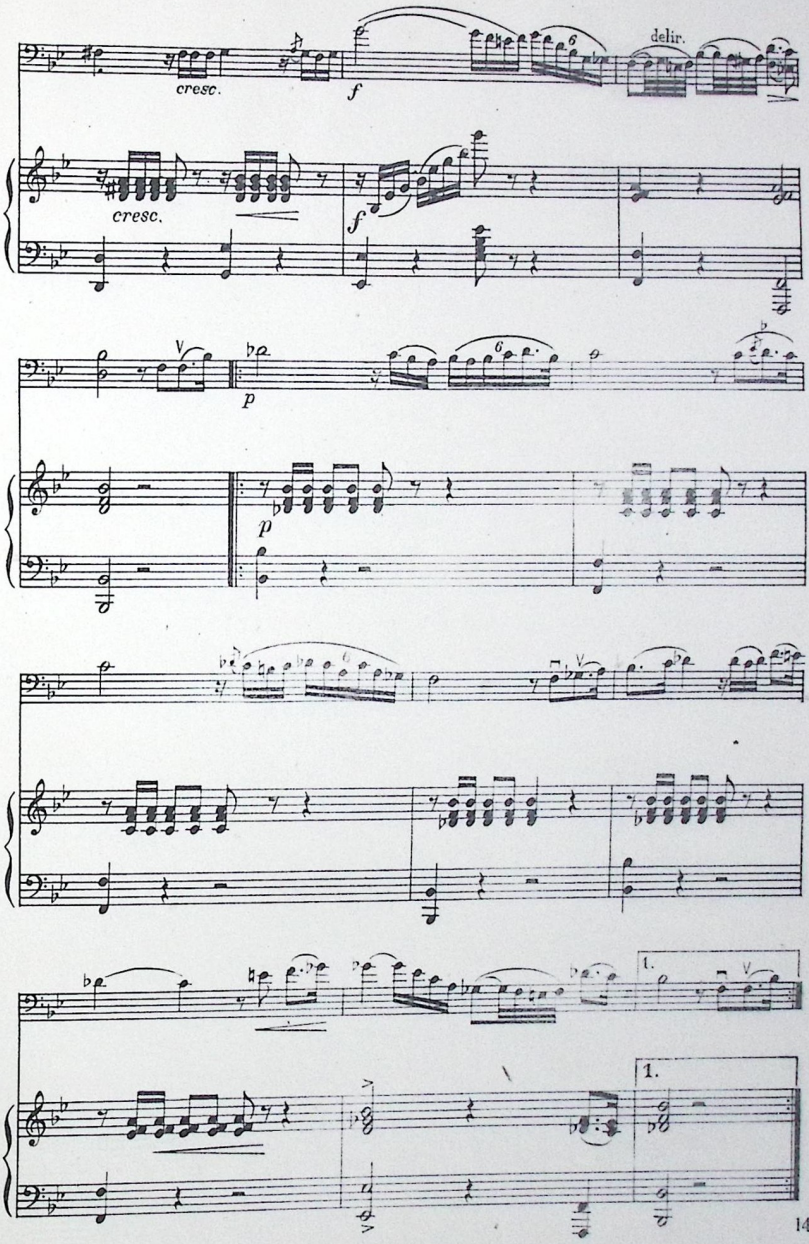
Andante con moto
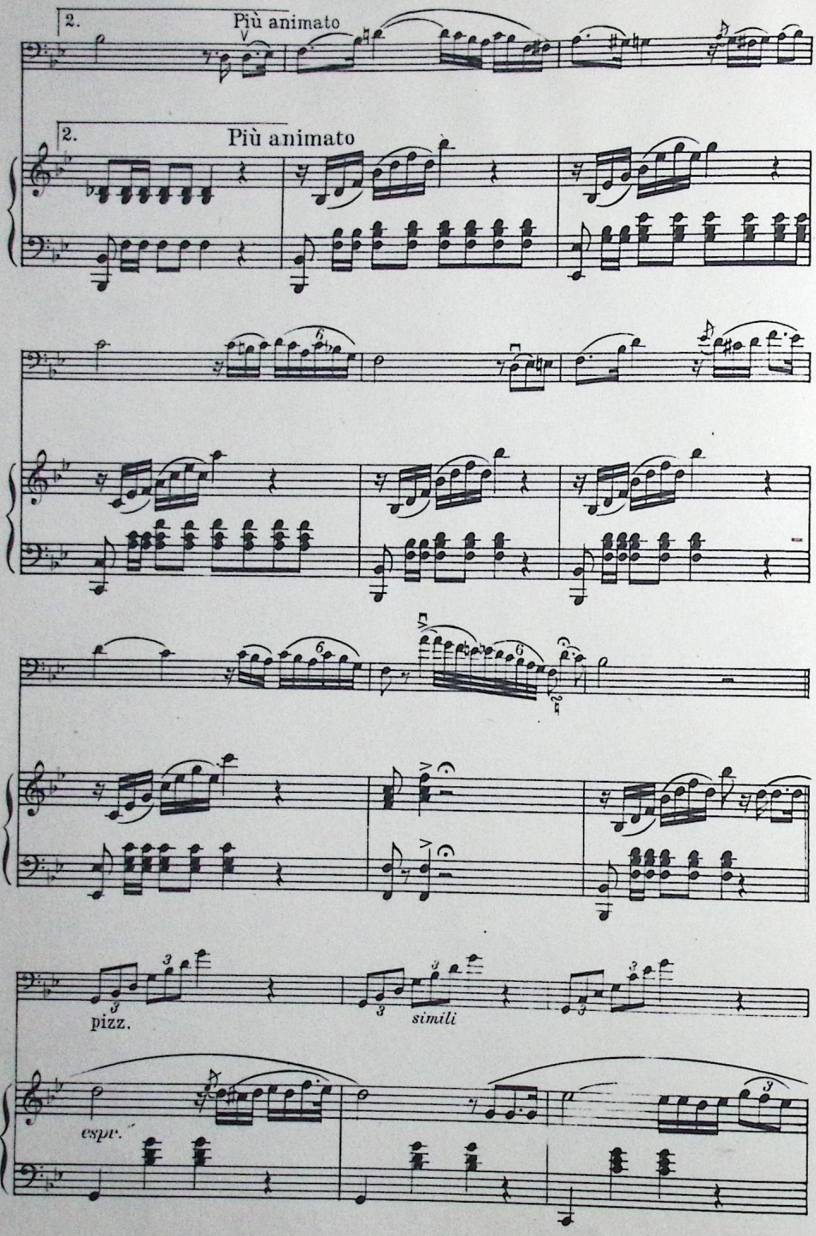
VIOLONCEL
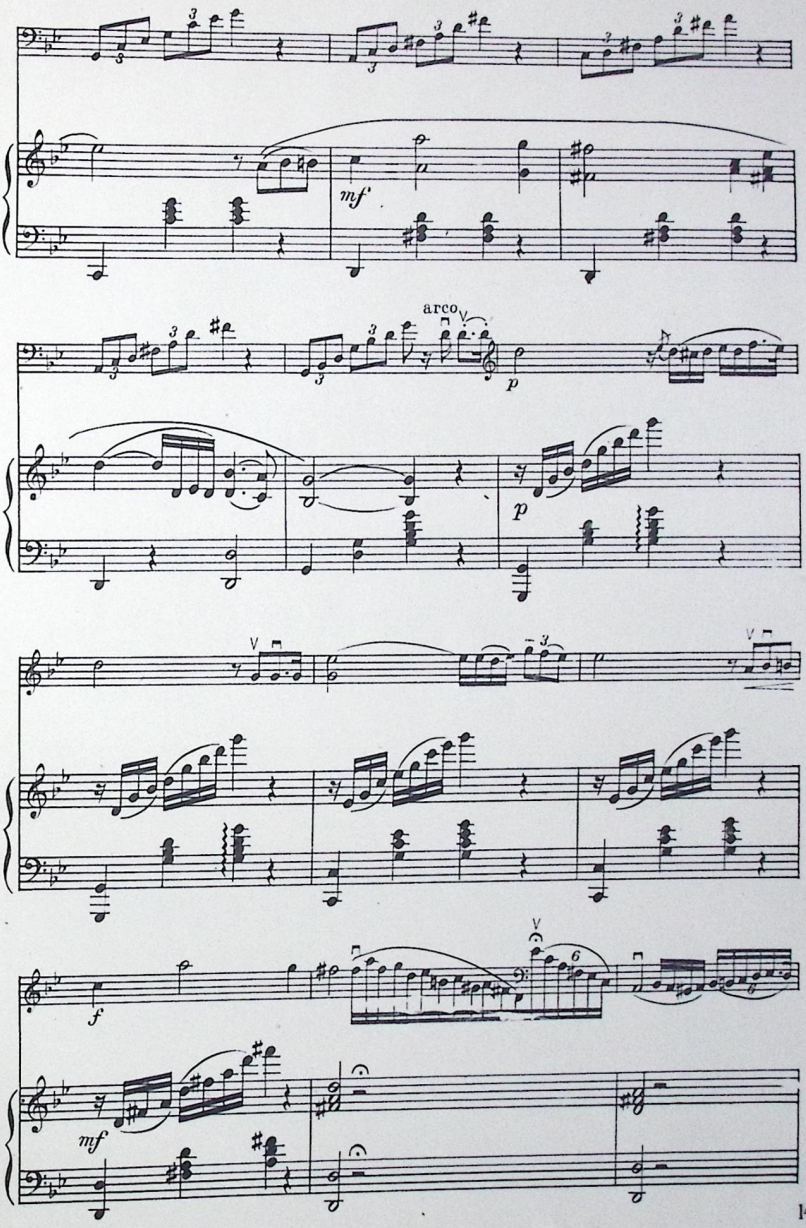
Pian
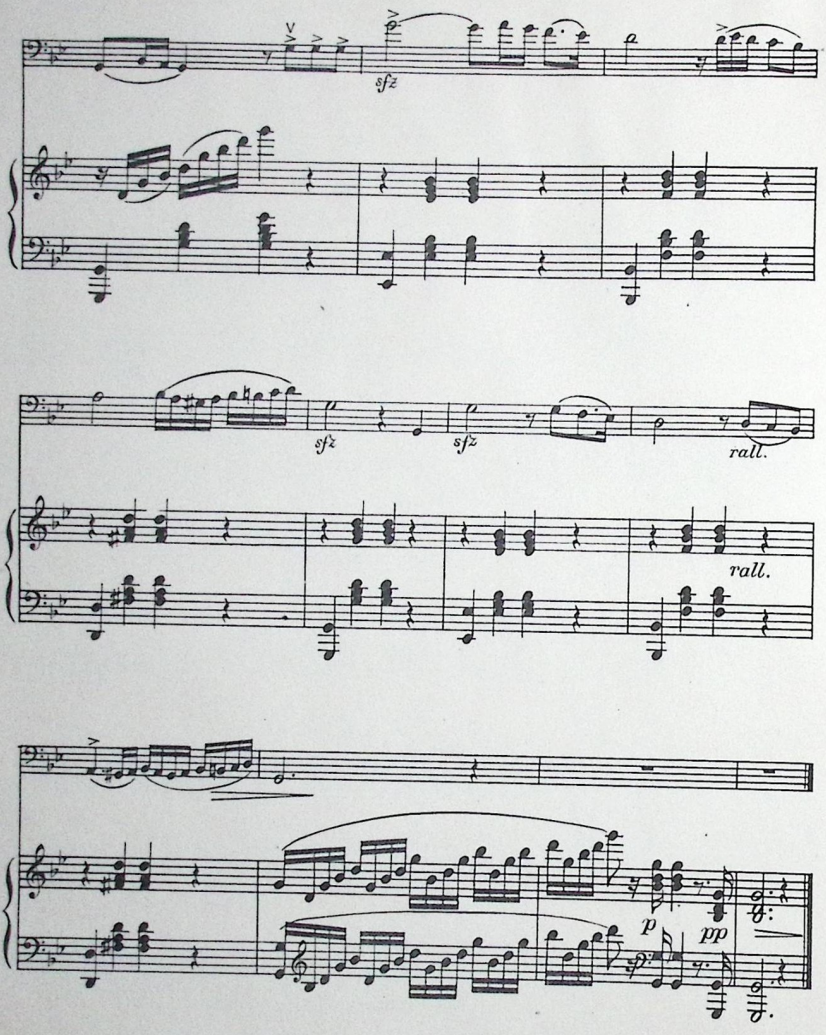

p
f
p
f
sfz
sfz
5
V
V
V

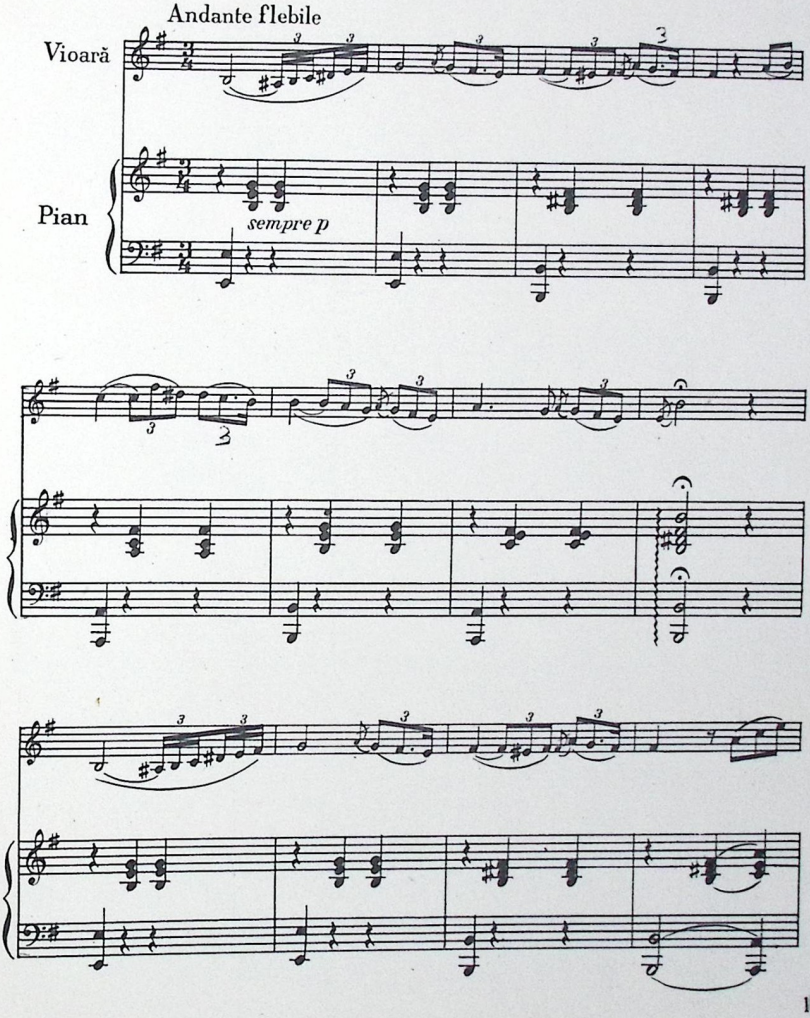

cresc.
f
delir.
cresc.
f
p
p
1.
1.
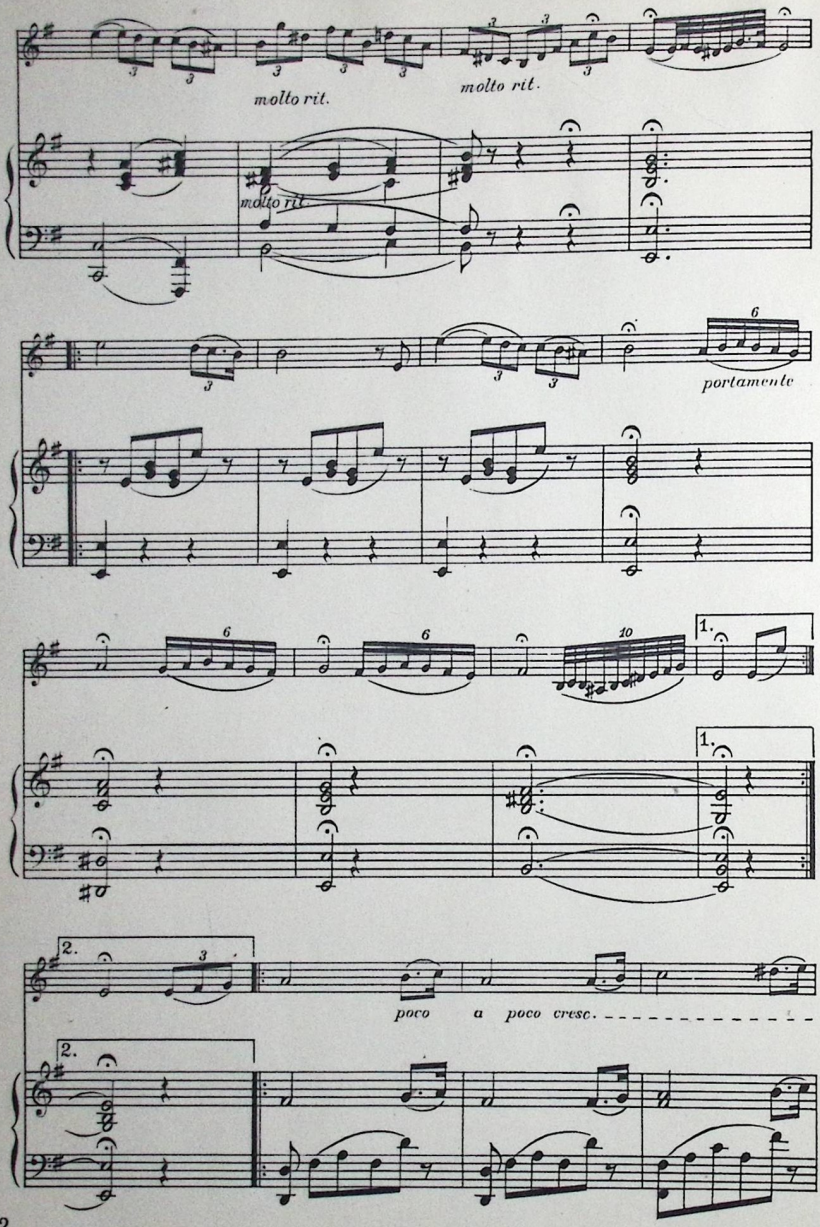

2.
Più animato
2.
Più animato
pizz.
simili
espr.
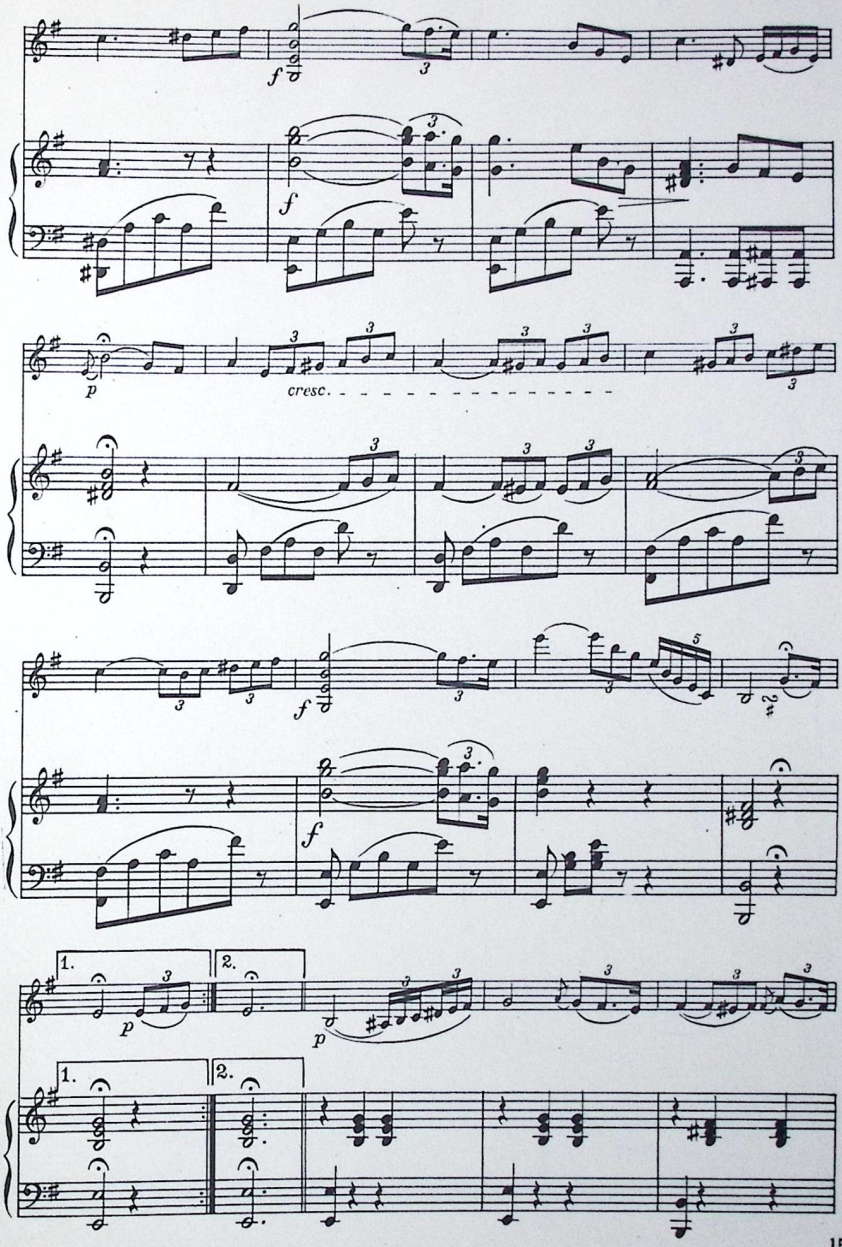

mf
arco
p
p
f
mf
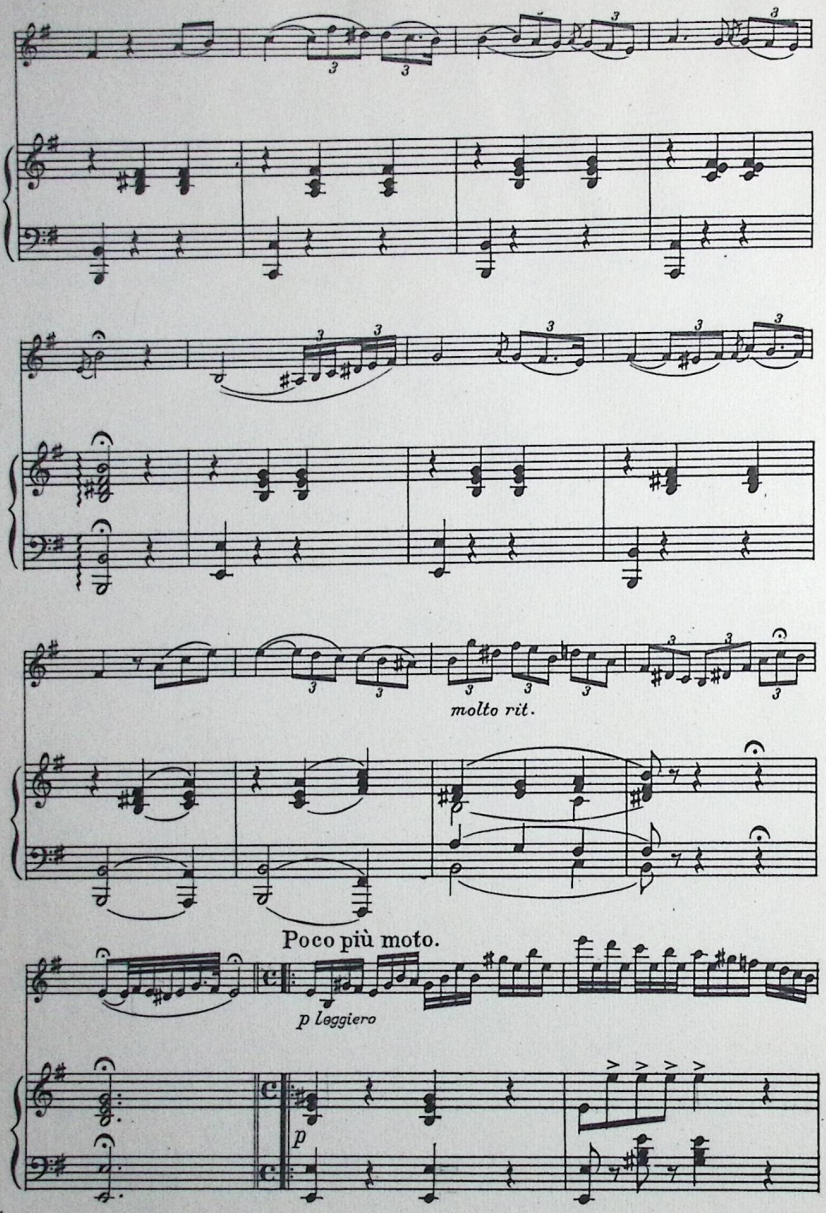

sfz
sfz
sfz
rall.
rall.
p
pp
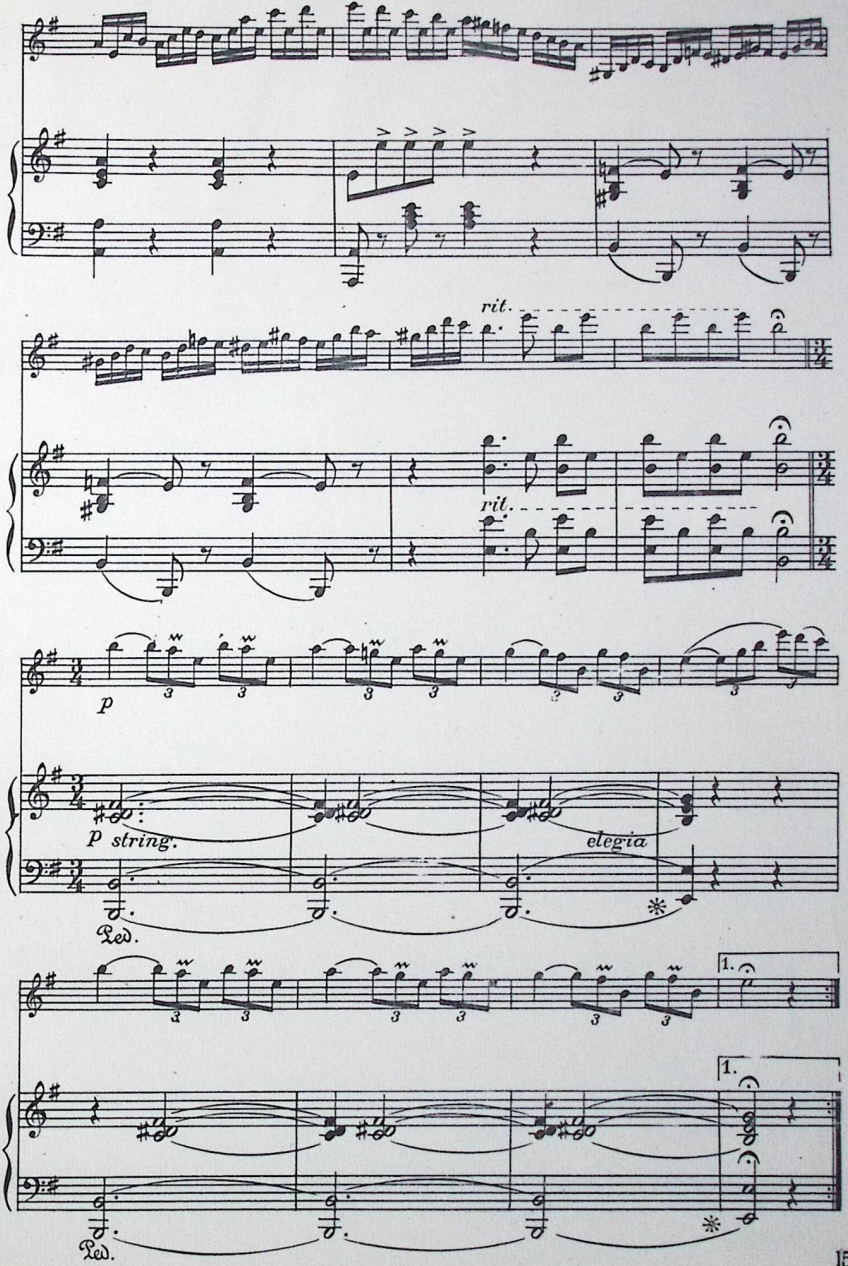
BALADA
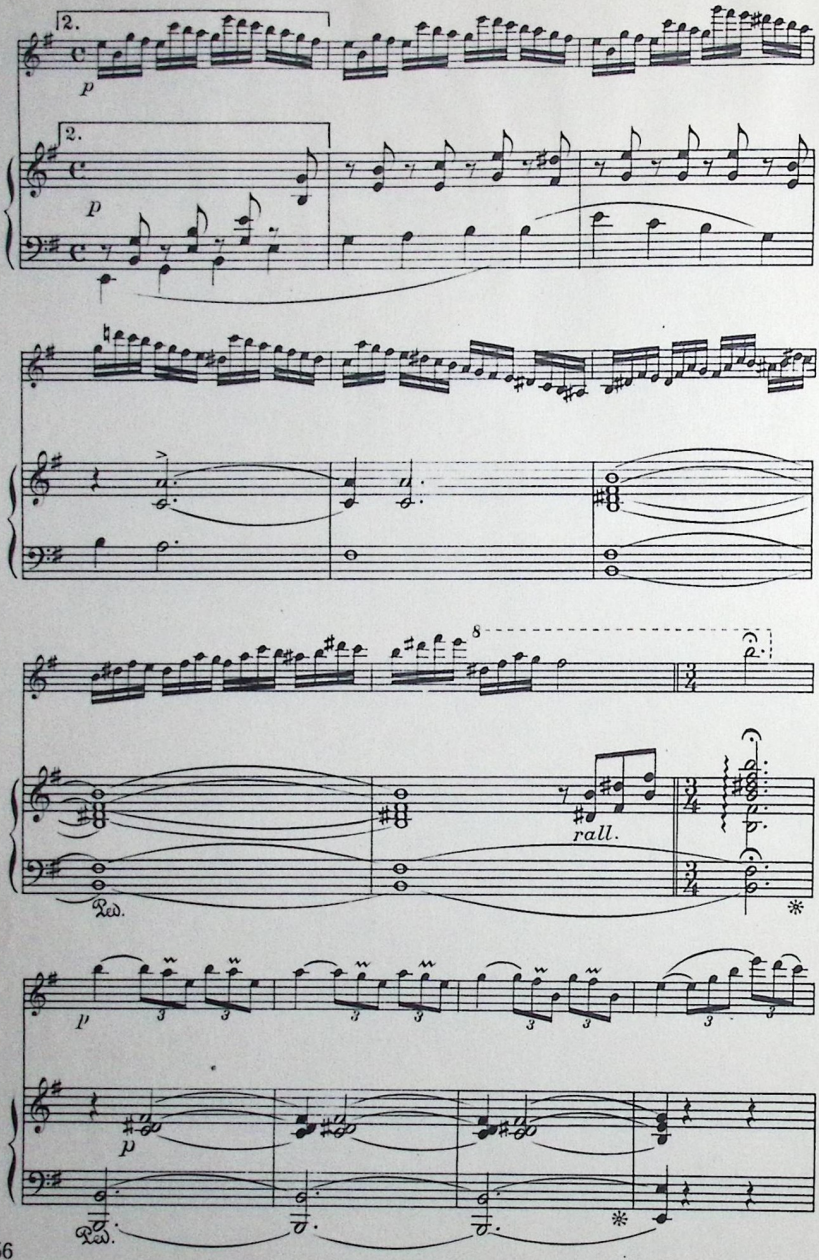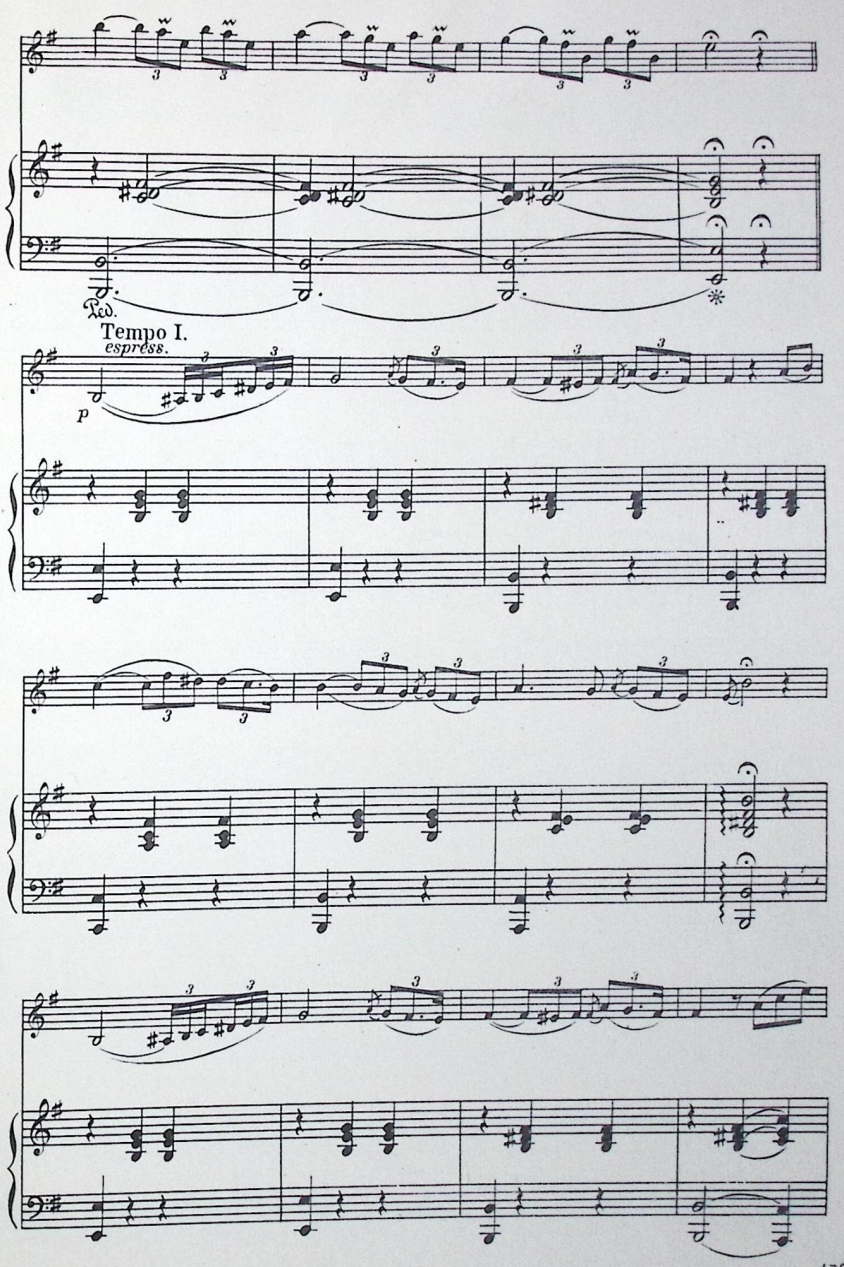

molto rit.
molto rit.
molto rit.
portamento
1.
1.
2.
2.
poco a poco cresc.
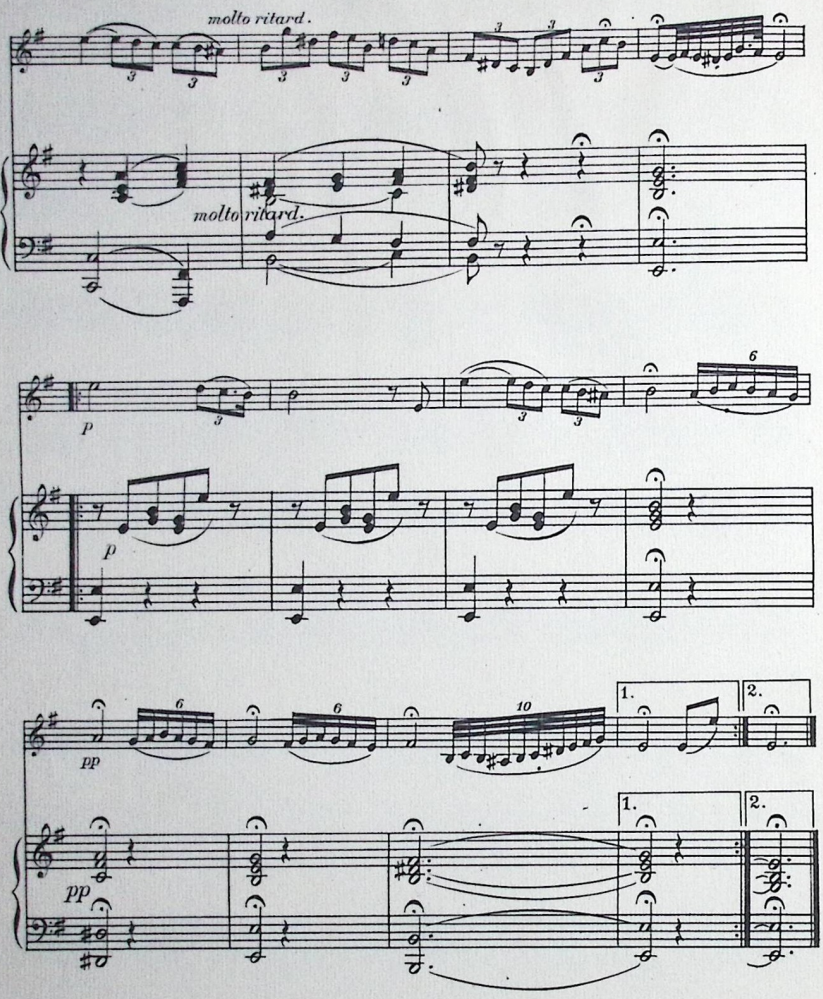

f
f
p
cresc.
f
f
1.
2.
p
p
1.
2.

molto rit.
Poco più moto.
p leggiero
p

rit.
rit.
p
p string.
elegia
Ped.
1.
1.
Ped.

2.
p
2.
p
8
rall.
Ped.
p
Ped.

Ped.
Tempo I.
espress.
p

molto ritard.
molto ritard.
p
p
pp
pp
1.
2.
1.
2.
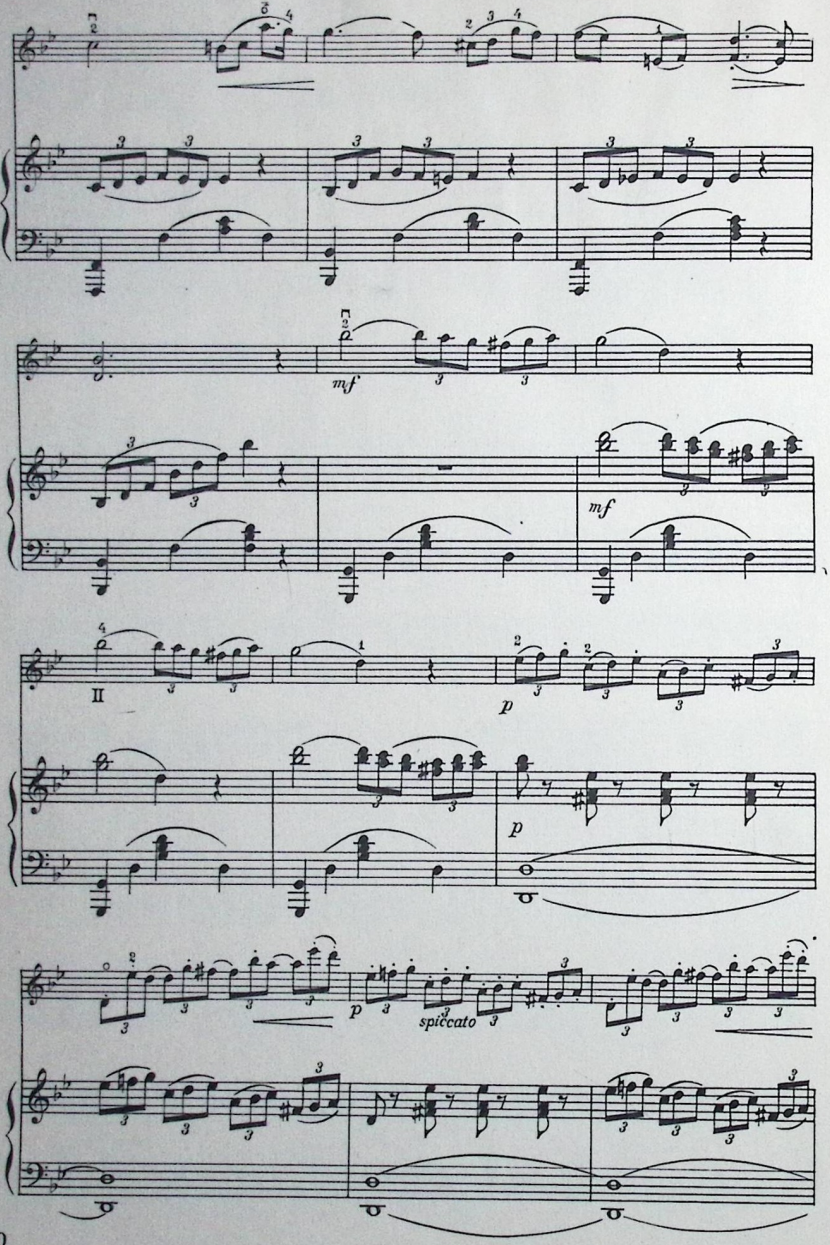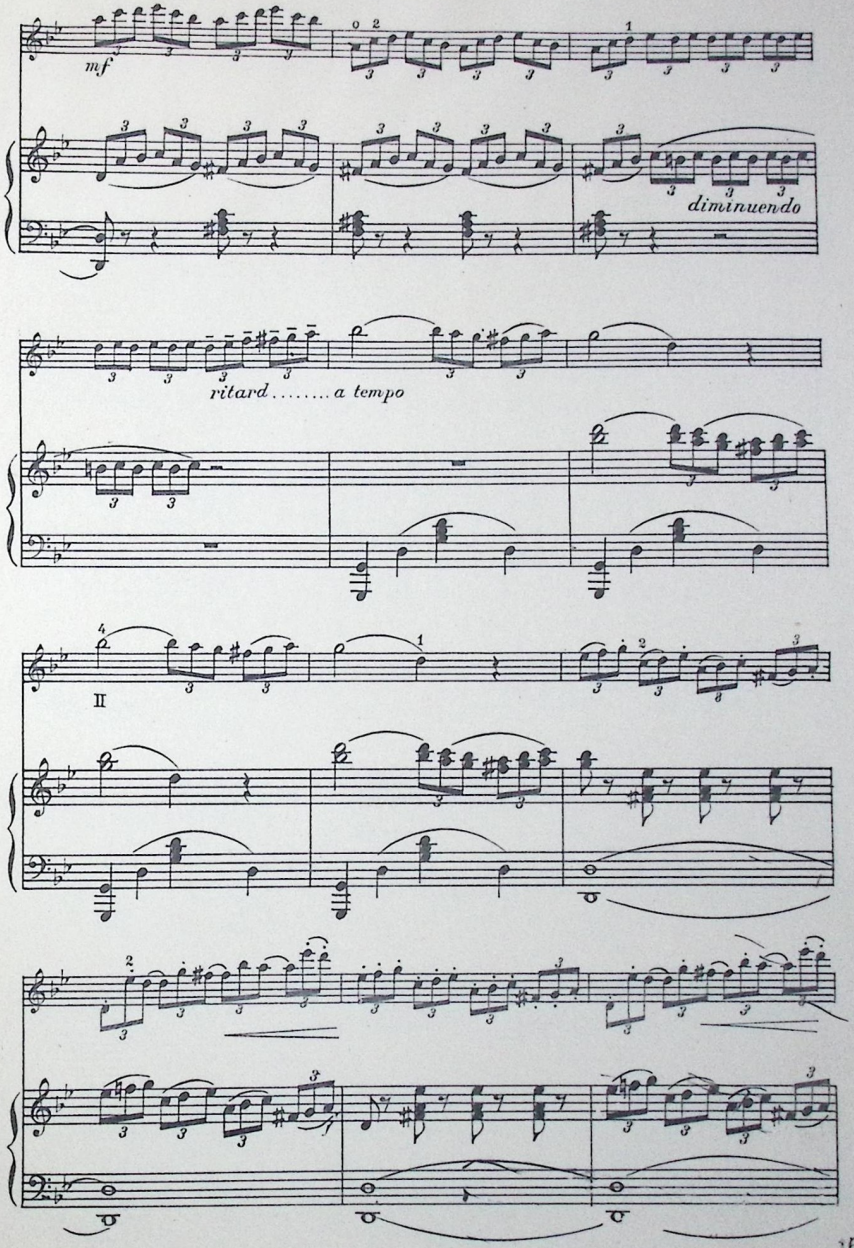

REVERIE
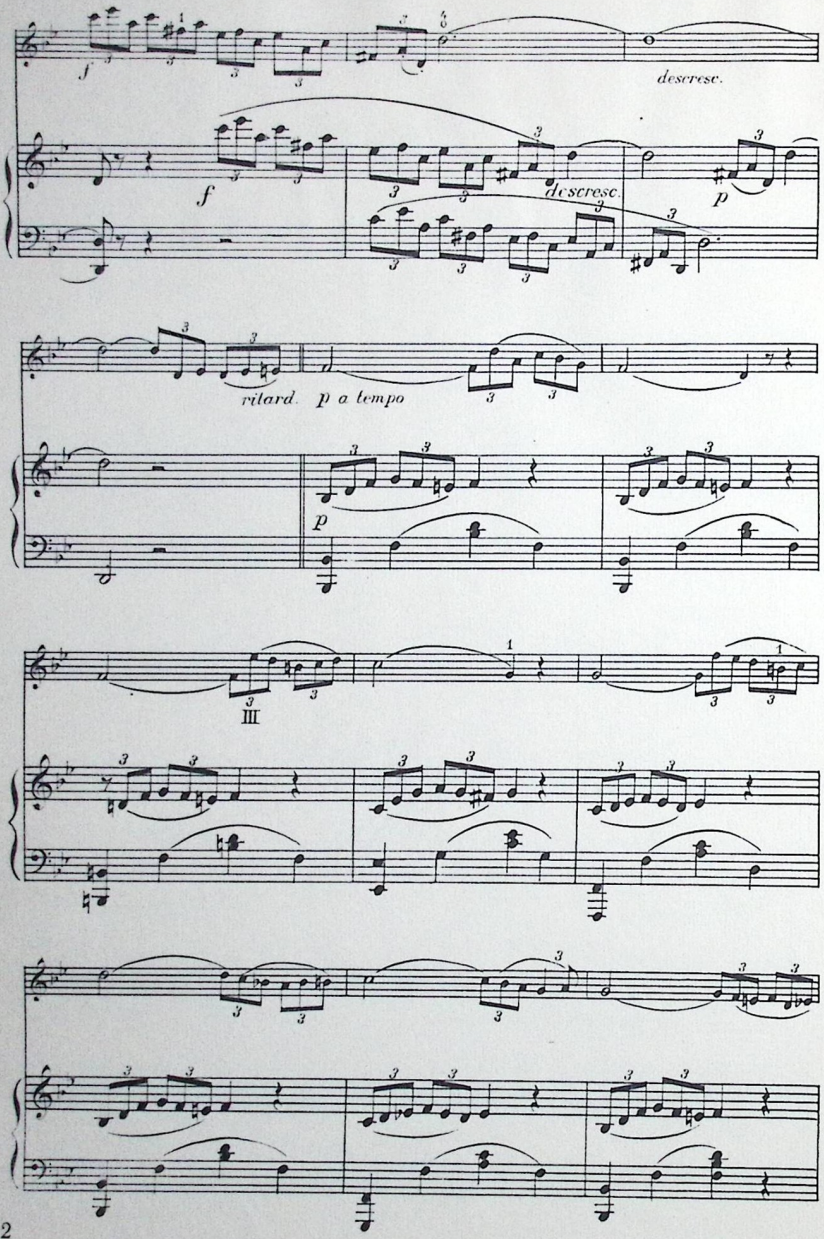
Allegretto grazioso
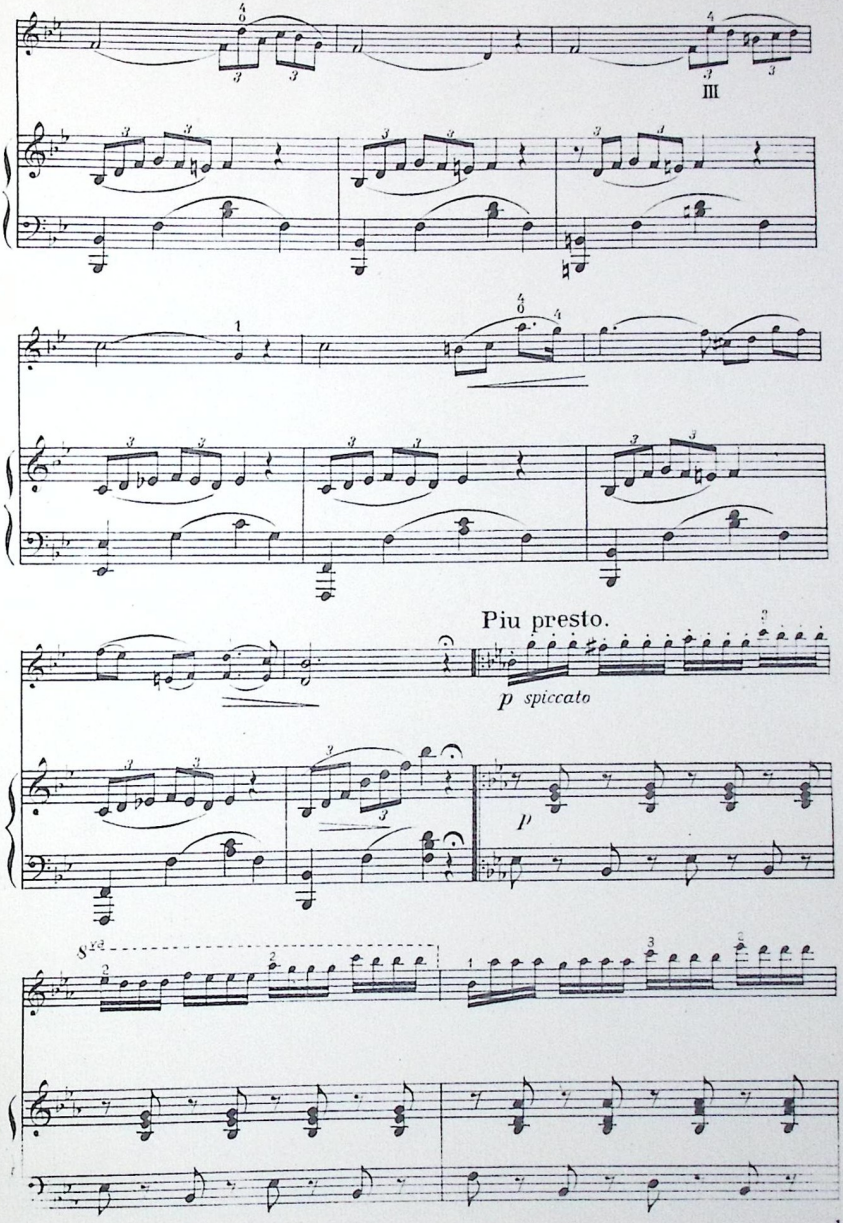
Vioară

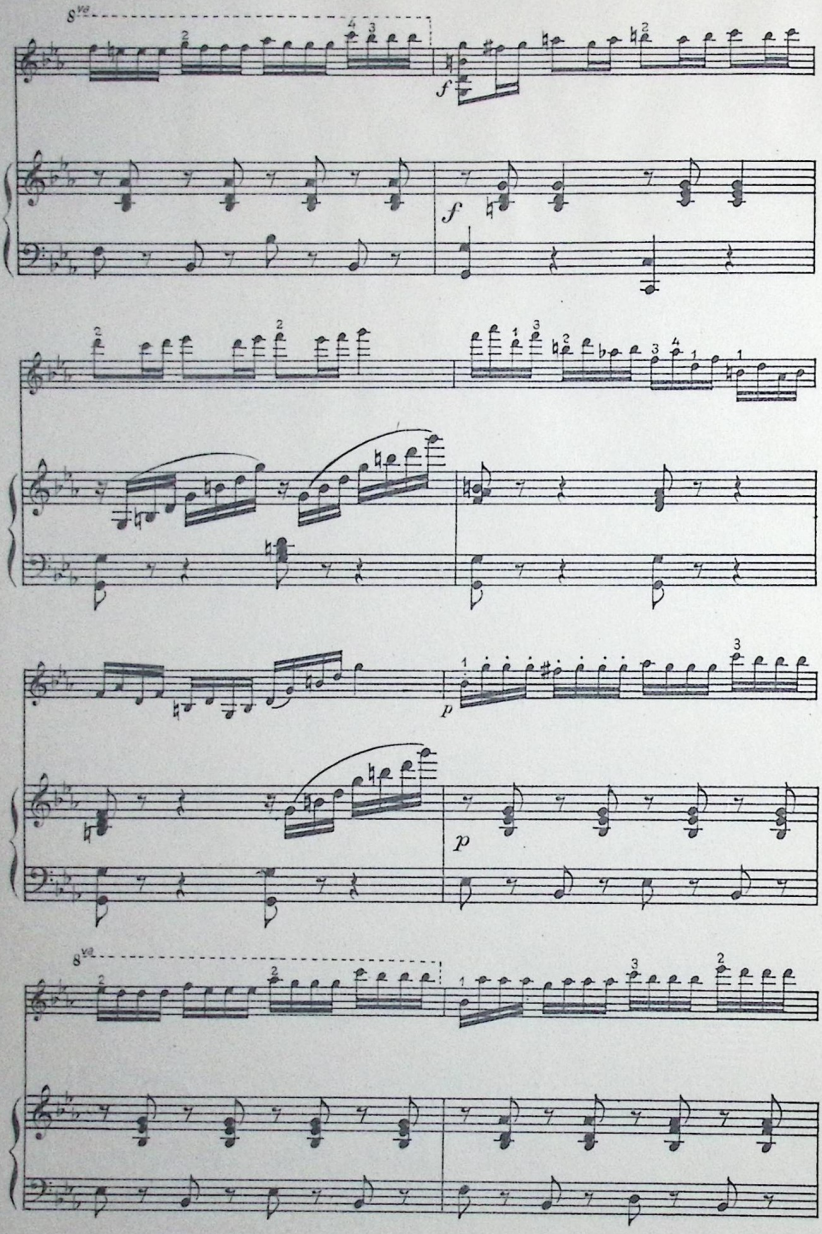
Pian
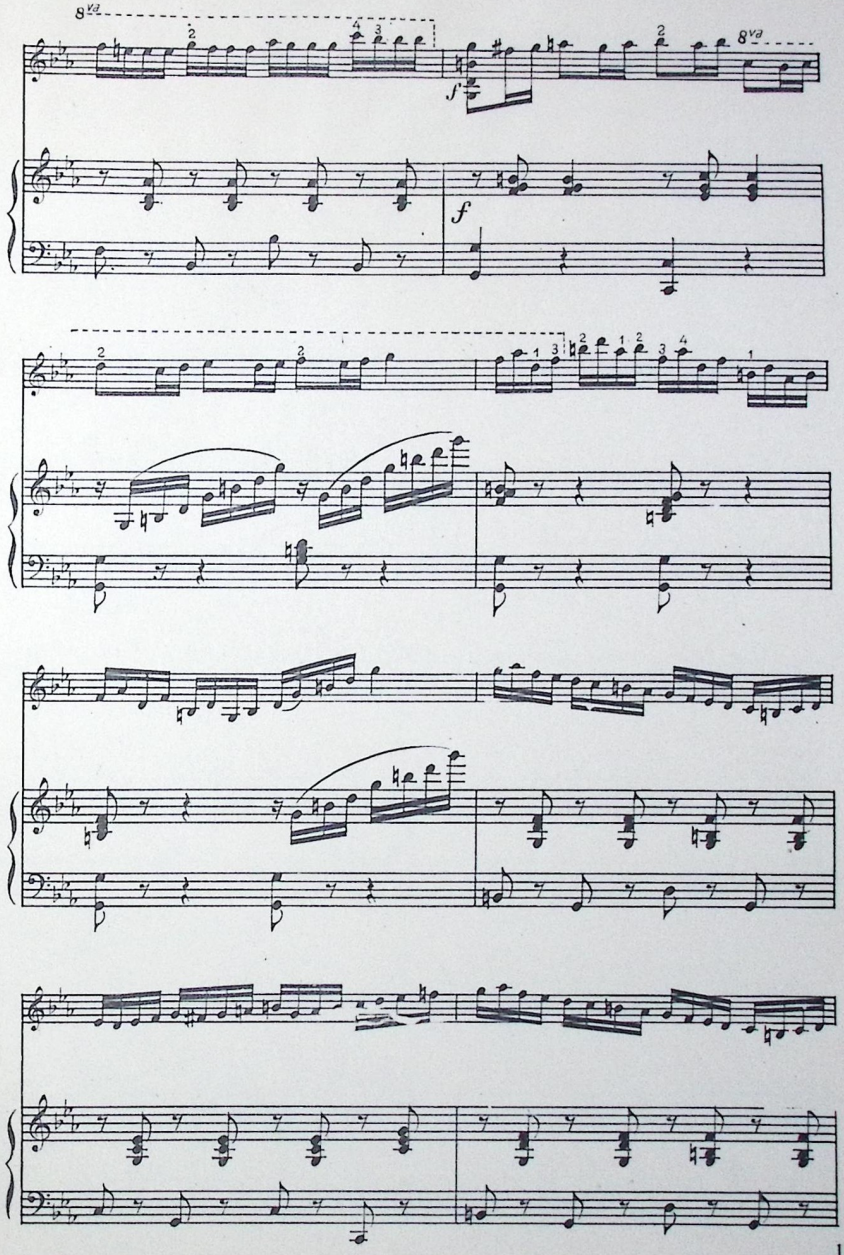

mf
mf
II
p
p
p
spiccato
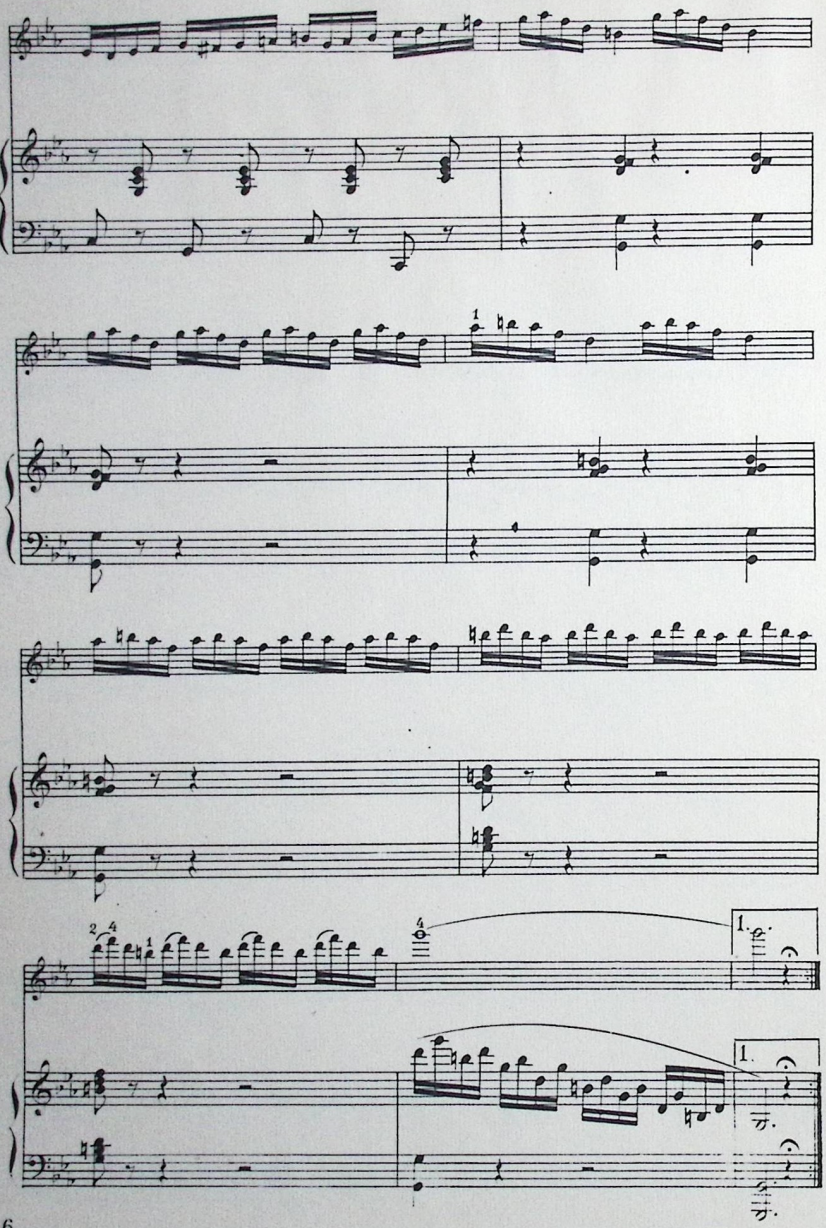

mf
diminuendo
ritard ..... a tempo
II
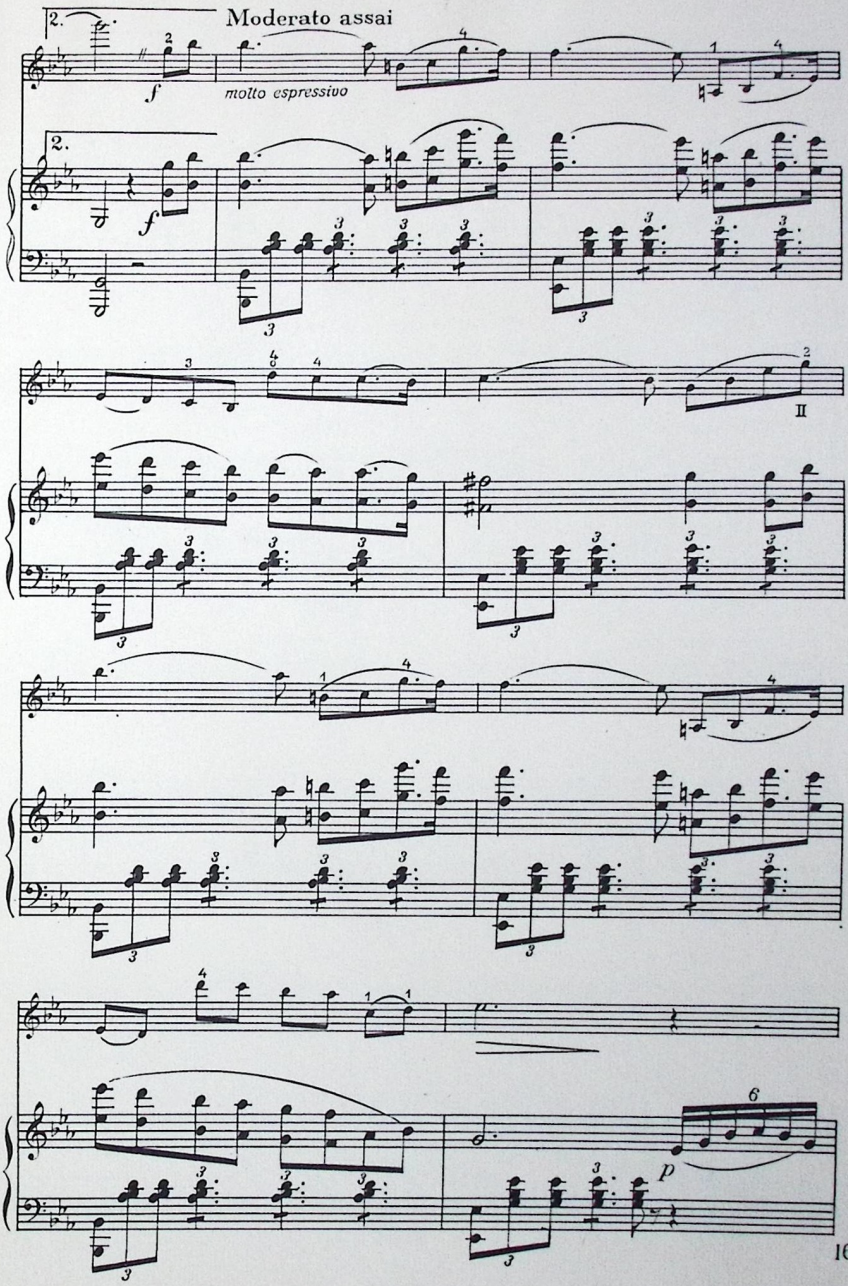

f
descresc.
f
descresc.
p
ritard.
p a tempo
p
III
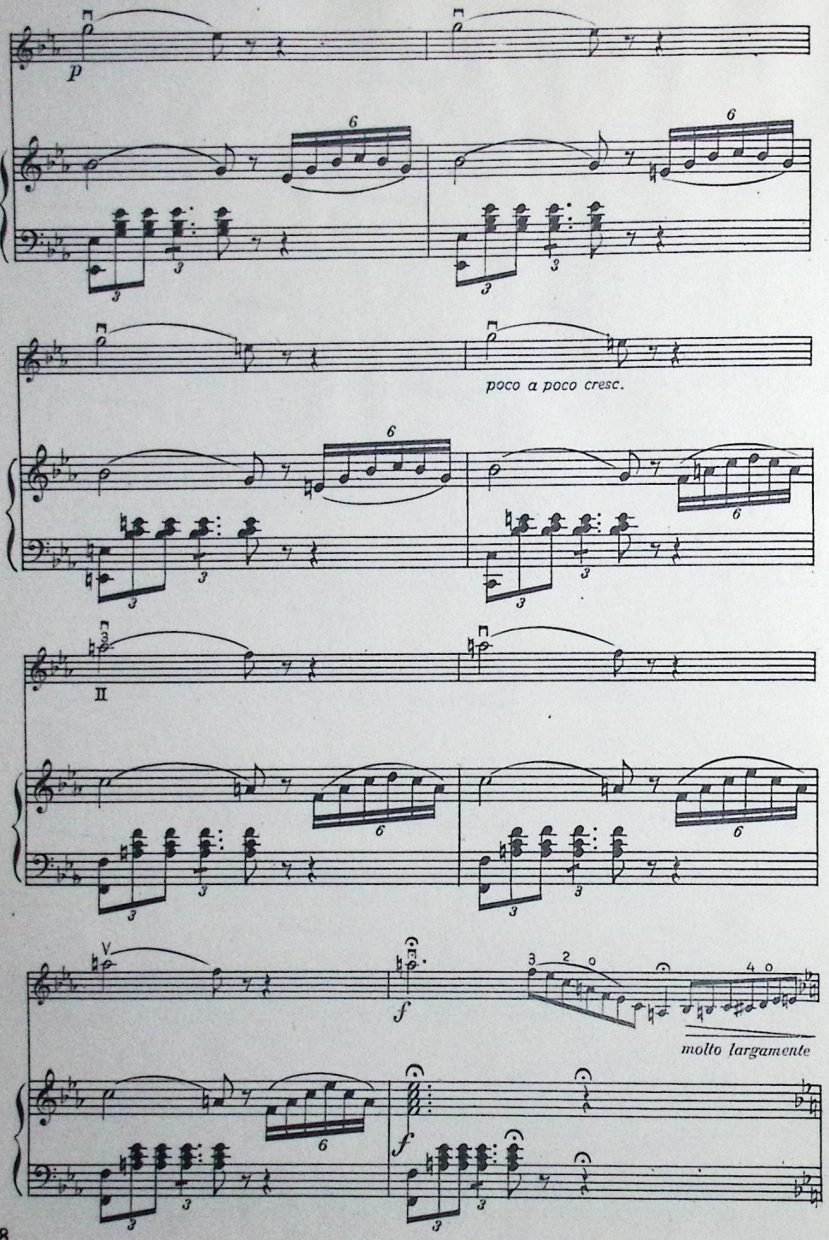

III
Piu presto.
p spiccato
p
8va
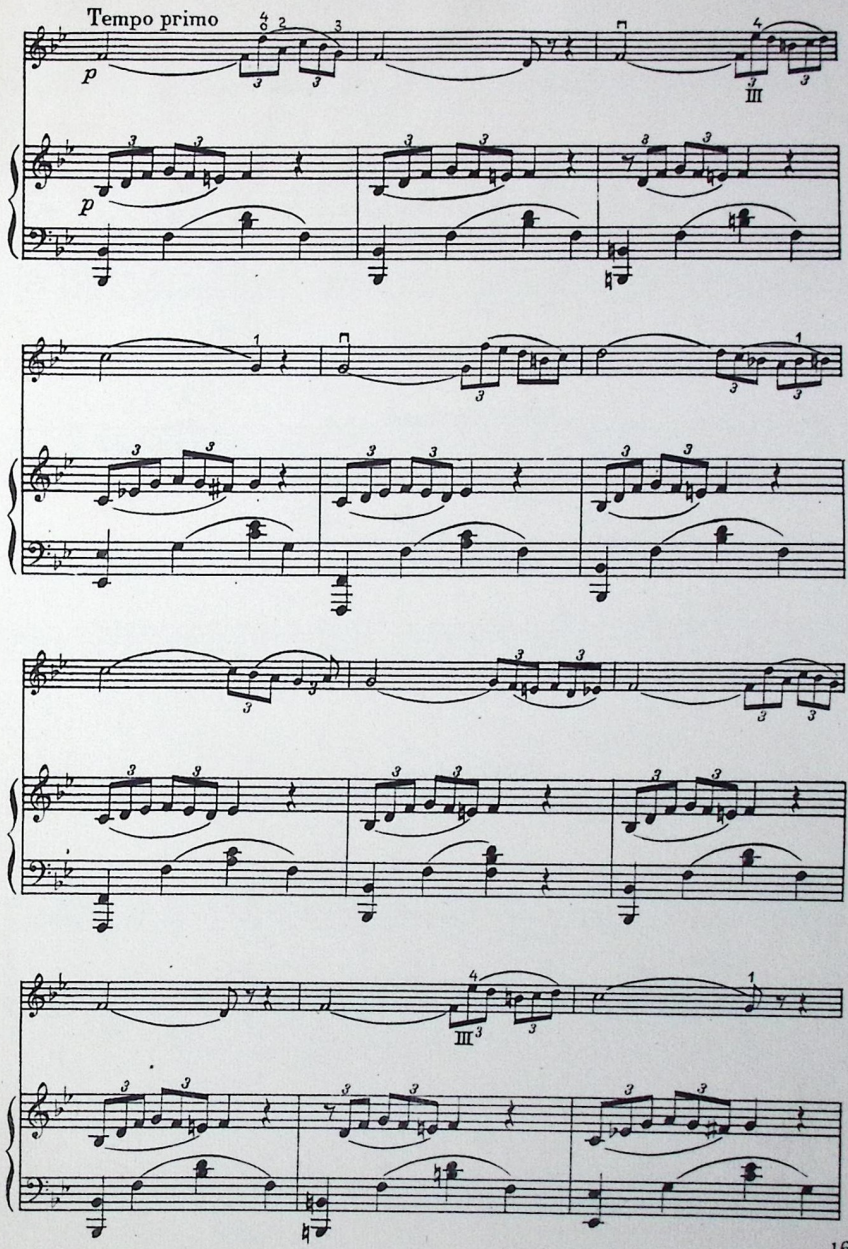

8va
f
f
8va
p
p
8va
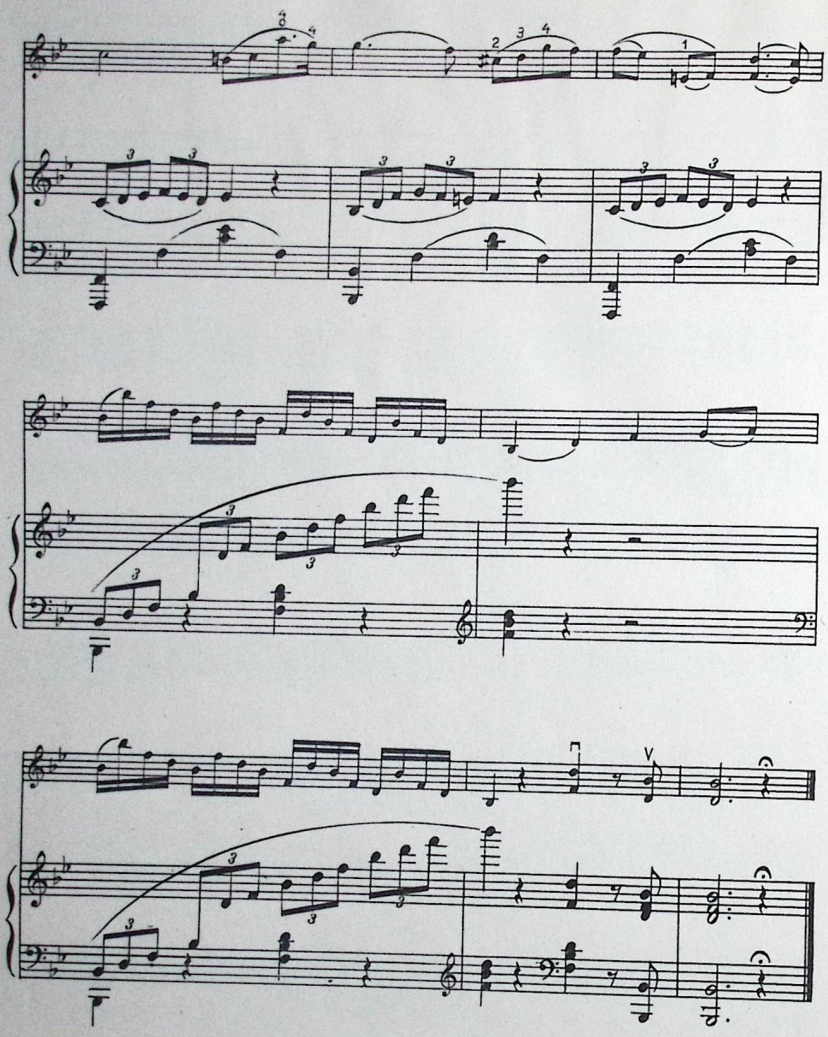

8va
8va
f
f

1
2 4
1
4
1.
1.

2.
Moderato assai
f
molto espressivo
2.
f
II
p

p
poco a poco cresc.
molto largamente

Tempo primo
p
p

CUPRINS

pag.

Studiu introductiv de Viorel Cosma 5

MUZICĂ CORALĂ

Frunză verde foi de nalbă — cor mixt.
Versuri populare 29

Cîntecul Margaretei — cor mixt.
Versuri de Vasile Alecsandri 32

Dormi ușor (Serenadă) — cor mixt și soprană solo.
Versuri : * * * 39

Crai nou — cor mixt din opereta „Crai nou“ 44

Cîntec de primăvară — cor mixt.
Versuri : * * * 47

Întîi Mai — cor mixt.
Versuri : Folclor muncitoresc 50

În pădure — cor bărbătesc.
Versuri : * * * 53

La un nor — cor bărbătesc.
Versuri de Dim. Bolintineanu 55

Frunză verde, mărgărit — cor mixt cu acompaniament de piano.
Versuri populare 56

Noapte de primăvară — cor mixt, vioară solo și acomp. de piano.
Versuri : * * * 59

Haideți, haideți — cor mixt cu acomp. de piano — din opereta „Crai nou“ 69

Pe plaiul de munte — cor mixt cu acomp. de piano — din opereta „Crai nou“ 80

pag.

La malurile Prutului — cor bărbătesc, soli și acomp. de piano.
Versuri : * * * 85

MUZICĂ VOCALĂ

Te-ai dus iubite — arie din opereta „Crai nou“ 105

Lăsați-mă să cînt
Versuri de Matilda Cugler Poni 108

Aria candidatului — arie din comedia muzicală „Candidatul Linte“
Versuri de Ciprian Porumbescu 110

Fata popii
Versuri de Dim. Bolintineanu 112

Copiliță de la munte — cîntec din opereta „Crai nou“ . . 115

Nocturne
Versuri de Ciprian Porumbescu 117

Ich liebte dich
Versuri de Hermann Lingg 120

MUZICĂ INSTRUMENTALĂ

Rapsodia română
piano solo 125

Hora Brașovului
piano solo 135

Bătrînească
piano solo 138

O dimineață pe Tîmpa
piano solo 141

Dorul
violoncel și pian 145

Balada
vioară și pian 151

Reverie
vioară și pian 159

Responsabil de carte : G. Derieleanu.
Tehnoredactor artistic : L. Cassvan.
Tehnoredactor : A. Sabău.
Corector : G. Derieleanu.

Dat la cules 08.02.54. Bun de tipar 26.07.54. Tiraj 3590 ex. Hîrtie velină mată de 100 gr. m.p. Fil. 700×1000/8. Coli ed. 20,13. Coli de tipar 22. Prețul unui exemplar ½ legat 59 — b. legat 60 lei. Ediția I. Comanda 1131. Planșe offset I. A. nr. 6113. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 7b.

Tiparul executat sub com. nr. 121 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN", București — R.P.R.